

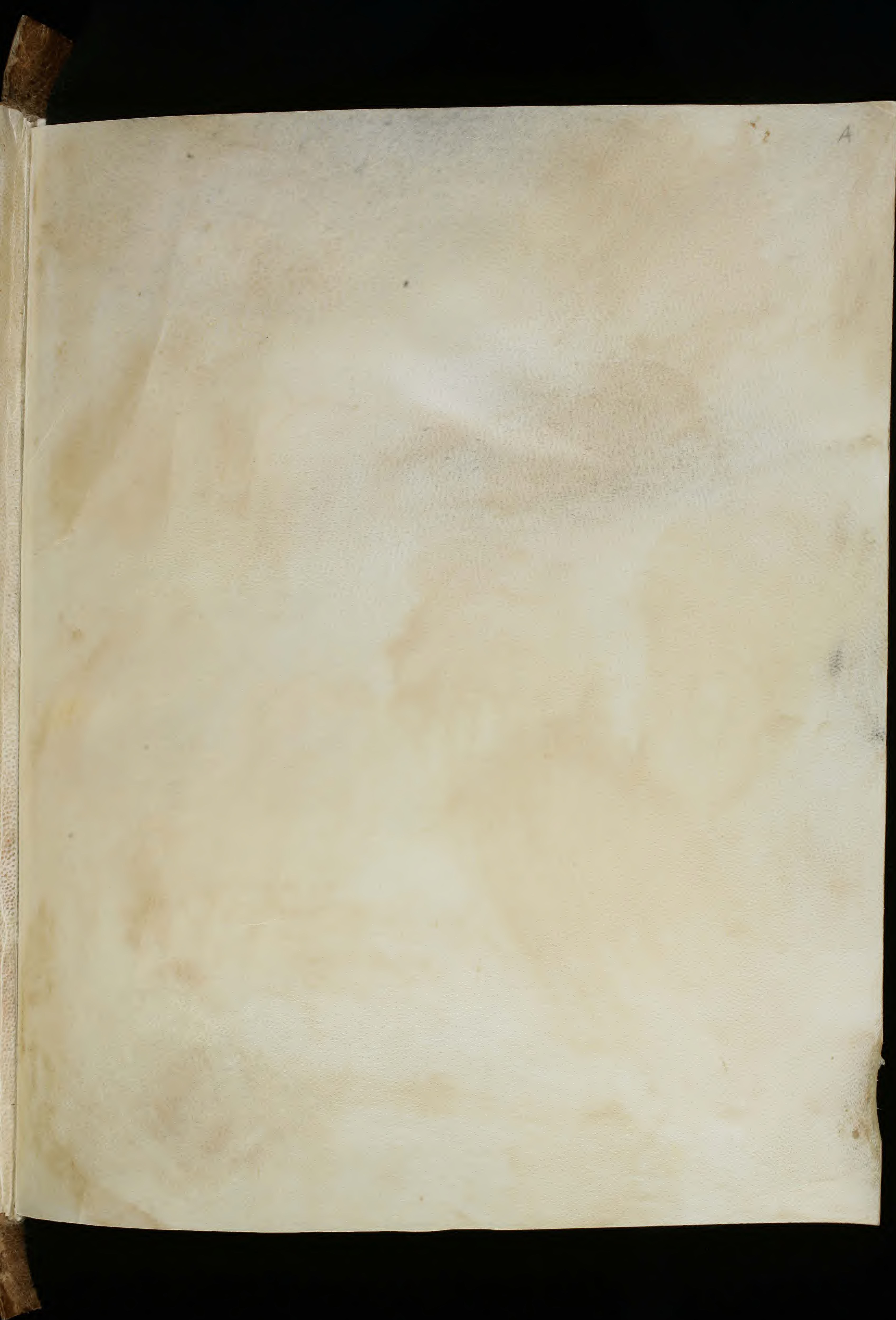
Lib. sci. galli.

Homo lib. in diligencia q̄tū dū. et vix inuentū / refumice p̄tē p̄c̄.
Genet̄. i. nōv̄ dñj.

STIFTSBIBLIOTHEK

56

ST. GALLEN

B

C

Tatiani vel Ammonii Consonantia IV Evangeliorum
interprete Victore Episcopo Capuano.
Sive, ut in tergo inscribitur, " Plenarius id est Collectio.
Vel ut in Catalogo Bibliothae anni 1461 nominatur, " Plenarium
de quatuor unum, et teutonicum, " Effscriptum exeunte saeculo IX.

Exstat quoad textum latinum in Tomo II Bibliothecae Patrum, ac
alibi, et quoad textum Teutonicum in Collectione Schilteriana 1. 2
edita. At cum a nullo Editore consultus fuerit iste Codex omnium
antiquissimus, edita in multis differunt ab isto. Absimiles
nempe huic sunt textus teutonicus, qui in Schiltero saepissime
ab hoc genuino Declinat, 2 Divisio Capitulorum, quorum hic 181,
in Schiltero 244 reperiuntur, 3 Index Capitulum pag. 19, a quo non-
nunquam editi multum abluunt, 4 Numeri decem Canonum p. 3.
5 Citationes Evangelistarum in margine adscriptae, quae in editis de-
siderantur; 6. integra fragmenta Evangelii Textus, quae in Schil-
tero omissa, praerique in hoc codice invenies. Haec fragmenta vide
typis edita in Johann Jakob Guss Bibliothek der fl. Gussfeldt.
2. Laud. Zürich. ubi et alia, quae praefato Hess doctissimus noster
Bibliothecarius Joann. Nepomucenus Haentinger communicavit lege
Notamina. Ante annos duodecim integer codex Descriptus est
sumptibus et in usum viri Docti Zahn, pastoris in Delitz prope Wittenberg.
excepta ultima Praefationis parte, quae cum pagina, cui inscripta erat,
perijt. Praeter alia signa, quibus aetas textus teutonicus compro-
batur, et illa sunt, quod nonnunquam Latinizet, v.g. Simblum sem-
per. ferutat ferutamini. increbo increpa. satames saturemus. Gro-
tella grotta. habemes habemus, et quod uno tantum accentu utatur,
et quidem circumflexo ad commonendum, vocalem signatam sono
puro et longo esse efferendam. Cuius imago sit effigies pag.
25 effigies stylo delineata incertum. Medio saeculo 13
deperditus fuerat hic codex, diu et cum diligentia conquisitus
vix inventus est, ut notatur in pergamento operculo hic adglutinato,
et Decano Monasterii restitutus, qui tum et adhuc anno 1271 erat
is ipse hic dictus sanctus pater Ernest.

Nullibi textus iste teutonicus Evangeliorum exstat nisi in hoc codi-
ce, et in altero, qui exfuit in Anglia habetur. Schilterus eum non ex
nostro, sed ex Oxfurtensi edidit valde mutilum, et nostro vix non dimidia
parte tenuiorem. Copia a D. Zahn oblata Göttingensibus obtigit, a qui-
bus pro Königsbergensibus altera copia transumpta fuit, tertiam D.
Schmeller membrum academiae Bavariae 1824 hic descripsit, et anno 1827
Mattheum Monachi edidit. (1841 tot. text. teuton.)

P. A. Bibliothecarius.

D

In tergo inscriptio Plenarius legitur, hoc est collectio 14 Evange-
liorum.

IN NOMINE PATRIS ET FILII ET SPIRITUS SANCTI
INCIPIT PRÆFATIO VICTORIS EPISCOPI CAPUAE.

D. n. 56.

56.

Cum fortuito huiusmodi meas incidere & unum ex quattuor euange-
lium compositum. & absente titulo non inuenirem nomen aucto-
ris. diligenter inquirere quis gesta uel dicta dñi & saluatoris nostri
euangelica lectione discreta in ordinem quo se consequi uidebantur
non minimo studio labore redegerit. repperi ammonium quendam
alexandrinum. qui canonum quoque euangelii fertur inuentor. mat-
thæi euangelio reliquorum trium excerpta iunxisse. ac sic in unum
sermonem euangelium iunxisse. sicut eusebius episcopus carpiano cui dam
scribens in præfatione editionis suae quia canones memorati euangelii
edidit supradictum inuitatus studium refert. In hunc modum. Ammoni-
us quidam alexandrinus multam ut arbitror laboris & studii impen-
dem. unum ex quattuor nobis ab reliquit euangelium. ex historia
quoque eius conperi. quod tatianus uir eruditissimus & orator illius
temporis clarus. unum ex quattuor compaginauerit euangelium.
cui titulum diapente composuit. hic beata iustini philosophi & mar-
tyris dum ad uerum & discipulus fuit. qui migrante ad dñm cum palma
martyrii. Magister sanctam deferens disciplinam. & doctrine super-
cilio elatus in lapsum enervatarum heresim. marcionis potius amplexus
errorem. quam iustini xp̄i philosophi ueritatem. sua eunt perniciosa
excoluit. asserens inter alia nuptias & stupra pari crimini subia-
cere. sed & dictis apostolicis. manus pro fange emendationis. uelut dīcā
uerius. corruptionis dicitur intulisse. sed quia & hominum perfidorū
xp̄i dñi operante potentia confessione uel opere saepe triumphat
gloria ueritatis. nam & demones xp̄i facebantur. & filii scē uae in
actibus apostolorum. In nomine ih̄u quem prædicar & paulus daemo-
nia fugabant. tatianus quoque licet & profanis implicatus erroribus.
non inutile tamen exhibens studiosis exemplum. hoc euangelium
ut mihi uidetur sollerti compaginatione disposuit. & forsitan adhuc

Anfang

beati iustini adhaerens lateri. illius eruditionis merito hoc opus expli-
cuit. arbitror enim propter ea non ammonii sed huius esse editionem me-
morati uoluminis. quod ammonius mathei fertur relationi euange-
listarum reliquorum relatione discretos adnexuisse sermones. hic uero
scilicet luciae principia sunt adscripta. licet & ex maxima parte euangelio
scilicet mathei reliquorum interium dicta coniunxerit. ut uere ambigi possit.
ammonii auctoritatem. Inuentio eiusdem operis debeat estimari. uerum
tamen uel si iam haeresi arches huius editionis auctor extiterit tatiianus.
uerba domini mei cognoscens libenter amplector. Interpretationem
si fuisse & eius propria procul abicerem. nam & contragentes magni-
ficos libros edidisse narratur. hoc igitur euangelium cum absque nu-
meris repperissem quos ammonius mirabili studio repperit. eusebius
uero caesareae episcopus palestinae ab eo accipiens exemplum. diligen-
ter excoluit. quibus communiter ab euangelistis dicta uel propria sunt
notulis declarata. domino uiuante studium laboris impendi. ut memoratos
numeros. per loca congrua diligenter adfigerem. quod si dubitatio
alicuius uerbi fortasse prouenerit. ex appositis numeris ad plenariam
recurrens quilibet euangelii lectionem. an & ibidem ita se sermo habeat.
de quo ambiguitas prouenerat. incunctanter inueniat. & absque ser-
pulo studiosi mens securus hoc possit uti uolumine. quod & si composita
huius auctore uoluminis cum numeris editum fuit. sed trans scribentium
desidia omitti putantur. nos tamen in eo sumus labore uersati. quo opera
solae nouella praesumi. sciendum sane quod hic numerus canonicus
usque ad denarium perueniat quantitatem. neque scribentis uoluntate
horum numerorum summa defixa est. sed ratione & regula naturali. ab
ammonio est inuenta sagaciter. Neque enim aut infra denarium aut
ultra poterit ullomodo alius numerus repperiri. qui quattuor euange-
listarum dicta communia aut propria ualeat explicare. quod praesenti
I facile potest exemplo probari. nam aut omnes quattuor sibi concordare
necesse est. **II** Aut matheus. marcus. lucasque sibi conueniunt.
III Aut matheus iohanni consentit. **IIII** Aut matheus luciae concordat.

CANON. I. IN QVO IIII

MATHEUS MARCUS LUCAS IOHANS

capit	tu	lo	xiii
xii	ii	vi	x
xi	iiii	xvi	xii
viii	ij	vii	x
xi	iiii	x	xii
capit	tu	lo	xiiii
xiii	v	xiii	xv
xiiii	v	xiii	xv
capit	tu	lo	xvi
clxvi	lxxxii	xiiii	xvii
capit	tu	lo	xviii
xxiii	xxvii	xvii	xlvi
capit	tu	lo	xxi
xi	iiii	x	xxviii
capit	tu	lo	xxiii
xxiii	xxvii	xlvi	xlvi
capit	tu	lo	xlvi
xcviii	xcvi	cxvii	cxv
capit	tu	lo	lv
lxx	xx	xxxviii	xxxviii
capit	tu	lo	lxviii
xcviii	xcvi	cxvii	cxv
capit	tu	lo	lxxxv
cxviii	xxxvii	lxxxviii	cxviii
capit	tu	lo	lxxxviii
cxli	l	xviii	lvi
cxlii	li	xxi	xxxv
capit	tu	lo	lxxxvi
cxlvii	lxiii	xciii	xlvi
capit	tu	lo	lxxxviii
lxxxviii	clxv	ccclxvi	lxvii
ccxcv	clxxxvi	ccclxxxii	lvi
cxli	l	xviii	lviii
cccx	cxci	ccxcvii	lxviii
clxvi	lxxxii	xciii	lxxxii
capit	tu	lo	lxxxviii
lxx	xx	xxxvii	xxxviii
xcviii	xcvi	cxvii	xl
capit	tu	lo	xcv
clxvi	lxxii	ciii	lxxviii

CANON · 1 · IN QUO · IIII
MATHEUS · MARCUS · LUCAS IOHANNES

capit
ccxx
capit
cc lxxiii
capit
cxxi
capit
ccxx
capit
ccxx
ccc
capit
cc lxxiii
capit
cc lxxiii
cc lxxvi
cc lxxvi
capit
cc lxxvi
capit
xcviii
capit
ccxl iii
capit
cc lxxviii
capit
xcviii
capit
cc lxxx
cc lxxx
capit
cc lxxxiii
cc lxxxviii
cc lxxxviii
capit
xcviii
xcviii

tu
cxxxviii
tu
clvi
tu
cxi
tu
cxxxviii
tu
cxxx
clxxxi
tu
clvi
tu
clvi
clviii
tu
clviii
tu
xcvi
tu
cxxxviii
tu
clvi
tu
xcvi
tu
clxi
clxi
tu
clxi
clxx
clxx
tu
xcvi
xcvi

lo
cc lx
lo
cc lx
lo
cc xxxviii
lo
cc xlii
lo
cc xxxviii
cc lxxxv
lo
cc lx
lo
cc lx
lxxiii
lxxiii
lo
lxxiii
lo
cxvi
lo
cel
lo
cc lx
lo
cxvi
lo
cc lxxviii
cc lxxviii
lo
cc lxxvi
cc lxxv
cc lxxv
lo
cxvi
cxvi

cv
lxxviii
cxii
xx
cxxxiii
xxi
cxxxiii
lxxxviii
cxxx
lxxxv
lxxviii
cxxxvi
xcv
cxxxviii
xc
xcviii
xcviii
xcviii
cxxxviii
xcviii
cxliiii
cxli
cxli
cliii
xx
clv
cxxx
clvi
cxxx
cxxx
clvii
lxxviii
cxxxvi
cxxxvi
clviii
cxxxviii
cxxxvi

INCIPIT

CANON II

INQVO III

CAN. II

MATHEUS

MARCUS

LUCAS

capi
lxii
capi
xv
xxi
xxi
capi
lxxi
capi
lxxviii
lxxviii
lxxx
capi
xxxii
capi
xxxii
capi
cxciii
capi
l
capi
lxii
lxxviii
capi
lxxxii
lxxxiii
lxxxv
lxxxviii
xcii
xciii
capi
lxiii
capi
lxviii
capi
viii
lxx
capi
lxxii
lxxiii
lxxiii
lxxiii
capi
cxxx
capi
lxxiii

tulo
xiii
tulo
vi
x
x
tulo
xxi
tulo
xxviii
xxviii
xxx
tulo
cii
tulo
xxxviii
tulo
cvi
tulo
xli
tulo
xiii
xxxviii
tulo
liii
liii
lv
cxii
xl
lxxx
tulo
xviii
tulo
xlvii
tulo
xlvii
xx
tulo
xxii
xxii
xxiii
xxiii
tulo
xxxv
tulo
xlviii

xii
iii
xv
xv
xxii
xxii
xx
xxxviii
xxxiii
lxxxvi
lxxxvi
xliii
xxv
cxxxv
xxvi
cxxxiii
xxvi
cli
xl
lvi
xliiii
iii
lxxxvi
xlv
lxxxvii
lxxxvii
cxiii
cxlviii
lxxx
lxxvii
xlvii
xxxiii
liii
lxxxiii
lxxxiii
xxxiii
lvii
cxxxvi
cxxxvi
xl
xl
xl
lx
lxxxii
lxi
lxxv

can u in quom
MATHEUS MARC LUC

capit
c xxi
c xxii
capit
c iii
capit
c xiii
c xvi
capit
c xvi
capit
c xxxi
capit
c xxxvii
capit
c xxxv
capit
c xliii
c xliii
capit
c liii
c lxiii
capit
c lxviii
c lxx
capit
c lxxii
c lxxiii
capit
c lxxiii
capit
c lxxvi
capit
c lxxviii
c lxxviii
capit
c xe
capit
c xcii
capit
c vii
c xov
c xevii
capit
cc i

tulo
xxxii
xxxiii
tulo
i
tulo
xxxiiii
xxv
tulo
xxv
tulo
xxxvi
tulo
xl
tulo
xxxvii
tulo
l
l vii
tulo
lxviii
lxxviii
tulo
lxxxiii
lxxxv
tulo
lxxxviii
xci
tulo
xci
tulo
xciii
tulo
xcv
xcviii
tulo
cv
tulo
cvi
tulo
cxiii
ccviii
cx
tulo
cxii

lxiii
 cxxviii
 cxxviii
lxv
 lxx
lxviii
 xli
 xlii
lxx
 xlii
lxxii
 lxxvi
lxxiii
 clxxvii
lxxvi
 lxxviii
lxxx
 xc
 xii
lxxxiii
 dxxvi
 cxi
xc
 xc
 xcvi
xcii
 xcvi
 xcvi
xciii
 xcvi
xciii
 xcvi
xciii
 xcvi
xcv
 eu
 cxcvii
ci
 cxv
ci
 cxxvi
cxi
 cxxviii
 cxx
 cxxi
cxi
 cxxii

CANON II INQUO III
MATHEUS MARCUS LUCAS

<p>M capi ce iii exce viii capi ce v capi ce vi ce vii ce viii ce viii capi ce xviii capi ce xxiii capi ce xxiii capi ce xxv ce xxvi capi ce xeviii capi ce xxviii ce xxv ce xxviii capi ce xlii capi exliii lxxxviii ce xlviii ce xlviii ce li el viii eel iii eel viii eel viii eel viii capi ce lviii capi ce xlvi ce lxviii ce lxviii ce lxviii capi ce lxviii ce xlxxi capi ce lxviii ce lxxi</p>	<p>Tulo exiii exi Tulo exvi Tulo exvii exviii exviii ce xviii Tulo exviii Tulo exx Tulo exxx Tulo exxxiii exxxiii Tulo elxxx Tulo exxxv exxxiii exxxv Tulo exxxvii Tulo exxxviii exli exliii exliii exlvi el exlviii el eli eli Tulo eli Tulo exlvi elvi elv elv Tulo eliii xlii Tulo eliii xlii</p>	<p>Exiii ce lxxx ce lxxxiii Exvi ce xxiii Exvii ce xxxii ce xxxiii ce xxxiii ce xxxiii Exxv ce xli Exxviii ce xliii Exxxviii ce xliii Exxxi ce xlv ce xliii Exl e iii Exlii exlvi ce xlv exxxvii Exlv ce xlviii Exlvi ce xlviii ce li ce viii ce liii ce lv ce lvii e viii eelvii eelviii eelviii Exlviii ce lviii Exlviii ce viii ce xxxviii elvi elvi El ce lii ce xxx Elv ce xxviii e xxx</p>	
---	---	---	--

CAN. 11. INQ. 119
MATHEUS MARCUS LUCAS

capi
cc lxi
cc lxxxv
cc lxxxvi
capi
cc lxxxv
capi
cc xcvi
cc xcvi
capi
ccc i
ccc i
capi
ccc xvi
capi
ccc xvii
ccc viii
capi
ccc xii
capi
ccc viii
ccc xxii
ccc xxvii
ccc xxxii
capi
ccc xxv
capi
cc xxxvii
ccc xxxviii
ccc xl
ccc xlii
ccc xliii
ccc xlvii
capi
ccc liii
ccc lvi
capi
ccc lvi

EXPLI

tulo
clx
clxvi
clxvii
tulo
clxvi
tulo
clxxxvii
clxxxvii
tulo
clxxxii
clxxxii
tulo
cxccvii
tulo
cxccvii
clxxxvii
tulo
cxccvii
tulo
clxxxviii
cc ii
cc ii
cc ii
tulo
cc iii
tulo
cc xviii
cc xviii
cc xx
cc xxii
cc xliii
cc xxv
tulo
cc xxxii
cc xxxvi
tulo
cc xxxvi

CIT CAN

clvi
cc lxi
cc lxi
cc lxxviii
clvi
cc lxi
clxi
cc lxxx
cc lxxxviii
clxi
cc lxxxvi
cc lxxxvi
clxiii
cc xcvi
clxv
cc xcvi
ccc v
clxvi
cc xcvi
clxvii
ccc v
ccc viii
ccc viii
ccc viii
clxviii
ccc x
clxxi
cc xxii
cc xxvii
ccc xxvii
ccc xxvii
ccc xxviii
ccc xxx
clxxiii
cc xxxvi
cc xxxvii
clxxvi
ccc xxxvi

11.

tulo

xiiii
xiiii
tulo
vi
vi
xiiii
xvii
cxviii
tulo
xiiii
tulo
vi
tulo
lxiii
lviii
ccxi
tulo
lxv
tulo
xv
tulo
lxv
tulo
cxviii
tulo
xcii
tulo
cxviii
tulo
cxviii
tulo
cxviii
tulo
cxviii
tulo
cxviii
tulo
cxxxiii
tulo
lxiii
lviii
lviii
cxxxiii
cxviii
cxviii

xv
xv
xiii
ii
ii
iii
v
viii
xiii
v
xxi
xxv
xl iii
cxvi
xviii
cv
xl viii
xxxvii
xl viii
xxxvi
Lvi
xxxvii
Lx viii
cxlviii
Lxxx
xlvii
Lxxxiii
lxi lxxxvii
Lxxxviii
xliii
cv
lxvi
cxxxii
lxxxvii
cxxxiii
xc
xci
cxl
cxvii
clv
cxvii
cxviii
cxxxviii
cxlii
cxlviii
cli

EXPLIC

CANON

111.

IN CI PIT

Canon. iiii. in quo iij

Canon. iiii

MATHEUS MARCUS IOHAN

cap

xviii

cap

xviii

cap

e l

cap

e lxi

ee xe vii

ee lxxviii

cap

ee iiii

cap

e lxi

cap

ee xvi

cap

e lxxvii

cap

e xvii

cap

ee lxxvii

cap

ee lxxviii

cap

ee lxxxvii

cap

ee xvi

cap

ee xvi

cap

ee xvi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

cap

ee xxi

tulo

viii

tulo

xii

tulo

lxvii

tulo

lxvii

tulo

elxxii

tulo

elxi

tulo

exv

tulo

lxxvii

tulo

exxx

tulo

xxvi

tulo

xxvi

tulo

elvi

tulo

elviii

tulo

elxi

tulo

elxi

tulo

elxviii

tulo

exxv

tulo

exlv

tulo

exv

tulo

exxv

tulo

exxv

tulo

elxxiii

tulo

elxxviii

tulo

elxxvii

tulo

elxxx

tulo

elxxxvii

tulo

cel

tulo

cel

tulo

cel

tulo

cel

tulo

cel

tulo

cel

tulo

cel

tulo

cel

xxi

xxvi

xxii

xxvi

lxxxii

li

lxxxiii

liii

lxx

lxxii

exiii

xei

exviii

xeiii

exxiii

el

exxxv

xeiii

exxxvi

xev

exxxviii

xeviii

elvi

exxi

exxi

elvii

eli

elviii

exxviii

elx

exxxiii

exxxv

exxxvii

el

elxi

evii

lxx

elxxxiii

eliii

elxiii

elxiii

elxviii

elxxx

elxxx

elxxxiii

elxxx

elxxxv

elxxxvi

elxi

elxi

elxi

elxi

elxi

elxi

elxi

elxi

elxi

elxi

elxi

elxi

elxi

elxi

elxi

elxi

elxi

elxi

elxi

elxi

EXPLICIT

CANON

1111

INCIPIT

cap. v. in quo
MATTH. Luc.

can Vinquo II
MATHEUS LUCAS

Canon . v .

111
 capitulo
 x
 xii
 capitulo
 xv
 capit
 xxv
 xxv
 xxvi
 xxviii
 xxx
 capit
 xxxiiii
 capitulo
 xxxvi
 capit
 xxxviii
 xxxviii
 liii
 capit
 xli
 xli
 capit
 xliii
 capit
 xlii
 capit
 xlii
 xlvii
 capit
 xlviii
 capit
 xlviii
 capit
 li
 capit
 liii
 liii
 lv
 capit
 lvii
 lviii
 cxxv
 lviii
 capit
 lx
 capit
 lxi

iii
xiii
 viii
 xi
xv
 xiiij
xxiii
 xlvj
 xlvj
 xlvj
 xlviii
xxvi
 cxciiij
xxviiij
 clxii
xxxv
 lviij
 lvij
 lvij
xxxiii
 lvi
 lv
xxxv
 cxxiiij
xxxi
 clviij
xxxvii
 clviij
 cxxxiiij
xxxviii
 cxcj
xxxviii
 cl
xl
 lviii
xli
 cxxj
 lvij
 clxx
xl ii
 lxi
 lx
 lxi
 lx
xl iii
 clxxj
xl iiij
 lxiii

capitulo
lxxxiii
lxxxvi
xciii
xcv
xci
lxv
lxvi
capit
lxxviii
capit
cxxxvii
cxxxviii
capitulo
cxxxv
capit
ciii
ciii
cv
cviii
capit
ccviii
capit
lx
xcvi
xvi
capit
cxxx
capit
cxxxviii
cxxxiii
capit
cxxxvi
ccxxxiii
capitulo
clvi
capit
clviii
capit
clxxv
capit
clxxxii
clxxxii
capitulo
clxxxvi
clxxxvi
capitulo
cxvi
capit
cxcvi
capit
xcv

xl v
 cx i
 cxviii
 cxlv
 clx
 clxxxii
 clxxxii
 clxvi
L ii
 cv
Lviii
 cxxviii
 cxxx
Lx iii
 lxii
Lxv
 lxviii
 lxx i
 lxxii
 lxxiii
Lxvi
 cxii
Lxviii
 cxviii
 clxxxii
 clxxxiii
Lxx i
 xliii
Lxxv
 clxviii
 cxx
Lxxx iii
 cxxxv
 lxxxv
Lxxxv
 lvii
Lxxxvi
 ccxxvi
x c iii
 cc
xc vii
 clxxxvii
 clxxxviii
xc viii
 cxcviii
 cxcviii
c vii
 clxv
c vii
 cclxxxii
c viii
 clx

MATHEUS LUCAS

MATH MARCUS

INCIP CAN VI

explicit

canon. v.

xliij
 vi
 xv
 vii
 xviiiij
 viii
 xi
 xxv
 xxvi
 xl v
 lxiiij
 cxxxviiiij
 xc vii
 lxxv
 xlv
 lxxx
 lx
 lxxx i
 lxxv
 lxxiiij
 lxxviiij
 lxxxv
 lxxx i
 lxxx ii
 lxxxvi
 lxxx ii
 lxxx iii
 lxxxviiij
 lxxxvi
 xc
 lxxxvi
 lxxxviiij
 lxxx
 xc i
 lxxxiiiiij
 xc ii
 lxxxvi
 xcvi
 c
 ci
 c iii
 xliij
 cxliij
 cxviiiij
 cxx
 lxxxvi
 cxxiiij
 cxx
 cxxiiiiij

explicit can. 4.

Can VIII in quo n

can xinguo

LUCAS

IOHANNES

MATHEUS PROPRIA

capitulo

xxviii
xxx
cap
cc lxi
cap
cc lxxiii
cap
cc vii
cc vii
ccc iii
ccc viii
cap
ccc xli
ccc xl
ccc xli
cap
ccc xl
cap
xx viii
ccc xli
xxx
ccc xli
ccc xli
cap
cc lxxvii
cc lxxiii
cc lxxiii

EXPLICIT

xviii

ccxxviii
ccxxix
clvi
ccxxxi
clvii
ccxxxii
clviii
ccxxxiii
ccxxxiv
ccxxxv
clxxxvi
ccxxxvii
clxxxvii
ccxxxviii
ccxxxix
clxxxviii
ccxxxix
clxxxix
ccxxxx
ccxxxxi
ccxxxxii
ccxxxxiii
ccxxxxiv
clxxxxv
ccxxxxvi
ccxxxxvii
ccxxxxviii
ccxxxxix

CANON VIII

cap v

ii
 iiii
 cap̃ viii
 iiii
 ii
 cap̃ viiii
 vi
 cap̃ x
 vi
 cap̃ xi
 vi
 cap̃ xiiii
 xiii
 xiii
 cap̃ xxiii
 xxiiii
 xxvii
 xxviii
 cap̃ xxvi
 xxxiii
 xxxv
 cap̃ xxvii
 xxxv
 cap̃ xxvii
 xxxv
 cap̃ xxviii
 xxxvi
 cap̃ xxx
 xxxvii
 cap̃ xxxi
 xxxvii
 cap̃ xxxii
 xxxvi
 xxxviii
 cap̃ xxxiii
 xlii
 cap̃ xxxvi
 xlii
 cap̃ xxxvi
 xlv
 cap̃ xxxvi
 xlv
 cap̃ xlii
 lvi
 cap̃ xlv
 lxxxvi

Lxxxviii

xc i
 xc viii
 c i
 cap L i
 lx viii
 cap L iiii
 lx vii
 lx viii
 cap Lx ii
 lxxv
 c xx
 cap Lxx iii
 c xx iiii
 cap Lxv
 c vi
 cap Lxvi
 c viii
 cap Lxxviii
 c xii
 cap Lxxviii
 c xv
 cap Lxx
 c xviii
 cap Lxxiii
 c xxxvi
 cap Lxxvii
 c xxxvi
 cap Lxxvii
 c xl
 cap Lxxvii
 c xl
 cap Lxxxii
 c li
 cap Lxxxiii
 c lii
 cap Lxxxv
 c lv
 cap xci
 c lxvii
 c clxxi
 cap xc iiii
 c lxxi
 cap xcvi
 c lxxviii
 cap xc vii
 c lxxx i

LUCAS PRO
PRIN

cap lviij
cxxxj
cap lxxij
cxxxij
cap lxxv
lxxxij
cap lxxviii
cviij
cxiij
cap cxcv
cvij
cap lxxviii
clxxxiiij
cap lxxxviii
xxij
cap xciiij
clxxxiiij
cap xcviij
clxxxviij
cap xcviij
cxc
cap ccvi
clxiiij
clxiiij
cap ciiii
clxiiij
clxvi
cap v
clxviij
cap cvi
clxviij
cap cvii
cxcv
cap cviii
cxcvi
cap cviii
cxc
cxcviii
cap cxi
clxvi
clxxxviii
cap cxii
cei
cap cxvii
cexxvi

LU CAS

cap xxviii
ccxiii
cap cxxiii
ccxiiii
cap cxxviii
cxxi
cap cxxxi
cciiii
cap cxxxviii
lxxiiii
cap cxli
celviii
cap cxli
celvi
celvi
cap cxvii
clviii
cap cxlviii
ce viii
cx
cap cli
cliii
cap clvi
celxiii
cap clvii
celxxiii
cap clviii
celxxvi
celxxviii
cap clxi
celxxxiii
cap clxii
celxxxvii
cap clxvi
celxvi
cap clxvii
ccciiii
ccc v
ccc viii
cap clxx
cccxi
cap clxxi
cccxxx
cccxxxvi
cccxxx i

PROPRIA

cap clxxxii
ccc xxxiiii
cap clxxxv
ccc xxxviii
cap clxxxvi
ccc xxxviii
cap clxxxvii
ccc xlii
cap clxxxix
ccc xliii

explicit lucet

10 HΛN

cap 1
iii
cap xiiij
iiii
viii
viiiij
xi
xi
xiii
cap xvi
xvi
cap xvii
xviii
cap xviii
xviii
cap xxi
xxiiii
xxvii
xxx i
cap xlii
xviii
cap lvi
xxxvi
cap lxxxiii
li
liii
lvi
lviii
lx
lxi
lxiii
lxvi
lxviii
lxx i
lxxiii
cap lxxxvii
xxiiii
cap lxxxviii
xxxviii
xli
xliii
xlv
cap cli
lxxv
cap cv
lxxv
lxxviii
cap cxvii
xxii
cap cxx
xxiiii
lxxxvi

PROPRIA

cap cxxi
xxxvi
cap cxxx
lxxviii
lxxx
lxxxii
lxxxiiii
lxxxvi
cap cxxxii
lxxxvi
lxxxviii
lxxxviii
cap cxxxiii
lxxxviii
cap cxxxiiii
lxxxviii
xcii
cap cxxxv
xcii
xciii
cap cxxxv
xciii
cap cxxxviii
cii
xcviii
cap cxl
cii
ciii
cviii
cap cxliii
cx
cxii
cviii
cx
cap cxlv
cxii
cxv
cxvii
cxviii
cap cxlvi
cxxxiii
cxxxv
cxxxv
cap cxlvii
cxxxv
cap cxlviii
cxxxviii
cxxx
cxxxii

IOHANNES PROPRIA

cap e Lxviii

exxxii

cap e Lx

exxxii

exxxiii

exxxvi

exliii

exliii

exlv

exlvii

exlviii

eli

cap e Lxi

elvi

cap e Lxii

elvi

cap e Lxiii

elxv

elxvii

elxviii

cap e Lxiv

elxxi

elxxiii

cap e Lxvi

elxxvi

cap e Lxvii

elxxvii

elxxxi

elxxxviii

exci

excv

cap e Lxxi

cc

ccii

ccv

cap e Lxxiii

ccx

ccxii

cap e Lxxvii

ccxiii

cap e Lxxvii

ccxvi

ccxviii

cap e Lxxx

ccxx

ccxxiii

ccxxvi

cap e Lxxxii

ccxxvi

ccxxviii

ccxxx

ccxxxii

EXPLICIT CANON

X IOHANNIS

- I** **IN PRINCIPIO** uerbuuorū
apud dñi per que omnia
facta sunt omnia. **xxii**
- ii** De sacerdote zacchariae
- iii** Ubi angelus gabriel ad mariā
loquitur.
- iiii** Natiuitatem iohannis baptiste.
- v** De generatione uel natiuitate xpi. **xxiii**
- vi** Ubi angelus apparuit pastoribus. **xxiiii**
- vii** Ubi ihs ductus ē a parentibus ut
circumcideretur. **xxv**
- viii** De magis qui uenerunt ab oriente. **xxvi**
- iiiiii** Ubi fugatus ihs & parentes
eius in aegyptū transierunt. **xxvii**
- x** Ubi herodes interfecit pueros. **xxviii**
- xi** Ubi ihs reuocatur ab aegypto. **xxix**
- xii** Ubi ihs remansit in templo
herosolimis. **xxx**
- xiii** Ubi iohannes baptista apparuit
in israhel. **xxxi**
- xiiii** Ubi ihs baptizatur ab iohanne. **xxxii**
- xv** Ubi ihs ductus ē ab spū in desertū. **xxxiii**
- xvi** Ubi duo discipuli iohannis se
cuti sunt ihm. **xxxiiii**
- xvii** De philippo & nathanahel. **xxxv**
- xviii** Ubi ihs in synagoga legit librū
esaie. **xxxvi**
- xviiii** Ubi ihs uocauit petrum & an
drae am iacobū & iohannem. **xxxvii**
- xx** Ubi ihs uocauit mattheum pub
licanum. **xxxviii**
- xxi** Ubi ihs audiens quod iohannes **xxxix**

- traditus esset & secessit in fines
zabulon & nephtalim.
- Ubi ihs circumibat omnes regi
ones & sedens in monte elegit xii
discipulos & docuit eos de beati
tudine regni celorum & que
secuntur.
- In crepatio diuitum.
- Ubi dicit uos esis sal terrae.
- Ubi ^{ut uos} esis lux huius mundi & ceterū
comparationes de preceptis legis.
- Ira cuncti ae
- De relinquendo munus ante altare.
- De adulterio concupiscentiae.
- De repudio
- De iuramento
- De oculum pro oculo.
- De diligendo proximum.
- De occulta elemosyna.
- De secreta oratione.
- De occulto ieiunio.
- De non thesaurizando sup̄ terrā.
- Quia nemo potest duobus dominis
seruire.
- Non debere sollicitū esse de es
ca uel de indumento.
- Non debere quemquam iudi
care uel condemnare.
- parabola de amico uel de tribus
pambus petendum querendum
pulsandum.
- De cauendo a falsis prophetis

- XLII** Non hi mirabuntur in regno caelorum
qui tantum dicunt dñe dñe.
- XLIII** Comparatio in his omnibus de sapi
ente & insipiente aedificatoribus.
- XLIII** Ubi ih̄s mittit xii. discipulos suos
docere & curare omnes infirmitates.
- XLV** Ubi ih̄s in chana galileae. ^{dea} qua
tum fecit.
- XLVI** Ubi ih̄s mundat leprosum.
- XLVII** Ubi ih̄s puerum centurionis
paralyticum curauit. / ih̄s.
- XLVIII** Ubi socrum p̄tri a febre; sanauit.
- XLVIII** Ubi ih̄s in ciuitatem naaim mortui
um resuscitauit.
- L** Ubi omnes infirmitates curat. ut
adimplerentur scripturae p̄ph̄ & an̄i.
- LI** Ubi uolens eum sequi dixit uulpes
foveas habent.
- LII** Ubi nauigans increpauit tempe
stati & cessauit.
- LIII** Ubi curauit trans fretum demo
niam quia in monumentis mane
bat.
- LIII** Ubi curauit paralyticum quem
deposuerunt per tectum.
- LIV** Ubi filium sub reguli absentē curauit.
- LVI** Ubi leui publicanus conuiuium ei
fecit & dixerunt scrib̄ & pharisei
discipulis. quare cum publicanis
& peccatoribus manducat ma
gister uester; / & eis multa dicit.
- LVII** Ubi scribae signum petunt ab eo
- LVIII** Ubi quaedam mulier de turba clamauit
ad ih̄m beatus uenter qui te portauit.
- LVIII** Ubi nuntiatur ih̄m quia mater tua
& fratres tui uolunt te uidere.
- LX** Ubi ih̄s mulierem quae fluxū sangui
nis patiebatur curauit & filiam la
hiri principis synagogae mortuam
suscitauit.
- LXI** Ubi duos caecos curauit & demoni
um surdum & mutum eiecit.
- LXII** Ubi pharisei dicunt de ih̄m in behelzebub
hic eiecit daemonia.
- LXIII** Ubi martha suscepit ih̄m in domo sua.
- LXIII** Ubi iohannes de carcere misit ad
ih̄m interrogare eum.
- LXV** Ubi exprobrat ciuitatibus in quibus
facti sunt plurimae uirtutes.
- LXVI** Ubi apostoli reuertuntur ad ih̄m
de praedicatione.
- LXVII** Ubi ih̄s elegit alios. lxxii. discipulos & ad
iungens parabolā turrem aedificantis
& regis ad praelium parantis.
- LXVII** Ubi accusabant discipulos eius.
- LXVII** Ubi die sabbato in synagoga curauit
manum aridam.
- LXX** Ubi ih̄s in monte orat & iuxta mare
tribus & discipulis suis plurimam
parabolis locutus est.
- LXXI** Ecce exiit qui seminat seminare.
- LXXII** De eo qui seminauit bonum semen
in agro suo & de xixama.
- LXXIII** De grano sinapis.

Lxxiii De fermento quo clabscondit mulier & alia multa discipulis.
Lxxv Ubi discipulis disseret parabolam seminantis.
Lxxvi Qui seminat semen & uadit dormi-
ti uel surgit & discipulis parabolam
traxanorum agri disseret.
Lxxvii De thesauro abscondito in agro
& negotiatione margaritarum
sagenam in salinam & de patre
familias qui profert de thesauro
suo noua & uetera sapientia **xc**
Lxxviii Ubi contra ihm ciues eius indig-
nati sunt dicentes unde haec tanta
Lxxviii Ubi de herodis conuiuio & de
iohannis interfectione exponit **xc**
Lxxx Ubi ih̄s in deserto de quinque pani-
bus v. milia hominum saturauit.
Lxxxi Ubi ih̄s supra mare pedibusambu-
lauit & petrum mergentē liberauit
Lxxxii Ubi transfretantes uenerunt in
terram gennesar & turbes secute
sunt transmare de manna in deserto.
De murmuratione iudeorum.
eoque dicit ih̄s ego sum panis uiuus **xciii**
Lxxxiii Ubi quidam phariseus rogauit
ih̄m ad prandium & cogitabat
quare non fuerit baptizatus.
Lxxxiiii De apostolis quare non lotis ma-
nibus manducarent.
Lxxxv De muliere syro phonissa quae
pro filia sua petebat.

Lxxvi Ubi ih̄s surdum & mutū sanat.
Lxxvii Ubi ih̄s sup puteum iacob mulie-
ri samaritane locutus est.
Lxxviii Ubi hiero solymis infirmum cura-
uit qui xxxviii annis iacebat in
infirmirate & multa cum iudeis
eius occasione disputa uit.
Lxxviii Ubi ih̄s de vii panibus & paucis
piscibus iiii hominum satiauit.
& praecepit apostolis cauere a fer-
mento phariseorum.
Ubi ih̄s interrogat apostolos.
quem me dicunt homines esse & que
secuntur & dicit p̄ro scanda-
lum mihi es.
Ubi ih̄s dicit equidam adstantib;
non gustare mortem & in monte
transfiguratur.
Ubi pharisei dicunt ad ihm disce-
de hinc quia herodes uult occi-
dere & curauit lunaticum.
Ubi ih̄s de passione sua discipulis
pate fecit. & capharnaum profet-
e spectro didrachma exactoribus reddit.
Ubi ih̄s interrogatus a discipulis
suis quis maior erit in regno celo-
rum instruit eos his exemplis ut
humilient se sicut paruulus.
Non debere prohibere eos qui fa-
ciunt signa in nomine ih̄u.
Non debere contemnere unum
de pusillis adiungens similitu-

- clinem deoue perdita & de gratia.
- xvii** De filio qui substantiam patris deuorauit.
- xviii** De remittendo fratribus exconle.
- xviii** Similitudo de rege qui posuit rationem cum seruissuis.
- c** Ubi ihs interrogatur a pharisais si liceat uxorem dimittere quia cumque ex causa.
- ci** Ubi ihs imposuit manum infantibus & pharisai murmurant de ihu quod si recipit peccatores.
- cii** Ubi ihs instruit eos qui annuntiauerunt ei de galileis quos inter fecit pilatus adiungens similitudinem arboris fici in uinea.
- ciii** Ubi ihs sanat in sinagogam mulierem aridam & curuatam.
- ciiii** Ubi ihs ascendit hierosolimam in die festo sceno peregiae.
- cv** De diuitie cuiuslibet fructus ager attulit.
- cvi** De eo qui multas possessiones habens tristis abiit audiens uerbum uade uende omnia que habes.
- cvi** De diuitie & lazaro.
- cvi** De uulgo infidele.
- cvi** De patre familias qui exiit primo mane conducere mercenarios in uineam suam.
- cx** Ubi in domo pharisai sanat ihs hydropicum & instruit eos qui pri-
- qui primos accubitos in conuiuio seligebant.
- cx** Ubi ihs leprosum mundauit.
- cxii** Ubi ihs de passione sua discipulis iterum indicauit & mater filiorum zebedae rogat pro filiis suis.
- cxiii** Ubi ihs responsum dat dicentis sibi dñe pauci sunt qui salui fiant.
- cxiii** De zaccheo publicano.
- cxv** Ubi ihs iterum duos caecos curauit.
- cxvi** Ubi ihs asinum sedens hierosolimam ingreditur.
- cxvii** Ubi ihs eicit de templo euentes & uidentes & dat responsum pharisais.
- cxviii** Ubi ihs perituit ceteris uiduam propter duo aeram minuta adiungens parabulam de phariseo & publicano contra eos qui se extollunt.
- cxviii** De nicodemo qui uenit ad ihs in nocte.
- cxix** De muliere adultera de phariseis.
- cxix** Ubi ihs maledixit ficum eam & aruit.
- cxix** Ubi ihs dicit parabolam ad discipulos propter orandi instantiam de iudice duro & uidua.
- cxix** Ubi ihs interrogatur a principibus sacerdotum in qua potestate haec facis.
- cxix** Ubi ihs dicit parabolam de duobus filiis in uineam missis.
- cxix** Parabolam de patre familias qui uineam suam locauit agricolis.
- cxix** Simile est regnum caelorum homini regi qui fecit nuptias filio suo.
- cxix** Ubi pharisai mittunt ad ihs in dolo

- Interrogantes. si licet tributum **xxxviii** ubi hierosolymis greci uidere
reddere caesari.
- xxxvii** De sadduceis qui dicunt non esse **cxl** ubi pharisei interrogant ihm
resurrectionem & interrogant
de vii. fratribus qui unam uxore **cxli** ubi ihm loquitur ad turbas & disci-
pulos describit & phariseis.
- xxxviii** Ubi scriba interrogat ihm quod **cxlii** ubi ihm lamentatur super hierusalem.
- xxxviii** Ubi docente ihm in templo mise- **cxliiii** ubi multi ex principibus credi-
runt pharisei eum comprehendere.
- xxxix** Ubi ihm interrogat phariseos **cxliiii** ubi ostendunt discipuli ihm
cuius filius est xps.
- xxxix** Ubi ihm docet ego sum lux mundi **cxliiii** ubi sedente ihm in monte oliueti inter-
rogant eu discipuli quid signum erit
aduentus tui uel eorum que dixis-
ti. & praedicat eis de euersione
hierusalem & signis & prodigiis.
- xxxix** Ubi ihm agnitus est eidem caeco &
contendit multa cum iudeis.
- xxxix** Ubi interrogatur ihm iudeis si **cxlii** de parabola ficulneae.
- xxxix** Ubi ihm resuscitat lazarium a mor- **cxlii** ubi ihm diem iudicii aduersus te
tuis & principes consilium
faciunt ut interficerent ihm.
- xxxvi** Ubi non receptus in ciuitate samaria **cxliiii** de eo qui peregre proficiscens ta-
ritana iohannes & iacob; dicunt
ad ihm si uis dicimus ut ignis dis- **cxliiii** ut lumbis semper praecincti sint
cendat de caelo.
- xxxvii** Ubi ihm uenit in bethaniam & **cxli** de eo qui peregre accipere sibi
multi iudeorum euntes propter
lazarum crediderunt in eum.
- xxxviii** Ubi maria fudit alabastrum un- **cxlii** cum uenerit filius hominis
genti in capite ihm & increpat
phariseos.
- cxliiii** ubi iterum consilium factum est

- principes & uadit iudas ad eos.
- cliii** Ubi ihs lauit pedes discipulorum
- clv** Ubi ihs mittit discipulos praeparare sibi pascha & dicit eis quod unus ex uobis tradit me.
- clvi** Ubi ihs tradit de sacramento corporis & sanguinis sui. & Ubi ihs dicit ad petrum expe-
uit satanas ut tuos uentiles & om-
nes hodie hinc scandalizemini.
- clvii** Ubi ihs hortatur discipulos suos
suos ut non panem fiat cor uestrum.
- clviii** Ubi ihs elicit discipulis suis qui
quod habet & baculum.
- clviii** Ubi ihs dicit ego sum uitis & uos
palmites.
- clx** Ubi ihs uenit in gesamam & orat
ut trans ferat calicem istum.
- clxi** Ubi iudas uenit cum tur-
bis con-
prehendere ihm.
- clxii** Ubi adulescens quidam indu-
tus in done sequebatur ihm.
- clxiii** Ubi interrogat princeps sacer-
dotum ihm de discipulis & de
doctrina eius.
- clxiii** Ubi falsi testes aduersus ihm
queriebantur.
- clxiv** Ubi princeps sacerdotum ad-
iurat ihm si tu es xps dic nobis.
- clxvi** Ubi traditur pilato ihs & peni-
tetur iudas.
- clxvii** Ubi pilatus audit inter iudaeos
& dnm & mittit eum ad herodem.
- clxviii** Ubi uxor pilati misit ad eum dicens
nihil tibi sit & iusto illi.
- clxviii** Ubi pilatus dimisit barabbam & tra-
didit xpm ad crucifigendum.
- clxx** Ubi duolatriones cum xpo crucifigi
ducuntur & ubi ihs de cruce de ma-
tris suae dicit ad discipulum quem
diligebat ecce mater tua.
- clxxi** Ubi ioseph petit corpus ihu apila-
to & sepeliunt una cum nicodemus.
- clxxii** Ubi iudei signant monumentum.
- clxxiii** Ubi prima die sabbati suscitatur
ihs a mortuis.
- clxxiii** Ubi custodes monumenta annun-
tiau-
erunt sacerdotibus
de resurrectione xpi.
- clxxv** Ubi ihs apparuit mulieribus
post resurrectionem.
- clxxvi** Ubi ihs duobus eunabus in castel-
lum apparuit.
- clxxvii** Ubi ihs apparuit discipulis suis.
- clxxviii** Ubi ihs iterum apparuit thome.
- clxxviii** Ubi iterum apparuit ihs
discipulis super mare tiberiadis.
- clxxix** Ubi ihs iterum dicit petro diligisme.
- clxxx** Ubi discipuli euntes in galile-
am uiderunt & adorauerunt
dnm & adsumptus est in caelis
coram eis.

Quoniam quidem multi
conata sunt ordinare
narrationem quae in nobis
complexae sunt rerum
sicut tradiderunt nobis
qui ab initio
ipsi uiderunt & ministri
fuerunt sermonis,
uirum est & mihi affectu
a principio omnibus diligenter
& ordine tibi scribere
optime theophile
ut cognoscas eorum
uerborum de quibus
eruditur et ueritatem,

In principio erat uerbum
& uerbum erat apud deum
& deus erat uerbum,
hoc erat in principio
apud deum, omnia per ipsum
facta sunt. & sine ipso
factum est nihil;
quod factum est.
In ipso uita erat;
& uita erat lux hominum.
& lux in tenebris
lucet. & tenebrae
eum non comprehenderunt.

Fuit in diebus herodis regis
iudee quidam sacerdos
nomine zacharias
de uice abia.

Le bi thiu uuantu manage
zilotun ordinon
sagu thio in unſ
gifulu sint rabbono
ro unſ sectun
thie thar fon anaginne
selbon gisahun lnti ambachau
uuarun uuortet,
uuar mir gisehan gisolgenamo
fon anaginne allem gern libho
after antretu thir scriben
thu bezzisto theophile
thaz thu for stantet theru
uuorto fon them
thu gilert bist uuar,
lo In anaginne uuar uuort
lnti thaz uuort uuar mit got
lnti got selbo uuar thaz uuort,
thaz uuar in anaginne
mit got. Alliu thuruh thaz
uur dun gitā. lnti uzzan sin
ni uuar uuirt gitāner,
thaz thar gitān uuar
thaz uuar in imo lib;
lnti thaz lib uuar liht manno.
lnti thaz liht in finstarnessin
lihta. lnti finstarnessi
thaz nibi griffun,
Le uuar lntagun heroder ther cuningar
ludeno sumer biscof
namen zacharias
fon themo uuehrde abiarer

& uxor illi defiliabur aaron
& nomen eius elisab&h,
erant autem iusti ambo anted&in
Incedentes in omnibus mandatis
& iustificationib; d&ni sine querela
& non erat illis filius. eo quod
ess& elisab&h sterilis.
& ambo processissent in dieb; suis.
factum est autem cum
sacerdotio funger&ur
in ordine uicis sue anted&in
secund& consuetudin&e sacerdoti
sorte exiit ut incens&u poner&et.
Ingressus in templum d&ni
& omnis multitudo erat populi
orans foris hora incensi,
Apparuit autem illi
Angelus d&ni stans ad dexteris
altaris incensi.
& zacharias turbatus est
uidens. & timor inruit super eum.
At autem ad illum Angelus,
N&timeas zacharia
qu&o exaudita est deprecatio tua
& uxor tua elysab&h
pari&et tibi filium.
& uocabis nomen eius iohann&e
& erit tibi gaudi&u & exultatio.
& multi in n&tuitate eius gaudebunt,
Erit enim magnus coram d&no.
& uinu& & uic&ra non bibit. & sp&u sc&o
replebitur & ad huc

Ina quena lmo fon d&roner tohterun
Ina lranamo uuar elisab&h,
sua uuarun reht&u beidu foragote
gangenta in allen. bibotun
Ina in goter reht festin uzzan lastar,
Ina niuuard in sun. bi thiu uuanta
elisab&h uuar unberenta,
Ina beidu fram g&ng&ngun in ho tagun.
uuard th&o mit thiu her
In biscof hette gi ordinot uuar
In ant ret&u sin&er uuelm&aler fora got&e
Aster gi uuonu ther biscof hette
In l&ozze fram g&ng&ng th&az her uuibrouh brang.
In gangenta in goter temp&al
Ina al thiu menigi uuar ther folker
u&zze b&onta in thero z&ta ther rouhenner
ar aug&ta sih lmo
goter engil stantenta in zero
ther altarer thero uuibrouh brunst&,
thanan tho zacharias uuard gi troubit
th&az sehenta. Ina forhta ana fiel ubar Inan,
quad th&o zi lmo ther engil,
ni forhta thu thir zacharias
uuanta gi horit ist thin gib&et
Ina thin quena elysab&h
gibit&e thir sun.
Ina nemnis th&u sinan namon iohann&e.
Ina her ist thir gi feho Ina blidida
Ina manage in sinero gibur&ta mendens,
her ist uu&arlihho mihhil fora truhane.
Ina uu&in nob lid ni trinkit. Ina helager g&ster
uuirdit&e gi fullit&e fon hinan

Exutero matris suae
& multos filiorum israel
conuertat ad dñm dñm ipsorum
& ipse praecedat ante illum
in spū & uirtute heliae.
ut conuertat corda patrum in filios
& incredibiles ad prudentiam iustorum
pararet dño plebem perfectam.
& dixit zacharias ad angelum.
unde hoc sciam.

Ego enim sum senex & uxor mea
processit in diebus suis.

Lc 11 **E**t respondens angelus dixit ei. **Lc**
Ego sum gabriel qui adsto
ante dñm. & missus sum ad te
haec tibi euangelizare.

Lc **E**t ecce eris tacens & non poteris
loqui usque in diem quo
haec fiant. pro eo quod
non credidisti uerbis meis
quae implebuntur in tempore suo.
& erant plebs expectans zachariam
& mirabantur quod tardaret ipse in templo.
egressus autem non poterat loqui ad illos
& cognouerunt quod uisionem uidisset in templo.
& ipse erat inuensus illis & permansit mutus
& factum est ut impleti sunt dies officii eius
abiit in domum suam. post hos autem dies
concepit elisabeth uxor eius
& occultabat se mensibus. v. dicens
quia sic mihi fecit dñs in diebus
quibus respexit

fon reue sinero muoter
Ina manage israheler barno
gi uuerbit zi truhane gotte lro
Ina her ferit fora Inan
Ingeiste Ina In megine heliafer.
thaz her giuente her zun facero In kind
Ina ungiloub folle zi uuir tuome rehtero
garuuen truhane thuruh thigan sole.
Ina quad zacharias zithemo engile.
uuanan uueiz ih thaz.
ih bin alt Ina min quena
fram ist gi gangan Ina tagun.
tho ant lingona thie engil quad lmo.
ih bin gabriel thie az stanai
fora gotte. Ina bin. gisente zithir.
thiru thir sagen.
Ina nu uuir diste diu suigera Ina nimah
sprehhan unzan then tag In themo
thiru uuerdent. bithu uuanan
thi ni giloubtar minen uuertan
thi thar gi futu uuerdent In lro ziti.
Ina uuar thaz sole betona zacharia
Ina uuntorotan thaz her lazza In templo
her uz gangenti nimohra sprehhan zi In
lira forstuentun thaz her gisite gisah In templo
her thaz bouhnera In thuruh uuanan sum
Ina gifulte uurdun tho taga sinef ambaher
gieng In sin hus. after then tagon
In fieng elisabeth sin quena
Ina tougilta sih finf manoda queclenti
uuanan susteta mir trohtan In tagon
In then her gisco uuuota

auferre obprobrium meum
inter homines.

III
Leu
X
In mense autē sexto missus est
angelus gabriel ad dō in ciuitatem
galilee cui nomen nazareth
ad uirginem dispositam uiro
cui nomen erat ioseph de domo
dauid. & nomen uirginis maria
& ingressus angelus ad eam dixit.
haue gratia plena. dñs tecum.
benedicta tū in mulieribus.
quæcum uidisset turbata est
in sermone eius. & cogitabat
qualis esset ista saluatio.
& ait angelus ei. nō timeas maria
inuenisti enim gratiā apud dñm
ecce concipies in utero & paries filiū.
& uocabis nomen eius ihm.
hic erit magnus. & filius altissimi
uocabitur. & dabit illi dñs
sedem dauid patris eius. & regnabit
in domo iacob in æternum. &
regni eius non erit finis.
Dixit autem maria ad angelum.
quomodo fiet istud quō uirum
non cognosco. & respondens angelus
dixit ei. sp̄s r̄s super ueniet in te
& uirtus altissimi obumbrabit tibi.
ideoque & quod nascetur sem̄
uocabitur filius dī.
& ecce elisabeth cognata tua
& ip̄a concepit filiū in senectute sua.

ar firran minan hi uui z
untar mannon.
Inthemo sehsten manade giserat uuard
engil gabriel fon gotē inthie burg
galilee therō namo ist nazareth
zi thiornun gimahattero gommanne
themo namo uuar ioseph fon huse
dauides. Ina namo therō thiornun maria
Ina ingangera ther engil zi lru quad.
heil uuis thu gebono folu. truhin mēthir.
giserenot sif thu in uūiban.
tho siu thiū gisat uuar gitrubir
In sinemo uuortē. Ina thahra
uuelih uuari thaz uuola queta.
quad lru ther engil. niforha thir maria
thu fundi haldi mit gotē
senonu in phahis in reue Ina gibiris sun.
Ina ginemnis sinan namon heilant.
ther ist mibhil. Ina ther hoisten sun
ist ginemnit. Ina gibit lmo truhin
sedal dauides siner fater. Ina rihhisot
In huse iacober zi euuidu. Ina
siner rihher nist era.
quad tho maria zithemo engile.
uuo mag thaz sin uuanta ih gommanne
uuis nibin. Andingotū tho ther engil
quad lru thie helago gest quimet ubar thih.
Ina ther hoisten megin bi seatur thih.
bi thiū thaz thar giboran uuirdit halag
thaz uuirdit ginen nit goter barn.
senonu elisabeth thin magin
siu in phieng sun In lra alt tuome

V & salutauit elisabeth.

& hic mensur est sextus illi
quae uocatur sterilis
quia non erit impossibile apud dñm
omne uerbum. Dixit autē maria.
ecce ancilla dñi fiat mihi
secundum uerbū tuum. & discessit
ab illa angelus.

Exurgens autē maria in diebus illis
abit in montana cum festinatione
in ciuitatē iuda. & intrauit in domū
zacharie. & factū est ut audiuit
salutationem mariae elisabeth
exultauit in fante in utero eius.
& repleta est spū scō elisabeth.
& exclamauit uoce magna. & dixit.
benedicta tū inter mulieres.
& benedictus fructus
uentris tui. & unde hoc mihi
ut ueniat mater dñi mei ad me
ecce enim ut facta est uox
salutationis tuae in auribus meis
exultauit in gaudio infans in utero meo.
& beata quae credidit quoniam
perficientur ea quae dicta
sunt ei a dño.

& ait maria. magnificat anima mea
dñm. & exultauit spūs meus in dño
salutari meo.
quia respexit humilitatem
ancillae suae ecce enim ex hoc
beata mēdicent omnes generationes.
quia fecit mihi magna

Ina helizita elisabeth.

Ina thiz ist ther sehto manod theru
thiu thar ginen nit ist unberenta
bithiu uuantanist unodi mit gotē
iogiuuelih uuost. thō quad maria.
senonu goter thiu uuere mir
after thimeno uuortē. Ina arfuor tho
fon lru thē engil.
arstantenti maria in then tagon
gieng ingi birgu mit ilungu
in iudeno burg. In gieng thō in hūr
zacharias. uuard thō sō siu gi horta
helizungamariun helisabeth
gi fah thaz kind in hrareue
uuard thō gi fullit heilager geister helisabeth.
ar rios mihhilero stemnu Ina quad.
gisegenot sif thū untar uuiban.
Ina gisegenot si thie uuahs mo
thimero uuamba. Ina uuanan mir
thaz queme miner truhaner muoter zimir
senonu sō sliumo sō thiu stemna uuard
thimer helizinner inminen oran
gi fah ingi fehen kind in minemo reue.
Ina saligu thiu thar giloubta uuanta
thiu uuerdent gisfemtu thiu thar giquēan
uuirdun lru fon truhane.
thō quad maria. mihhilos mīn sela
truhān. Ina gi fah mīn geist ingote
minemo heilante.
bithiu uuanta her gisouuota odmuot
sinero thiuui senonu fon thiu
saliga mih queden allu cunnu.
bithiu uuanta mir tōā mihhilu

qui potens est & sem nomen eius,
& misericordia eius in puerum & puerum
amemabur eum, fecit potentiam
in brachio suo dispersit superbor
mentecordis sui, deposuit
potenter de sede & exaltauit
humiler, esurientes impleuit bonis
& diuites dimisit inanes,
suscepit israhel puerum suum
memorari misericordie sue,
sicut locutus est ad patrem nostrum
Abraham & semini eius in secula,
mansit autem maria cum illa
quasi mensib; trib; & reuersa est
in domum suam,

[111] **E**lisabeth autem impletum est
Leu tempus parendi & peperit filium suum,
& audierunt uicini & cognata eius
quia magnificauit dominus misericordiam suam
cum illa & congratulabantur ei,
& factum est in die octaua
uenerunt circumcidere puerum
& uocabant eum nomine patris eius zacharia,
& respondens mater eius & dixit,
nequaquam sed uocabitur iohannes;
& dixerunt ad illam, quia nemo est
in cognitione tua qui uocetur
hoc nomine, inuuebant autem patri eius
quem uellet uocari eum
& postulat pugillarem scripsit dicens:
iohannes est nomen eius, & mirata sunt
uniuersi, apertum est autem illico os eius

thie thar mahrag ist hta heilag sin namo,
hta sin mitada in cunnu hta incunnu
hnan forthanten, & a mahc
in sinemo arme zisprettaubarhuhage
muote siner herzen, nidargirazza
mahrage fonsedale hta ar huob
odmuotage, hungerente gifulta guoto
hta otage forliez hale,
in phienig israhel sinan keneht
zigimuntagonne sinero mitadu,
ro her sprah zi unren faterun
Abraham hta sinemo samen ziuueroht,
uuo dā maria mit lru
nah thri manoda hta uuarb
zi hta hūr,
Le Elisabeth uuārlihho uuard gifullt
zic ziberanne hta gi bar hta sin
hta gihōrtun thaz thō hta nahistōn hta hta cundon
thaz truhān mihtilōrōta sinā mitada
mit lru hta gi fahun mit lru,
uuard thō hthēno Alhtaden tage
quamun zibi sihdanne thaz kind
namtun hnan siner fater namen zacharia,
Antlingōta thō sin muoter hta quad,
nio inaltare uzar sin namo scal sin iohannes
hta quadun zi lru, nioman nist
hthēnemo cunne thie thar ginēnntē si
thēfēno namen, bouhntun thō sinemo fater
uueran her uuota hnan ginēnntan uueran
bat thō scrib sahrer screib sur quedam,
iohannes ist sin namo, uuīntōrtun thaz
thō alle, gi offenota sih thō slumo sin mund

& lingua eius. & loquebat̃ benedicens dñm.
& factus ē. timor sup omnes uicinos eorū
& super omnia montana iudee
diuulgabantur omnia uerba hec
& posuerunt omnes qui audierant
in corde suo dicentes,
quid putat puer iste erit
& enim manus dñi erat cum illo.
& zacharias pater eius
impletus est spū scō
& prophetauit dicens,
benedictus dñr dñr israhel
quia uisitauit & fecit redemptionē
plebi suae, & erexit cornu
salutaris nobis in domo dauid pueri sui,
sicut locutus ē. per or̃s scōrum
qui a seculo sunt prophetae eius
salutem ex inimicis nostris
& de manu omniū qui oderunt nos,
ad faciendā misericordiā cū patrib; nr̃is
& memorari testamenti sui scī,
iurandū quod iurauit ad abrahā
patrem nr̃m daturū se nobis,
ut sine timore de manibus
inimicorū nr̃orū liberati seruiamus illi,
in sc̃tate & iustitia coram ipso
omnibus diebus nostris,
& tu puer propheta altissimi
uocaueris praeibis enim
ante faciem dñi parare
uias eius, addendam scientiā
salutis plebi eius in remissionē peccatorū eorū,

37.
In sin zunga In sin sprah got uuihent.
uuard tho fortha ubar alle In nahiston
In ubar Allu gibirgu ludeno.
uuirdun gimartit Allu thisu uuort
In gisatzun alle thie iz gihortun
In In herzen susquedante,
uuaz uuans thie kneht si
In goter hant uuarmt Inmo,
In zacharias sin fater
uuard gifullit heilager geister
In uuizagotu susquedante,
gi uuihit si truhant got israhelo
birthiu uuanta uuisota In tda losunga
sinemo folke, In arrihta horn
heili un In hure dauides siner knehter,
ro her sprah thuruh mund heilagero
thie fon uueroth uuarun sinero uuizagono
heili fon unsaren fiantan
In fon hant allero thie unsih hazzotan,
zitu onnemiltida mit unsaren faterun
In zigihugenne sinero heilagin gi uuiznessi
thero eid busti thie her suor ziabrahame
unsaremo fater sih un zigebanne,
thaz uzan fortha fon hentan
unsaro fianta arlosthe thionomer Inmo,
In heilagnerre In Inrehte fora Inmo
Allen unsaren tagan,
thu kneht uuizago ther hohisten
birthu ginemnit. fora feris uuarlubho
fora truhant annuzzi zigaruuene
sinan uuieg, zigebanne uuistuom
heili sinemo folke In forlazznessi In suntano,

peruicera misericordie dñi
in quib; uisitauit nōr orient ex alto,
in luminare hic qui hic tenebris
& in umbra mortis sedent
addirigendor peder mōr in uia pacis,
puer autē crecebat & confortabat
spū. & erat in dēser to usque
in diem ostensionis sue ad israhel.

Liber generationis ihu xpi filii dñi
filii abraham. abrahā genuit isaac.
isaac autem genuit iacob.
iacob autē genuit ludā & fr̄e iur.
ludas autem genuit pharē & zara
de thamar,
pharē autem genuit esrom.
esrom autem genuit dram.
dram autem genuit aminadab.
aminadab autē genuit naason.
naason autē genuit salmon.
salmon autē genuit booz derachab.
booz autē genuit obed ex ruth.
obed autem genuit lese.
lese autē genuit dauid regem.
dauid autē genuit salomonem.
salomon autē genuit roboam.
roboam autem genuit abia.
abia autem genuit ara.
ara autem genuit ioraphath.
ioraphath autē genuit loram.
loram autem genuit oziam.
ozias autem genuit ioatham
ioatham autem genuit achaz

thuruh. In nouilu mitada unsarer goter
in then uūiſota unsih ufgan fon hohi.
In luhthen then thie thar in finstarnessin
Ina in seuen to der siz zent
zigirihenne unsara fuozzi in uueg sibba,
ther kneht uuohr hta uuard gistrēigisot
geiste. Ina uuas in uūostannu unzen
then tag sinero dr ougnern zu israhel.
Buoh cunner heilanter christer dauidessiner
abramersuner. abraham gibar isaken
isaac gibar iacoben.
iacob gibar ludam Ina sine bruoder.
ludas gibar pharē hta zara
fon thamar.
pharē gibar esromen.
esrom gibar dramen.
dram gibar aminadaben.
aminadab gibar naasonen.
naason gibar salmonen.
salmon gibar boozen fon rachab.
booz gibar obeden fon ruth.
obed gibar lese.
lese gibar dauiden then cuning.
dauid ther cuning gibar salomonen.
salomon gibar roboamen.
roboam gibar abia
abia gibar ara
ara gibar ioraphathen
ioraphath gibar loramen
loram gibar oziasen
ozias gibar ioathamen
ioatham gibar achazen

Achaz autem genuit ezechiam.
ezechias autem genuit manassē.
manasser autem genuit ammon.
ammon autem genuit losiam.
losias autem genuit lechoniam
& frater eius intransmigratione
babylonis. & post transmigrationē
babylonis lechonias genuit salathiel.
salathiel autē genuit zorobabel.
zorobabel autem genuit abiud.
abiud autem genuit eliachim.
eliachim autem genuit azor.
azor autem genuit radoch.
radoch autem genuit achim.
achim autem genuit eliud.
eliud autem genuit eleazar.
eleazar autem genuit matthan.
matthan autem genuit iacob.
iacob autē genuit ioseph uirū marie
de qua natus est ihs
qui uocatur xps.

Lc **A**braham autem fuit filius tharg. **Lc xiii**
qui fuit nachor. qui fuit seruch.
qui fuit ragau. qui fuit phaleg.
qui fuit eber. qui fuit salae.
qui fuit cainan. qui fuit arfaxat.
qui fuit sem. qui fuit noe.
qui fuit lamech. qui fuit maturale.
qui fuit enoch. qui fuit lared.
qui fuit malelehel. qui fuit cainan.
qui fuit enor. qui fuit seth.
qui fuit adam. qui fuit di.

Achaz gibar ezechiasen
ezechias gibar manasserē
manasser gibar ammonen
ammon gibar losiasen
losias gibar lechomiasen
hīa sinebruoder hīthero fēa
zibabyloniū. hīa dfter thero fēa
zibabyloniū lechonias gibar salathielen.
salathiel gibar zorobabelen.
zorobabel gibar abiuden
abiud gibar eliachimē
eliachim gibar azoren
azor gibar radochen
radoch gibar eliachimē
eliachim gibar eliuden
eliud gibar eleazaren
eleazar gibar mathanen
matthan gibar iacoben
iacob gibar ioseben gomman mariun
son thero giboran ist heilant
thie thar ist ginemnit christ.
Abraham uuar sun tharg.
ther uuar nachor. ther uuar seruch.
ther uuar ragau. ther uuar phaleg
ther uuar eber. ther uuar salae.
ther uuar cainan. ther uuar arfaxat.
ther uuar sem. ther uuar noe.
ther uuar lamech. ther uuar maturale.
ther uuar enoch. ther uuar lared.
ther uuar malelehel. ther uuar cainan.
ther uuar enor. ther uuar seth.
ther uuar adam. ther uuar goter.

34
¶ 11. Omnes ergo generationes ab abraham .
usque ad dauid generationes .xiiij.
& ad dauid usque ad transmigrationem
babylonis generationes .xiiij.
& a transmigratione babylonis
usque ad xpm generationes .xiiij.

¶ 111. Xpi autem generatio sic erat.
¶ 1111. Cum esset desponsata mater ihu
maria ioseph . antequam conuenerent
inuenta est in utero habens
¶ 11111. despu sco , ioseph autem
uir eius cum esset iustus .
& nollet eam traducere . uoluit
occulte dimittere eam .
haec autem eo cogitante .
ecce angelus dñi in somnis
apparuit ei dicens .
ioseph fili dauid . noli timere
accipere mariam coniugem tuam .
quod enim in ea natum est
despu sco est .
pariet autem filium . & uocabis
nomen eius ihm .
ipse enim saluum faciet populum suum
a peccatis eorum .
hoc autem totum factum est
ut adimpleretur quod dictum est
adño per proph&am
dicentem . Ecce uirgo in utero
habebit & pariet filium .
& uocabunt nomen eius emmanuel
quod . ē . interpretatū nobiscum dñs .

¶ 11. allo thio giburti fon abrahame
unzan dauiden uuarun fior zehen giburt .
hita fon dauide unzan uiz fart
zi babyloniu fior zehen giburt .
hita fon thero uiz ferti zi babyloniu
unzan christ fior zehen giburt .
¶ 111. Cristes cunni uuas so .
mit thiu uuas gimahalt thes heilantes muoter
maria iosebe . er thiu zisamane quam in
uuas siu fundan so scaffan
¶ 1111. fon themo heilagen geiste . ioseph tho
hira gomman mit thiu herrehtman uuas .
hita ni uuolta siemeldon . uuolta
tougolo sia for lazzan .
lmo tho thaz then kentemo .
girado truhnerengil hirtoume
dr dugta sih lmo hita quad .
ioseph dauidersun . nicuri thu forthan
zinemanne mariun thina gimahun .
uuanta thaz in iru giboran ist .
thaz ist fon themo heilagen geiste .
siu gibirt sun . hita thu ginemir
sinan namon heilant .
bi thiu uuanta her sinaz folc heilaz tuot .
fon hrosunton .
thaz algaro gitan ist
thaz uuari gifullit thaz thar giquedan uuas
fon truhane thuruh then uuizagon
susquedantan . senonu thiorna hirtue
habet hita gibirt sun .
hita gibeizent sinan namon emmanuel .
thaz ist arreket mit unſ got .

Exsurgens autem ioseph a somno
fecit sicut precepit ei angelus domini
& accepit coniugem suam
& non cognoscebat eam donec peperit
filium suum primogenitum.
& uocauit nomen eius ihs,

Le. 11.

X

Factum est autem in diebus illis.
Exiit edictum a cesare augusto
ut describeretur uniuersus orbis,
hæc descriptio prima facta est
praeside syriae cyrino,
& ibant omnes ut proficerentur
singuli in suam ciuitatem,
Ascendit autem & ioseph a galilea
de ciuitate nazareth
in iudaeam ciuitatem dauid
quae uocatur bethleem,
eo quod esset de domo
& familia dauid ut proficeretur
cum maria desponsata sibi
uxore pregnantem,
factum est autem cum essent ibi
impleti sunt dies ut pareretur
& peperit filium suum primogenitum,
& pannis eum in uoluit
& reclinauit eum in praesepe
quia non erat eis locus
in diuersorio.

VI

Le. 11.

X

Et pastores erant in regione eadem
uigilantes & custodientes uigilias nocturnas
supra gregem suum,
& ecce angelus domini stetit iuxta illos.

Le

25
di stantanti thō ioseph fon slase
tā sō imo gibot trubaner engil
lnta lnta phieng sina gimahhun
lnta niuuard hra uuir unzan siugibar
lnta sun ērist boranon
lnta gi hiez sinan namon heilant,
uuard thō grān lnta then tagan
fram quā gibot fon demo al uualten keisire
thaz gibrieut uuir di al these umbi uuerft,
thaz gi scrib iz ēristen uuard grān
lnta syriu fon demo grauen cyrine,
lnta fuorun alle thaz bi iāhin
thionost lnta sinero burgi,
fuor thō ioseph fon galileu
fon theno burgi thiu hiez nazarēh
lnta iudeno lant lnta lnta dauidenburg
thiu uuar ginemnt bethleem,
bi thiu uuanta her uuar fon huse
lnta fon huiurke dauidenburg thaz her gilahi
saman mit mariun lmo gimahabero
gimahhun sō scaffaneru
thō sie thar uuarun
uuir dun taga gifute thaz siu bari
lnta gibar hra sun ērist boranon,
lnta bi uuant lnta mit tuochan
lnta gilegita lnta lnta cri ppea
bi thiu uuanta lnta niuuar ander stat
lnta theno gast huse,
uuarun thō hirta lnta theno lant skeffi
uuahhante lnta bihaltante nait uuahha
ubar ero euut,
quam thara goter engil lnta giftuont nāh in.

& claritas dī circum fulsit illor.
& timuerunt timore magno.
& dixit illis angelus, nolite timere,
ecce enim euangelizo uobis gaudiū magnū.
quod erit omni populo,
quia natus est uobis hodie saluator.
qui est xpr̄ dñr in ciuitate dauid,
& hoc uobis signum, Inueniē & i
infantem pannis inuolutum.
& postea in presepio,
& subito facta est cum angelo
multitudo militiae celestis.
laudantium dñm & dicentium,
gloria in altissimis dō.
& in terra pax hominibus.
bonae uoluntatis,
& factum ut discesserunt ab eis
angeli in caelum;
pastores loquebantur ad inuicem,
transeamus usq; bethleē & uideam⁹
hoc uerbum quod factum est.
quod dñr ostendit nobis,
& uenerunt festinantes.
& inuenerunt mariam & ioseph.
& infantem postea in presepio,
uidenter autem cognouerunt
de uerbo quod dictum erat illis
de puero hoc, & omnes qui
audierunt mirati sunt.
& de his quae dicta erant
a pastoribus ad ipsos, Maria
autē conseruabat omnia uerba haec.

Ina goter beralit neri bischem sie.
gi forhtun sie in thō in mihhiler forhtun,
hina quad in thier engil, nicur & iu forhten,
ih sagen iu mihhilan gisehon.
ther ist allemo folke.
bithiu uuarita giboran ist iu hirtu heilant.
ther ist christ truhan in dauides burge,
thaz si iu zizechane. thaz ir find &
kind mit tuoche bi uuētanaz.
hina gilegitaz in crippa;
thō slumo uuard thar mit themo engile
menigi himilischer herer.
got lobontau hina quedenau,
tiurida si in then hohiston gotē.
hina in erdu si sibba marinan.
guoter uuillen,
uuard thō thaz arfuorun fon in
thie engila in himil;
thō sprachun thie hirta untar in zuisgen,
farames zib & hleem hina gisehener
thaz uuort thaz thar grān ist.
thaz truhan un draugta.
hina quamun thō llente.
hina fundun mariun hina loseben.
hina thaz kind gilegitaz in crippea,
sie thō gisehente. forstuontun
fon dēmo uuort & thaz in giquān uuay
fon dēmo kinde, hina alle thi thaz
gihortun uuarun thaz uuētorontē.
hina fon dēm thi u giquānu uuērdun
zi in fon dēm hirtan. maria
uuārlibho gihiet allu thisu uuort

conferens in corde suo.
 & reuersi sunt pastores.
 glorificantes & laudantes dñm.
 in omnibus quae audierant
 & uiderant. sicut dictum. ē. ad illor.
 Et postquam consummati sunt
 dies octo ut circūcideretur puer.
 uocatum est nomen eius ih̄s.
 quod uocatum est ab angelo
 priusquam in utero conciperetur.
 & postquam implēti sunt dies
 purgationis eius secundū legē moysi.
 tulerunt illum in hierusalem.
 ut sisterent eum dño.
 sicut scriptum est in lege dñi.
 quia omne masculinum
 adaperiens uuluum.
 sem̄ dño uocabitur.
 & ut darent hostiam.
 secundum quod dictum. ē. in lege
 dñi. par-tur-turum.
 aut duos pullor columbarum.
 & ecce homo erat in hierusalem.
 cui nomen simeon.
 & homo iste iustus & amatur.
 & expectans consolationem israel.
 & sp̄s sc̄i erat in eo.
 & responsum acceperat a sp̄u sc̄o.
 non uisurum sem̄ mortem.
 nisi prius uideret xpm dñi.
 & uento in sp̄u in templum.
 & cū inducerent puerum ihm̄

althota in ira herzen.
 uurbun tho thie hirta hem uuafter.
 diuerite lra got lobontē.
 hiallen then. thiu sie gi hortun
 lra gisabun. so so zilm. gisprochan uuar.
 After thiu tho argangana uuarun.
 altha taga thaz thaz kind bisnitan uurdi
 uuard lmo ginen nit namo heilant.
 thie namo uuard ginen nit fon engile
 er̄ thanne her hireue in phangan uurdi.
 lra after thiu gifulta uuarun taga
 sinero subarnesi after moyseser euuu.
 brahtun sie hian tho in hierusalem.
 thaz sie hian gote giant uur titan.
 so iz gisriban ist in goter euuu.
 bi thiu uuanta iogi uuelih gomman barn
 thaz uuamba er̄ ist in tuot.
 heilag gote ginen nit.
 lra thaz sie gabin obphar.
 after thiu gi quān ist in euuu
 truhner. zua gimachun turtli tubun
 edo zua tubiclin.
 senonu tho uuar man in hierusale.
 then namo uuar gi hezzan simeon.
 lra then man uuar reht lra got forht.
 betonta israhelo fluobra.
 lra heilag gest uuar in imo.
 in phing tho antuura fon theno heilagen geste.
 thaz her ni arsturbī.
 er̄ thanne her gisahi christ truhan.
 quam tho ingiste in thaz goter hūr.
 lra tho sie in giletan thaz kind heilant

parentes eius. ut facerent secundū
consuetudinem legis pro eo.
& ipse accepit eum in uulnibus suis.
& benedixit dñi & dixit.
nunc dimitte seruum tuum dñe.
secundum uerbum tuum in pace.
quia uiderunt oculi mei
salutare tuum. quod parasti
ante faciem omnū populorum.
lumen ad reuelationē gentiū.
& gloriam plebi tue israel.
& erat pater eius & mater mirantes
super his quae dicebantur
de illo. & benedixit illis simeon.
& dixit ad mariam matrē eius.
ecce positus est hic in ruinam.
& resurrectionē multorū in istis.
& in signum cui contradicuntur.
& tuam ipsius animā pertransit &
gladius. ut reuelentur
& mutantur cordibus cogitationes.
& erat anna prophēta
filia fanuel de tribu aser.
haec proceperat in diebus multis.
& uixerat cum uiro suo
annis septem a uirginitate sua.
& haec uidua.
usq; ad annos octuaginta quatuor.
quae non discedebat de templo.
ieiunans & obsecrationibus
seruiens die ac nocte.
& haec ipsa hora

sine eldiron. thaz sie. tatin after
gi uonu euuu furi man.
her tho in pheng man in sine arma.
hiti lobota got hiti quad.
nu for laz thu truhcin thinan scale.
After thinen uortun in sibba.
bithiu uuanta gisahun minu ougun
thinan heilant. then thu gi ant uirtar
fora annuze allero folco.
lieht zi in rigannerse thiocono.
hiti. zidiuridu thiner folker israhelo.
uuar tho sin fater hiti muoter uirtorom
ubar thiu thiu dar gi quānu uuaron
fon hno. hiti uuhita hiti simeon.
hiti quad zimariun sinero muoter.
seno nu there ist gisezt in fal.
hiti in urresi managero in israhel.
hiti in zeichan themo man uuidar quida.
hiti thīn selber ferah thuruh ferte
suert. thaz uuerden hiti rigane
fon managen her zun githanca.
uuar tho thar dina uuirzaga
dobter fanueler fon cunne aserer.
thiu gigenne fram in managa taga.
hiti lebāa mit ira gommeanne
sibun lār fon ira magad herq.
hiti thiu uuar uirtuua.
unzan fiuru hiti abtuzug laro.
thiu nir fuor nio fon themo temple.
uzouh mit fastun hiti mit gibāu
thionota tager hiti nahter.
thiu tho hiti her selbun ziti

super ueniens confitebatur dño.
& loquebatur de illo omnibus
qui expectabant redemptionē
hierusalem. & ut perfecerunt
omnia secundum legem dñi
reuerſi sunt in galileā ciuitatē suā
nazarēth.

VIII
X
Ium ergo natus est ihs
in bethleem iudee in diebus
herodis regis. ecce magi
ab oriente uenerunt hierosolymā
dicentes,
ubi est qui natus est
rex iudeorum? uidimus enim
stellam eius in oriente.
& uenimus adorare eum.
Audiens autem herodes rex
turbatus est. & omnis hierosolima
cum illo. & congregauit
omnes principes sacerdotum
& scribas populi.
sciscitabatur ab eis ubi xps
nascetur. At illi dixerunt ei. **M. 10.**
10 LXXXII in bethleem iudee,
sic enim scriptum ē. p prophetā,
& tu bethleem terra iuda
nequaquam minima es
in principibus iuda.
ex te enim exiit iudex
qui regat populum meū israel.
M. VI
X Tunc herodes clam uocauit magis
diligenter didicit ab eis

quemenſ lobota truhtan
in sprah fon lmo Allen
then thie thar betotun arlōrness
hierusalem, in thō sie gifremtun
allu after truhtaner euuu.
uurbun thō zigalileu in laburg
nazarēth,
mit thiu ther heilant giboran uuard
in bethleem iudeno burgi in tagan
heroder ther cuninges. sēu thō magi
ostana quamun zi hierusalem
susquedante,
uuar ist ther thie giboran ist
iudeno cuning. uuir gisahumer
sinan sterron in ostar lante.
In quamumer in an zibōnne,
thō thaz gihorta heroder ther cuning
uuard gteruobit. In al hierusalem
mit lmo. In gisamanota
then hērdum thero bircofo
in thie gilētan ther folker
asgota fon in uuar christ
giboran uuari. sie thō quadun lmo,
in bethleem iudeno burgi,
sō ist giscriban thuruh then uūzzagon,
thu bethleem iudeno erda
nio in altere bist thu minnista
in then heriston iudeno.
uuanta fon thir quimit tuomo.
ther rihit mīn folc israel,
thō heroder tougolo gihaloten magin
gernlichō lernēa fon in

tempus stelle quæ apparuerunt,
 & mittent illor in bethleem dixit,
 he & interrogate diligenter
 de puero, & cum inueneritis
 renuntiate mihi.
 ut ego uenient adorem eum,
 qui cum audissent regem
 abierunt, & ecce stella
 quam uiderant in oriente
 ante cedebat eor usque; dū uenient
 star & supra erat puer,
 uidenter autem stellam.
 gauisi sunt gaudio magno ualde,
 & intrantes domū inuenerunt puerū
 cum maria matre sua.
 & procidenter adorauerunt eum,
 & apertis thesauris suis
 obtulerunt ei munera,
 durum. tur. & myrram,
 & responsō accepto in somnū
 non redirent ad herodem,
 per aliam uiam reuersi sunt
 in regionem suam.

viii
 m. vi
 x

Quicū recemissent ecce angelus dñi
 apparuit in somnū ioseph dicens,
 surge & accipe puerum
 & matrem eius & fuge in aegyptū
 & esto ibi usque dum dicam tibi,
 futurum est enim ut herodes
 querat puerū ad perdendum eum,
 qui con surgens. Accepit
 puerum & matrem eius nocte.

thie zīt ther sterren ther sih in draugta
 in fantasia in bethleem susquedant
 far & hīa frag & germilicho
 fon themo kinde, thanne hīa find &
 thanne cund & iz mir.
 thaz ih thara queme hīa bōō. hīan,
 thō sie gi hortun then cuning.
 fuorun, senu thō sterro
 then sie gisahun inostar lante
 fora fuor sie unz her quementi
 stuont oba thar thie kneht uuar,
 sie thō gisehente then sterren.
 gisahun mihhilemo gisehenthrato,
 hīa in gangante in hūrfundun then kneht
 mit mariun sinero muoter.
 hīa nidar fallente bōōtun hīan,
 hīa gi offnoten hīa tresso fazzan.
 brachtun hīa geba.
 gold. hīa uuibrouh. hīa myrrun,
 hīa in phanganemo ant uuir zel hīa roume
 thaz sie ni uuir bin zi herode.
 thuruh anderan uuieg uuir bun
 zi hīa lant scheffi.
 thō sie thanan fuorun girado goter engil
 ar draugta sih iosebe in roume susquedant,
 arstant hīa nim thaz thegan kind
 hīa sinemuoter. hīa fluh in egyptū
 hīa uuir thar unz ih thir quede,
 uuanta zuo uuart ist thaz herodis
 suochit then kneht zi forliosenne
 her thō arstantant. hīa nam
 then kneht hīa sine muoter naher.

47
et recessit in aegyptum. et erat ibi
usque ad obitum herodis,
ut adimpleretur quod dictum est
adno per prophetam
dicentem. Ex egypto uocaui
filium meum. Tunc herodes uidens
quo in iherosolimis amagis
iratus est. ualde, et mitens occidit
omnes pueros qui erant
in bethleem et in omnibus finibus eius.
Ab imatu et infra
secundum tempus quod exquisierat
amagis. tunc adimplendum est
quod dictum est per hieremiam
prophetam dicentem.
uox in rama audita est.
ploratur et ululatur multum.
rachel plorans filios suos. et noluit
consolari quia non sunt.
Defuncto autem herode
ecce apparuit angelus domini
in somnis ioseph in aegypto
dicens. surge et accipe puerum
et matrem eius. et uade
in terram israhel.
defuncti sunt enim qui querebant
animam pueri.
qui surgens accepit puerum
et matrem eius. et uenit in terram israhel.
audiens autem quod archelaus
regnaret in iudea pro herode
patre suo. timuit illo ire.

hinc fuor in egyptu. hinc uuar thar
unzan hinc far t heroder.
thaz uurdi gifullit thaz gifullit uuar
fon truhane thuruh then uuizagon
surquedantan. fon egyptu gibalota ih
minan sun. tho heroder gifah
uuanta her bitrogan uuar fon then magin
balg sih har to. hinc sententi arsluog
alle thie knehta thie thar uuuarun
in bethleem hinc in allen tra marcan
zuuilarigu in minan ther.
after thero ziti thaz her suolta
fon then magin. tho uuard gifullit
thaz thar gifullit uuar thuruh hieremia
then uuizagon surquedantan.
stemma in hohi gifullit uuard
mihiler uuof ter hinc uuonnoner
rachel uuiof tra suni. hinc ni uuotta
sih fluoburen uuanta sie ni uuuarun.
tho herod arstarb
aroug ta sih truhane engil
hinc roume lorebe in aegypto
surquedanta. arstant hinc num then kneht
hinc sina muoter. hinc far
in erda israhel.
uuanta arstarbana sint thie thar suolta
ther knehter sela.
her tho arstanta nam then kneht
hinc sina muoter hinc qua zi erdu israhel.
tho her gifullit thaz archelaus
richiota in iudeon. after herode
sinemofater. forhtu hinc thara faren.

14
Admonitur in somnis.
recessit in partem galilee,
et ueniens habitauit in ciuitate
quae uocatur nazareth,
ut adimpleretur
quod dictum est per prophetas,
quo nazareus uocabitur.

XII
Luc. 11.
X

Puer autem crescebat
et confortabatur plenus sapientia
et gratia dei erat in illo,
et ibant parentes eius pommerannor
in hierusalem in die sollemni pasche,
et cum factus fuisset
annorum duodecim. ascenderunt illi
in hierusalem secundum consuetudinem
diei festi, consummatisque diebus
cum redirent. remansit
puer ihesus in hierusalem,
et non cognouerunt parentes eius.
existimantes autem esse in comitatu
uenerunt iter diei et requirebant
eum inter cognatos et notos,
et non inuenientes regressi sunt
in hierusalem requirentes eum.
et factum est post triduum
inueniunt illum in templo sedentem
in medio doctorum
audientem illos et interrogantem

Le. 11
Mt. 21
Mc. 10
X

Stupebant autem omnes qui eum audiebant
super prudentiam et responsis eius,
et uidentes ammirati sunt.

Le. 11
X

Et dixit mater eius ad illum.

1c

1c

Ina gimanot in troume.
fuor in tel galilee,
Ina tho her thara qua di tota in cheruburgi
thiu thar ist gi heizzan nazareth,
zi thiu thaz gi fullit uu'rdi
thaz gi qu'ian uuar thuruh thie uu'tzagon.
uuanta her nazareus uu'rdit ginennit,
ther kneht uu'arlichu uu'ohr
Ina strang'ka fol spahidu
Ina goter geba uuar in imo,
Ina fuorun sine eldiron gi laro
in hierusalem in it malemo tage ostiono,
Ina mit thiu her uuard gi uuortan
zuelif laro in upstiganten
zi hierusalem af ter thero gi uuonu
ther it malen tager, gi fulten tagan
mit thiu sie hem uu'rbun. uuon'ka
ther kneht heilant in hierusalem,
Ina ni for stuontun thaz sine eldiron.
uuantun in uuesan in thero samant fera.
quamun einer tager uu'eg Ina suohun
Inan untar sinen magun Ina sinen kunden.
Ina Inan ni findanti fuorun uuidar
zi hierusalem Inan suochenti.
uuard tho af ter thrin tagun
fundun Inan in themo temple sizzantan
untar mit ten then lerarin.
horantan thie Ina fragentan,
ar quamun tho alle thie Inan gi hostun
ubar sinan uu'istuom Ina sin antuura
Ina seher te uu'ntorotun.
tho quad sin muoter zi imo,

fili quid fecisti nobis sic
ecce pater tuus & ego dolenter
querēbamur te. & ait ad illor,
quid est quod me querēbatur.
nesciebatis quia in his quae
patris mei sunt oportet me esse.
& ipsi non intellexerunt uerbum
quod locutus est ad illor.
& descendit cum eis & uenit
nazarēth. & erat subditus illis.
& mater eius conseruabat omnia
uerba haec in corde suo.
& ipse proficiebat sapientia
aetate & gratia apud dñm
& homines.

XIII
Le vi
M vii
10 11

Anno quinto decimo
Imperii tiberii caesaris
procurante pontio
pilato iudea.
tetrarcha autē galilee herode
philippo autē frater eius tetrarcha
iture & trachonitidis regionis.
& lysania tetrarcha
abilinae
sub principibus sacerdotum
anna & caipha.
factum est uerbum dñi
super iohannem zachariam filium
in deserto.

Le vi
M vii
10 11
10 x

Et uenit in omnem regionem
iordanis praedicans baptismum penitentiae
in remissionem peccatorum dicens.

Le m
10

sun ziu tati thu untrō.
ih lra thīn fater serente
suohumer thih. lra her quad zi in.
uuaz ist thaz ir mih suohat.
ni uuestut lr thaz in then thiū
miner fater sint gilimphit mir uuegan.
lra sie nifor stuontun thaz uuort
thaz her sprah zi in.
lra nidar stigena mit in quam
zi nazarēth. uuaz in untar thuat.
lra sīn muoter bi hiet allu
thisu uuort in ira her zen.
lra ther heilant thēh in spahidu
lra in altere lra ingebu mit gotē
lra mit mannan.

In themo finsta zehenten lare
therrihtuomer tiberii ther keiserer
forasuogetemo themo pontasken
pilato iudea.
her tuom habentemo herode in galileu.
lra philippo sinemo bruoder heristen.
In lant skeffin iture lra trachonitidis
lra lysaniuse heristen
In thero stā thiū abilina uuaz her zān
untar then heriston biscofun
anna lra caipha.
uuaz giuortan goter uuort
ubar iohannē zacharias er sun
In thero uuostannu.

Le m
10

Ina quam her in alle thie lant scaf
iordanis predigona toufi riua
In for laz neri sun tono susquedana.

penitentiā agite adpropinquauit enī
regnū cælorum, hic est enim
qui dicitur est per eiaiam
prophētā dicentem,
uox clamantis in deserto.
parate uiam dñi.
rectas facite semitas eius,
omnis uallis implebitur
& omnis mons & collis
humiliabitur,
& erunt praua indirecta
& aspera in uias planas,
& uidebit omnis caro
salutaredī.

10. 11.
T. 111
M. VII
Lc. VI

Hic uenit in testimonium
ut testimoniū phibere & delumme
ut omnes crederent p̄ illum,
non erat ille lux.
sed ut testimoniū phibere &
delumine,

10. 11.
T. 111
M. I
Lc. XIII

Erat lux uera quæ inluminat
omnem hominem uenientem
in mundum,
in hoc mundo erat.

& mundus p̄ ipsum factus est
& mundus eum non cognouit,
in propria uenit.

10. 111.
X

& sui eum non receperunt,
quotquot autē receperunt eum.
dedit eis potestatem filiorū dī
fieri: his qui credunt
in nomine eius,

tuot riua uuantā nahit sib
himilo richi. thiz ist ther
fon themo gi kundit uuar thuruh eiaia
uuzagon surquedantan.
stemna ruofenter in uuoſtinnu.
garuu & trohaner uueg
tuot rehto sino ſtiga.
iogiuuelih tal uuerde gi fullit
lnta igiuuelih berg lnta nollo
uuerde gi ōd muotagot,
lnta uuerde abahu lntrehtu.
lnta un ebanu lntlehta uuega.
lnta giſiht iogiuuelih fleire.
goter heili.

10. 11.
Lc

ther quam zi urcunde
thaz her gi uuz ſcaſ ſagēi fon lihte.
thaz alte gi louban thuruh lnan.
ni uuar her thaz lihte
uz ouh thaz her gi uuz ſcaſ ſagēi
fon demo lihte.

10. 11.
Lc

uuar uuar lihte thaz inliuhata
iogiuuelichan man quementan
lnthera uuerat.

her uuar lntherro uuerat.
lnta uuerat uuard thuruh lnan gran.
lnta uuerat ni for ſtuont lnan.
her quam in ſin eigan.

10

lnta ſine ni lnt phiengun lnan,
ſō uueliche ſō lnan lnt phiengun.
ſō gab her in giuualt goter ſuni
zi uueſanne. then thie dar gilouban
in ſinan namon,

qui non ex sanguinibus
neque ex uoluntate carnis.
neque ex uoluntate uiri
sed ex dō nata sunt,

Io v
M. i.
Le xiii

Et uerbum caro factum est.
& habitauit in nobis.
& uidimus gloriam eius.
gloriam quasi unigeniti
a patre, plenū gratiæ & ueritatis,

Io of
Le

Io vi
M. xi
Le x

Iohannes testimoniū phib & de ipso
& clamat dicens,
hic erat quem dixi uobis.
qui post mē uenturus est
ante mē facturus est
quia prior mē erat.

Io of
of Le

Io viii
Le x

Et de plenitudine eius nos omnes
accepimus. & gratia pro gratia,
quia lex per moysen
data est, gratia & ueritas
per ih̄m xp̄m facta est.

Io

Io viii
M. xxi
Le exviii

Dñm nemo uidit unquam.
unigenitus filius qui est
in sinu patris ipse narrauit.

Io of
Le

M. viii
M. xi
M. iii

Ipsē autē iohannes habebat
uestimentū depilis camelorum
& zonam pelliciam circa
lumbos suos. Esca autē eius erat
locusta & mel siluestre.
tunc exiebat ad eū hierusolima
& omnis iudæa & omnis regio
circa iordanem
& baptizabantur in iordane

of of

thie naller fon bluote
noh fon fleisker luste.
noh fon gomimanner uuillen.
ouh fon gotē giborane uuarun,
lnta uuort uuard fleisc gitan
lnta artota in unſ,
lnta uuir gisahumer sina diurida
soluha sō thiu diurida ist einago
fon fater, fol geba lnta uuarer,
lohanner gi uuizscas sag & fon lmo
lnta ruofit surquedent,
thiz ist thier fon demo ih iū quad
thie dar af ter mir quement ist
fora mir gitan ist
uuanta her er mir uuas.
lnta fon sinero folnersi uuir alle.
Inphahemer. lnta geba furi geba
uuanta euua thuruh moysen
gigeban ist. geba lnta uuar
thuruh heilant christ gitan ist,
got nioman nigisah io inatere
thie einago sun thie dar ist
hinan themo fater her gisagdia iz.
ther selbo iohannes hab & a
gi uuata fon hariran olbertono
lnta fillinan bruoh hah umbi
sino lentin. sin muor uuas
heuui skrekco lnta uuildi honag.
tho gieng zi lmo hierusolima
lnta al iudæa. lnta al thiu lantscas
umbi iordanem.
lnta uuirdun gi toufte in iordane

ab eo confitentes peccata sua.
Mat x **Le viii** Videns autē multos phariseorū
 & sadduceorum uenientes
 ad baptisum suū dixit eis. p̄ gener
 uiperarū. quis demonstrauit uob
 fugere a futura ira.
 facite ergo fructum dignum
 penitentiae. & ne uelitis dicere
 Intra uos. patrem habemus
 Abraham. dico enim uobis.
 quoniam potens est d̄s
 ex lapidibus istis suscitare
 filios Abraham. iam enim securus
 ad radicē arborum positus est.
 omnis ergo arbor quæ n̄ facit
 fructum bonum.
 excidetur & in ignē mittetur
Le viii Et interrogabant eum turbæ
 dicentes. quid ergo faciemur.
 respondens autē dicebat illis.
 qui habet duas tunicas
 d& non habenti.
 & qui habet escas similiter faciat.
 uenerunt autem & publicani
 ut baptizarentur & dixerunt
 ad illū. magister quid faciemur
 at ille dixit ad eos. nihil amplius
 quam constitutum est uob faciat.
 Interrogabant eū & similiter
 dicentes. quid faciemus & nos.
 & ait illis. neminē concutatis
 neque calumniam faciat.

son lmo bigehente lro sunono.
Mat x thō her gisah manage thero phariseorū
 Intra sadduceorum quementē
 zi sinēro toufi quad In. cummi
 natrono. uuer gizeichonota iu
 zifluhemne son thero zuouuartaun gibulh
 tuot uuārlichō uuirdigun uuahsmon
 iuuara riua Intra nicur & quedan
 untar iū. uuir habemer ficer
 Abrahamen. ih quidu iū.
 uuantu mahrag ist got
 son theren stenan aruuekkan
 Abrahamer barn. giu ist decur
 gisezzit zi uūr zulun thero boumo.
 iogiuuelih boum thie dar nituot
 guotan uuahsmon.
 uuirdit fur houuan Intra In fuir gisat.
Le thō fragdūn in thio menigi
 Intra quadun. uuaz sculun uuir tuon
 her andlingota thō Intra quad In.
 ther thie habe zua tunichun
 gebe themo ther nihabe.
 ther thie habe muor tuo selb sama.
 quamun thō thie firn follun man
 thaz sie uūrdin gicoufit Intra quadun
 zilmo. meistar uuaz tuomer.
 her thō quad ziln. nouuith mer
 thanne iū gisezzit si tuot lr.
 fragdūn in thō thie kemphon
 Intra quadun. uuaz tuon uuir.
 Intra quad in. niomannen nibluu &
 nob harm nituot.

& contenti estote stipendur uris.
& iſtimante autem populo
& cogitantib; omnib; in cordib; ſuis
de iohanne neſor te
Ipſe eſſe xpr̃.

10 viii
Miserunt iudei ab hieruſolimis 10
ſacerdotes & leuitas
ut interrogarent eũ tu quir er.
& conſeſſus eſt & non negauit.
& conſeſſus eſt. quia non ſũ ego xpr̃.
& interrogauerunt eum.
quid ergo helias eſtũ.
& dixit non ſum.
propheta eſtũ. & reſpondit. non.
dixerunt ergo ei. quir er
ut reſponſum demur
hiſ qui miſerunt nōr.

10 x
T
M viii
R ii
Lc vii
Quid dicis de te Ipſo.

Ait. Ego uox clamantis
in deſerto parate uiam dñi
ſicut dixit eſaias propheta.

10 xi
Et qui miſſi fuerant 10
erant ex phariſeis.
& interrogauerunt eũ & dixerunt.
quid ergo baptiſas
ſicũ non er xpr̃ neque helias
neque propheta.

10 xii
T
M xii
R iiii
Lc x
Reſpondit eis iohannes dicens.
ego quidem uor baptizo in aqua
in penitenciam.

Qui autem poſt me uenturus eſt
fortior me eſt.

47
Ina ſit giuago iuuara lib nara.
uu anentemo themo folke
Ina then kente allen in iro herzon
fon iohanne min edo uuã
her uuari chriſt.
ſantun iudei fon hieruſalem
biſcofa Ina diacana
thaz ſie Inan fragdun uuer biſthũ.
Ina bi lah her tho Ina niſur ſuoh.
bi iah tho thaz her chriſt in uuari.
tho fragdun ſie Inan.
uuaz nu biſt thu helias
Ina her quad ni bin.
biſt thu uuizago. Ina her antlingota nem.
tho quadun ſie Ino. uuer biſt thu thanne
thaz uuir then gi ant uir ten
then thie unſih ſantun.
uuaz quidiſ thu fon thir ſelbemo.
quad her tho. ih bin ſtemna ruoſent
In uuſtinnu garuud trohner uuag
ro ro quad eſaias ther uuizago
Ina thie thar giranta uuãrun
thie uuãrun fon then phariſeis.
tho fragdun ſie Inan Ina quadun.
uuaz toufiſt thu
oba thu chriſt ni biſt noh helias
noh uuizago.
tho antlingota in iohannes ruſquedant.
ih toufu uuuh In uuaz zare
In riuuua.
ther aſter mir zuo uuart iſt
ther iſt mir ſtrengiro

10 cuius non sum dignus calciamenta
portare. Mediis autē ur̄m stetit
quem uos non setat.

1 pre uor baptizauit In spū scō
 & igne, cuius uentalabrum
 In manus sua. & per mundauit
 aream suam, & congregauit
 triticum suum In horreum
 paleas autem combur & igni
 Inextinguibili.

Lc Multa quidem & alia exhortans
euangelizabat populo.

10 thiru Inb&hania gitanu uurdun
ubar lordanen thar lohanner uuar
to ufeni.

xiiii Tunc uenit ihs in galilea
In iordanem ad iohannem
ut baptizaretur ab eo.

Le xiii
M. 11
lo v

1 Iohannes autē phibebat eum
dicenr, Ego acē debeo
baptizari. Atū uenit ad me,
respondenr autē ihs dixit ei,
sine modo. sic enim decet nos
implere omnem iusticiam
tunc dimisit eum,

Lexii. f. actum. ē. autē cum baptizaretur
omnis populus. & ihū
baptizato & orante
confestim ascendit de aqua,

ther ni bin. uuirdig giseuohu
ztraganne. Vntar mitten iu sterat
then ir ni uunzuo.

71c her touseit iuuu lntemo halagen gaste
 lnta lnfuire. ther uuorph scu uala
 ist lnt sinero henta. lnta gisubirre
 sin tenni. lnta giramanot
 sinan uuertz lntina skiura
 thiu spriu bibrennteln fuire
 un drler kentemo
 Managu andariu scu henta
 got spellota themo folke.

10 thiru Inbathanagitanu uurdun
ubar lordanen thar lohanner uuar
to uferu.

tho quam ther heilant ingalileu
lra in iordane zi iohannire
thaz her uu'rdi gitouft fon lmo.

1c **an** Ina ther selbo heilant uuar Ingunneng
10 samo sô thrîzug laro

rō her bi uuanit uuar ioseberrun
 lohanner uuârlicheo uuerita lmo
 surquedanta. ih real fon thir
 gitoufit uuerdan hta thū quimist zumir,
 thō andlingota ther heilant hta quad lmo.
 lâz nu. rō gilim phit unr
 zi gifullenne al reht
 thō liez her lnan.

Le^{nt} thō liez her lnan.
ur^{nt 10} uuard thō thō gitoufit uuar
al thaz folc. lnti themo halante
gitoufitemo lnti b&ontemo
slumo uf ar steig fonthemo uuaazart.

ecce aperti sunt ei caeli.

& uidit spm di descendentem
corporali specie ut columbam
uenientem super se
& ecce uox de caelis

Lc Tu es filius meus dilectus in te
complacuit mihi.

Et testimoniu phibuit iohannes
dicens, quia uidi spm
descendentem quasi columbam
de caelo & mansit sup eum
& ego nesciebam eum.
sed qui misit me baptizare
in aqua ille mihi dixit.
super quem uideris spm
descendentem & manentem
sup eum. hic e. qui baptizat
in spu sco.

Et ego uidi & testimoniu phibui
quia hic est filius di.

Tunc ihs ductus est
in desertum a spu
ut temptaretur
a diabulo.

Et cum ieiunasset
quadraginta dieb; & xl noctib;
postea esuruit
& accedens temptator
dixit ei, si filius di es.
dic ut lapides isti panes fiant.
qui respondens dixit.
scriptum est

seno tho aroffonota uuarun lmo himila.
lnta girah goter geist nidar stigantan
licham lichero gisiuni sama so tubun
quementan ubar sih
seno tho stemna quad fon himile.
thu bist min liobo sun lntir
gilich & a mir.

lnta gi uirznessi sag & a iohannes
sur quedana. uuantah girah geist
nidar stigantan sama so tubun
fon himile lnta uuon & a ubar lnan
lnta ih ni uuerta lnan.
uzouh ther thie mih santa zitoufenne
ln uazzare. ther quad mir.
ubar then then thu gisihist geist
nidar stigantan lnta uuonentan.
ubar lnan. ther ist thie thar toufit
ln themo heilagen geiste.

lnta ih girah lnta gi uirznessi sag & a
thaz ther ist goter sun.

tho ther heilant uuar gilerat
ln uuostanna fon themo geiste
thaz her uuirdi gicostot
fon themo diuuale.

lnta mit thiu her tho fast & a
fior zug tago lnta fior zug nahto
after thiu hungirita lnan
gieng tho zuo ther costari
lnta quad lmo. oba thu goter sun sir
quid thaz there stemna zibrote uuerden.
her antlingo tho lnta quad.
iz ist giscriban

50
non in solo pane uiuit homo
sed in omni uerbo
quod procedit de ore dei.
tunc assumit eum diabolus
in sanctam ciuitatem. & statuit eum
supra pinnaculum templi
& dixit ei, si filius dei es
mit te te deorsum.
scriptum est enim quia angelus suus
mandauit de te & in manibus
tollent te ne forte offendas
ad lapidem pedem tuum.
At illi ih̄s,
rursum scriptum est. non temptabis
dominum deum tuum.
Iterum assumit eum diabolus
in montem excelsum ualde
& ostendit ei omnia regna mundi
& gloriam eorum. & dixit illi.
haec tibi omnia dabo
si cadens adoraueris me.
tunc dicit ei ih̄s.
uade satanas. scriptum est.
dominum deum tuum adorabis
& illi soli seruiers.

lc Et consummata omni temptatione.

Mat Et tunc reliquit eum diabolus
usque ad tempus.

Mat Et eratque cum bestiis

Mat
xxii
vi
vii

Et ecce angeli accesserunt

& ministrabant ei.

xvi

io xvi
x

A Altera die iterum stabat iohannes

thaz lrdhemo einen bröte nileb & therman
uz ouh fon iogi uuelihemo uuorte
thaz thar fram quimic fon gotes munde.
tho mun lnan ther diuual
lrdhie heilagun burg. lnta gisaz talnan
ubar obanentiga thetkei ther tempala
lnta quad lmo, oba thu gotes sun sir
fenta thih thanne hera nidar.
iz ist giscriban thaz her sinen engilan
gibioce fon thir thaz sie mit lra hantun
thih nemen zithiu thaz thu nibi spurner
lnta stene thinan fuoz.
tho quad lmo ther heilant.
ouh ist giscriban thaz thu nicostor
truhan got thinan
abur nam marder diuual tho
in hohan berg thrato
lnta draugta lmo allu thisu erdrichu
lnta lro diurida. lnta quad lmo
thisu allu gibuih thir
oba thu nidar fallenta b&or mih.
tho quad lmo ther heilant.
far satanas. iz ist giscriban
thaz thu truhan got thinan b&or
lnta lmo einemo thionor.
lnta gientotaro alleru theru costungu.
tho fur liez in ther diuual
zisih uueliheruzia
uuar her tho mit uuil **dirun**
Mat giengun tho zuo gotes engila
lnta ambahrtun lmo.
Andares tager abur stuont iohannes

& ex discipulis eius duo.
& respiciens ihm
ambulante dicit. ecce agnus dei.
ecce qui tollit peccata mundi.
& audierunt eum discipuli
loquentem. & secuti sunt ihm.
conuersus autem ihr
& uidens eos sequentes dicit eis.
quid queritis. qui dixerunt ei.
rabbi quod dicit interpretatum
magister ubi habitas. dicit eis.
uenite & uidete. uenerunt
& uiderunt ubi maneret
& apud eum manserunt die illo.
hora autem erat quasi decima.
erat autem andreas frater
simonis petri unus ex duobus
qui audierant ab iohanne
& secuti fuerant eum.

Inuenit hic primum fratrem suum
simonem & dicit ei.
Inuenimus messiam
quod est interpretatum christum
& adduxit eum ad ihm.
Intuitus autem eum ihr
dixit. tu es simon filius iohanna
tu uocaris cephas
quod interpretatur petrus.

¶ Hic primo uoluit exire in galileam
& inuenit philippum & dicit ei.
sequere me. erat autem philippus
ab ethusa ciuitate

Ina fon sinen iungiron zuene.
Ina giscouuota then heilant
gangantan Ina quad. seno goter lamp.
seno ther nimit tanta mit aligarter
tho gihortun Inan thie lungiron
sprechantan Ina folgün themo heilante.
tho giuuantasih ther heilant
Ina girah sie lmo folgente quad In.
uuaz suo ch & lr. sie quadun lmo.
rabbi thaz ist arrekert
mestur uuär ar tor. tho quad her In.
quem & Ina giseh &. quamun sie tho
Ina girahun uuär her uuon & a
Ina uuon & un mit lmo then tag.
tho uuär thiu zehenta zic ther tager.
thero uuär andreas bruoder
simonis petri ein fon then zuen
thie thar gihortun thiu uuort fon iohanne
Ina uuär un lmo folgente.
tho fant her zierist sinan bruoder
simonen Ina quad lmo.
uuir fundumer messiam
thaz ist arrekert crist
Ina letta Inan zithemo heilante.
tho scouuota In ana ther heilant
Ina quad. thu bist simon sun iohanna
thu bist giherzzan cephas
thaz ist arrekert petrus.
In morgan uuolta her gän in galileam
tho fand her philippum Ina quad lmo.
folge mir. uuär ther philippus
fon ethusa thero burgi

lo xvii
Mc lxxvi
Lxxxix
Le xciii

XVII
lo xviii
X

lo at
mc Lc

lo

andreae & petri
inuenit philippus
nathanahel
& dicit ei
quem scripsit moyses
in lege & prophetis
inuenimus ihm
filium ioseph anazarth.
& dicit ei nathanahel
anazarth potest
aliquid boni esse.
dicit ei philippus.
ueni & uide.
uidit ihs nathanahel
uenientem ad se
& dicit deo.
ecce uere israhelita
in quo dolus non est.
dicit ei nathanahel.
Unde me nostis
Respondit ihs
& dicit ei.
priusquam te philippus
uocaret cum esses
sub ficu uidite.
Respondit ei nathanahel.
& ait. Rabbi.
tu es filius di.
tu es rex israhel.
Respondit ihs
& dicit ei.
Quia dixi tibi

andreas in petrus
in fand philippus
nathanahelen
in quad imo.
then moyses scrib
inthero euu in in uui zagan
uuir fundumer heilant
ioseber sun fon nazareth
tho quad imo nathanahel
fon nazareth mag
sib uuar guotes uesan
tho quad imo philippus.
quim in agisib.
gisah ther heilant nathanahelan
quementan zi imo
in quad fon imo
thizist ther uuaro israhelita
inthermo balonist.
tho quad imo nathanahel
uuanan uueistu mih
antlingota ther heilant
in quad imo.
erthanne di philippus
gruota mit thu thu uuari
untarthermo fig boume gisah thih.
tho ant uustita imo nathanahel
in quad imo meistar
thu bist gotes sun
thu bist israhelo cuning.
tho antlingota imo ther heilant
in quad imo.
bithu uuantan ih thir quad

uidi tē sub ficu
credir. maior hīr uidebīr
& dicit ei Amen amen dico uob.
uidebitis cælum apertum.
& angelos ascendentes
& descendentes
super filium hominis.

Le xviii **E**t regressus est ihs **Le. 10. 10.**

I in uirtute sps in galileam
M & fama exiit per uniuersam
M regionem de illo.
10. xlii & ipse docebat in synagogis eorū
& magnificabatur ab omnibus.

Xviii Et uenit nazareth

Le xviii ubi erat nutritus

Le

& intrauit secundū consuetudinē suā
die sabbati in synagogam
& surrexit legere.
& traditus illi liber
prophetae esaiæ.
& ut reuoluit librum
inuenit locū ubi scriptū erat.
sp̄s dñi super me.
propter quod unxit me
euangelizare pauperibus
misit me. predicare captiuis
remissionem. & cecis uisum.
Dimittere confractos
in remissionē. predicare
annum dñi acceptum
& diem retributionis.
& cum plicuisset librum

gisah thih untar themo fig boume
giloubir. theren mēr gisihis. thu
lnta quad lmo. uuar ragen ih lu
ir giseh & himil offanan
in agotes engila uf stigante
in a nidar stigante
ubar then mannes sūn.

in a uuidar fuor tho ther heilant
in themo megine geister in galileā
in a liumunt ūz gieng thurah alle
thie lant scāf fon imo
in a hēr lēta in iro samanungu.
in a uuas gilobot fon allen
tho quam hēr zinazareth
thar hēr uuas gizogan

in a in gieng after sinero giuuonu
in sambaz tag in thiesamanunga
in a arstuont uf zilesanne
in a saltaman imo then buoh
thēruuizagen esauer
so hēr then buoh in tēla
fant thie stat thar giscriban uuas
truhanes geist ubar mih.
thuruh thaz salbotamih
in a zigot spellonne thurfagen
santahēr mih. zipredigonne hāften
for laznessi. in a blinten gisihit
zi for lazenne gibrochanne
in for laznessi. zipredigonne
antphengi iār truhanes
in a tag icloner
in a mitchiu hēr then buoh bte a

Reddidit ministro & sedit.
& omnium in sinagoga oculi
erant intenderent in eum.
Coepit autem dicere ad illos.
Qd̄ hodie implēta ē hęc scriptura
in auribus uestris.

M xx
R vi
M viii

Exinde coepit ih̄s
predicare & dicere.

¶ Quo implētum est tempus
poenitentiam agite & credite
in euangelio. Adppinquauit enī
regnum caelorum.

XVIII

M xx
R vi
M viii

Ambulans autem iuxta mare
galilee uidit duos fr̄t̄res.
Simone qui uocatur pētr̄s.
& andream fr̄trem eius.
mittentes rēle in mare.

M xxi
R x
Le xxxi

Erant enim piscatores.
Et ait illis. uenite post me
& faciam uos fieri
piscatores hominum.
At illi continuo relictis rēlibus
secuti sunt eum.

¶ xxi
¶ xi

Et procedens inde
uidit alios duos fr̄t̄res.
iacobum zeboed̄i
& iohannem fr̄trem eius
in nauī cum zebedeo patre eorū.
reficientes rēlia sua & uocauit eos
illi autem statim relictis rēlibus
& patre. secuti sunt eum.

Le xxxiii
¶ xxi
¶ xi

Factum est autem

gab in themo ambachte in t̄sax
in t̄sallero ougun in thero samanungu
uuarun scouonta in inan.
bigondaher tho quedan zuin
thaz hiutu gifullit ist thiz giscrib
in iuuaren orun.

¶ Son danan bigondather heilant
predigon in t̄sax
uuanta gifullit ist t̄sax.
tuot riuuā in t̄saxiloubē
themo euangelio. nahit sih nū
himilo rihhi.

¶ Ganganta nah themo seuu
galilee gisah zuene bruoder
simonem thergihetan ist pētr̄s
in t̄sax andream sinan bruoder
sententia iro nezz in seo
uuanta sie uuarun fiscaxe
in t̄sax quad her in quem & after mir

¶ In t̄sax ih̄ tuon iuuūh uuesan
Le manno fiscaxe
sie tho slumo forlazen en nezz in
folgēun imo.

¶ tharian tho furd̄ir ganganta
gisah andare zuene bruoder
iacobum zebedeen sūn
in t̄sax iohannem sinan bruoder.
in skeffe mit zebedeen iro fater
rihtent iro nezi in t̄sax gihalota sie
sie slumo forlazzanen nezz in
in t̄sax fater folgēun imo.

Le io Vuard thō gitan

cum turbe inruerent in eum
 ut audirent uerbum dī
 & ipse stabat secus stagnum
 generare & uidit duas naues
 stantes secus stagnum
 piscatores autem descendentes
 & lauabant retia
 descendens autē in unam nauem
 quae erat simonis
 rogauit eum a terra
 reducere pussillum & sedens
 docebat de nauicula turbas.
 Ut cessauit autem loqui. **Le 10**
 dixit ad simonem.
 Duc in altum
 & laxate & auestra
 in captura & respondens simon
 dixit illi. p̄ceptor p̄ totā noctē
 laborantes nihil coepimus.
 in uerbo autē tuo laxabor &c.
 & cum hoc fecissent
 conclusit p̄ piscū multitudinē copiosā
 rum pebatur autē & eorum
 & annuerunt sociis
 quierant in alia naui
 ut uenirent & adiuuarent eos.
 & uenerunt & impleuerunt
 ambas nauiculas ita ut mergerent;
 Quod cum uideret simon p̄ & rus. **Le**
 proci dit ad genua ih̄u dicens.
 Exi a me quia homo peccator sū
 dñe stupor enī circū dederat eū

mit̄ thiu thie menigi anafielun in nan
 thaz sie gi hortan gotes uuost
 stuon h̄er nah themo uuage
 generare & in agisah zue skef
 stantantū nah themo uuage
 thie fiscara stagun nidar
 thaz sie fleuutan iro nexti
 arsteigher tho in einaz skef
 thaz thar uuas simoner
 bat̄ h̄er lnan thaz her iz fonerdu
 arleta ein luzzil in a sizzenta
 lerta fon themo skeffe thie menigi
 so h̄er tho bilan zisprehhanne
 tho quad her zisimone
 scalt thaz skef in a ufi
 in a zilaz & luuuaru nextiu
 zisahenne tho ant uustita simon
 in a quad imo. meistar allathera nahc
 arbeitente niouuuh nigifiengumer
 in thie nemo uuoste in lazuih thaz nexti
 mit̄ thiu sie tho thaz tatun
 bifiengun fisco ginuhc samamenigi
 brast thaz iro nexti
 bouh nitun iro ginozan
 thie thar uuarun in andaremo skeffe
 thaz sie quam in lnta in hulphin
 quamun sie tho in agi fultun
 beidu thiu skef so thaz siu suffun
 mit̄ thiu thaz tho gisah simon p̄ & rus
 fiel zith̄er heilantes kneuun in a quad.
 argang fon mir uuanta ih̄s untig man bin
 truhan. forhta bifieng in an

Et omnes qui cum illo erant
 In captura piscium
 quam coeperant.
 Similiter autē iacobū & iohannē
 filios zebedai
 qui erant socii simonis.
 Lxxxii. **E**rat ad simonem ihs **Le M R**
 et xxi. **N**olit timere.
 et x. **E**x hoc iam homines eris capiens.
 Lxxxii. **E**t crediderunt in eū discipuli eius.
 10 xviii. **E**t subductis a terra nauibus
 x. **r**elictis omnibus secutus est eum.
 Lxxxiii. **E**t cum transiret inde ihs **et of Le**
 et xxi. **u**idit hominē sedentē ad teloneo
 Lxxxiiii. mattheum nomine.
 et x. **E**t ait illi. sequere me.
 et x. **E**t surgens relictis omnibus
 secutus est eum.
 10 xxiii. **P**ost hæc uenit ihs **10**
 x. **E**t discipuli eius in iudeam tēte
 et x. **E**t illic demorabatur cum eis
 et baptizabat. **10 M Le**
 10 xxii. **E**rat autē & iohannes baptizans
 M vii. in enon iuxta salim
 10 vi. quia aquæ multæ erant illic
 et adueniebant & baptizabant.
 nondū enī missus fuerat in carcere loh.
 10 xxvii. **f**alta est ergo quæstio **10**
 x. **e**x discipulis iohannis
 cum iudeis de purificatione
 et uenerunt ad iohannem
 et dixerunt ei.

In ta allechie mit imo uuarun
 In thero fisco fahungu
 chie sie tho gifiengun
 samaso iacobum in iohannem
 zebedeen suni
 bi thiu sie uuarun simones ginoza
 tho quad ther heilant zisimone
 nicuri thir forthen
 fon hinan iu fahistu man
 giloubain in inan tho sine iungiron
 In ta arlettē fon erdu skeffun
 forlazenē allen folgēun imo.
 Mit thiu ther heilant chanana fuor
 gisah man sizzantan zizolle
 ther matheus uuar giheizan
 In ta quad imo. folgemir.
 her tho arstantant allen forlazenē
 folgēla imo.
 After thiu quam ther heilant
 in ta sine iungiron in iudeno erda
 In ta thar uuonēla mit in
 In ta toufta
 uuar ouh tho iohannes toufenta
 In enon nah salim
 uuantā thar managu uuar azar uuarun
 In ta quamun zilmo In ta uurdung toufte
 noh thanne ni uuar iohannes gisent in carceri
 uuard thar redagitan
 fon then iungiron iohannes
 mit then iudeon fon thero subarnessi
 In ta quamun zilohanne
 In ta quadun imo.

Rabbi. qui erat tecum
 trans iordanen. cui tu testimonium
 phibuisi. ecce hic baptizat.
 & omnes ueniunt ad eum.
 Respondit iohannes. & dixit.
 Non potest homo quicquā accipere.
 nisi ei fuerit datum de caelo.
 Ipsi uos mihi testimonium phibeat
 quod dixerim ego non sum xps.
 Sed quia missus sum ante illum.
 qui habet sponsam. sponsus est.
 amicus autē sponsi est qui stat
 & audit eum gaudio gaudet
 propter uocem sponsi.
 hoc ergo gaudiū meū implētum ē.
 Illum oportet crescere me autē minui.
 Quid est sursum uenit
 supra omnes est. qui est de terra
 de terra ē. & de terra loquitur.
 qui de caelo uenit
 supra omnes est. & quod uidit
 & audiuit hoc testatur.
 & testimonium eius nemo accepit
 qui accepit testimonium eius
 signauit quia dñs uerax est.
 quē enim misit dñs uerba dñi loquit.
 Non enī ad mensurā dat dñs spm.
 qui credit in filium.
 habet uitam aeternam.
 qui autē incredulus est filio
 non uidebit uitam. sed irā dñi
 manet super eum.

57
 meistar thie thar mit thir uuar
 ubar iordanen themo thugiuuizscaf
 sageas senuther toufit hier
 lnta alle quement zilmo
 tho antlingta iohannes in aqua d
 nimag therman louuht int phahen
 noba imo iz gige ban uuerde fon himile
 irselbon sage & mir giuuizscaf
 thaz ih quad ih nibin crist
 uz ouh bin gisentat furi nan
 ther brut habet ther ist brutagomo
 ther ist ther brutagomen friunt thie thar stentat
 lnta hort lnan lnta giueen giuibit
 thuruh stemma ther brutagomen
 thamin giueo ist gi fullit
 lngilim phit uuahsen mih ziminnaronne
 thie thar fon obana quam
 ther ist ubar alle thie thar ist fon erdu
 fon erdu ist. lnta fon erdu sprihhit
 thie thar fon himile quam
 ther ist ubar alle. lnta thaz her gisah
 lnta gihorta thaz cundit
 lnta sin giuuizscaf nioman int phieng
 thie thar int phieng sin giuuizscaf
 ther gizeih honota thaz got uuar ist
 then got santa ther sprihhit goter uuoft
 nigibit lmo zimexze got geist
 thie thar giloubit in then sun
 ther habet euum lib
 thie thar ungi lob fol ist themo sune
 nigisibit lib. uz ouh goter gibuluht
 uuon & ubar lnan

10xxviii
 xi
 iii
 x

10
 xi
 iii
 x

10xxxi
 x

Inta mit meßsalihhen suhtan Inta mit uuziue

conphenfor & quidemonia habebant.
& lunaticos & paralyticos.
& curauit eos. & secuti sunt eum
turbe multe de galilea
& decapoli. ex hierusalem
& iudea & de trans iordanen

Lc. xxviii
M. xxviii

Et delinebant illū ne discederet ab eis.
quib; ille ait. quia & alius ciuitatibus
oportet me euangelizare regnū dī
quia a deo missus sum.

M. xxviii
x

Et cum uidisset turbam
ascendit in montē. & cum sedisset.

M. xxviii

uocauit ad se quos uoluit ipse.

M. xxviii
Lc

M. xxviii
Lc. xxviii

& uenerunt ad eum. & fecit
ut essent duodecim cum illo

quos & apostolos nominauit. *M. xxviii*

M. xxviii
Lc. xxviii

Simonem quem cognominauit

petrum & andream frēm eius

iacobum zebedei

& iohannem fratrem iacobi

quibus inposuit nomina

boanerges

quod filii tonitru.

philippum & bartholomeum

matheum & thomam

iacobum alphei

& simon qui uocatur zelotes

& iudam iacobi

& iudam scarioth

qui fuit proditor

M. xxviii

M. xxviii
Lc. xxviii

Et accesserunt ad eū discipuli eius

& eleuatis oculis in eos

bifangane. Ina thie thar habelun diuual

Ina manod sioche ina beta siohhe

Ina giheiltasie. Ina folgelun imo

managemenigi fon galilea

Ina fon decapoli Ina fon hierusalem

Ina fon iudeon Ina fon ubar iordanen

Lc. xxviii

Ina bi habelun Ina thar fon in nardruuzi

then quad her uuant andrenburgin

giluphtmir zigot spellonne gotes ribbi

uuant bithiubin ih gisentat

mit thiuhergisah thie menigi

steig ufan berg mit thiuhergisaz

giholotathie zilmo thie her uuolta

Ina quamun zilmo. Ina teta

thaz uuarun zueliui mit imo

thie namta her boton

simonem then her andaremo namen hier

petrum Ina andream sinan bruoder

Ina iacobum zebedeen sun

Ina iohannem iacober bruoder

then scuof her namon

thaz sie hiezzin boanerges

thaz ist arrekut thonares kind

philippum & bartholomeum

matheum Ina thomam

iacobum alpheen sun

Ina simonē thie thar ist giheixan zelotes

Ina iudam iacober bruoder

Ina iudam anderemo namen scarioth

thar uuas meldari

Ina giengun tho zilmo sine iungiron

Ina uf arthabanen sinen ougon In sie

o alitun fiet heru uulagono

qui fuerunt ante uos patres eorum;

xxiii Verumtamen uae uobis diuitibus. **Lc**

Lc
x

quia habetis consolationem uestram;

uae uobis qui saturati estis;

qui cessatis;

uae uobis qui ridetis nunc;

quia lugebitis & flebitis;

uae cum bene uobis dixerint

omnes homines secundum haec

faciebant pseudoprophetae patres eorum

sed uobis dico qui auditis

xxiiii Vos estis sal terrae

M xxiii

R 21

M cu

Lc xxiii

quod si sal euanuerit

in quo salietur

ad nihilum ualebit ultra

nisi ut proiciatur foras

& conculcetur ab hominibus;

xxv Vos estis lux mundi;

M xxiiii

R 21

M xxxviii

Lc xxxviii

non potest ciuitas abscondi

supra montem posita.

neque accendunt lucernam

& ponunt eam sub modio

neque sub lecto

neque in loco abscondito.

neque sub uas

sed super candelabrum

ut luceat omnibus qui in domo sunt.

sic luceat lux uestra coram hominibus;

ut uideant uestra bona opera

& glorificent patrem uestrum

qui est in caelis;

Nolite putare quomodo ueni

M of

Lc

thiethar fora iu uuarun iro fatera

Ihoh uuidaro uue iu otagon

uuanta ir habet iuuera fluobara

uue iu thiethar gisatote birut

bithiu uuanta ir hungerel

uue iu thienu lahhet

bithiu uuanta ir uuofel inariorzel

uue iu mitthiu iu uo laquedent

alleman. after thesen

tatun luggen uuizagon iro fatera

uzouhiu thiedar gihoret quiduih

ir birut salzerda

obathaz salz artalzel

Inhiu selzte manix thanne

zinio uuihtu magix elihor

nibithaz manix uz uuerphe

Ina si fur arlan fon mannan

Ir birut mita lagaster liohc

nimag burg uuerdan giborgan

ubar berg giseltitu

noh int prennent liohc

Ina sezzent iz untar muta

noh untar beta

noh untar giborgana steli

noh untar faz

uzouh ubar kenala stab

thaz iz liuhc allen then inhiu sezzent

so liuhc iuuar liohc fora mannon

thaz sie gisehen iuuaru guotu uuer

Ina diurison iuuaran fater

thaz inhiu lon ist.

nicurzel uuanen thaz ih quam

M xxviii
x

solvere legem aut prophetas.
 non ueni soluere sed adimplere;
 Amen quippe uobis.
 donec transeat caelum & terra
 loca unum aut unus apex
 non preteribit ex lege
 donec omnia fiant.
 qui ergo soluerit unum
 demandatis istis minimis
 & docuerit sic homines.
 minimus uocabitur
 In regno caelorum.
 qui autem fecerit & docuerit
 hic magnus uocabitur
 In regno caelorum.
 Dico enim uobis.
 quia nisi habundauerit iustitia uestra.
 plusquam scribarum
 & phariseorum non intrabitis
 in regnum caelorum.
 Audistis quia dictum est.
 antiquis non occideris.
 qui autem occiderit.
 reuserit iudicio.
 ego autem dico uobis.
 quia omnis qui irascitur
 fratri suo. reuserit iudicio.
 qui autem dixerit fratri suo racha.
 reuserit concilio.
 qui autem dixerit fatue
 reuserit gehenne ignis.
 Si ergo offeres munus tuum

euua zilosenne odo uuizagon
 ni quam ih zilosenne uzouh zifullenne.
 ih sagen iu uuar
 er channe zifare himil in a erda
 ein i odo ein houbit
 ni surferit fonthero euu
 er channe siu ellu uuerdent
 ther che zilosit ein az
 fonthen minnistan bibotan
 In alerit so man
 minnistu ist gihezan
 In himilo rihhe.
 thiechar tuot In alerit
 ther ist mihhil gihezan
 In himilo rihhe.
 ih quidu iu
 nisi thaz ginuht samo iuuar reht
 mer channe thero scribaro
 in a thero phariseorum. nigel ir
 In himilo rihhi.
 ir gihortut thaz gi quellan uuas
 then altan. ni uuif man slago
 thiechar sleht
 ther ist sculdig duomes.
 ih quidu iu
 thaz iogiuuelih ther sih gibilgit
 zifinemo bruoder. ther ist sculdig duomes.
 ther che quidit sinemo bruoder italo
 ther ist sculdig thinger.
 ther che quidit tumbo
 ther ist sculdig hella fiures.
 obachu bringis chinageba

ad altare & ibi recordatus fueris
quia frater tuus habet aliquid
aduersum te. relinque ibi
munus tuum ante altare.
& uade prius reconciliari
fratri tuo.

& tunc ueniens offer munus tuum.
Ergo consentiens aduersario tuo. **Le**
cito. dum es in uia cum eo.
ne forte tradat te aduersarius
iudici. & iudex
tradat te ministro.

& in carcerem mittaris
Amen dico tibi.
non exieris inde
donec reddas

nouissimum quadrantem.

xxviii
xxxvi
x Audistis quia dictum est

antiquis. non moechaberis.

Ego autem dico uobis.

quo omnis qui uiderit mulierem
ad concupiscendum eam.

iam moechatus eam in corde suo.

quod si oculus tuus dexter

scandalizat te. erue eum

& proice abste.

expedit enim tibi ut pereat

unum membrorum tuorum

quam totum corpus tuum.

mittatur in gehennam

& si dextera manus tua

scandalizat te. abscede eam.

21 altare Ina thar channe gihugis
thaz thim bruoder habet sih uuaz
uuidar thir for laz channe thar.
thina geba for a themo altare
far er zigis uonenne thih
mit thimemo bruoder

thanne quementa bring thine geba
uuis gihengig thimemo uuidar uuosten
slumo mit thiu thubist in uuege mit imo
minodouuan thih sele thim uuidar uuorto
themo tuomen Ina thir tuomo
sele thih themo ambahre

Ina sentat man thih thanne Ina carari
uuar. sagen ih thir
niger thu chanan uz
er channe thu gitar
then iungiston seaz.

Ir gi hostut thaz gi quelan ist
dier altan nifur ligi thih
ih quidu iu

thaz iogi uuelih thie thar gisihit uuib
sie zigeronne

iu habet sia for legana in sinemo herzen

oba thim zesuua ouga

thih bisuibe arlosi iz channe

Ina ar uuirphiz fon thir

bicherbist thir thaz fur uuerde

ein thimero lido

halt channe al thim lihhamo

sigisentat in hellafuir.

Ina oba thim zesuua hant

thih bisuibe. hou sie aba

84
& proice abste.
expedit enim tibi ut pereat
unum membrorum tuorum
quam totum corpus tuum
eat in gehennam.

xxviii
xxxvii Dicitum est autem quicumque dimiserit
uxorem suam de illi libellum repudi.
Ego autem dico uobis.
quia omnis qui dimiserit
uxorem suam excepta fornicationis causa.
facit eam moechari.

xxxviii
xxxvii Audistis quia dictum est antiquis.
non perierabis.
Redder autem domino iuramentum tuum.
ego autem dico uobis.
non iurare omnino
neque per celum quia thronus dei est.
neque per terram quia scabillum est.
pedum eius.
neque per iherusalem
quia ciuitas est magni regis.
neque per caput tuum iuraberis
quia non potes unum capillum
album facere aut nigrum
sic autem sermo uester est. est. non.
quod autem his abundantiuse.
amalo est.

xxxix
xxxviii Audistis quia dictum est.
oculum pro oculo.
& dentem pro dente.
ego autem dico uobis.

Ina uuirph sia fonchir.
biderbust dir thaz fur uuerde
en thiner lido
halt thanne althin lihhamo
gange in hella fur.
iz ist giquelan so uuer so fur laze.
sinaquenun gebe iru buoh thana triber.
thanne ih quidu iu
thaz therogi uuelh thie fur laze.
sinaquenun uzansahhah uorer
tuot sia fur ligam
thie thar thie fur lazan un haloth uorot.
irgi hostunt thaz then altangiquelan uuar.
nifur suueri thih.
uuantachu gitis gotethinam ein eida.
thanne ih quidu iu
thaz man zidururh slahra nifuer.
noh bihimile uuantaher gotes sedal ist
poh bierdu uuantas camal ist
sinero fuozzo.
noh bihierusalem
uuantasiu ist burg thes mihhilen cuninger.
noh bi thine mo houbite suuerer
uuantachu nimah ein har thes fahser
uui laz gtuon odo suarz
si uuuar uuost ist ist. nist nist.
so uuaz so ubar thaz ist
so ist iz fon ubile.
irgi hostut thaz giquelan ist
ouga fur ouga.
Ina zan fur zan.
thanne ih quidu iu

non resistere malo.

In xxxviii
Le Liii

Sed si quis te percussit

¶ Le

in dextram maxillam tuam

prebe illi & alteram.

& illi qui uult tecum

iudicio contendere

& tunicam tuam tollere

remitte & pallium.

In xxxviii

Et qui cum te angariauerit

¶

mille passus uade cum illo alia duo;

qui petit a te dari.

& uolens mutare a te

ne uestaris.

Le Liii

& qui auferet a te tuas sunt

Le ¶

In xxxviii

non repelas.

In Liii

& prout uultis ut faciant uob homines.

¶ Le

Le Liii

facite illis similiter.

xxxii

¶ xl

Le Lii

Audistis quia dictum est

¶ Le

diligis proximum tuum

& odio habebis inimicum tuum;

ego autem dico uobis.

Diligite inimicos uestros.

benefacite his qui uos oderunt.

& orate pro persequentibus

& calumniantibus uos

ut sitis filii patris uestri

qui in caelis est.

qui solem suum oriri facit

super malos & bonos.

& pluit super iustos & iniustos.

In xli
Le Lii

Si uero diligatis eos qui uos diligunt

¶ Le

quam mercedem habebitis.

thaz ir niuuidar stant & ubile.

ut ouh obaduh sih uuer slahe

In thin zesuua uuanga

garauui lmo thaz ander

Ina themo uolle mit dir

In strice bagen

Ina thina tunichun neman

fur laz lmo thaz lahhan

Ina souuer so thih thuinge thaz thumit lmo gest

thusunt serito far mit lmo andere zuene.

ther fon dir sih uuer bte gib lmo

Ina die char uolle mit dir uuehslon

niuuidaro iz thanne.

Ina ther diu neme diu thinu sint

meisco siu.

so ir uuolle & thaz iu man tuon

so tuot ir in selbsama

ir gihostur thaz giqulan ist

minno thinan nahiston

Ina habe in harte thinan fiant

ih quidu iu

minnot iu uara fianta

tuot then uuolathie iu uih hazzon

Ina b & ot fur thie ahtenton

Ina harmenton iu

thaz ir sit kind iu uarer fater

ther in himile ist.

ther the sunnun uf gangen tuot

ubar ubile in aubar guote

Ina reganot ubar rehte in aubar uarehte

obair thie minnot thie iu uih minnont

uuelihha miela habe ir thanne

· nonne & publicani hoc faciunt.
Le. & si bene feceritis his
 · qui bene uobis faciunt
 · quæ uobis est gratia.
 · Siquidem & peccatores hoc faciunt.
 · & simulacrum dederitis his
 · a quibus speratis recipere
 · quæ gratia est uobis.
 · Nā & peccatores peccatoribus, fenerant
 · ut recipiant æqualia.

¶ Et si salutaueritis fratres uos tantum.
 · nonne & ethnici hoc faciunt.

Le. ¶ Verū tamen diligite inimicos uos.
 · & benefacite. & mutuum date.
 · nihil desperantes.
 · & erit merces uestra multa.
 · & eritis filii altissimi
 · quia ipse benignus est.
 · super ingratos & malos.
 · estote ergo misericordes
 · sicut & pater ur̄ misericors est.

¶ Et stote ergo uos perfecti.
 · sicut pater ur̄ cælestis perfectus ē.

xxxiii
¶ Attendite ne iustitiā ur̄am faciatis
 coram hominibus.
 · & uideamini ab eis.
 · Alioquin mercedē non habebitis
 · apud patrem ur̄m qui in cælis ē.
 · cum ergo facies elemosinam
 · noli tuba canere ante eā.
 · sicut hypocritæ faciunt in synagogis
 · & in uicijs. ut honorificentur ab hominibus;

eno ntuont thaz thie firn follun man
 Ina obair then uuola tuot
 thie iu uuola tuont
 uuelih thanc ist iu ther
 thaz tuont sunage man
 obair uueh sal gebel then
 fonthen ir gicruuet lon Ine fahan
 uuelih thanc ist iu ther thanne
 Ina sunage man sunagen mannon Ine libent
 thaz sie ebenlih in phahen
 Ina obair heilez & ekecorodo iuuara bruoder
 eno ntuont thaz heidane man
 thoh uuidaro minnot iuuara fianta
 Ina tuot in uuola. Ina uueh sal gebel
 niouuht zuruuanenta
 Ina ist iuuar mi & a mi hihlu
 Ina ir birut kind der hohisten
 uuanta her ginadig ist
 ubar unthanc bare in uibile
 uues & miltherze
 so so iuuar fater miltherzi ist
 uues & ir thuruh thigane
 so so iuuar fater der himilisco thuruh thigan ist.
 uuastel iu thaz ir iuuar reht ntuot
 fora mannan
 thaz ir gisehan sit fon in
 minodo uuari lon ni habel
 mit iuuaremo fater der in himile ist.
 thanne thia tuot elemosinam
 ntuot trumbun singan forathir
 so thie lihhazara tuont in dingan
 Ina in thorphan thaz sie singier & efora mannan.

Amen dico uobis.

receperunt mercedem suam.

te autem faciente elemosinam.

nesciat sinistra tua

quid faciat dextera tua.

ut sit elemosina tua in abscondito.

& pater tuus qui uidet

in abscondito reddet tibi.

xxxiii

xl

x

Et cum oratis non eritis

sicut hypocritae

qui amant in sinagogis

& in angulis platearum

stantes orare.

ut uideantur ab hominibus.

Amen dico uobis.

receperunt mercedem suam.

Iu autem cum orabis

intra cubiculum tuum

& clauso ostio tuo

ora patrem tuum in abscondito.

& pater tuus qui uidet

in abscondito reddet tibi.

xl

Le orantes autem nolite multum loqui

sicut & homines

putant enim quia in multa loquutione

exaudiantur.

Nolite ergo ad similes fieri.

scit enim pater uester

quibus opus sit uobis

antequam petatis eum.

Le

Iunc dixit unus ex discipulis eius ad eum.

domine doce nos orare

87
uuar sagen ih iu

sie in phiengun iro lon.

thir tuontemo elemosinam

niuuizze iz thin uuinistra

uuaz thin zesuua tuo.

thaz thin elemosina si into ugalnesse

Ina thin fater ther iz gisihit

into ugalnesse gelte dir

thanne ir belot nist thanne

so so thie lih hizar

thie thar minnot in samanungu

Ina ingiuuiggin strazono

stantante belon.

thaz sie sin gisehan fon mannan

uuar ist thaz ih iu sagen

sie in phiengun iro mela

thanne thu mit thiu thu belot

gang innan thina camara

bislozanen thinen turin

belo thinan fater into ugalnesse

Ina thin fater ther gisihit

into ugalnesse gilat dir thanne

belonte nicure filu sprehan

so so thie heidanon man

sie uuanen thaz sie in iro filu sprahh

sin gihorte.

nicure uuarlihho in gilih uuesan

uuez iu uuar fater

uues iu thurft ist

er thanne ir inan bitel.

tho quad ein sinero iungirono zimo

truhtan leri unsih belon

sicut iohannes docuit discipulos suos.

¶ xliv. Et ait illis cum oratis.

le xxxij dicite. pater noster

qui in caelis es

scificetur nomen tuum

adveniat regnum tuum

fiat voluntas tua

sicut in caelo & in terra

panem nostrum cotidianum

da nobis hodie

& dimitte nobis debita nostra

sic & nos dimittamur debitoribus nostris.

& ne inducas nos in temptationem

sed libera nos a malo.

¶ xlv. Si enim dimiseritis hominibus

peccata eorum

dimittet & vobis pater uester

caelestis delicta uestra

Si autem non dimiseritis hominibus;

nec pater uester dimittet vobis

peccata uestra.

¶ xlv. Cum ienatis nolite fieri

sicut hypocritae tristes.

exterminant enim facies suas

ut pareant hominibus ieiunantes.

Amen dico vobis.

quia receperunt mercedem suam.

Tu autem cum ieiunas

unge caput tuum

& faciem tuam lava

ne videaris hominibus

ieiunans. Sed pater tuo

so so iohannes lerta sine iugiron

¶ Thoquad her in thanne ir beot

thanne qued & sus. fater unser

thu dar bist in himile

si giheilaget thin namo

queme thin rihi

si thin uullo

so her in himile ist so si her in erdu

unsar brot tagalih haz

gib uns hiutu

Ina fur laz uns unsara sculdi

so uuir fur lazemer unsaren sculdigon

Ina nigilest unsih in costunga

uzouh arlosi unsih fon ubile

obair fur laz & mannan

iro sunta

thanne fur lazit iu iuuar fater

thar himilisco iu uara sunta

obair ni fur laz & mannan

thanne ni fur lazit iu iuuar fater

iu uara sunta

¶ thanne ir faste nicur & uuesan

so so die lih haz ara sint gioruobte

sietuont ungi lih haz ira annuzli

thaz sie sih offonon mannan fastente.

uuar sagen ih iu

thaz sie iramiela int phi engun

thanne thu faster

salbo thin houbte

Ina thin annuzithuah

zithu thaz thu mannan nisis gisehan

fastenta. uzouh thinemo fater

qui est in abscondito
& pater tuus qui uidet
in abscondito reddet tibi.

Leclm **N**olite amere pusillus grex.

Le

Leclm **q**uia conplacuit patri uestro

Le

Leclm **d**are uobis regnum.

at

Leclm **v**endite quae possidetis

at

& date elemosinam.

Leclm **f**acite uobis sacculos

Le

Leclm **q**ui non uelut esunt

at

thesaurum non deficientem in caelis.

Leclm **N**olite thesaurizare uobis

at

thesauros in terra.

xxxvi ubi erugo & aenea demolitur.

Leclm **I**hesaurizate autem uobis thesauros in celo.

at

Leclm **u**bi neque erugo neque aenea demolitur.

Le

& ubi fures non effodiunt

nec furantur.

ubi enim est thesaurus tuus.

ibi est & cor tuum.

Leclm **L**ucerna corporis est oculus.

at

Leclm **s**i fuerit oculus tuus simplex.

Le

totum corpus tuum lucidum erit.

Si oculus tuus nequam fuerit.

totum corpus tuum tenebrosum erit.

Si ergo lumen quod in te est

tenebrae sunt. ipse tenebrae

xxxvii quantae erunt.

Leclm **N**emo potest duobus dominis seruire.

at

Leclm **a**ut enim unum odio habebit

Le

& alterum diligit.

aut unum sustinebit.

ther ist in ougalnesse

Ina thin fater thin gisihit

In ougalnesse gittat thin

Nicure & ir forthen luzzil euut

uuantagi lihhe & iuuaremo fater.

iu zigebanne ribhi

furcouf & thaz ir in etha habet

Ina gebet elemosinam

tuot iu sekula

thie niatent

treso un zigangana in himile

Nicure & iu trisiuuen

treso in erdu

thar iz roft in amili uua fur malest

trisiuuet iu treso in himile

thar noh roft noh mili uua iz nifur melit

noh thioba nigrabent

noh nifur stelent

thar thin treso ist

thar ist thin herza

lioht faz ther lihhamen ist ouga.

obathin ouga uuirdit luttar

thanne ist althin lihhamo liohter

obathin ouga aruuestit uuirdit

thanne ist althin lihhamo finstar

obathaz lioht thaz thar in thin ist

finstarnessi ist. thiu finstarnessi

uuo mihhi lu sint

Nioman nimag iuuem herron thionon

odo her einan hazzoc

Ina anderan minnot.

odo einan giregit

90
& alterum contemnet.

Non potestis dō seruire

XXXVIII & mammonē.

XLVIII Ideo dico uobis.

V
La el

ne solliciti sitis animā uestrā

quid manducetis.

neque corpori uestro

quid induamini.

Nonne anima plus ē. quam esca

& corpus plus quā uestimentū.

Respicite uolatilia caeli

quō non serunt

neque metunt

neque congregant in horrea

& pater uester caelestis

pascit illa.

Nonne uos magis plures estis illis.

Quis autem uestrum cogitans

potest adicere ad staturā suam

cubitum unum.

S i ergo neq; qđ minimū ē. potestis

quid de ceteris solliciti estis

& de uestimento

quid solliciti estis.

considerate lilia agri

quomodo crescunt.

non laborant. neque nent

Dico autem uobis.

quō nec salomon in omni gloria sua

coopectus ē. sicut unū ex istis.

si autem foenum agri qđ hodie ē.

& cras in clibanum mittitur

Ina anderan ubar hugit

nimugut ir gotē thionon

Ina uuerot uuolun

MLC bidiu quidu ih iu

nistē suore folle iuuaret feraher

uuat ir et i

noh iuuaremo lihhamen

mit hui ir in uuatē.

laist thaz ferah furra thanne thaz muor

Ina furra thielihhamo thanne thaz guata

scouuot himiler fugala

bidiu uuantasie nisauuent

noh ni arnont.

noh nisamanont in skuura

Ina iuuar fater thaz himilisco

fuotrit sie.

eno nibirut ir furran thannesie sin

uelih iuuar thenkenta

mag zuogiouhlon zis inero giuuahti

ema elina

obair thaz nimugut thaz thar minnistait

ziu sorgē ir thanne thes andarer

Ina fonthemogiuate

ziu birut ir sorg folle

scouuot thes accarer lilia

uuō sie uuahsen

siemarbetē noh nis pinnent

ih quidu iu

thaz salomon in allero sinero diuida

ni uuar so bithelkut so in fonthesen

obathaz gras thes accarer thaz huiuit

Ina mōrgane inouan uuir dā gisentat

Sine eiciam festucam
 de oculotuo.
 & ecce trabis in oculotuo est;
 hypocrita: eice primum
 trabem de oculotuo.
 Tunc uidebis eicere
 festucam de oculo fratris tui;
 ¶ Nolite dare sc̃m canibus.
 neq; mittatis margaritas ur̃as
 ante porcos: ne forte conculcent eas
 pedibus suis. & conuersi
 disrumpant uos. **le**
le cxxii ¶ Quis ur̃m habet amicum
 & ibit ad illum media nocte
 & dicit illi, Amice:
 commoda mihi tres panes
 quō amicus meus uenit de uia
 ad me. & non habeo qđ ponā
 ante illū. & ille de intus dicat;
 Noli mihi molestus esse:
 lam ostium clausum est.
 & pueri mei mecum sunt
 Incubili: non possū surgere
 & dare tibi; dico uobis.
 & si non dabit illi:
 surgens eo quod amicus ei sit.
 propter improbitatē tamen ei
 surgens & dabit illi
 quod habet & necessarios.
 ¶ Ego uobis dico. **le**
le cxxv ¶ Petite: & dabitur uobis.
 querite: & inuenietis.

lazih' aruuirphudie fesun
 fon thimemo ougen
 Ina senubalcoist In thimemo ougen
 lih hizari aruuirph zih eristen
 balcon fon thimemo ougen
 dhanne gisihis thū ziaruuer phanne
 fesun fon thiner bruoder ougen
 Nicure & heilagaz geban hunton
 noh nisent & iuuara merigrotla
 furi suin. min odo uuan fur tre lensie
 mit iro fuozun In agiuuentate
 zibrehhent luuih.
 uuelih iuuer habet friunt
 Ina ferit zilmo In mittero naht
 Ina quidit imo. friunt
 Ina lih mir thriu brot
 uuantamin friunt quā fon uuege
 zimir. Ina ni haben uuazih giserie
 furi man. her dhanne fon in nana quede.
 nicuri mir heuig uueran
 giu sint mino turi bislozano
 Ina mine knehta sint mit mir
 Ina maru nimag arstanten
 Ina geban thir. ih quidu iu
 Ina oba her imo nigibit
 arstentat dhanne uf uuantaher sin friunt
 thuruh sina unstillida
 arstentat Ina gibit imo
 somanag soher bitharf
 Ina ih quidu iu.
 bitet Ina iu gibit man
 suoh & Ina ir findet

odo fon thistalon figun

¶ Lxiii Sic omnis arbor bona. **¶ le**

¶ Lx. fructus bonos facit.
mala autem arbor.
fructus malos facit.
Non potest arbor bona.
fructus malos facere.
Neque arbor mala.
fructus bonos facere.

¶ Lxi Bonus homo: de ^{no} thesauro **le. ¶**

¶ Lxxv cordis sui: profert bona;
& malus homo de malo
profert mala.
Ex abundantia enim cordis:
os loquitur.

¶ Lxiii Omnis arbor quæ non facit **¶ le**

¶ Lx. fructum bonum.
excidetur & in ignem mittatur.
Igitur ex fructibus eorum

¶ Lx. cognoscetis eos. ¶ le 10

¶ Lxiii Non omnis qui dicit mihi

¶ Lx. dñe dñe. Intrabit in regno celorum.

¶ Lx. sed qui facit uoluntatē patris mei
qui in cælis est. ipse intrabit
in regno celorum. **¶ le**

¶ Lx Multa dicent mihi in illa die:

¶ Lxxi dñe dñe. nonne in nomine tuo
prophetauimus. & in nomine tuo
eicimus demonia.
& in tuo nomine uisitas multas
fecimus. & tunc confitebor illis.
quia numquam
nouimus uos. discedite a me.

Sogi uuelih guot boum
guotan uuahsmon tuot.
ubil boum

tuot ubilan uuahsmon
nimag guot boum
ubilan uuahsmon tuon.
noh ubil boum

guotan uuahsmon tuon
guot man fon guotemo trefeuue
sines herzen fram bringit guot.
Ina ubil man fon ubilemo
bringit ubil.

fonthero ginuhather herzen
sprihhit ther mund.

giuuelih boum thiechar ntuot

guotan uuahsmon
istaba fur houuan Ina In fuir gisenat.
uuarlihho fon iro uuahsmon
fur stant & ir sie.

Naller. 10 giuuelih ther mir quidit
truhtan truhtan nigat in himilorihi
ouhther the tuot mines fater uuillon
ther in himileist her gat
In himilorihi.

manage queden mir Inchemotage
truhtan truhtan enon Inchinemo namen
uuzagotumes Ina Inchinemo namen
uiz uirphumes diuuala
Ina Inchinemo namen managiumegin
tatumes thanne gibih in
bithi uuuanta ih nio in altare
iuuuh uesta. aruui & fon mir

xlvi qui operamini iniquitatem.

Alxi Omnis ergo qui audit **Al** **Le**

Le lxi uerba hæc & facit ea

assimilabitur uiro sapienti
qui ædificauit domum suam
supra p&ra. & descendit pluuia
& uenerunt flumina

& flauerunt uenti

& inruerunt in domum illam

& non cecidit. fundata enī erat

supra p&ra. & omnis

qui audit uerba mea hæc.

& non facit ea. similis est

uiro stulto. qui ædificauit

domum suam sup harenam.

& descendit pluuia.

& uenerunt flumina.

& flauerunt uenti.

& inruerunt in domū illam

& cecidit. & fuit ruina ei magna

Alxi Et factū ē. cum consummass& ihs **Al** **Al**

Al uerba hæc. ammirabant turbe

Le lxi super doctrinam eius.

erat enim docens eos

sicut potestatem habens.

non sicut scribæ eorū & pharisæi.

Alxi Videns autem turbas misertus est

Al **Al** eis quod erant uexati

& iacentes sicut oues

non habentes pastorem. **Al** **Al** **Le**

Al **Al** Et conuocatis xii. discipulis suis

Al **Al** dedit illis potestatem

Le lxxvi

thie thar unreht uuirke.

Allerogiuuelih thie thar gi hort

thi su uuost lnta tuot siu

ist gilih spahemo man

thie thar gi zim brota sin hus

ubar stein lnta nidar steig regan.

lnta quamun gusu

lnta bluesun uuinta

lnta ana fielun lnta huz hur

lnta iz ni fiel uuanta iz gifestinot uuar

ubar stein. lnta allerogiuuelih

thie thar thi su minu uuost gi hort

lnta siu ntuot. ther ist gilih

tumbemo man thie thar gi zim brota

sin hus ubar sant.

lnta nidar steig regan

lnta quamun gusu

lnta bluesun uuinta

lnta ana fielun lnta huz hur

lnta iz fiel. lnta uuar sin fal mihhil.

lnta diu gientota ther heilant

thi su uuost uuintarotun tho menigi

ubar sin alera

uuar her tho sie lerenti

so so gi uualt habenter

naller so thie scribara lnta pharisei

gisehentho thie menigi mitata.

in uuanta sie uuarun gi uueigite.

lnta ligente sama so scas

thi u ni habent histi.

lnta gi haloten sinen zuelisiungiron

gab in gi uualt

spirituum immundorum.
 ut eicerent eos, & curarent
 & omnem languorem.
 & omnem infirmitatem.
 Et misit illos predicare
 regnum dī. & ait ad illos.
 Nihil tulertis in uia. **¶**
¶ lxxxix In uia gentium ne abieritis.
 & in ciuitates samaritanorum
 ne intraueritis. sed potius ite
 ad ues quae perierunt
 domus israhel. **¶** **¶** **le**
¶ lxxxix Sentes autem predicate dicentes.
 quia appropinquauit regnū celorū.
 lxxxix Infirmos curate. mortuos suscite.
 leprosos munde. demones eicite.
 gratias accepistis.
 gratias date. nolite possidere
 aurum neq; argentum.
 neque pecuniam. In zonis uiris
 non peram in uia. Neq; panem.
 neque duas tunicas.
 neque calciamenta neq; uirga
 dignus enī est operarius cibos uos.
¶ lxxxix In quamcumque ciuitatem **¶** **¶** **le**
 aut castellum intraueritis.
 lxxxix Interrogate quis in ea
 dignus est. & ibi manete.
 lxxxix donec exeatis. & dentes **le**
 & bibentes. quae apponunt uob;
 & curate infirmos qui in illa sunt.
 lxxxix & nolite exire de domo in domū **le**

un subarero gesto
 thaz sie ūz uūrphinsie lnta heitan
 logi uuelihha suht
 lnta logi uuelihha ūm maht.
 lnta fantasie zupredigonne
 gotes rihhi lnta quad ziin
 nouuht ninem & ir in uuege
 lnta heidanero uueg nig & ir
 lnta inburgi samaritanorum
 nig & ir in ouh halt mēr far &
 zichen scafon thiuthar fur uūrdun
 fon israhelohuse
 genti predigot sus quedante.
 nahit sih himilo rihhi.
 ūn mahageheil & tote uueht &
 riobesuber & diuuala uuerph & ūz
 uzan mi & a inphiengut ir
 uzan mi & ageb & ir. nicur & bisizen
 gold noh silabar
 noh scaz in uua remo bruohahe
 noh kiulla in uuege. noh brōt
 noh zua tūmihhun
 noh giscuohū noh gesta
 uuirdig ist thēr uūrhto fines muoser
 lnta uuelihha burg
 odo burgilun ir in gang &
 ftag & thanne uuer lnta heru
 uuirdig si lnta thar uuon &
 unz ir ūz far &. ezente
 lnta trinkente thiu mān iuuht furisette.
 lnta heil & siohhe thie in iru sint;
 lnta nicur & ūz gangan fon huse zihuse

77
¶ lxxxiii) Intrantes autem in domo **¶ lc**

le cxi salutate eam dicentes.
pax huic domui.
& si quidem domus fuerit digna
ueniat pax uestra sup eam.
Si autem non fuerit digna
pax uestra ad uos reuertatur.

¶ lxxxv) Et quicumque non receperit uos. **¶ lc**

¶ lv neque audierit sermones uos.
le cxiii exeuntes foras de domo.
uel de ciuitate. excutate
puluerem de pedibus uestris
in testimonium illis.
Amendico uobis.
tollerabilius erit
terrae sodomorum
& gomorreorum.

In die iudicii quā illi ciuitati. **¶ lc**

¶ lxxxvi) Ecce ego mitto uos sicut oues

le cxviii in medio luporum. estote ergo
prudentes sicut serpentes.

& simplices sicut columbe. **¶ lc**

¶ lxxxvi) Cauete autem ab hominibus.

¶ lxxxvi) tradent enim uos in conciliis.
& in sinagogis suis flagellabunt uos.

& ad presides & ad reges
ducimini propter me.

In testimonium illis & gentibus. **¶ lc**

¶ lxxxvii) Cum autem tradent uos in sinagogas.

¶ lxxxvii) & ad magistratus & potestates.

¶ lxxxvii) nolite solliciti esse. qualiter
aut quid respondeatis.

Thanneir in gangel thaz hus

heilaz & iz sus quedante.

sibba si thesemo hus

obathaz hus uuir dig uuir dit

thanne quim it i uuer sibba ubar thaz

oba iz uuir dig ni uuir dit

i uuer sibba zi u uuir bit.

Ina souuer i uuih numpahit

nob ni hort i uuaru uuo ft

uz gangante fon themo hus

odo fon cheru burgi. ar seute

then melm fon i uua ren fuo zin.

in zig i uui z nesse.

uuar quid u ih i u

gitagan lih hor ist

ther uer du sodomorum

Ina gomorreorum

Ina uomes tage thanne cheru burgi

Senon u ih sentu i uuih samoso scas

In mitte u uolua uues &

u uise samaso natrun

Ina luttare sos tubun

u uas te i u fon mannan

sie selen i uuih in lro thingan

Ina iro samanungan fillent sie i uuih

Ina zig rauon ina zicunigon

u uer d & i r gilette thuruh mih

in zig i uui z nesse ina thiotan.

thanne sie i uuih selen in samanunga

Ina meistar tuoman Ina zig i uuetan

nicur & sorgente uuesan uuo

odo uuar ir ant u uste

aut quid dicatis.
 Dabitur enim uobis in illa hora.
 quid loquamini. nēnī uos estis
 qui loquimini. sed sp̄s
 patris ur̄i qui loquitur in uobis.
¶ Tradet autē frater frēm in morte.
¶ & pater filium.
 & insurgent filii in parentes
 & morte eos afficient.
 & eritis odio omnibus.
 propter nomen meum.
 qui autē perseuerauerit in finem.
 hic saluus erit. **¶**
¶ lxxxviii Cum autem persequantur uos
 In ciuitate ista. fugite in aliam.
 Amen enim dico uobis.
 non consummabitis ciuitates isrl̄.
 donec ueniat filius hominis. **¶** **le**
¶ xc Non ē discipulus sup̄ magistrū
le lxxxi neq; seruus sup̄ dominum suū.
le lxxxii sufficit discipulo.
 ut sit sicut magister eius.
 & seruus sicut dominus eius.
¶ xci Si patrem familias **¶**
x belzeub uocauerunt.
 quanto magis domesticos eius.
 ne ergo timeatis eos. **¶** **le**
¶ xcii Nihil enim opertum.
¶ xl quod non reuelabitur.
le lxxx & occultum. quod non sciatur.
¶ **le** Quod dico uobis in tenebris.
 dicite in lumine.

odo uuaz ir quedē.
 iuist dhanne gige ban in thero zta
 uuaz ir sprehhē nibirut ir
 thie dhar sprehhent. uz ouhgest
 iuuares fater sprihhit in iu
 selit bruoder bruoder in to d
 Ina ther fater then sūn
 Ina anastante tēnd in iro el diron
 Ina mit todu uueigent sie
 Ina birut ir dhanne in haxze allen
 thuruh minan namon
 the thuruh uuonē unzan enti
 the uuindit hel.
 mit thi u sie iuuer abtent
 In thero burgi fliohē mandera
 ih sagen iu uuar.
 nigientot ir israhelo burgi
 er dhanne qui mit ther mannessun
 nist iungiro ubar meistar
 noh scale ubar sinan herron
 ginuht samot themo iungiren
 thaz sō si sō sin meistar
 Ina scale sō sin herro.
 oba sie then hiiuisker fater
 beelzebub hiezun
 uuō mihhi lo mer sine sua son
 ni forhtē sie.
 niouuht nist bithalter
 nobaiz in thekit uuerde.
 Ina tougales nobaiz uuiz an uuerde.
 thaz ih iu quad in finstarnessin
 thaz quedē ir in lihte

& quod in aure auditis:

predicate super tella.

le dico autem uobis amici mei.

m nolite timere eos qui corpus
occidunt: animā autē nō possunt
occidere; sed potius eū timēte
qui potest & animā & corpus
perdere in gehennam. Nonne
duo passerēs assē ueneunt
& unus ex illis non cadet super terrā
sine patre uestro; **m le**

m xxiij V estri autem & capilli capitis:

le cxlv omnes numerati sunt.

nolite ergo timere.

multas passerib; meliores estis uos.

Omnis ergo qui confitebit me
coram hominibus.

confitebor & ego eū corā patre meo
qui est in cælis.

& coram angelis eius. **m m le**

m xxiij Qui autem negauerit me

m lxxxvj coram hominibus.

le xcij & confusus me fuerit

In generatione ista adultera

m le & peccatrice; negabo & ego eū
corā patre meo qui est in cælis.
& angelis eius.

m & filius hominis confundet eū
cum uenerit in gloria
patris sui cum angelis scis

m xcv Nolite arbitrari quod uenerim

le clx mittere pacem in terram.

thaz gi hostut in oren

thaz predigot ir ubar theu

ih quidu iu minen friuntan

nicur & thie forthenthi charlihhamon

slahent uuantasie nimugun thiesela

arlahan. ouh halt forth & then

thiechar mag sela in talihhamon

flios an in bella uuizi enonu

ia coufit man zuene spar on mit scattu

Ina ein fonthen nifellit ubar erda

uzan iu uaran fater

iu uares houbites har

allu girimitu sint.

nicur & iu forthen

managen spar on beziron birut. ir

allero gi uuelih thiemih bigihit

fora mannan

thes. bigihuih fora minemo fater.

thir in himile ist.

Ina fora sinen engilan

ther min fur loughit

fora mannan

Ina min scamenta uuirdit

In thesemo fur leganen cunne

Ina suntigemo fur loughu ih sin

fora minemo fater the in himile ist

Ina sinen engilan

Ina the mannes sungis kentat in an

thanne her qui mit indiuridu

sines fater. mit heilagen engilon.

Nicur & uuanen thaz ih quami

senten sibba merda

Non ueni pacem mittere
lc sed gladium. Erunt enim ex hoc
 quinque in domo una diuisi
 tres in duo & duo in tres
af diuidentur. Veni enim
lc separare hominem aduersus
 patrem suum & filiam aduersus
 matrem suam & nurum aduersus
 socrum suam. & inimici hominis
 domestici eius. Qui amat **af** **lc**
 patrem & matrem
 plusquam me non est me dignus;
 & qui amat filium aut filiam
 plusquam me non est me dignus.
 & qui non accipit crucem suam
 & sequitur me non est me
 dignus. nec potest esse
 meus discipulus. Qui inuenit **af** **lio**
 animam suam perdet illam;
 & qui perdidit animam suam
 propter me inueniet eam.
 Et qui receperit uos. **af** **af** **lc** **io**
 me recipit. & qui me
 recipit. recipit eum
 qui me misit. Qui recipit **af**
 prophetam in nomine prophetę
 mercedem prophetę accipiet.
 & qui cumq; potum dederit **af** **af**
 uni ex minimis istis.
 calicem aquę frigide.
 tantum in nomine discipuli.
 quia xpi estis.

Niquam ih zithu thaz ih sibbasanta
 ouh suuest. fon hinana sint
 fimui zitelte in einemo huse
 thri in zuei in zuei in thriu
 uuerdent zitelte. ih quam
 man ziskeidanne. uuidar
 sinan fater in zathter uuidar
 in amoter in zathter uuidar
 in zugar in zathter mannes
 sin huf suaso. thie thar minnot
 sinan fater in amoter
 mer thanne mih nist her min uuidig.
 in thie thar minnot sun odo thar
 ubar mih nist her min uuidig
 in thie thar min phahit sineruci.
 in zolge mir nist her min
 uuidig. noh nimag uuesan
 min iungiro. thie thar findit
 sin ferah. thie fur liust it
 in thie thar fur liust sin ferah
 thuruh mih. thie findit it.
 in thie iuuib in phahit
 thie in phahit mih. in thie mih
 in phahit. thie in phahit then
 thie mih santa. thie thie in phahit
 uui zagon in namenu uui zagen
 mi lathes uui zagen in phahit
 in zaso uuer zithrin canne gibe
 einemo fon thesen minnistan
 kelih calter uuazares
 ekorodo in namenu thie iungiren
 uuantia ir crister birut

Amen dico uobis.
non pde mercedem suam.
Et factum ē. cum consummasset
ih̄s precipiens duodecim
discipulis suis. transit inde
ut doceret & predicaret
In ciuitatibus eorum.
Exeuntes autem discipuli.
p̄dicabant ut poenitentiam
agerent. & demonia multa
eiciebant. & ungebant oleo
multos egrotos & sanabant.
Et die testio nuptiæ factæ sunt
In canan galileæ.
& erat mater ih̄u ibi.
uocatus ē. autem ibi & ih̄s.
& discipuli eius ad nuptias;
& deficientē uino.
dicit mater ih̄u ad eum.
uinum non habent.
& dicit ei ih̄s.
quid tibi & mihi est mulier.
nondum uenit hora mea.
dicit mater eius ministris.
Qd̄cumq; dixerit uob facite.
Erant autem ibi lapidee hydræ
sex positiæ. secundū purificationē
iudeorū. capientes
singulæ mēretas binas
uel ternas. dicit eis ih̄s.
Implete hydrias aqua.
& impleuerunt eas usq; ad summū.

87
uuar sagen ih̄u
ther misfur liust sinamēla.
uuard tho mit thiutaz gientota
ther heilant. gibiotenti zueli uin.
sinen iungiron fuor thanan
thaz her lēta in predigota
In iro burgin.
ūz gangante thie iungiron
predigota thaz sie riua
tatin Ina managa diuuala
ūz uūrphin Ina salbotun mit olu
manage siohhe in a heiltun;
In thrittentage brūt louftag itano
In thero stēthiu hiez canan galileæ.
thar uuas thes heilantes muoter
gihalot uuas ouh tharather heilant
Ina sine iungiron zithero brūt loufta
tho ziganganemo themo uūne
quad thes heilantes muoter zimo.
sie ni habent uūm
tho quad iru ther heilant.
uuar ist thih thes in a mih uuib.
noh nū ni quam mīn zic.
tho quad sīn muoter zithen ambahitan
sō uuar sō her iū quede sōtuot ir
thar uuarun steinū uuazzar. far
seh sugiseztu. after subernessi
thero iudeono. thiu bihaben mohtun
einerogi uuelih zuei mēz
odo thriu. tho quad in ther heilant
fullē thiu far mit uuazaru
Ina sie fultun siu unzan ent.

82
et dicit eis ihs.,

haurite nunc & feste

architriclino. & tulerunt.

ut autē gustauit architriclinus.

aquam uinum factam.

& non sciebat unde esset.

ministri autem sciebant.

qui haurierant aquam.

Vocat sponsum

architriclinus. & dicit ei.

omnis homo primū bonū uinū

ponit. & cum inebriati fuerint

tunc id quod deterius est.

Tu autē seruasti bonū uinū

usque adhuc. hoc fecit intū

signorum ihs.

in chana galileae.

xlvi & manifestauit gloriā suam; **Jo. 4. 46**
Jo. 4. 47 Cum autem descendisset de monte.

Jo. 4. 48 secutesunt eum turbe multe;

Jo. 4. 49 & ecce leprosus ueniens.

genu flexo adorabat

eum dicens. dñe. si uis

potes me mundare.

& extendens manum tetigit

eum ihs dicens.

uolo. mundare. & confestim

mundata est leprosa eius.

& ait illi ihs.

nide nemini dixeris.

sed uade ostende te sacerdoti.

& offer munus qđ pceptū

Tho quad in ther heilant.

skephes nū inta bringet

themo furist sizzenten Inasiebrahtun

thogicorota ther furist sizzento

thaz uuazzar zi uune gitan

Ina her ni uuesta uuanan iz uuar

thie ambahtha uuestun iz

thie thar scuofun thaz uuazar

thogihalota then brutigomon

ther furist sizzento inta quad imo.

iogiuuelih man zierist guotan uuin

sezzit. Ina matthiusie foltruncanesin

thanne thaz thar uuir sira ist.

thugihiet then guoton uuin

unzan nū. thaz tēa in anaginne

zeichano ther heilant

Inthero stēthiuhiet chanagalileg.

Ina offonota sina diurida

Tho her ar steig fon themo berge

folgēun imo manege menigi

senutho riob man quementa

giboganemo kneuue bēota

inansus quedenta truhtan obathu uuli.

thū maht mih gisubiren

Ina thenenta sina hant biruofta

in anther heilant sus quedenta

uulla uuis subiri. Ina slumo

uuard thogihelit sin ruf

tho quad imo ther heilant

gisih thaz thui x nomanneniqueder

ouhfar inta giougithih themo biscofe

Ina bring thie geba thie thar gibot

moyses in testimonium illis;
At ille egressus coepit
p̄dicare & diffamare sermone.
Ita ut iam non poss& manifeste
In ciuitate introire. sed foris
In desertis locis esse.

xlviij & conueniebant ad eum undiq; **¶**
¶ Cum autem introisset capharnaū. **lc 10**

lc lxx accessit ad eum centurio
lc lxxxvii rogans eum & dicens, dñe.
puer meus iacet in domo
paralyticus. & male torquetur.
At illi ihs.
ego ueniam & curabo eum.
& respondens centurio.
ait. dñe. non sum dignus
ut intres sub tectum meum
sed tantum dic uerbo
& sanabitur puer meus.
Nā & ego homo sū sub potestate.
habens sub mē milites.
& dico huic uade.
& uadit. & alio ueni.
& uenit. & seruo meo.
fā hoc & facit.
Audiens autem ihs
miratus ē. & sequentibus se
dixit. Amen dico uobis.
non inueni tantam fidem
in israhel. dico autem uobis; **¶** **lc**
lc lxxxij qđ multa ab oriente & occidente
uenient. & recumbent cū abrahā

moyses in zigiuuiz nesse
her tho uzgangant bigonda
p̄digon in mare n̄ thaz uuoft
sō thaz her nimoltagiu ougazorhto
gan in tieburg. ouh ūze
in uuoften st& in uuesan

Ina quam un timo iogiuuanan
mit thi u her tho ingieng in capharnaū.
gieng timo ein centenari
bat in an in quad. truhtan
min kneht liget in huse.
lamer in ist ubilo giuuzinot
tho quad imo ther heilant
ih quimu in agi heilu in an
tho antling in ther centenari
Ina quad. truhtan ih ni bin uuidig
thaz thu gest untar min thekei
quid ekkorodo mit uuoftu
thanne uuidit min kneht heil
ih bin mān untar giu ueta
habent untar mir kenphon
Ina ih quidu zithesemo far
Ina her ferit. anderemo quidu quim
Ina her quim. in a minemo scalke
tuothiz in a her tuot iz.
thaz gi horenta ther heilant
uuntorota in a imo folgenten
quad uuar sagen ih iu
nifand ih somu hilangilou bon
In israhel. ih quidu iu
thaz manage ofstana in a uuestana
quement in a sizzent mit abrahame

& isaac & iacob in regno celoru.
 filii autem regni eiciuntur
 in tenebras exteriores.
 ibi erit fletus & stridor denu.
 ¶ **lxvi** & dixit ihs centurioni. **¶ lc**
 uade & sicut credidisti fiat tibi;
 ¶ **lc lxx** & sanatus ē puer in illa hora;
 ¶ **vi** & reuersus ē centurio in domum suā.
 ¶ **xlvi** & inuenit seruum qui languerat
 ¶ **¶ lxvii** sanū. Et cum uenisset ihs **¶ lc**
 ¶ **¶ xv** in domū petri uidit socrum eius
 ¶ **lc lxxvi** iacentem & febricitantem
 & tetigit manū eius & dimisit eā
 febris & surrexit
 ¶ **xlvi** & ministrabat eis.
 ¶ **lc lxxvi** Et factum ē. deinceps **lc**
 ibat in ciuitatem
 quæ uocatur naim;
 & ibant cum illo discipuli ei;
 & turba copiosa;
 cum autem appropinquasset
 postea ciuitatis. ecce defunctus
 efferebatur filius unicus
 matris suæ. & hæc uidua erat.
 & turba ciuitatis multa cū illa;
 Quam cum uidisset dñs
 misericordia motus super eam
 dixit illi. Noli flere.
 & accessit & tetigit loculum.
 hi autem qui postabant steterunt.
 & ait. adulescens. tibi dico
 surge. & resedit qui erat mortuus.

Ina isake in iacobe in humilo ribhe
 kind thes ses ribhes sint fur uuorphan
 in thi uuzarun finstarnessi
 thar ist uuoft in ceno stridunga
 tho quadd ther heilant themo centendre;
 far in a sothugiloubtas so si dir
 uuard tho giheilte ther kneht in ther o zta.
 uuarb tho ther centenari in sin hus
 Ina fand then scale thie thar sioh uuas
 heilan. Mit thi uther heilant quam
 in pæruses hus gisah sin a suigar
 ligenta in a fiebar habenta
 Ina ruofta irahant in a fur liex sia
 thaz fiebar arstuent si u tho uf
 Ina ambahata in.
 Ina uuard tho fon thanan
 thaz her fuor in thieburg
 thi u ist giheizan naim;
 in a fuorun mit imo sine iungiron
 Ina ginubtsamomenigi
 mit thi u her tho nahita
 phortu theru burgi senuar storb aner
 uuas gitragan einag sun
 sin ero muoter in a thi u uuas uutu uua
 Ina menigi theru burgi mi hihl mit iru.
 thia mit thi u truh tin gisah
 mit adu giruort ubar sia
 quadd iru. nicuri uuofen
 Ina gieng tuo in a biruort a thia bara
 thie thar truogun gistuontun
 Ina quadd iungo ih quid u thir
 arstant. in a gisah thie thar tot uuas

& sepelire patrem meum;

Inta bigraaban mindan fater

88
 ihs autem ait illi. sequere me.
 & dimitte moſtuos ſepelire
 le cvi moſtuos ſuos tu autē uade adnuntia
 x regnum dī. & ait alter.
 ſequar te dñe. ſed primum
 pmitte mihi renuntiare hiſ
 quidom ſunt. Ait ad illū ihs.
 Nemo mittens manum ſuam
 in aratrum. & aſpiciens rētro.
 lxi aptuſ ē. regno dī. **ms** **lc**
 Et aſcendente eo in nauicula
 xlvi ſecuti ſunt eum diſcipuli ei;
 le lxxxii & ecce motuſ magnuſ factuſ ē.
 In mari. Ita ut nauicula
 operiretur fluctibꝯ.
 Ipſe uero erat in puppi
 ſuper cervical dormiens
 & acceſſerunt & ſuſcitauerunt
 eum dicenteſ; dñe. ſaluanoſ
 quia perimur. & dicit eiſ;
 Quid timidi eſtiſ modice fidei.
 Tunc ſurgens imperauit uento
 xlvi & mari. Et dixit. tace **ms**
 x & obmuteſce. & facta eſt
 tranquillitas magna.
 porro homineſ mirati ſunt
 dicenteſ ad inuicem.
 quiſ aut qualiſ eſt hic
 quia & uentꝯ imperat & mari
 & oboediunt ei.
 lxi Et cum ueniſſet & tranſiſſet
 x in regione geraſenorum

tho quad mother heilaſ. folgemiſ
 in laz tote bigreban
 in totan thu far in ſage
 goter rihi tho quad ander
 ih folgen dir herro ouh er
 laz miſ furſagen then
 thie in huſe ſint tho quad mother heilaſ.
 nioman ſententia ſin ahant
 in phluog in a uuidar ſcouuont
 iſt gi fuog liſ goter rihe.
 Imo ſtiganemo in ſkef
 folgeſun imo ſine iungiron
 Ina mihi liſ gi ruorneſſi uuard tho
 in chemo ſeuue ſo thaz thaz ſkef
 uuard bi thekit mit then undon
 her tho uuaſ in chemo ſkefe
 ubar hou bit phuli uui ſlaſenta
 ſie giengun tho zuo in a uuahtun
 man ſuſ quedante truhtan heili unſih
 uuanta uuir fur uuerden tho quad her in.
 zuu birut ir forhtale lucileſ gi louben
 tho her arſtantentia gi bot uuinte
 Ina ſeuue in a quad. ſuige
 Ina arſtumme. uuard tho gitā
 mihi liſ ſilneſſi.
 thie man tho uuintrotun
 ſuſ quedante untar zuſgen
 uuerodo uuolih iſt ther
 ther uuinton gi biut in a ſeuue
 Ina ſie horent imo.
 mit thi u her quam ubar thengiozon
 in laſt ſcaſ geraſenorum

quae est contra galileam
& cum egressus esset ad terram
occurrerunt ei duo habentes
demonia demonum entis.
& exeuntes saevi nimis.
Ita ut nemo posset transire
per viam illam. **Lc**

Lc lxxxii Vnus enim habebat demonia
X iam temporibus multis.
& uestimento non induebatur
neque in domo manebat.
sed in monumentis. & neque catenis
iam quisquam eum poterat ligare.
Quo sepe compedibus
& catenis uinctus dirupisset
catenas & compedes
comminuisset. & nemo poterat
eum domare. & semper nocte
ac die in montibus erat
clamans & concidens se lapidibus.

M **viij** Videns autem ihu a longe **M** **Lc**

M **xlviij** occurrit & adorauit eum
Lc lxxxiiij & clamans uocem magna dicit.
Quid nobis & tibi ihu
fili dei altissimi.
venisti ante tempus torqueri nos
dicebat enim illi ihu.
Exi spiritus immunde.
dic quod tibi nomen est.
At ille dixit. Legio
quia intrauerunt demonia multa
in eum & rogabant eum

thiurthar ist uuidar galileam
Inta mit thiurher utzieng zierdu
Ingegin liofun. imo zuene habente
diuuala fon grebiran
ut gangante thrato grimme
so that thar nioman mohta faren
thuruh then uueg.
einhabela inimo diuuala
giu managa ita.
Inta mit giu uatu nigiuuata sih
noh in huse nigiuuonela
ouh ingrebiran. noh mit k&inun
giu mohta in einig man gibuntan
uuantaher ofto mit fuoz thruhin
inta mit k&inun gibuntan zibrah
thie k&inun inta thio fuoz thruh
giminnirota inta nioman mohta
in gizemen inta simbulun nahter
intatager in bergan uuar
ruo fenta inta hio sih mit steinan
gisehenta tho then heilant ferrana
ingegin liof inta b&ota man
Inta ruo fenta mih hileru stemnuquad
uuaz ist uns inta thir heilant
sun thes hohisten goter
quami er ita unsih zuuizimonne
tho quad imo thes heilant
ut gang thu uns uboro geist
quid uuelih namo thir si
her quad tho menigi
uuanta man age diuuala giengun
inman inta batun inan

98.
ne expelleret eos extra regionem.
& ne imperaret illis ut in abyssu
irent. erat autem non longe
ab illis grex porcorum multorum
pascens; demones autem rogabant eum
dicentes: si eis nos
mittere nos in gregem porcorum
& ait illis: ite. At illi
exeuntes abierunt in porcos.

& magno impetu grex
xlviij precipitatus est in mare. adduomilia

& suffocati sunt in mare;
Qui autem pascebant eos fugerunt
& nuntiaverunt in ciuitate.

lxviij & in agros omnia; Et ecce
totam ciuitatem exiit obuiam ihu.

Mc & uiso eo. Et hominem
sedentem a quo demonia
exierant uestitum a sanamento
ad pedes eius & amuerunt.

Mc & rogabant ut transiret
a finibus eorum.

Mc Cumque ascenderet nauem.
rogabat eum uir a quo
demonia exierant.
ut cum eo esset. & non ammisit eum;
sed ait illi: uade in domum tuam.
ad tuos. & narrant quantatibi
dominus fecerit & manifestus est tui.
& abiit predicans in decapolis
quanta illi fecisset ihesus.
& omnes mirabantur.

thaz her sie ntribi uzanthero lant skefi
Intathaz her in nigibuta thaz sielnabgrunta
fuorin. uuas thar naller fer
fon in cuta suino managero
exenta thie diuuala batun in
susquedante. obachu unsih uz uuerpher
senta unsih in thaz cuta thero suino
tho quad her in far & sietho
uz gangante fuorun in thiu suin.
Inta mit anihilu ungirehhu thaz cuta
uuas biskrenkat in then seo zuathu sumta
Inta uuarun bithemphit in then seo
thie sie fuotar tun fluhun
Inta sage & un in burgi
Inta accaran allu. senu tho
althiu burg gieng in gegin then mo heilante
Inta gisehanemo imo Inta then man
sitzentan fon then mo thie diuuala
uz giengun giuuatitan Inta heilemo muote
zisinen fuozin Inta forhtun
Inta batun in thaz her fuori
fon irdentan.
mitthiu her tho arsteig in skef
bat in then man fon then mo
thie diuuala uz giengun.
thaz her mit imo uuari in aniliez in an
ouh quad imo far in thim hus
zithinen in a sage uuelihhu thir
truhtan t&a in a mitatathir
gieng her tho p digonta in stat zehenburgo
uuolihhu imo t&a ther heilant
in a alle uuntarotun.

89
+ **M** Et ascendens in nauiculam transiit & ait
lxxx **lxxx** & uenit in ciuitatem suam. **M. l. c. 10**
lxxx Et ecce quattuor uiri postantes
lxxx in lecto hominē quierat paralyticus.
lxxx & quærebant eum inferre
lxxx & ponere ante ihm.
lxxx & non inuenientes quā paste
lxxx eum inferrent pre turba.
lxxx Ascenderunt super tectum
lxxx & ptegulas summiserunt illum
lxxx cum lecto in mediū ante ihm.
lxxx Quorum fidem ut uidit dixit. **M. l. c.**
lxxx Confide fili. remittuntur tibi
lxxx peccata tua. & ceperunt cogitare
lxxx scribæ & pharisei dicentes.
lxxx quis ē hic qui loquitur
lxxx blasphemias. quis potest
lxxx dimittere peccata nisi solus dñs.
lxxx & cum cognouisset ihs
lxxx cogitationes eorū. respondens
lxxx dixit ad illos. Quid cogitatis
lxxx mala in cordibus uestris.
lxxx sed quid est facilius dicere
lxxx dimittantur tibi peccata
lxxx an dicere surge & ambula.
lxxx ut autē sciatis qđ filius hominis
lxxx potestatem habet in terra
lxxx dimittere peccata. ait
lxxx paralytico. tibi dico surge.
lxxx tolle lectu tuum. & uade in domū tuā.
lxxx & confestim surgens corā illis
lxxx tulit in quo iacebat

steig cho inski filin inta ferita
inta quam insina burg.
senutho fior gomman tragente
in bette man thie thar uuas lam
suohun inan in zitraganne
inta zisezenne fur then heilant.
mitti u sie nis fundun in uuelih hemoteile
inan brabrant huruh thie menigi
stugun ubar thie theki
intathuruh thie theki ziegala santun inan
mitti u bettu in mita fur then heilant
therogiloubon soso hergisah quā ad
giloubikind thanne uuerdet thir furlazano
thinosunta bigondun tho then ken
thie buohhara inta pharisei sus quedante
uuerist these thie thar sprihhit
bismarunga uuer mag
furlazan sunta noba ein got
tho then heilant fur stuoht
iro gthanca ant uirtenti
quā zūn zihū then kent ir
ubil in uuaeren herzon
uuedar ist odira ziquedanne
sint thir furlazano sunta
odo ziquedanne arstant inta gang
zithu thaz ir uuizit thaz mannes sun
habet giuuat in erdu
zifurlazenne sunta quā
themo lamen thir quidu arstant
nimthin bēta inta far in thin huf
hertho arstantenti sliumo forain
nam thaz thar her analag

99.
& abire in domū suā magnificans
dñm; & stupor apprehendit omnes
& magnificabant dñm;
& replētū sunt amore
dicentes: quia uidimus mirabilia
hodie. & glorificauerunt dñm
quid dedit potestatem talē hominib;
Veni ergo iterū in cana galilee
ubi fecit aquam uinum. **lo m le**
& erat quidam regulus cui filius
infirmabatur capharnaum;
hic cum audisset quia ih̄s
ueniret a iudea in galileam.
abit ad eum & rogabat eum
ut descenderet & sanaret
filium eius. Incipiebat enī mori.
dixit ergo ih̄s ad eum;
nisi signa & prodigia uideritis
non creditis;
dixit ad eum regulus;
dñe. descende prius quam
moriatur filius meus; dicit ei
ih̄s. uade filius tuus uiuit;
credidit homo sermoni
quem dixit ei ih̄s. & ibat;
iam autem descendente eo.
serui occurrerunt ei;
& nuntiauerunt dicentes;
quia filius eius uiuet;
interrogabat ergo horā ab eis
in quam melius habuerit;
& dixerunt ei; quia heri

In tagieng in sinhus mih hilosonti
got. Ina forthta bifieng sie alle
in mih hilosotun got.
Ina uurdun gifulte forthta
sus quedante uuir gisah uimes uuntar
hiutu diurisotun got
thie thar sulihagi uualt gab mannan
quam abur tho incanan galilee.
thar her tēa thaz uuazar zi uime
uuas thar sum rihtari ther sun
uuas sioh in capharnaum
ther mit thiu her gi hostathaz ther heilant
quam fon iudeon zigalileu
gieng zi mo in tabāt inan
thaz her nidar stigi in thelta
sinan sūn ther bigan tho sterban
tho quad ther heilant zi mo
nibi ir zeichan ina uuntar giseh &
anderuuis nigiloubēir.
tho quad imo ther rihtari
truhān nidar stig erthane
arsterbe min sūn tho quad imo
ther heilant farthin sūn lebē
giloupta ther man themo uooste
thaz imo ther heilant quad ina fuor
imo tho iu nidar stiganthemo
scalca liofun ingegin imo
Ina sageun sus quedante
thaz sūn sūn lebē.
tho eiscota her thia zit zi in
inthero imo bazēa.
Ina quadun imo uuantagesteron

hora septima reliquit eum
febris. Cognouit ergo pater
quod illa hora erat in qua
dixit ei ih̄s filius tuus uiuit.

& credidit ipse & domus eius tota.

Lvi
lc xxxviii Et fecit ei conuiuium magnū leui **lc**
in domo sua. & factum est **mt** **mt** **lc**

mt **lc** **xxxix**
mt **lc** **xl**
lc **xl**

discumbente eo in domo.

ecce multi publicani

& peccatores uenientes discūbebant
cum ih̄u & discipulis eius.

mt Erant enim multi qui & sequebantur eū.

& uidentes scribe & pharisei

quia manducant & cū peccatorib;

& publicanis dicebant

discipulis eius. Quare

cum publicanis & peccatorib;

manducat & bibit magister ur̄.

mt **lc** **xl** hoc audito ih̄s ait illis. **mt** **mt** **lc**

mt **lc** **xl**
mt **lc** **xl**

non necesse habent sani

medicū. sed qui male habent.

Euntes discite. quid est.

miseri cordiā uolo & n̄ sacrificiū.

mt **lc** **xl** Non enim ueni uocare iustos **mt** **mt** **lc**

mt **lc** **xl**
mt **lc** **xl**

sed peccatores in poenitentiam;

at illi dixerunt ad eum.

mt **lc** **xl**
mt **lc** **xl**

Quare discipuli iohannis ieiunant

frequenter & obsecrationes faciunt

similiter & phariseorum

tui autem edunt & bibunt.

mt **mt** & non ieiunant. quib; ipse ait;

Numquid possunt filii

zichero sibuntun ziti fur liezman

thaz fiebar. fur stuont cho ther fater

thaz thi u zituuar intheru

Imo quad ther heilant chin sun lebe.

tho. luptaher ma alsin hus

Isa imo gouma mihila leui

in sinemo hus. uuard cho

imo sizen temo in huse.

senutho manage firn folle

ma suntage quemente sazun

mitthemmo heilante ma mat sinen iungoron

uuarun manage die imo folgeun

gisahun tho thie bu ohhara ma pharisei

thaz her at mitthen suntagon

ma then firn follan quadun

sinen iungiron. zihu

mitthen firn follan ma then suntagon

izit ma trinke iuuer meistar

thaz tho gi hostemo ther heilant quad in

ni habent notthurfa thie heilon

lacher. ouh thie ubil habent

far & ma lerne & uuar thaz si

ih uili mitada naller bluostar

niquam zichu thaz ih giladoa rehte

ouh suntage ziruui.

siequadun tho zimo.

bihiu iungiron iohannes fasten

ofto ma gibet tuont

sama ouh ther phariseo

thine ezent ma trinke

ma ni fastent. then quad her

eno mugun thi u kind

lxii
lxiii
xl

nuptiarum. quamdiu sponsus
cum illis est ieiunare uenient. hodie
cum auferetur ab eis.

sponsus. & tunc ieiunabunt
in illis diebus. dicebat autem
& similitudinem ad illos.

Quia nemo assumens pannem rudem
assuit uestimento ueteri.
Aliquin auferet supplementum
nouum ad ueterem.

& maior scissura fit. & nemo
mittit uinum nouum in utres ueteres
alioquin rumpet uinum nouum
utres. & ipsud effunditur.

& utres peribunt.
sed uinum nouum in utres novos.
mittendum est. & utraq; conseruantur.
& nemo bibens uetus.

statim uult nouum.

dicit enim uetus melius est.

lxxvii
lxxviii

Tunc responderunt ei quidam
describis & phariseis
dicentes. Magister. uolumus
a te signum uidere.

Qui respondens ait illis.
generatio mala & adultera
signum querit. & signum
non dabitur ei. nisi signum
ionae prophete. Sicut enim fuit
ionas in uentre ceti
tribus diebus & tribus noctibus;
sic erit filius hominis in corde terre

thero brutcloufta so lango ther brutigomo
mit in ist fasten. quement taga
mitthiu arfirrit uuirdit fon in
ther brutigomo. thanne fastent
inthen tagon. quad tho
gilhnessi zuin.

nioman blezza nuues duo cher
nauuit altemo giuuate
elles nimt fullida

thaz niuua fonthemo alten

In ist meragis liz. In nioman
sentit niuuan uuin in altebelgi
elles brihht ther niuuo uuin

thiebelgi in uuiridit furgozzan
In thiebelgi furuerdent.

ouh niuuan uuin in niuua belgi
zisenten neist in uuerden beidugihaltan
nioman trinkent alten uuin

uuli slumo niuuan
ouh quidit thaz alta ist bezira

Tho antlingtan imo sume
fonthen buohharin in phariseis
susquedante meistar uuiruollen
fonthir zeichan gisehan

tho antlingtan quad in
ubil cummi in furlegan

suobht zeihhan in zeihhan

niuuirdit imo gige ban nibi zeihhan

ionas es ther uuirzagen. so so uuas

ionas in ther uuales uuambu

thri taga in thriuio nalt

so ist mannes sun in herzen erdu

tribus dieb; & trib; noctibus;
viri nineuita surgent
in iudicio cum generatione ista
& condemnabunt eam;
quia poenitentiam egerunt
in predicatione ionae.

& ecce plusquam ionahic;
Regina austri surget
in iudicio cum generatione ista
& condemnabit eam. quia uenit
a finib; terre audire sapientiam
salomonis. & ecce plusquam
salomon hic; dico autem uobis; **le**
quia multi uenerunt
a finibus terre audire sapientiam
salomonis. & ideo maior salomon hic;

le cxxxii Cum immundus sps exierit **le**
le cxxx de homine. ambulat
per loca arida querens requiem
& non inuenit. Tunc dicit.
reuestar in domum meam
unde exiui. & ueniens
inuenit uacantem scopis
mundatam & ornataam.
Tunc uadit & assumet
septem alios sps secum
nequiores se. & intrantes
habitant ibi. & fiunt
nouissima hominis illius
peiora prioribus;
I sic erit & generationi huic
pessimae.

chritaga in thiruo naht.
thienineuiscan man arstantent
intuome mit thesemo cunne
Inti furniderent iz.
uuantasi eriuuatatun
in predigungu ionaser.
senuhier ist merathanne ionas.
sundirinu cuningin arstenat
intuome mit thesemo cunne
intafurnidirt iz uuantasi uqua
fon ente erdu zi horrennes pahida
salamones senuhier ist merathanne
salamon. ih quidu iu
uuantamanage quamun
fon ente erdun horens pahida
salamones. Inti bichu hier ist mera salamone
Thanne cherun subiroge ist uiz ge
fonthemomanne gengit
thuruh thurro st & suohht resti
Inti nifindit. thanne quidit.
ih uuirbu in min huf
thanan ih uiz gieng. inta quementa
findit zuomigaz mit besemen
gifurbit inta igaruut.
thanne fert inta nimit
sibun geista andere mit imo
uuirsiron thanne bersi. Inta ingangente
astont thar inta sint thanne
thie iungistun thes mannes
uuirsirun then eriran
so ist thesemo cunne
themo uuirsisten.

94
Lxxxii Factum ē autem cum hæc diceret **le**

extollens uocem quadā mulier
d & urba dixit illi.

Beatus uenter qui te postauit
& ubera quæ suxisti.

At ille dixit. quippe enim.

Beati qui audiunt uerbum dī.

& custodiunt illud.

Lxxxiii Ad huc eo loquente **le**

le **le** **le**

ad turbas. ecce mater eius

& fratres. stabant foris.

quaerentes loqui ei.

Dixit autē ei quidā. ecce mater tua

& fratres tui foris stant

querentes te. At ille respondens

dicenti sibi ait.

Quæ ē. mater mea & qui sunt

fratres mei. & extendens manū

indiscipulos suos dixit.

ecce mater mea & fratres mei.

Qui cūq; fecerit uoluntatē patris mei.

qui in cælis ē. ipse meus & fr

& soror & mater. est.

Lxxxiiii Hæc illo loquente ad eos. **le**

le **le** **le**

ecce princeps unus sinagogæ

cui nomen iairus. accessit

& adorabat eum dicens.

filia mea modo defuncta ē.

sed ueni impone manū

sup eam & uiuit. & surgens

ihs sequebatur eum.

& discipuli eius.

gitan uuard tho mit chu her thisuquad

ar heuenti stemma sum uuib

sonthero menigiquad imo.

salig uuamba thiuthih truog

Intichie manzon thie chu sugi

hertho quad giueffo so.

saligesint thie gi horent gotes uoft

Intichaz gi haltent.

imo nohthanne sprehhentemo

zichen menigin. senu sin muoter

intisinebruoder stuontam uze

suohctun inan zigisprehhanne

thoquad imo sum. senuthin muoter

intichinebruoder stantent uze

suohhente thih. hertho arclingint

imo susquedantemo quad

uuerist min muoter intiuuer sin

minebruoder thenitacinahant

insine iungiron intiquad

senu min muoter intaminebruoder.

so uuer so tuot uuillon mines fater

ther inhimuleist ther ist minbruoder

Inta suester inta muoter.

Imo tho thisu sprehhentemo zin

senucho ein heristo thero samanunga

thes namo uuas iairus gieng tuo

Inta belota in susquedant

min dohter nu arstarb

ouh quim inta sezzichinahant

ubar sia so leb & siu. arstuontho

ther heilant folg & a imo

inta sine iungiron.

Etece mulier quæ sanguinis fluxū
patiebatur duodecim annis.

¶ & fuerat multa perperā.
a compluribus medicis.

& erogauerat omnia sua; nec
ab ullo potuit curam

sed magis dēerius habebat.

uenit inturbare rē.

& tēgit fimbriā uestimentā ei;

¶ dicebat enim intra se.

quod si uel uestimentū eius tēgiero

saluero. & confestim

stetit fluxus sanguinis eius.

¶ & sensit corpore

quod sanata esset a plaga.

& statim ih̄s cognoscens

in semetipso ait. quis me tēgit?

dixit pētrus & qui cū illo erant.

preceptor turbę te comprimunt

& affligunt. & dicis.

¶ quis me tēgit? & dixit ih̄s.

tēgit me aliquis.

nam & ego noui uisitāte de me exisse.

& circumspiciebat uidere eam

quæ hoc fecerat. uidens autē mulier

quia non latuit tremens

uenit & prostravit ante pedes eius

& ob quam causam tēgierit eū

indicauit coram omni populo.

& quem ad modum confestim

sanata sit. At ipse dixit.

filia fides tua te saluā fecit.

senutho uuib thaz thar bluoter flux
thol&a zuelf iar.

Inta uuas managutholenta

fon uuolamanagen la chin

Inta gispentota allu ira. noh

fon ironihemigemo mohta uuesangihelit

ouh mer uuir hab&a.

quam inthero menigi after

Inta biruofta tradon siner giuuater

quad tho inman iru.

oba ih singiuuata birinu

thanne uuirdu ihheil inta sluomo

gistuont cher flux ira bluoter

fur stuant siutho inira lihhamen

thaz siuheil uuas fonther uhta

Inta sluomother heilan fur stantati

inimo selbemo quad. uuer biruoftamih.

tho quad pētrus inta thie mit imo uuarun

meistar theso menigi thruken thih

inta uueigent inta thu quidis

uuer biruoftamih. tho quad cher heilan

sih uuer biruoftamih.

ih uueiz megin fon mir uizgangen

Inta scouuotatho umbithia zigisehanne

thiuthaz t&a gisah thaz uuib

thaz iz bimitan niuuas bibento

quam inta fiel zisinen fuozan

Inta biuelihhasahhasiu inman biruofta

cundita fora allemo folke

Inta ziuelihheru uuisim siusluomo

giheilte uuard herquad irutho.

dohter thingiloubot&a thih heila

74
uade in pace. & esto sana a plagatua;
Lea Adhuc eo loquente.
uenit ad archisynagogo
dicens ei. quia mostua est
filiatua. quid ultra uexas
magistrum. ihs autem
audito uerbo ait
archisynagogo.
noli timere. crede tantum
& salua erit. & non ammisit
quemquam sequi se. nisi petrum
& iacobum & iohannem fratrem
iacobi. & cum uenisset in domum
archisynagogi.
uidit tubicines & turbam
tumultuantem & flentes
& heulantes multum. & ingressus
dicebat. recedite. non enim mostua
puella. sed dormit.
& deridebant eum. scientes
quod mostua esset. ipse uero
electis omnibus. assumpto
patre & matre puellae
& qui secum erant. & ingreditur
ubi erat puella iacens.
& tenens manum eius. ait illi.
thalithacumi. quod est
interpretatu. puella tibi dico
surge. & reuersus est. spiritus eius
& surrexit continuo puella.
& ambulabat. erat autem
annorum duodecim. & obstipueſt

far in sibbu in tauuſ heil fonthineroſultra;
Imo noli thannesprehentemo
quam fonthemo furisten thero samanunga
quedena imo. uuantatoc ist
thindolter. zihuuueigisthunu elihor
then meistar. ther heilant thio
gihostemo uuoſte quad
themo furisten thero samanunga
nicurithir forthen giloubiekorodo
in ſo uuidit ſiuhel. in aniliet
einigan imo folgen nibi petru
in iacobum in iohannem bruoder
iacobes. mit diuher thio quam hus
thes furisten thero samanunga
gisahtrum bara in menigi
ſturmenta in tauuoſenta
in tauueinonte filu gieng thio in
in quad. gellhina niſt tot
thaz magatin ouh ſlaſte
in ſteimphum in an uuitente
thaz ſiutot uuaſ. her thio
allen uizaru uorphaneng inomanemo
fater in tauuoter theſ magatines
in then mit imo uuarungeng in
thar thaz magatin lag
in ſieng irahant in quad iru.
thalithacumi. thaz iſt
arrekt magatin thir quidu
thaz thu arſtantes in tauuarb irageiſt
in arſtuont ſliumo thaz magatin
in gieng. ſi uuaſ alt
zueliſ iaro. arguamun thio

omnes stupore maximo

& precepit illis uehementer

ut nemo id sciret.

& iussit dari illi manducare.

& exiit fama hæc

in uniuersam terram illam;

lxi **¶** Et transeunte inde ihu **¶**

secuti sunt duo caeci clamantes

& dicentes: miserere nri fili dñi;

Cum autem uenisset domum

accesserunt ad eum caeci

& dicit eis ihs: creditis

quia possum hoc facere uobis?

Dicunt ei: uti quædne;

Tunc & ligat oculos eorum

dicens: secundum fidem uram

fiat uobis; & apti sunt oculi illorū;

& comminatus est illis ihs

dicens: uidete ne quis sciat;

illi autē exeuntes diffamaueſt

eum in uniuersam terram illam;

egressis autem illis ecce obtuleſt

ei hominem mutum demoniū

habentem; & eiecto demone

locutus est mutus. & mirantes un

turbę dicentes: numquam

apparuit sic in israhel.

numquid iste est filius dauid?

Pharisei autem dicebant;

In beelzebub principe demoniorū

hic eicit demones;

ipse autē ut uidit cogitationes eorū

alle mihhilero forhtu

in agibot in thrato

thaz iz nuoman niuueſt

gibot her tho zige banne iru ezan

in argieng tho uz thiuliumunt

in alla thia erda.

Ihanan farantemo themo heilante

folgēun zuene blinte ruofente

Iniquedante mita unſ clauderſun

mit thi u her quam zibus

giengun zimo thie blinton

tho quad in ther heilant giloubēir

thaz ih iu thaz tuon mugi.

tho quadun ſiemo giueſſotruhtin

tho biruoſtaher iru ougun

ſuſquedanti after iuuaremo giloben

uueſe iu Ina intatun ſih iro ougun

threuutta in ther heilant

quedanti giſehē thaz iz uuer niuunt

ſie tho uz gangante gimartun

man in allero thero erdu

in tho uz ganganten brahtun

imo man ſtumman diuual

habentan uz aruuoſphanemodi uuale

ſprah ther ſtummo in uuntarotun

thio menigi quedentō nio in altere

arougta ſih ſo in israhel

iſt thiz nū ther clauderſun

Ihie phariſei quadun tho

In beelzebube heriſten therodi uualo

theſe uuirphit thie diuuala

ſo her tho giſah iro gitchanca

98.
dixit eis. omne regnum
in seipsum diuisum desolabitur.
& domus diuisa aduersus se
non stabit; si autem & satanas
in seipsum diuisus est.
quomodo stabit regnū ipsius.
non potest stare sed finē habet.
quia dictis in beelzebub
eicere me demonia.
Si autē ego in beelzebub eicio
demonia. filii uestri in quo
eiciunt. ideo ipsi iudices uerunt.
porro si indigito di eicio
demonia. pfecto puenit in uos
regnū dī; aut quomodo potest
quisquam intrare in domū fortis
& uasa eius diripere in quibus
confidebat. nisi prius
alligauerit fortem. & tunc
domum illius diripiat.
Qui non est mecum. contra me ē.
Et qui non congregat mecum **Jo. 6. 66**
spargit; ideo dico uobis.
omne peccatum & blasphemia
remittetur hominibus
sp̄s autem blasphemia
non remittetur; & quicumq;
dixerit uerbū contra filiū hominis
remittetur ei; qui autē dixerit
contra sp̄m sc̄m.
non remittetur ei
neque in hoc seculo neq; in futuro;

quad in iogi uuelih rihhi
inimo selbemo zitelit uuir dicit uuir orphan.
in tihus zitelit uuidar inimo selbemo
nigistentit oba satanas
inimo selbemo zitelit ist
uuo gistentit thanne sin rihhi
iz nimag gistant an ouhent habet
uuantar quedet in belzebube
mih uuerphan diuuala
oba ih in belzebube for uuir phu
diuuala iuuaru kind in hui
uuerphent sie. bichu sint sie iuuare tuomon.
zisperi oba ih in gotes fingare uuir phu
diuuala giuueso quimit in iuuu
gotes rihhi odo uuo mag
einig ingangan in hui strenges
in tih sinu uaz gineman in tih uher
anagtru uuet a nibi her er
gibinte then strengon in tih thanne
sin hui imo binimit.
ther mit mir nist ther ist uuidar mir.
in tih ther mit mir nist amanot
ther zispretit bichu quid uih iu
iogi uuelih sunt a in tih bis marunga
uuir dicit fur lazan mannan
ther geistes bis marunga
ni uuir dicit fur lazan in tih so uuer
so quidit uuo ft uuidar then mannes sin
uuir dicit imo fur lazan thie thar quidit
uuidar the mo heilagen geiste
ni uuir dicit imo fur lazan
noh in ther ro uuerota noh in ther o

[Zuo uuartun,

Jo. 6. 66
Jo. 6. 66
Jo. 6. 66

99
Lxxiii Aut facite arborem bonam: **¶**

& fructus eius bonus;

aut facite arborem malam

& fructus eius malus;

Siquidem ex fructu arbor

agnoscitur: p[er] genesi uiperarū

quomodo potestis bona loqui

Lxxv cum sitis mali: Ex abundantia enim **¶**

cordis os loquitur;

Bonus homo de bono thesauro

profert bona; & malus homo

de malo thesauro profert mala;

¶ Dico autem uobis: quō omne uerbum

otiosum q[uo]d locuti fuerint homines

reddent rationē de eo in die iudicii;

ex uerbis enim tuis iustificaueris

& ex uerbis tuis condemnaberis.

Lxxvii **¶** Factum ē autem dum irent **¶**

& ipse intrauit in quoddā castellū

& mulier quedā mastha nomine

exceptit illum in domum suam;

& huic erat soror nomine maria;

quæ etiam sedens secus pedes dñi

audiebat uerbum illius;

mastha autem satagebat

circa frequens ministerium;

quæ stetit & ait;

dñe. non est tibi curae

quod soror mea reliquit me

solam ministrare; dic ergo illi

ut adiuuet me. & respondens

dixit illi dñs; mastha mastha

odo tuot guotan boum

Inta sinan uuahsmon guotan

odo tuot ubilan boum

Inta sinan uuahsmon ubilan

giuueso fonthemo uuahsmenther bou

uuirdit fur stantan barn natrono

uuo mugut ir guotu sprehhan

mitthiu ir ubilebirut fonginuhtsami

thes herzen sprihhit ther mund

guot man fon guotemo tresouue

bringit guotu inta ubil man

fou ubilemo tresouue bringit ubilu

ihquidu iu thaz iogi uuelih uuoft

unnuzzi thaz man sprehhent sint

geltent reda fonthemo inta uomes tage

fonthinen uuorton uuirdit tu gireh festigot

Inta fonthinen uuorton uuirdit tu fornidart

uuardtho uuarliho mitthiu sie fuorun

thaz her selbo gieng insumaburgilun

intasum uuib mastha ginemnt

inphieng man inira hus

thero uuas suester namen maria

thiu zisperi saz nah truhtranes fuozun

gihosta sin uuoft.

mastha uuarliho aualota

umbithaz ofaga ambahc

thiu stuont tho inta quad

truhtrant nist thuriz sorga

thaz min suester liex mih

einun ambahcen quid iru

thaz siu mir helphe tho antlingenti

quad iru truhtrant mastha mastha

lxiii
m cii
lc lxxviii

sollicita es & turbaris
erga plurima; porro unum est
necessarium; maria optima parte elegit
quae non auferetur ab ea. **m lc**

Iohannes autem cum audisset
in uinculis opera xpi. conuocans
duos de discipulis suis misit
ad dñm dicens;

lc tu es qui uenturus es ad alium
exspectamus; In ipsa autē hora
curauit multos a languoribus
& plagis & spiritibus malis
& cecis multis donauit uisum;

m lc Et respondens dixit illis;
euntes nuntiate iohanni
quae uidistis & audistis.
quia caeci uident
claudi ambulant leprosi mundant;
suri audiunt. mortui resurgunt.
pauperes euangelizantur;
& beatus est qui non fuerit
scandalizatus in me;
illis autem abeuntibus
coepit dicere de iohanne
ad turbas; quid existis
in de esto uidere harundinem
uentum moueri? sed quid existis
uidere hominem mollibus uestimentis
indutum. ecce qui in ueste p̄iosa
sunt & delicias in domibus regunt.
quid existis uidere prophetam?
utique dico uob. & plus quam propheta;

thū bis suore fol in agtr uobit
umbi managu zisperi einer ist
notthurft. maria gicor thaz beistateil
thaz niu uirdit arfirrit fon iru
lohanne uuarlihho mit thiu her gihofa
ingibentan crister uuere gihalota
sine iungiron zuene santasie
zitrutane iniquad.

bistu ther zuouueft ist odo anderer
betomes inthero selbun ziti
heltamanage fon suhan
inifon sueren inifon ubilengeiston
inimanagen blinten gab gisihit
herdio antlingenti quad in
g& inifag& iohanne

thaz irgisahut in agihofut
bithiu uuanta blinte gisehent
halze gangent riobesint gisubirte
toubegihorent tote arstanten
thurftagesint gipredigot.
ther ist salig ther niu uirdit
bisuihhan in mir.

in tho thanan ganganten
bigonda her quedan fon iohanne
zithero menigi zihu giengut ir uz
in uiostunna sehan roræ
fon uuinte giuegita zihu giengut uz
sehan man mit uueihhengiuuatin
giuuatitan. senu thie indiuremogiuate
sint in in uiolan thiesin incuningo husan
zihu giengut ir uz gisehan uui zagon
zisperi sagen ih iu meron thanne uui zagon

¶ ciii
¶ i
lc lxx Hic enim ē. de quo scriptum ē. ¶ lc
ecce ego mitto angelum meum
ante faciem tuam qui p̄paraue
uiam tuam ante te.

¶ ciii
lc lxxi Amen dico uobis. maior ¶ lc
internatos mulierū pph̄a
iohanne baptista nemo est.
quia autē minor ē. in regno celorū
lc lxxii maior ē. illo. Et omnis populus ¶ lc
audiens. & publicani.
iustificauerunt dñm baptizati
baptismo iohannis.
pharisei autē & legis periti.
consilium dñi spreuerunt
in semetipsos non baptizati ab eo.

¶ cv
lc lxxiii A diebus autem iohannis ¶ lc
baptiste usque nunc
regnum celorū uim patitur.
& uolenti rapiunt illud.

¶ cvi
lc lxxiv Omnes enim pph̄e & lex ¶
usque ad iohannē pph̄a uēst.
Si uultis recipere ipse ē. helias
qui uenturus est. qui habet
aurem audiendi audiat.

¶ cvii
lc lxxv Cui autem similem estimabo ¶ lc
generationē istā. similis est
pueris sedentibus in foro.
clamantes coequalibus
dicunt. cecinimus uobis
& non saluastis. lamentauimus
& non planxistis. uenit enim
iohannes neque manducans

chiz ist ther fon themogiscriban ist
senu ih sentu minan engil
furichin annuzi ther gigarauut
chinan uueg foræthir.
uuarquidu ih iu thaz merce
untar uuiibo gibusti uui zago
iohanne themo toufare niomanist
thiechar minnuro ist in himilori hhe
mero ist imo inta althaz solc
thaz horenta inta thie firn follun man
reht festigotungot gto ufite
iohanniser toufi.
thie pharisei inta thie thia euua lertun
goter girati uo zarnitun
inin selbon nigto ufte son imo
fon then tagan iohanniser
thes toufaret unzan nu
himilori hhi thol & not
inta not numstige nement iz
alle uui zagon uuarlihho inta euua
unzananan iohannē uui zagotun
obair in phahen uuolle & her ist helias
thiechar zuouueft ist thiechar habe
orun zihorenta ther hore
uue motuon ih gilihaz
chiz cumi. gilihist
knehtan sizenten instrazu
ruofente in eban lihhen
quedent uuir sungun iu
inta ir nisalzotut uuir uui ofun
inta ir niruzut. quam uuarlihho
iohannes nohezenta

neque bibens & dicunt
demonium habet. uenit filius hominis
manducans & bibens. & dicunt;
ecce homo uorax & potator uini.
publicanorum & peccatorum amicus.
& iustificata est sapientia a filiis suis;

lxv **Le** **cxv** Tunc coepit exprobrare ciuitatib; **Le**
cxv in quibus facti sunt plurime

uistites eius. quia non egissent
poenitentiam. uatibi corozain
uatibi bethsaida.

Le Quia sunt tyro & sidone
facti fuissent uistites
quae facti sunt in uobis
olim in cilicio & cinere
poenitentiam egissent.
uerum tamen dico uobis.
tyro & sidoni. remissius erit
in die iudicii quam uobis.
& tu capharnaum. numquid
usque in caelum exaltaberis?
usque in infernum descenderis.

cxvi Quia sunt sodomis facti fuissent uistites
quae facti sunt in te.

forte mansissent usque in hunc diem;
uerum tamen dico uobis.
quia terra sodomorum remissius
erit in die iudicii quam tibi.

lxvi **Le** **cxvi** Et cum uenissent apostoli **Le**
cxvi ad ihm nuntiauerunt illi
omnia quaecumque fecerant

lxvii & docuerant. Et ait illis. **Le**

nob trinkenti in ta queden thanne
her habet diuual quather mannes sun
ezenti in ta trinkenti in ta sie queden
senu man filu ezenti in ta uuin trinco
firn follero in ta sunt agero friunt
In ta reht festigot ist spahida soniro kinden.
Iho bigonda itauuizon then burgin
in then gitanu uuarun managu
sinu megin bithiu uuantasie nitatin
riuua uue thir corozain
uue thir bethsaida
bithiu oba in tyro in ta in sidone
gitanu uuarin megin
thiu in iu gitanu sint
forn in haru in ta in ascun
riuua tatin.
uuar sagen ih iu thoh
tyro in ta sidoni furlazanera uundit
in tuomes tage thanne iusi
in ta thiu capharnaum eno nu
nihar heuist thih unzan himil
unzan in hella nidar stigis
uuant a oba in sodomu uuarin gitanu
meg in thiu thar gitanu sint in thir
odo uuan uon & in unzan the santag
thoh uuar sagen ih iu
thero erdu sodomorum furlazanor
uundit in tuomes tage thanne thir
mit thiu thie postoli quam un
tichemo heilante sage & un imo
ellu so uuelihhu sietatin.
in ta lertun in ta quad her in

Venite seorsum in desertu locum
& requiescite pusillum;
erant enī qui ueniebant
multi. nec manducandi spaciū habebant;

lxvii
le cxvii
x Post hac autem designauit dñs. **le**
& alios locū. & misit illos
binos ante faciem suā. in omne
ciuitatem & locū. quo erat ipse
uenturus. & dicebat illis.

lxviii Qui uos audit me audit. **m** **lx** **le 10**

lxviii
le cxviii
lo cxx & qui uos spernit me spernit;

lxviii
le cxviii
lo cxx Quia autē me spernit. spernit eum
qui me misit; Reuersi sunt autē **le**

septuaginta duo cum gaudio
dicentes; dñe. & iam demonia
subiciuntur nobis in nomine tuo;
& ait illis. uidebam satanam
sicut fulgur de caelo cadentem.
ecce dedi uobis potestatem calcandi
supra serpentes & scorpiones.
& supra omne uirtutē inimici
& nihil uobis nocebit;

Verum tamen in hoc nolite
gaudere. quia sp̃s uobis
subiciuntur; gaudete autem
qd̃ nomina uerba scripta sunt

lx in celis; In ipsa hora exultauit
le cxviii in sp̃u scō. & dixit;

Confiteor tibi pater. dñe celi
& terre. quia abscondisti hæc
a sapientib; & prudentib;
& reuelasti ea paruulis;

quem & suntringan in uuo sta stat
in rest & ein luzil.

uuarun uuarlihho thie thar quamun
managenoh ziezanne habet un stunta

Aster thiugizeihonotatruhtan

andere zuene inta sibun zug inta santasie

zuiofuri sin annuti inio giuuelihha

burg inta stat tharaher uuas

zuouuast inta quad in

ther iu hort ther hort mir

lnta thie iuuuuh uozirnt thie uozirnt mih

ther mih uozirnt thie uozirnt then

ther mih santa uurbuncho

thie zuene inta sibun zug mit giuehen

susquedente truhant ioh diuuala

sin uns untar thiutate in chinemo. namen

tho quad her in ihgisah satanasen

sofoblekezunga fon himile fallentan

sen uihgab iugiuualt zitr & anne

ubar natrun inta scorpiones

inta ubar al megin ther fuanter

inta nouuht nterit iu

thoh uuidoro in thi u nicur &

giuehen thar u thie geista

sint untar thiutate giueh & uuarlihho

thar iuuere namon sint giscribane

in himile. In thero selbun ita giuahha

In thero heilagen geiste hta quad

ih lobon thih fater truhant himiles

inta erdu uuantachugiburgithi su

fon spahen inta uuisen

inta intrigi siu luzilen

na

& iam pater quia sic fuit
placitum ante te. **lc 10**

lc exii
lc exviii
lc exlviii
lc 10

Omnia mihi tradita sunt a patre meo;
& nemo nouit filium nisi pater:
neque patrem quis nouit nisi filius:
& cui uoluerit filius reuelare;
& conuersus addiscipulos suos
dixit. uenite ad me omnes
qui laboratis & onerati estis.

lc exiii
lc

& ego reficiam uos; tollite
iugum meum super uos & discite a me
quia mitis sum & humilis
corde. & inuenietis requiem
animabus uestris; iugum enim meum
suauis est & onus meum leue est.

lc xcvi
lc clxxxii

Siquis uenit ad me & non odit **lc**
patrem suum & matrem & uxorem
& filios & filias & sorores:
adhuc autem & animam suam
non potest esse meus discipulus;
& qui non batulat crucem suam
& uenit post me. non potest
esse meus discipulus;

lc clxxxvi
lc

Quis enim ex uobis uolens turrem **lc**
aedificare. non prius sedens
computat sumptus qui necessarii
sunt. si habet ad perficiendum.
ne postea quam posuerit
fundamentum & non potuerit
perficere. omnes qui uident
incipiant in ludere ei dicentes;
quia hic homo coepit aedificare;

usperi fater uuantai z souuas
gilihh& forachir.
allu mir giselitu sint fon minemo fater
nioman niueiz then sun nibithie fater
noh then fater niueiz nioman nibithie sun
intachemo iz then sun uuili intrihan
intagiuuant usinen iungiron
quad. quem& zimir alle
thiegiarbitte inta biladanebirut
intaih labon iuuilh nem&
min ioh ubariuuilh intalern& fon mir
thazih mandauuari bin inta od muotag
inherzen intair find& resti
iuuaren selan min ioh
ist suozi inta min burdin ist liba
oba uuer quimit zimir inta nibazot
sinan fater inta muoter inta quenun
intakemd inta dolter inta suester
inta noh nu sin ferah
nimag uuesan min iungiro
intache nitregit sin cruci
intiquimit after mir nimag
uuesan min iungiro.
uuelih iuuier ist cher uolle turtix
zimbron nibi her er sizenta
zele thiugifuoru thiucharnotthurft
sint oba her hab& zigifremenne
thaz nisi after thiuh her gilegit
thie fundamenta inta nimag
iz gisfremen alle thie iz gisehent
biginnen inan bis maron sus quedante
bithiuthese man bigonda zimbron

& non potuit consummare.
aut qui rex iturus committere
bellum aduersus alium regem.
nonne prius sedens cogitat
si possit cum decem milibus
occurrere ei qui cum uiginti
milibus uenit ad se. alioquin
adhuc illo longe agente
legationem mittens rogat ea
quae pacis sunt. Sic ergo omnis
ex uobis qui non renuntiat
omnibus quae possidet
non potest meus esse discipulus.
Le xli Et factum est in sabbato secundo **Le m**
Le xli primo cum transiret ih̄s
per sata. uellebant esurientes
discipuli eius spicas.
& manducabant confricantes
manibus. Quidā autē pharisaeorū.
dicebant illis. Quid facitis.
quod non licet in sabbatis.
& respondens ih̄s ad eos dixit.
ne hoc legistis quod fecit dauid.
cum esuriret ipse & qui cum ipso
erant. quomodo intrauit
in domum dei & panes propositionis
sumpsit & manducauit & dedit his
qui cum eo erant quos non licebat
ei manducare. nisi solis
sacerdotibus. & dicebat illis.
Le xli Aut non legistis in lege. **Le m**
quia in sabbatis sacerdotes

intā nimolhta iz gienton.
uuelih cuning farenta zigifremenne
gifeht uuidar anderan cuning
nibi herer sizzenti then ke
obaherm ugi mit zehen chusuntin
themo ingegin faranther mit zuen zug
chusuntin quam zumo nibihalt
imo nolthanne ferro farentem o
boton sententi bitt thes
zisibbusi so allerogi uuelih
fon iudie nifur sehhit
allen diu her bisizzit
nimagmin iungiro uuesan
uuasguuor tan tho insambazzag afteren
erren mit diu ther heilant fuor
ubar sata ababrachun hungerente
sine iungiron diu ehir.
intāzun skelente iz
mit iro hanton sume thero pharisaeorū
quadun in zuuot ir thaz
thaz iu arloubit nist insambazzag
tho antlingitather heilant iun intaquad
nolir thaz lasut thaz dauid tēa
mit diu in hungirita intādiem itimo
uuarun. uuo her ingieng
intāz goter hus intā brot foragotegisattu.
nam intāz intāgab then
thiem itimo uuarun thuer loubit niuuarun
imo ziezanne nibi then einon.
heithastan mannon in aquadin
eno nilasut ir in thero euu
bit diu insambazzag heithaste man

106
in templo sabbatū uiolant
& sine crimine sunt. dico autē uob.
quia templo maior est hic.
Sabbatum propter hominē factū ē. **lc**
& non homo propter sabbatum.
lc **xxv** **xxvi** **xl** **xl** **xxv**
lc **xxv** **xxvi** **xl** **xl** **xxv**
Factum ē autem in alio sabbato **lc** **xxv**
ut intraret in sinagogam
& doceret. & erat ibi homo
& manus eius dextera arida,
obseruabant autem scribe
& pharisei si in sabbato
curaret. ut inuenirent accusare
illum; ipse uero sciebat
cogitationes eorū. & ait homini
qui habebat manum aridam;
surge & sta in medium;
& surgens stetit.
Ait autem ad illos ihs.
Interrogo uos si licet sabbato
benefacere an male. animā saluā
facere an perdere; illi dicebant.
& circumspexit omnib; dixit
homini; extende manum tuā;
& extendit. & restituta est
sanitati manus ei. sicut & altera;
& dixit ad eos; Qui serit ex uobis
homo qui habeat ouem unam.
& sic ciderit sabbato in foueam.
nonne tenebit & eleuabit eam.
quanto magis melior ē homo oue.
Ideoque licet sabbato bene
lc facere. Ipsi autē replētī sunt

in themo templo sambazzag niuont
in tuzan lastar sint. ih sagen iu
thaz hier meraist channe tempal
sambazzag thuruh mangitan ist
naller man thuruh then sambazzag
uuas tho giuuostan in anderemo sambazzag
thaz her gieng in thie samanunga
in lerta in tuzan thar man
ther zesua hant thurri uuas
in bihieltun tho thie scrib ara
in thie pharisei oba her in sambazzag
heilt. thaz sie fundin ziruo genne
man her uuarlitho uuēsta
irogtchanca. tho quad her themo man
thie thar habē a thia thurrun hant.
arstant in tuzan in mittē
her tho ufstant in tuzan
tho quad ther heilant zuin.
ih fragen iu uih oba iz arlobit si in sambazzag
uuolatun oda ubilo selahēla
tuon oda fur liosan tho suig & unsie
in umbi scuouonten allen quad
themo manne artheni thina hant.
in thier artheni in tuzan arserit uuard
heili sin hant. sama sothi uanderu
tho quad her zuin. uuērist fon iu
man thie thar habē ein scaf
in tuzan oba iz bifellit in sambazzag in gruoba
nibi her neme in tuzan uf heue
mih hiler bezirait ther man themo scafe
bitiugilimphit in sambazzag uuola
zituonne. sie tho gifulte uuarun

insipientia & conloquebantur
ad inuicem. quid nam facerent
de ihu. Ihs autem sciens
secessit inde. & secuti sunt eum
multi. & curauit eos omnes.
& precepit eis ne manifestum eum facerent.
ut adimpleretur qd dictum e.
per esaiam propheta dicentem.
ecce puer meus quem elegi.
dilectus meus in quo bene conplacuit
animae meae. ponam spm meum
sup eum. & iudiciu gentib; nuntiabit;
non contendet neq; clamabit
neq; audiet aliquis in plateis
uocem eius; harundine quassata
non confringet. & linu fumigans
n exanguet. donec eiciat ad iudicia
iudicium; & in nomine eius
gentes sperabunt.

lxx
le xliii
de xxxi
de xxxvi
le lxxvi
Factum e. autem in illis diebus
exiit in monte orare. & erat
pernoctans in oratione di.
& cum dies factus esset. uocauit
discipulos suos. & exiens
de domo sedebat secus mare;
& congregati sunt ad eum
turbae multae. ita ut in nauicula
ascendens sederet. & omnis turba
stabat in litore. & locutus e eis
multa in parabolis dicens.

lxxi
de xxxi
de xxxvi
le lxxvi
Ecce exiit qui seminat seminare
& dum seminat quaedam ceciderunt

unuuistuome. intisprabhun
untarzuifgen uuazsietatin
themo heilante ther heilant uuizentachaz
fuor thanana intisfolg & unimo
manage inta heilta sie alle
gibot in thaz sieman ougatorohtan nitatin.
thaz uuari gifullit thaz thargiqu & anist
thuruh esaiathan uuizagon susquedantan.
senuminkneht then ih gicos
mingumimoto inthemo uuolagiluhheia
mineroselu ih setzumina geist
ubar man lntatuom thiotan sag &
nistritat noh niruofit
noh nihort sihuuer instrazu
sina stemma rora giknusita
nibibrihht lntalin riobhenta
nilestic unzan uizgilete zisige
tuom. inta in sinemo namen
thiota gitruuent.
uuasthogiuuofstan inthentagan
gieng inberg bekon inta uuas
ubar naht uuahhenta ingotes gib &
thotag uuas giuuoofstan gihalota
zumo sine iungiron inta uizganga
fonthemo huse saz nahthemo seuue
lnta gisamanote uuarun zumo
manago menigi sothaz her in skef
in stigenti saz inta althiumenigi
stuont inthemo stedu intisprah in
managu inratissun susquedenta
senugieng tho uizthiechar sauut zisauuenne
mitthiu her thosata sumufielun

secus uiam. & conculcata sunt
& uenerunt uolucres & comederunt ea;
Alia autē ceciderunt in pērosa
ubi non habebat tenē multam.
& continuo exortasunt.

quia non habebant altitudinē tēre.
Sole autem orto aestuauerunt.

quia non habebant radicem
aruerunt. Alia autē ceciderunt
in spinas. & creuerunt spinæ.
& suffocauerunt ea. Alia uero
cecidērunt in tenē bonam.

& dabant fructū. aliud
centesimū. aliud sexagesimum
aliud tricesimū. Hæc dicens
clamabat. Qui habet aures
audiendi audiat.

le
¶ le
lxxxii
¶ cxxxvi
x Aliam parabolā proposuit illis
dicens. Simile ē regnū celorū
homini qui seminauit bonū
semen in agro suo.
Cum autem dormirent homines
uenit inimicus ei & super seminauit
zizania in medio tritici.
& abiit. Cum autē creuisset
herba & fructum fecisset
tunc apparuerunt & zizania.
Accedentes autem serui
patris familias dixerunt ei.
dñe. nonne bonū semen seminauit
in agro tuo. unde ergo habet
zizania. & ait illis.

nahthema uuege in tū uūrdun furtē & anu
in tū quamun fugala in tū fūczun thiū
andaru fielun in steinahti lant
thar ni habēa mi hāla erda
in tū liumogiengun uf
uuantasiē ni habēun erda tū fi
uf ganganteru sunnun fūrbantū uūrdun
bithusiē ni habēun uūrzalun
fūrchorēun. sumu fielun
in thorna tho uuo hsun thie thorna
in tū furchamftun iz. andaru
fielun in quota erda
in tū gabun uua hmon andaru
zehenzugfatto andaru sehs zugfatto
andaruthri zugfatto. thisu quedema
riofher. thie thar habēorun
zihorennehore.
anderæ ratissa furisatta her in
in tū quad. gilih ist himilo rihhi
manne thie thar sata guotan
samon in tū sinan accar.
tho thie man in tū liefun
quam sīn fūant in tū ubar sata
beres boton in mittanthen uuei zi
in tū giengthana. mitthu tho uuo h
thar gites in tū uua hmon tēa
tho arougta sīh thie beres boto.
tho giengun scalcazuo
thes huiuis kes fater in tū quad un imo.
truhtan iathu guotan samon sato
in thiman accar uuanan habēher
then beres boton tho quad her in

Inimicus homo hoc fecit;
serui autem dixerunt ei;
uis Imus & colligimus ea.
& ait non; ne forte colligentes
zizania eradicetis simul
& triticum cum eis; sinite utraq;
crescere usque ad messem.
& in tempore messis dicam
messoribus; colligite primū
zizania & alligate ea
fasciculos ad conburendum.

Lxxiii
of xxxvii
of xlvi
le clxvii
A liam parabolam proposuit illis **of of le**
dicens; cui simile est regnum di.
& cui simile ēē existimabo illud.
Aut cui parabole comparaui illud;
simile est grano sinapis;
qd accipiens homo seminauit
in hortum suū qd minimū quid ēē.
omnib; holerib; & fit arbor
ita ut uolucres celi ueniant
& habitent in ramis eius.

Lxxiiii
of xxxviii
le clxviii
A liam parabolā locutus est eis; **of le**
Simile est regnū celorū fermento
quod accipiens mulier abscondit
in farinae satis tribus;
donec fermentatum est totum.

of xxxviii
of xlvi
of
of
hæc omnia locutus est ih̄s
in parabolis ad turbas;
Et talibus multis parabolis
loquebatur eis uerbū ut poterant
audire; Et sine parabolis

189
fuant mantōlathaz.
thoquadun imothie scalca
uuilthūthaz uuir faren inta arlesemesixuz
thoquadher nein min irsamanonte
then beres boton aruūrlalot saman
then uueizimimo laz & iogi uuedar
uuahsan unzan liarni
inthero arn zita quiduih
then arnarin gisamanot zieristen
then beres boton inta gibint & in
gerbilinan zifurbrennenne
then uueizigisamanot in mina skeiurte;
Anderaracissasprahher in
susquedenta uuemo istgilihgotesrihi.
inta uuemo uuauilhthazizgilihsi
odo uuelihheroracissu uuidar mezomesix
iz istgilih corne senafes.
thaz inphahenta man sataiz
in sinangaston thaz ist minnista
allero uuirzo inta ist boum
sothaz himiles fugalaquement
inta astont in sinen zuelgon
Anderaracissasprahher zūn
gilih isthimilo rihi theismen
thaz inphahenta uuib gibirgit
in meleuue thrin satilun
unziz algitheismite uuir dit
chisuallu sprahther heilant
in racissun zicheromenigi
inta sulihhen racissun managen
sprahher in uuoft so siemohcun
gihoren. Inta uzan racissa

non loquebatur eis; ut impleretur
quod dictum erat per prophetam
dicentem. Aperiam in parabolis
os meum. eructabo abscondita
de constitutione mundi.
Et accedentes discipuli
dixerunt ei. quare in parabolis
loqueris eis? qui respondens
ait illis; quia uobis datum est nosse
mysteria regni caelorum
illis autem non est datum.
Seorsum autem discipulis suis
differebat omnia. *¶ Et c. 10*

¶ cxxxiiij
¶ cxxxvii
lc lxxviii
lo ciiii

Ideo in parabolis loquor eis
quia uidentes non uident
& audientes non audiunt.
neque intellegunt. & adimpletur
in eis propheta esaię dicens;
Auditu audietis & non intellegetis;
& uidentes uidebitis & non uidebitis.
In crassatu est enim cor populi huius
& auribus grauitate audierunt
& oculos suos cluserunt
ne quando oculis uideant
& auribus audiant. & corde
intellegant. & conuestantur
& sanem eos. *¶ Vñ autē oculi c. 10*
beati quia uident.
& aures ur̃ę quia audiunt.
Amen quippe dico uobis.
quia multa prophete
& iusti cupierunt uidere

¶ cxxxiiiij
lc cxx

nisprah her in thaz gifullit uirdi
thaz gique an uuar thuruthen uuizagon
susquedentan iharoffson inratissun
minan mund iharrofoz uigiborganu
fon mita ligastef gitati.
tho zuogangante thie iungiron
quadunimo zu inratissun
sprahhithu in tho andlingenta
quad in iu ist gige ban zu uizanne
girunu himilo ribher
in nist iz gige ban.
sunaringun uuarlihho sinen iungiron
gioffsonota allu.
bithu sprihhu ih in inratissun
uanta sehente nigisehent
Ina gihorente nigihorent
noh nifurstantent in ist gifullit
in in uuizag tuom esaię quedenta
gihornessi gihorēir in nifurstantē.
in agisehente gisehē in nignisehē
githikē ist herza chesser folker
in orun suarlihho gihostun
in iro ougun bis luzun
min si mit ougon si huanne gisehen
Ina mit orun gihorent in mit herzen
furstantent in singuērbt
in ih heilusie iuueru ougun
saligu in thiu siugisehent
Ina iuueru orun bithu siugihorent
uuar giueeso quidu ih iu
uanta manage uuizagon
in rehte gird motam gisehan

quae uidebunt & non uiderunt.

& audire quae auditis & non audite;

lxxxv
af xxxviii
le lxxxviii
Uos ergo audite parabolam **af af** **le**

seminantis. omnis qui audierit

uerbum regni & non intellegit.

uenit malus & rapit

quod seminatum est in corde eius.

hic est qui secus uiam seminatus est.

qui autem super petrosas seminatus est.

hic est qui uerbum audit & continuo

cum gaudio accipit illud;

non habet autem in se radicem.

sed est temporalis. facta autem

tribulatione & persecutione

propter uerbum continuo

scandalizatur. qui autem est

seminatus in spinis. hic est

qui uerbum audit & sollicitudo

saeculi istius & fallacia

diuitiarum suffocat uerbum

& sine fructu efficitur;

Qui uero in terram bonam seminatus est.

hic est qui audit uerbum

& intellegit & fructum afferet.

& facit aliud quidem centum

lxxxvi
af xlvi
x
aliud autem sexaginta porro aliud

triginta; Sic est regnum dei **af**

quem ammodum si homo iaceat

sementem in terram & dormiat;

& exsurgat nocte ac die

& semen germinet & crescat.

dum nescit ille. utro enim tunc

thuir gisahut in nighisahun

In thoren thuir gihofut in nighihofutun

ir uuarlibho hore & ratissa

sauuentes iogiuuelih thiechar gihort

uuoft rihhes in nighisfentat

quimic ther ubilo in aginimic

thaz thar gisauut ist in sinemo herzen

thie ist thernahchemo uuegeist gisauut

thiechar ubar steinah gisauut ist

thaz ist ther thie uuoft gihort in slumo

mit giuehen in phahit iz

ni habet in imo selbemo uuir zalun

ouh ist uuilin. gitaneru

arbeta in ahnnessi

thuruh thaz uuoft slumo

uuir dit bisuikhan. thiechar ist

gisauut in thorna thaz ist ther

thazuuoft gihort in suorefulli

therro uuerolci in agitrog

thero uuolono bithemphic thazuuoft

in uzan uuahsmon ist gifremic

thiechar in quota erda gisauut ist

thaz ist ther thiechar gihort uuoft

in nighisfentat in uuahsmon bringit

In tuot. ein zehen zug

ander sehs zug. zisperi ander

thri zug. so ist gotes rihhi

zithero uuisun obaman uuir phit

samon in erda in slase

in arstante nahter in tages

in thie samon bere in uuahse

mit thui heriz ni uueiz irathan kes erda

fructificat. primum herbam
deinde spicam. deinde
plenu frumentu inspica,
& cum se produxerit fructus
statim mittat falcem.
quo adest messis.

¶ Tunc dimissis turbis uenit
in domum. & accesserunt ad eu
discipuli eius dicentes.
differe nobis parabolam
zizaniorum agri.
qui respondens ait.
qui seminat bonum semen.
est filius hominis. ager
autem est mundus.
bonu uero semen. hi sunt
filii regni. zizania autem.
filii sunt nequam.
Inimicus autem qui seminauit ea.
est diabolus. messis uero
consummatio seculi est.
messores autem angeli sunt.
Sicut ergo colliguntur zizania
& igne comburentur. sic erit
in consummatione seculi. mittet
filius hominis angelos suos.
& colligent de regno eius
omnia scandala. & eos qui faciunt
iniquitatem. & mittunt eos
in caminu ignis. ibi erit flexus.
& stridor dentium. Tunc iusti
fulgebunt sicut sol in regno

biric zieristengrux
after thiu ehir after thiu
folcurni inthemo ehire
mitthiu sih fram gilettit ther uuahsimo
slumo sentit ana sihhilun
uuanta az ist arn zit.
tho furlazenen menigin quam
inhus. gienguntho xumo
sine iungiron sus quedante
arsage uns ratissa
beres botono thes accares.
hertho antlingenti quado.
thie thar sauut guotan samon
ther ist mannes sun ther accar
uuarliho ist mittaligast.
ther guoto samo thar sint
kind rihhes. thes beres boto
thar sint kind thes abuhē
thes fiant thes it sata
thar ist ther diuual. thiu arn
thar ist enta therro uuerota
thie arnaxe thar sint engila
soso arlesenes sint thes beres boton
inta in fiure fur brennit so ist
enta therro uuerota. sentat
thes mannes sun sine engila
inta arlesent fon sinemo rihhe
allu asuuh inta thie thar tuont
unreht inta sentent sie
inouan fiures thar ist uuost
inta stridunga zeno. thamerelice
skinent samasosunna in rihhe

lxxvii patris sui. qui habet aures audiat.
of xli Simile est regnū celorū thesauro
abscondito in agro. quem
qui inuenit homo abscondit
& pre gaudio illius uadit
& uendit uniuersa quæ habet
& emit agrum illum. Iterum
simile est regnū celorū homini
quærenti bonas margaritas.
Inuenta autem una præciosa
margarita. abiit & uendidit
omnia quæ habet & emit eam.
Iterū simile ē regnū celorū sagene
misse in mare. & ex omni genere
piscium congregant. quā cū implea
erint. educentes & secus litus
sedentes. elegerunt bonos
In uasa. malos autem foras misert.
Sic erit in consummatione seculi.
Exibunt angeli & separabunt
malos de medio iustorum.
& mittent eos in carninum ignis.
ibi erit fletus & stridor dentium.
Intellexistis hæc omnia.
dicunt ei. & iam. ait illis.
Ideo omnis scriba doctus
in regno celorū similis ē homini
patri familias. qui profert
de thesauro suo noua & uetera.
Et factū ē. cum consummasset ih̄s
parabolas istas transit inde.

lxxviii
of xli
of l
le xviii
lo lviij

Et tu ueniens in patriam suam **of l c io**

iro fater. thechar habeorum thehore.
gilih ist rihhi himilo trefeuue
giborganemo maccare. thaz
theriz findit man gibirgit
Inta bigifehen sines gengit
Inta furcouftic ellu thi uher habet.
Inta couftic accarthen. abur
gilih ist rihhi himilo manne
suohhentemo guota merigriora
fundanemo thanne einemo diuremo
merigriorze gieng inta furcoufta
ellu thi uher habet. inta coufta then
Abur gilih ist rihhi himilo seginu
giu uorphaneru in seo inta fon allemo cunne
fisgo gisamanotero thi u mit diu gifullit
uuas. uz nemente Inta bistedu
sizente ar lasun the guoton
infaz the ubilon uz uirphun
so uuirdit in fullidu uuero la
uz gangent engila inta arskeident
ubile fon mittemen rehtero.
Inta sentent sie inouan fiures
thar uuirdit uuofc inta clafungazemo
fur stuentit irchisu ellu
quadun sie imo. ia. quad her in
bithu giuuelih buohhari gilerter
in rihhe himilo gilih ist manne
faterelhuuiskes thechar fram bringit
fon sinemo trefeuue nuu inta altu
uuardtho thogifulta ther heilant
theso ratissa fuor thana.
Inta quementa in sinan fater uodil

Le xx

m cxxli
 m c
 l cxxi
 lo xxxv

ॐ नमः

Le xxii

lc

le 10

Le

lertasiemiro samanungan
 so thaz sie uuntarotun intaquadun
 uuanan ist thesemothisiu spahida
 inta solihuu meginthiuthuruh sino heta
 uuerdent gifremt. eno nist theser
 uueremeistares sun. ia ist sin muoter
 ginemnit maria inta sinebruoder
 iacob inta ioseph inta simon inta iudas
 inta sino suester. eno allo
 mit uns sint. uuanan thesemo
 alliu thisiu inta uuarun bisuihhan
 inimo. Intaquad her in zisperi
 qued&ir mir thiz bilidi
 lahhi heili thih selbon.
 uuo managu gi hostun uuir gitani
 incapharnaum. tuo ouh hier
 in chinemo fater uodile
 uuarquiduihiu thaz nihein
 uui zago antphengust
 in sinemo fater uodile inta in sinemo hus
 inta nit&athar managu megin
 thuruh iro ungiloubon
 nibi unmanage unmahige anagilegten
 hanton gi heita inta uuntarotaher
 thuruh iro ungiloubon
 In uua requiduihiu.
 manago uuituuun uuarun
 in heliaser tagan in israhel
 tho bitan uuas himil thriuiar
 inta sehs manoda mitchiugitan uuard
 mihhil hungar in aller uerdu
 Inta iro nihheineru gisentat uuas

helias nisi in sarepta sidoniae.
ad mulierem uiduam. & multi
leprosi erant in israhel
sub heliseo propheta.
& nemo eorum mundatus est
nisi neman syrus.
& repleti sunt omnes
in sinagoga iuxta haec audientes.
& surrexerunt & eiecerunt illu
extra ciuitatem. & duxerunt illu
usque ad supercilium montis
super quem ciuitas illorum erat
aedificata ut precipitarent eum.
Ipse autem transiens.

lxxviii
of exliii
of lvi
le xc

In illo tempore herodes tetrarcha
misit ad tenuit iohannem
& iunxit eum in carcerem
propter herodiadem uxorem philippi
fratris sui quia duxerat eam.
dicebat enim iohannes herodi.
non licet tibi habere eam.
herodes autem insidiabatur illi
& uolebat occidere eum
nec poterat. Timebat enim populu
quia sicut propheta eum habebat.
Similiter & herodes uolens eum
occidere mēuebat.
Sciens eum uirum iustu & scm
& custodiebat eum. & audito
eo multa faciebat & libenter
eū audiebat. Et cum dies

helias nibi in sarepta sidoniae
zuuibe uutuun. In manage
riobsubtage uuarun in israhel
untar heliseuse chemo uuiragen
In manoman iro girenit uuard
nibi neman ther syr.
tho uurdun sie gifulte alle
In cheru samanungu gibuluhta thubhorente
In arstuontun in aruuirphun man
ux fonthero burgi in letun man
unzan richero brauu ther berges
ufanthen iro bure uuas
gizumbrotu thaz sie man nidar forscuretin
thanan her farenti
thuruh mita lodi iro fuor.
In chero ziti herodes tetrarcha
santa In nam iohannem
In agihesata man in carcare
umbi herodianem philippes quenun
sines bruoder bichu her halotasia
quad iohannes herode.
nist thir arloubt sia zihabenne
herodias far & asin
In uolta man arslahan
nimohita forthita then liut
uuantia her man habeta samaso uuirzagon.
sama herodes uollenti man
arslahan forthita imo
uuzenti man reltan man in theilagan
In thiet man In agihorentemo
Imo thaz her man agut & In luftho
horta man. In aso tho tag

46.
opostunus accidisset. heroder
natalis sui cenam fecit
principibus. & tribunis.
& primis galileae;
cumque introisset filia ipsius
herodiadis & saltasset.
& placuisset herodi.
simulque recumbentibus.
Rex ait puellae.
peteam quod uis. & dabo tibi.
& iurauit illi. quia quicquid
petieris dabo tibi.
licet dimidium regni mei;
quacum exisset dixit matri suae;
quid petam. at illa dixit;
caput iohannis baptistae;
Cumque introisset statim cum festinatione
ad regem. petiuit dicens;
uolo ut protinus des mihi
indisco caput iohannis baptiste;
& contristatus est rex;
propter iuramentum autem
& simul recumbentes.
noluit eam contristare.
misitque speculatorem.
& decollauit iohannem in carcere;
& allatum est caput eius
indisco. & datum est puellae.
& dedit matri suae.
& accedentes discipuli eius
tulerunt corpus eius. & sepelierunt
illud in monumento;

gilumph lih giburita heroder
sinero gibusti gaumata
then heriston inta then gier & on
inta then furiston galileae
soso tho ingieng dohter therasellun
herodiadis inta gisalota
intachaz giluh & herode
inta then saman sizzenton
thercuning quadthemo magatine
bitson mirchaz chu uuli inta h gubuthir.
intagisuor iru chaz so uuarsochu
bitis sogibuih thir.
thoh thoh halfstanod mines rihher
sosi uuzgieng quad uira muoter
uuar bituih inta siu quad
houbit iohannes ther toufaret
sosi tho ingieng sar mit ilungu
tchemo cuningebat inan quedenta
ihuulithaz chu sluomo geber mir
indiske iohannesoubit ther toufaret
Inta uuard gicruobit thercuning
thuruh then eid thoh
Inta thedhar saman sazun
niuolta siagtruoben
Inta santasinan uuaftari
Inta forhoubitota iohannem inthemo cartare.
Inta uuard tho brungan sinoubit
indiske inta uuard gigebanthemo magatine
inta siugabix uira muoter.
inta zuo gangante sine uingiron
namun sin alih inta bigruobun
then ingrebe.

218
 ducentorum denariorum panes
 non sufficient eis: ut unusquisque
 modicum quid accipiat;
af **lo** et dicit eis; quot panes habetis?
 dicit ei unus ex discipulis eius.
 andreas frater simonis petri.
 est puer unus hic. qui habet
 quinque panes ordiacios. & duos
 pisces: sed haec quid sunt
le inter tantos? Nisi forte nos
 eamus. & emamus in omnem
 hanc turbam ercas.
le Quia ait eis; Afferte illos mihi huc;
af **le** et precepit illos. ut accumbere
 facerent omnes secundum tabernacula
 super viride foenum.
 & discubuerunt in pastes.
 per centenos & per quinquagenos.
af **le** **lo** Acceptis autem quinque panibus;
 & duobus piscibus; respexit in caelum.
 & benedixit illis. & fregit.
 & distribuit discipulis.
 discipuli autem turbis;
 & manducauerunt omnes
 & saturati sunt. & tulerunt
 reliquias duodecim cophinos
 fragmentorum plenos.
 Manducantium autem fuit
 numerus quinque milia virorum.
 exceptis mulieribus & paruulis.
af **le** **lo** Et statim iussit discipulos
af **le** **lo** ascendere in nauicula.

zuei hunc phendingo brot
 nigumugun in thaz ino emerogiuuelih
 luziler uuaz in phahe
 tho quad her in uuomanagubroth habet
 quad ino emer fonsinen iungiron
 andreas bruoder simones petri.
 hier ist ein knecht der habet
 fimf leiba girstine in thaz uene
 fisca. noba uuaz sint thaz siu
 untar so managen. nisi thaz uuir
 saremes in thaz coufemes in allo
 the so menigi phruonta.
 her quad in bringet siemir herre
 in agibot her in thaz sitzen
 tatin after gisellaskesin
 usan gruonemo gese.
 in thazun sie in teil
 thuruh zehen zuge in thuruh fimf zuge.
 in phanganen tho fimf brot in
 in thaz uen fisca scouota in himil
 in agiuuitha siu in thaz brah
 in thaz teitka sinen iungiron
 thie iungiron tho then menigin
 in thazun sie alle
 in thaz uirdun gisatote namun sie
 tho aleiba zuelif birila
 thero broccono folle
 thero ezentero uuaz
 zala fimf thusunta gommanno
 uzan uuib in thaz luzilu kind.
 in thaz sar gibot her thie iungiron
 stagan in skes

119
& precedere eum dicens fr̄u
ad bethsaidam donec dimitteret
turbas. **10** Illi ergo homines
cum uidissent qđ fecerat signū
dicebant. quia hic est uere
propheta qui uenturus ē
in mundum. Ihs autem
cum cognouisset quia uenturi
essent ut raperent eum
& facerent eum regem fugit;
et dimissa turba.

lxxxv
cl
lxxvii
li
ascendit in montē solus orare.
Vespere autem facto solus erat
ibi. nauicula autem in medio
maris fluctabatur
fluctibus; erat enim contrarius
uentus; quāta autem uigilia
noctis. uidens eos laborantes.
uenit ad eos ambulans super
mare. Et uolebat pr̄terire eos;
cl
lxxvii
li
et uidentes eum super mare
ambulantem turbati sunt
dicentes. quod fantasma est;
& pr̄ timore clamauerunt;
statimque ihs locutus ē eis.
dicens; habete fiduciam.
ego sum. nolite timere. **cl**
cl
Respondens autem p̄trus dixit;
dñe si tu es. iube me uenire
ad te super aquas;
at ipse ait; ueni;
& descendens p̄trus

Ina fur faran in an ubar then seo
libeth saidu un tath her fur liezi
thiemenigi. thie man
thosie gisahun thaz her tēazeihhan
quadun thaz the seist uuarlīho
uuizago thie thar zuouuest ist
in mita l. gast. ther heilant tho
soso her thaz inkanta thaz sie zuouuertē
uuarun thaz sie fiengin man
Inatatin man cuning floh
Ina fur lazaneru thero menigi
steig in berg einobēlon
abande giuortanemo einouuar her
thar. thaz skef in mittemo
seuue uuas giuor phozic
mit then undon uuas in uuidar uuart
uunt. In thero fiordun uuahcu
thero nahc gisehenti sie uunnente
quam in ganganter oba
themo seuue. Ina uuota fur gangan sie
Ina sie gisehenti manoba themo seuue
gagantan gtruobte uuirdun
quedente. thaz iz giskin ist
Ina bi forhtun arriofun
Ina sar tho ther heilant sprah in
quedenti habē ir bel dida
ih bim iz nicur & in forhten
ant uistenti tho p̄trus quad
trohten ob thuz bist heiz mih quem an
zichir ubar thisiu uuazzar
thara uuidar her tho quad quim
Ina midar stigantē p̄trus

dena uicula ambulabat super
aquam. ut ueniret
ad ihm. uidens uero
uentum ualidum. timuit.
& cum coepisset mergi.
clamauit dicens. dñe. saluum
me fac. & continuo ih̄s
extendens manū apprehendit eū.
& ait illi. modice fidei.
quare dubitasti. *¶*
Et cum ascendissent in nauicula
cessauit uentus. & statim fuit
nauis ad terram quam ibant.
¶ Quia autem in nauicula erant.
uenerunt & adorauerunt eū
dicentes. uere filius dñs.
¶ Et cum transisset assensit *¶*
uenerunt in terrā genesar.
& cum cognouissent eū uiri
loci illius. miserunt in uniuersā
regionem illā. & obculerunt ei
omnes male habentes.
& rogabant eum ut uel
fimbriam uestimenti ei tangere.
& quicumque tetigerunt.
salui facti sunt. *¶* Altera die
turba quæ stabat
citius mare uidit
quia nauicula alia non erat ibi.
nisi una. & quia non introisset
cum discipulis suis ih̄s
in nauem. sed soli discipuli.

¶ clj
¶ lxxviii
lc

lxxxii
¶ clj
¶ lxxviii
lc xxxvi

lo l ii

fon themo skefe gieng oba
themo uuazare thaz her quam
zichemo heilante. gisehenti her tho
uunt mahigan fortha imo
Inta so her bigonda sinkan
riof quedanter. truhin heilan
tuo mih. Inta slumo ther heilan
thenenti sinahant fieng Inan
Inta quad imo. luziles gilouben
bihu zuehotus thu.
Inta so sie tho gistigun in skef
bilan ther uunt. Inta sar uuas
thaz skef zilante zichemo sie fuorun
thie thar in themo skefe uuarun
quamun Inta bē totun in an
quedante. ziuuare gotes sun bist
Inta so sie tho ubar fertun
quamun in lant genesar
Inta so so in an incantun man
thera stē. santun in allaz
thaz geuui. Inta brahtun imo
alle ubil habente.
Inta batun in an thaz sie thoh
tradon sines giuuates ruortin
Inta so uuelih he in biruortun
heile uirdun. In themo andare motage.
thum enigithu thar stuont
anderhalb ther seuues. gisah
thaz thar ander skef niuuar
nibi einaz. Inta thaz nigeng
mit sinen iungiron ther helan
Inta thaz skef. nibi einon sine iungiron

abissent; Alię uero super
 uenerunt naues atyberia de
 iuxta locū ubi manducauerunt
 panem gratias agentes dñō;
 cum ergo uidisset turba
 quia ih̄s non esset ibi
 neque discipuli eius. ascenderunt
 nauculas. & uenerunt capharnaū
 quaerentes ih̄m.
 & cum inuenissent eum
 trans mare dixerunt ei.
 Rabbi. quando huc uenisti.
 Respondit eis ih̄s. & dixit;
 Amen amen dico uobis.
 queritis me. non quia
 uidistis signa. sed quia
 manducastis ex panibus
 & saturati estis; Operamini
 non cibum qui perit.
 sed qui permanet in uitā aeternā.
 quem filius hominis uobis dabit;
 hunc enī pater signauit dñs;
 dixerunt ergo ad eum.
 quid faciemus ut operemur
 opera dñi. Respondit ih̄s
 & dixit eis. hoc ē opus dñi.
 ut credatis in eum quem misit ille.
 dixerunt ergo ei. **10** **et** **or**
 quod ergo tu facis signum
 ut uideamus & credamus
 tibi. quid operaris. **10**
 Patres nri manna manducauerunt

121
 thanan fuorun andaru ouh ubar thaz
 quamun skef fontyberia de
 bithero stēu thar sie azun
 thaz brot thancatuontetruhtine.
 sothio gisah thuu menigi
 thaz ther heilant thar niuuar
 nob sine iungiron stigun
 lnskef. intaquamun zicapharnaū
 suohhente then heilant.
 lnta so sie inan fundun
 ubaseo. quadun imo
 meistar uuannequam thuhera
 ant uūstta in ther heilant lnta quad
 uuar uuar quid uih iu
 ir suohhēt mih nalles bithu
 ir gisahut zeihhan. nibi bithu
 ir azut fonthen brotan
 lnta sate uūrdut. uuirkēt ir
 nalles thaz muos thaz fur uūrdit
 nibi thaz thuruh uuonē in euu max lib
 thaz mannes sun iu thanne gibit
 then ther fater zeihhota got
 quadun sie tho zimo
 uuaz tuomes thaz uuir uuirkemes
 gotes uuere. ant uūrtata ther heilant
 lnta quad thuz ist gotes uuere
 thaz ir giloubēt in inan then her santa
 quadun sie tho imo.
 uuaz zeihhano uuirkēs thuz
 thaz uuir gisehemes in giloub emes
 thir. uuaz uuirkēs
 unsera fatera manna azun

lo Liii
 et lxi
 et lxxvii

lo Liii
 X

In desesto. sicut scriptum est.
panem decelo dedit eis manducare.
dixit ergo eis ihs. amen amen
dico uobis. non moyses dedit uob
panem decelo. sed pater meus
dat uobis panem decelo ueru.
panis enim dies est quidescendit
declo. & dat uitam mundo.
dixerunt ergo ad eum. dñe
semper da nobis panem hunc.
dixit autem eis ihs. ego sum
panis uitę. qui ueniet ad me
non esuriat. & qui credit in me
non sitiet umquam.
sed dixi uobis. quia & uidistis me
& non credidistis. omne qđ dat mihi
pater ad me ueniet. & eum
qui uenit ad me. non eiciā foras.
Quia descendi de caelo
non ut faciam uoluntatē meā
sed uoluntatē eius qui misit me.
hęc est autem uoluntas eius
qui misit me patris.
ut omne qđ dedit mihi
non perdam ex eo. sed resuscitem
illum in nouissimo die.
hęc est enim uoluntas patris mei
qui misit me. ut omnis
qui uidit filiū & credit in eum
habeat uitam aeternam.
& resuscitabo eum ego
in nouissimo die.

af lxxxvii
af clxv
le cclxvi
lo lv lxxvii

lo lxxxv
af cclxv
le cclxvi
lo cclxxxvii

lo

In uos tumu. sogiscriban ist
broc fon himile gab her in ezzan
quad in ther heilant. uuar uuar
quidu ih iu. naller moyses gab iu
broc fon himile mbi facer miner
gibit iu broc fon himile uuaraz.
broc gotes ist thaz thar midar stigie
fon himile in a gibit lib mital gaste
quad un sie tho zimo. truhtan
simbales gib uns thesan leib
quad in tho ther heilant. ih bin
leib liber. thie thar quimit zimir
ni uurdit hungarager in a ther in mih giloubit
ni uurdit io thur stager
mibi ih quad iu thaz ir gisabut mih
in a ni giloubet. al thaz mir gibit
ther facer quimit zimir. in a then
ther thar quimit zimir ni ar uir phui huz
uuanta ih midar steig fon himile
naller thaz ih uuirke minan uuillon
mibi ther uuillon ther mih santa
these uuillo ist ther
ther the mih santa facer
thaz al thaz her mir gab
ih ni fur liose fon themo mibi thaz ih ar uueke
then in themo iungist entage
these uuillo ist mines facer
thie thar mih santa thaz giuuelih
ther the gisihit then sun in a giloubit in man
habe euumaz lib.
in a ar uueku ih man
in themo lezisten tage.

10 L viii
of cxi
of L
le xviii

Murmurabant ergo iudei de illo. **10 of**
quia dixisset. ego sum panis **of**
qui de celo descendi; **le**
& dicebant. nonne hic est ihs.
filius ioseph. cuius nos novimus
patrem & matrem. quomodo ergo dicit
hic. quia de celo descendi;
Respondit ergo ihs & dixit eis;
Nolite murmurari. In invicem.
Nemo potest venire ad me.
nisi pater qui misit me
traxerit eum. & ego resuscitabo eum
novissimo die; est scriptum
In prophetis. & erunt omnes
docibiles di; omnis qui audit
a patre & didicit. venit ad me;
Non quia patrem vidit quisquam. **10 of**
nisi is qui est ad o. hic vidit **of**
patrem; Amen amen dico vobis.
qui credit in me habet vitam aeternam;
10 of Ego sum panis vitae;
10 patres ur̃i manducaverunt
In deserto manna & mortui sunt;
hic est panis de celo descendens;
ut si quis ex ipso manducaverit
non morietur; Ego sum panis vivus. **10 of**
qui de celo descendi; **of**
Si quis manducaverit ex hoc pane
vivet in aeternum; & panis
quem ego dabo. caro mea est
pro mundi vita; Litigabant ergo
iudei dicentes ad invicem;

10 Lxi lxxxvii
of cxi
le cxxviii

10 Lxxviii
of cccx
of cccxi
le cccxvii

10

murmuro tunc tho thie iudei fon imo
bithu herquad ih bim thaz brot
thaz fon himile nidar steig
In quadun. eno nist thes ihs
iosebes sun thes uuir uuitumer
fater in muoter uuo quidit
theser thaz ih fon himile nidar steig
ant uirta ther heilant in quadun
nicur & ur murmuron untar zuisgen
nioman mag queman zimir
nibi ther fater ther mih santa
ziohe inan In ih ar uueku inan
In chemo le xistent age ist giscriban
In uuzagon In uuerdent thanne alle
Lirige goter giuelih ther gihorta
fon chemo fater in giler neta quim zimir
nalles thaz then fater gisah emiger
nibi ther thie thar ist fongote ther gisah
then fater uuar uuar quid ih iu
ther in mih gilobit ther habet eumaz lib
ih bim leib liber
iuuare fatera azun
In uuo stumnu manna In istur bun
hier ist leib fon himile nidar stiganter
thaz souuer fon chemo selben ezze
nisterbe. ih bim ther lebento leib
ther fon himile nidar steig
souuer so uirt fon thesemo brote
lebet in euuidu. in thaz brot
thaz ih gibu thaz ist min fleisc
bimitaligaster lib. stritun tho
thie iudei untar zuisgen quedante

124.
quomodo potest hic nobis carnē suā
dare ad manducandum.
Dixit ergo eis ih̄s. Amen amen
dico uobis. nisi manducaueritis
carnem filii hominis. & biberitis
eius sanguinē n̄ habebitis uitā in uobis;
qui manducat meam carnem
& bibit meum sanguinem
habet uitam aeternam; & ego
resuscitabo eū in nouissimodie
10 lxx **Caro enim mea uere est cibus.**
10 lxx **& sanguis meus uere est potus.**
10 lxx **Qui manducat meam carnem.**
10 lxx **& bibit meum sanguinem.**
in me manet. & ego in illo;
Sicut misit me uiuens pater.
& ego uiuo propter patrem;
Et qui manducat me.
& ipse uiuet propter me;
hic est panis qui de celo descendit.
n̄ sicut manducauerunt
patres ur̄i manna & mortui sūt;
qui manducat hunc panem.
uiuet in aeternum;
haec dixit in synagoga.
docens in capharnaum.
Multi ergo audientes
ex discipulis eius dixerunt;
Durus est hic sermo.
quis potest eum audire?
Sciens autem ih̄s apud semetipsū.
quia murmurarent de hoc

uuo mag thesē uns sin fleisc
geban uerzanne.
tho quad in ther heilant. uuar uuar
quidu ih̄s. nisi thaz ir ezze
fleisc mannes sunes in ti trinket
sin bluot ni habet ir thanne lib in iu
der thar iz zit min fleisc
in ti trinket min bluot
habet euu in lib. in ti ih̄s
ar uuetu in an in themo uungifertage.
min fleisc uuar licha ist muos
in ti min bluot uuar licha ist trang
der thar iz zit min fleisc
in ti trinket min bluot
in mir uonet in ti in imo.
soso mih santa lebanti fater
in ti in leben thuruh then fater
in ti der thar mih iz zit
in ti her lebet thuruh mih
thiz ist brot thaz fon himile nidarsteig
nalles soso azzun
hi uuara fatara manna in ti furbun.
der thar iz zit thiz brot
lebet zieuu idu
thiz u quad her in samarungu
lerenti in capharnaum
manege gi horente
fon sinen iungiron quadun
hart ist thiz uuert
uuer mag thaz gi horen
uuitzanti heilant mit imo selbomo
thaz murmorotun fon thi u

discipuli eius dixit eis;
hoc uos scandalizat.
Si ergo uideritis filiū hominis
ascendentem ubi prius erat;

10 lxxii
of cc lxxvii
of e lxi
le

Spiritus est qui uiuificat. **10 of of**

caro non prodest quicquam;

10 Verba quae ego locutus sū uob.

spiritus & uita sunt;

Sed sunt quidam ex uobis.

qui nō credunt; & dicebat;

propterea dixi uobis: quia

nemo potest uenire ad me.

nisi fuerit ei datū a patre meo;

10 Ex hoc multi discipulorū eius

abierunt retro. & iam

non cum illo ambulabant;

Dixit ergo ih̄s ad duodecim;

numquid & uos uultis abire?

10 lxxiii
of clxvi
of lxxxii
le xciii

Respondit ergo simon petrus; **10 of of**

dñe. ad quem ibimus. **of le**

uerba uitae aeternae habes.

& nos credimus

& cognouimus: quia

tues xp̄s filius dī;

10 Respondit eis ih̄s;

nonne ego uos duodecim

elegi. & ex uobis unus

diabolus est;

dicebat autem iudam

simonis scariothis;

hic enim ^{erat} traditurus eum.

cū esset unus de duodecim;

sine iungorū quad in

thaz ist hui asuuih.

Uoba ir gisehet then mannes sun

uf stigantā thar herer uuas.

geist ist the dar lib festigot

fleisg nist bi der bi iouuiht

uuort thiu ih sprah iu

geist intī lib sint.

ouh sume sint fon iu

thiedar nigil loubent intī quad

bidu quad ih iu uuanta

neoman nimag quemen zimir

nabaimo uuerdagigeban fon minemo fater.

fōn thanan manege sinero iungerono

fuorū uuidar intī giu

nalles mit imo giengun

quad der heilant adduodeci

enonu uuollet ir faran

ant uurtenti simon petrus

trohtin zuuemo farames

uuort euuines libes habes

intī uuir giloubtomes

intī uor stouontumes uuanta

thubis cristgotes sun

ant uurtenti in der heilant

enonu ih wuuih zuueluui

gicooos intī fon iu ein

tiu ual ist

quad uuarlichō iudam

simonem scariothen

der uuas selanti man

mit thiu uuas ein fonthen zuueluui

Lxxxiii

Le cxxxv Rogauit autem illum quidam **Le of**

of cxxxvi phariseus ut pranderet apud se.

& ingressus recubuit;

Phariseus aut. coepit intrase
reputans dicere.

quare non baptizatus esset

ante prandium; & ait dñs

ad illum; nunc uos pharisei

quod de foris est calicis.

& catini. mundatis;

Quod autem intus est ur̃m.

plenum est rapina. & iniquitate;

Stulti nonne qui fecit

qd̃ de foris est & iam id

quod de intus est fecit.

uerum tamen. quod super est.

Date elemosinam & ecce

Lxxxiiii omnia munda sunt uobis;

of eluij Pharisei. & quidā describis. **of of**

of vi uenientes ab hierosolimis.

of lxxi & cum uidissent quosdam

ex discipulis communib; manib;

id est non lotis manibus

manducare panes. uituperauerunt

dicentes; quare discipuli tui

transgrediuntur traditionē.

seniorum. non enim lauant

manus suas. cum panem

manducant. ipse autem

respondens ait illis;

quare & uos transgredimini

mandatum dī. propter

bat inan sum

phariseus thaz hē goumoti mit imo

inti in gieng intī gisaz

bigonda the phariseus innan imo

ah tonti quedan

bihu ni uuarithu gi thuuagan

eer goumu. intī quad trohtin

zumo. nu ir pharisei

thaz dar uezana ist thes kelicher

inti thero scuz zilun subret

thaz dar uuarlichō innan iu ist

fol ist not nuntī intī unreh̃te.

tumbe enonu therteta

thaz dar uezana ist gi uueso thaz

thaz dar innana ist teta

thoh uuidoro thaz ubiri ist

gebet elemosinā intī senu

elliu gi subritiu uuerdant iu

pharisei intī sume fon then scribis

quemente ab hierosolimis

inti mitti u se gisahun sume

fon sinen iungoron mit un subrenhantan

thaz ist nī gi uuas ganen hantan

ezzan brot lastrotun sie

sus quedente. bihiu thine iungoron

ubar gangent lera

altero. ni uuas gent

iro henti mit tiu se brot

ezzent. heruuarlichō

antuur tenti quad in

bihu ir ubar gangent

gotes bibot thurub

traditionem ur̃am.

Nam dñs dixit; honora patrem
& matrem. & qui male dixerit
patri uel matri morte moriatur;
uos autem dicitis;

quicumq; dixerit patri uel matri,
munus quodcumque est ex me
tibi proderit. & n̄ honorificabit
patrem suum, aut matrem.
& irritum fecistis mandatū dñi.
propter traditionem ur̃am;

of lxx Pharisei enim, & omnes iudei. **of**

nisi crebro lauent manus
non manducant. tenentes
traditionem seniorum;
& aforō. nisi baptizentur
non comedunt; & alia multa
quae tradita sunt illis seruare.
baptismata calicum.

& urceorum. & aeramentorū.
& lectorum; & alia his similia
faciunt multa.

irritum fecistis mandatū dñi.
propter traditionem ur̃am;

of lxxi Hypochrite, bene prophetauit **of**

de uobis ezechiel dicens;
populus hic labiis me honorat.
cor autē eorū longe est a me.
sine causa autem colunt me,
docentes doctrinas
& mandata hominum.
relinquentes enī mandatū dñi.

iu uuar gisaznessi

bidiu got quad eere thinan fater

inti muoter. inti dedar fluochot.

sinemofater inti muoter dode ar ferte.

ir giuuesso quedent

souuer so quidit sinemofater inti muoter

so uuelih geba so ist fon mir

thir ist biderbi. inti nieeret

sinan fater inti muoter

inti gimerrit tatur gotes bibot

thuruh iu uuar gisaznessi

thiepharisei inti alle iudei

nobe see of to uuasgen iro hema

ni ezrent habente

gisaznessi altero

inti fon strazu noba sih githuuahan

ni ezrent. inti andriu manigu

thiugigebanu sint in zi haltanne

uuasgan kelicho

inti urceolo inti erquazzo

inti betteo. inti andriu gilichuthen

tuont manigu

inti gimerrit tatur gotes bibot

thuruh iu uuar gisaznessi

lichazera uuola uuizogota

fon iū esaias quedanti

thir folc mit leffuran eeret mih

iro herza ist uerro fon mir.

uzzan sacha bigangent mih

lerente lerunga

inti manno bibot

for lamente uuar licho gotes bibot

impudicitia. oculus malus.
blasphemia. superbia. stultitia.
hae sunt quae coinquinant hominē;

¶ Non lotis autē manib; manducare.

lxxxv non coinquinat hominem;

¶ Et inde surgens abiit in fines **¶**

¶ **lxxii** tyri & sidonis; & ecce mulier
cananeae gentis syrophenissa genere
clamauit dicens; miserere mei
dñe fili dauid. filia mea
male ademonio uexatur;

¶ Ihs autē n̄ respondit ei uerbū;
& accedentes discipuli eius
rogabant eum dicentes;
dimitte eam quia clamat post nos;

¶ Ipse autē respondens ait; **¶** **lc**
lc cxxxvi non sum missus nisi ad oues
quae perierant domus israel;

¶ At illa uenit. & adorauit eum
dicens; dñe adiuua me;

¶ Quid dixit. sine prius
saturari filios;

¶ **lc cxxxvii** Non est enim bonū sumere
¶ **lxxiiij** panem filiorum. & mittere
canibus; at illa dixit; & iam dñe;
nam & catelli edunt
de micis. quae cadunt
de mensa dominorū suorū;
& tunc ait illi; o mulier.
magna est fides tua. fiat
tibi sicut uis; & sanata est
filia illius ex illa hora;

uncusgida ubil ouga
bis marunga ubar hult tump hessi
thisiu sint thi dar un subrent man
nalles mit ungi uuas ganen hant an ezan
ni un subrit man
thanan ar stantant fuor in thi u enta
tyri & sidonis. inta senu tho uuib
heidin syrophenissa cunne
reof quedenti. milti mir
trohtin sun dauider. min tohter
ubilo fonthemo tu uale giuegit ift
ther heilant nigab in mihhe nant uurti
int giengun tho sine uingoron
batun inan quedente
uor laz sia uuanta siu ruofit after uns
her tho antuurtanti inta quad
nibin gisentit noba ziscafā
thiu dar uor uurdun israhelo huses
siu quam tho inta betota inan
quedenti. trohtin hilf mir
er quad tho laz eer
thiu kind gisatoti uuerdan
nist quot zinemenna
thero ckindo brot. inta ziuuerfenna
hunnan. siu quad tho zisperi trohtin
uuanta uuel fa ezant
fon brosman theo dar uallent
fon discu iro herono
tha. quad iru. uuib
mihl ift din giloubo. uuesa
dir sodu uuili. inta uuas tho giheilic
iratohter fon dero ziti

130
Lxxxvi **et** iterum exiens de finibus tyri. **et**
et uenit per sidonē ad mare galilee.
inter medios fines decapoleos;
& adducunt ei surdū & mutum.
& deprecabantur eum.
ut inponat illi manum;
& adpraehendens eum de turba
seorsum. misit digitos suos
in auriculas. & exspuens tetigit
linguam eius; & suspiciens in celū
ingemuit. & ait illi;
effeta. quod est ad aperire;
& statim aperta sunt aures eius.
& solutū est uinculū lingue eius.
& loquebatur recte; & praecepit
illis. nec ui dicerent;

et **lxxviii**
le c Quanto autē eis praecepit. **et** **le**
tantomagis plus p̄dicabant.
& eo amplius ammirabant. dicentes.

et **lxxvi**
et **cl v.** Bene omnia fecit. & surdos
fecit audire. & mutos loqui;

Lxxxvii
lo xxxiii Oportebat autē eū transire **lo**
per samariam. uenit in ciuitatē
samariae quae d̄r sychar.
iuxta prēdiū quod dedit iacob
ioseph filio suo; erat ibi fons
iacob; ih̄s ergo fatigatus
ex itinere. sedebat sic **super fontem**
super fontem. hora erat
quasi sexta. uenit mulier
de samaria haurire aquam;
dicit ei ih̄s. da mihi bibere;

inti abur uz gangenti fon marcuntyri
quāthuruh sidonē zemo seuue galilee
untar mitta marca zehen burgo
tho brahtun zumo touban inti fūman
inti batun in an
thaz hersina hant anan in an legit
er tho nam in an fon thero menigi
suntrigan. santa sine uingara
in sinu orun. inti uz spiuuanti ruorta
sina zungun. scouuonti in himil
sustota. inti quad imo
effeta thaz ist in tuo
inti tho slumo giofnotun sih sinu orun
inti tilosta sih gibenti sineru zungun
inti sprah rehto. gibot her
in tho thaz sie niheinagamō nisagatan
so her iz mer for bōt
so sie iz mer predigotun
inti eo somer uuntorotun sus quēdente.
et **et** alliu teta uuola inti toube
teta horente inti stumme sprechente.
gilamf in an uaran
thuruh samaria inti quam tho in burg
samariae thiudar ist gi quetan sychar
nah uodile den dar gab iacob
iosebe sinemo sune. uuas dar brunno
iacobes. der heilant uuas gi uueigit
fon dero uuegeuer ti saz so
oba themo brunnen. uuas tho zit
nah sehsta. quam tho uuib
fon samariu sceffen uuazzar
tho quad iruder heilant gib mir trinken

discipuli enim eius abierant
in ciuitatem. ut cibos emerent;
dicit ergo ei mulier.
illa samaritana;
quomodo tu iudeus cum sis.
bibere a me posis.
quaesum mulier samaritana.
Non enim contumetur iudei
samaritanis; respondit ih̄s
& dixit ei. si scires donum dī.
& quis est qui dicit tibi
da mihi bibere. tu forsitan
petisses ab eo. & dedisset tibi
aquam uiuam; dicit ei mulier;
dñe neque in quo haurias habes
& puteus altus est.
unde ergo habes aquā uiuā.
numquid tu maior es
patre nostro iacob. qui dedit
nobis puteum. & ipse ex eo bibit.
& filij eius. & pecora eius;
respondit ih̄s & dixit ei;
omnis qui bibet ex aqua hac
hac sitiet iterum;
qui autē biberit ex aqua.
quam ego dabo ei. non sitiet
in aeternū. sed aqua quam ego
dabo ei. fiet in eo fons aquae
salientis. in uitam aeternam;
dicit ad eum mulier;
Dñe da mihi hanc aquam
ut non sitiam. neque ueniam

134
sine iungoron giengun
inburg thaz sie muos couftin.
tho quad imo uuib
thaz samaritanisga
uueothu mitthiu iudeisg bift
trinkan fon mir bitis
mitthiubin uuib samaritanisg
nieban bruchent iudei
samaritanis. tho andingta ther heilant
inti quad iru. obathu uuessis gotes geba
inti uuer ist the dir quidit
gib mir trinkan. thu odo uuan
batis fon imo. thaz he dir gabi
lebenti uuazzar tho quad imo thaz uuib
herro thu nu ni habes mitthiu scefes
inti thiu fuzze teof ist
uuanan habes lebenti uuazzar
eno thu bistu mera
unsaremo fater iacobe the dar gab
uns den phuzi. her tranc fon imo
inti sine suni. inti sin fihu
tho antuurtanti der heilant inquadiru
giuuelih de dar trinkit fon uuazzare
thesemo. thurfit man abur
dedar trinkit fon thesemo uuazzare
thaz ih gibu. nithur fit
zi euuidu. ouh uuazzar thaz ih
imo gibu ist in imo brunno uuazzares
uf springanti in euuin lib
tho quadzi imo thaz uuib
herro gib mir thaz uuazzar
thaz mihi nithur fce. noh ni queme

132.
huc haurire; Dicit ei ihs;
uade uoca uirum tuum & ueni^{huc}
respondit mulier & dixit;
non habeo uirum. Dicit ei ihs;
bene dixisti. quia n̄ habeo uirū.
quinq. enim uiros habuisti.
& nunc quē habes non est tuus uir.
hoc uere dixisti. dicit ei mulier;
Dñe^{ut} uideo quia propheta es tu;
patres nr̄i in monte hoc
adorauerunt. & uos dicitis
quia in hierusolimis est locus.
ubi adorare oportet;
dicit ei ihs. mulier crede
mihi. quia ueniet hora. quando
neque in monte hoc. neque
in hierosolimis adorabitis patrē.
uos adoratis quod nescitis.
Nos adoramus quod scimus.
quia salus ex iudeis est. sed uenit
hora & nunc est. quando ueri
adoratores adorabunt patrē.
in spū & ueritate; Nam & pater
tales quaerit. qui adorent eum;
sp̄s est dñs. & eos qui adorant eū.
in spū & ueritate oportet adorare.
Dicit ei mulier. scio quia messias uenit.
qui dicitur xp̄s; cū ergo uenerit.
ille nobis adnuntiabit omnia;
Dicit ei ihs. ego sum qui loquor
qui loquor tecum; & continuo

hera sephen tho quad iruder heilant
uar inti halo thinar gomman intaquim^{hara}.
antuur tanti daz uuib inti quad
ni habu gomman. tho quad iruder heilant
uuola quadri thaz thu ni habes gomman
thu habetos finf gomman
inti den thu nu habes nist din gomman
thaz quadri du uuar. tho quadimo daz uuib
h̄ero ih gisibudaz thu uuizago bife
unsara fatera in thesemo berge
betotun. inta ir queden
uuanta in hierusalem ist stat
dar gilimphit zibe tonne
tho quad iruder heilant. uuib giloubi
mir. uuanta quimit zic danne
noh in thesemo berge noh
in hierusolimis betot ir fater
ir be tot daz ir ni uizzunt
uuir betomes daz uuir uizzumes
uuanta heili fon iudeis ist. ouh quimit
zic inti nu ist. danna thie uaron
betera betont den fater
ingeiste inti in uare. uuanta der fater
suliche suo chit de dar beton inan
geist ist got inti the dar inan beton
ingeiste inti uare gilimfit zibe tonne
tho quad imo daz uuib.
ih uueiz uuanta messias quimit
thēgi quetan ist crist. than naber quimit
her gisaget uns alliu.
tho quad iruder heilant. ih bin
thē sprichu mit dir. inta slumo

uenerunt discipuli eius.
& mirabantur quare cū muliere
loquebatur; nemo tamen dixit.
quid quaeris. aut quid loqueris
cum ea. reliquit ergo hydria suā.
mulier. & abiit in ciuitatem.
& dicit illis hominibus.
uenite & uidete hominem.
quid dixit ^{mihī} omnia quaecumq. feci;
numquid ipse est xp̄s;
exierunt de ciuitate.
& ueniebant ad eum;
Interea rogabant eum
discipuli dicentes. rabbi.
manduca. ille autē dixit eis;
ego cibum habeo manducare
quem uos non scitis; dicebant
ergo discipuli ad inuicem;
Numquid aliquis attulit ei
manducare? dicit eis ihs;
meus cibus est ut faciam
uoluntatē eius qui misit me.
ut perficiam opus eius;
Nonne uos dicitis. quod adhuc
quattuor menses sunt.
& messis uenit. ecce dico uobis.
Leuate oculos ur̄os. & uidete
regiones. quia albae sunt
iam ad messē. & qui metit.
mercedem accipit. & congregat
fructum in uitam aeternam;
ut & qui seminat simul gaudeat

233.
quamun tho sine iungoron
inti uuntrotun bihiu her mit uube
sprichi. neman niquad thoh
uuaz suo chis odo uuaz sprichis
mit iru. uor liet tho ira uuazzur far
daz uuib. inti fuor in burg
inti sagata then mannan
quem et inti gisehet then man
thē mir quad alliu so uuelichu so ih zeta
eno nist her crist.
tho giungun sie uz fon dero burgi
inti quamun zi imo
untar diu batun man
sine iungoron sus quedente. meister
iz. her quad in tho
ih muos haben ziezenna
thaz ir niuuizzunt. tho quadun
thē iungoron untar in zuuis gen
eno nibrahza imo uuer
ziezanna. tho quad in der heilant
min muos ist thaz ih uuirche
thes uuillon thē mih santa
thaz ih thuruh fremē sin uuert
eno niqedet ir. thaz nohnu
uioz manoda sint
inti arn quimre. ih quidu iū
heuet uf iuuariu ougun intisehet
thiu lant. bidu siu uuiru sint
iū ziarni. inti the dar arnot
miera int fahit inti samonot
fruhz in euuin lib
thaz der thesa it saman giueha

& qui metit; in hoc enim est
 uerbum uerum. quia alius est
 qui seminat. & alius est qui metit;
 ego misi uos metere quod uos
 non laborastis. alii laborauerunt.
 & uos in labore eorum introistis;
 ex ciuitate autem illa multi
 crediderunt in eum samaritanorum.
 propter uerbum mulieris.
 testimonium perhibentis.
 quia dixit mihi omnia quaecumque
 feci. Cum uenissent ergo ad illud
 samaritani. rogauerunt eum
 ut ibi maneret. & mansit ibi
 duos dies; & multo plures
 crediderunt propter sermonem eius.
 & mulieri dicebant. quia iam
 non propter tuam loquelam credimus;
 ipsi enim audiuiimus & scimus.
 quia uere hic est saluator mundi.
 Post haec erat dies festus **lo m**
 iudeorum. & ascendit ih̄s **m Le**
 hierusolimis; ^{am aut} est hierusolimis
 sup probatica piscina. quae
 cognominatur hebraice
 bethsaida. quinq. porticus
 habens; in his iacebat
 multitudo magna languentium.
 cecorum. claudorum. aridorum.
 expectantium aquae motum;
 angelus autem domini secundum
 tempus descendebat

in ti the dar arnot. in thi u isf
 uuar uuort. uuant a ande isf
 thesa it. in ti ander isf the arnot
 ih̄s anta iuuuuh ziarnonne thaz in
 ni arbeitotut. andre arbeitotun
 in ti in inro arbeit ingengunt.
 fon dero burgi manege
 giloubtun in inan thero samaritanorum
 thuruh uuort thes uuiber
 gi uuz scas imo sagantes
 uuant a quad mir alliu thi u ih̄
 teta. tho sie ziimo quamun
 the samaritani batun inan
 thaz her dar uuonati. in ti uuonata dar
 zuuena taga. in ti nichila menigiron
 giloubtun thuruh sin uuort
 in ti themo uuibe quadun. bidiu uuir iu
 naller thuruh dina spracha giloubemes
 uuir selbon gi hortomes in ti uuz zumes
 uuant a zi uua re the se isf heilant mit al garter
 after thi u uas itmali tag
 iudeono. in ti ar fteig der heilant
 zi hierusalem. isf in hierusalem
 scas uui uuari ther
 ginen nit isf in ebreiscan
 bethsaida. uinf phor zicha
 habenti. in then lag
 nihil menigi seochoro
 blintero halzaro in ti durnero
 berontero uuaz zeres giruornessi
 gotes engil after
 iti nidar fteig

LXXXVIII
 10 xxxviii
 of lxx
 of xx
 le xxxvii

in piscinam & mouebat aqua;
qui ergo primus descendisset
post motum aquae.
sanus fiebat aquocumque
languore tenebatur;
erat autem quidam homo ibi.
triginta octo annos habens
in infirmitate sua; hunc
cum uidisset ihs iacentem.
& cognouisset quia iam
multum tempus habet.
dicit ei; uis sanus fieri.
Respondit ei languidus;
Dñe hominem non habeo.
ut cum turbata fuerit aqua.
mittat me in piscinam;
dum uenio enim ego.
alius ante me descendit;
dicit ei ihs; surge.
tolle grabatū tuū & ambula;
& statim sanus factus est homo.
& sustulit grabatū ^{suum} & ambulabat;
erat autem sabbatum in illo die;
dicebant iudei illi qui sanus
fuerat; sabbatum est non licet
tibi tollere grabatum tuum;
10 xxxviii Respondit eis; quia me fecit **10**
sanum. ille mihi dixit.
tolle grabatū tuum & ambula;
interrogauerunt ergo eum;
quis est ille homo qui dicit tibi.
tolle grabatū tuū & ambula.

135
in den uuiuuari. in der riorta thaz uuaazar
der dar erist in gi steig
after giruornisse thes uuaazzeres
heil uuas uon so uuelichero
subti uuas bi habet
uuas sum man dar
drizog inti ahto iar habenti
in sinero un mahra. then
mit tiu der heilant gisah ligentan
inti uor stuont. bidu her u
manego ziti habeta
quad imo. uuil thu heil uuesan.
tho antuurtita imo the seocho
trohtin. ni haben man
mittu dar uuaazzer giruorit uuir dit
der mih sente inden uuiuuari
mittu dan ne ih quimu
ander eer mir nidar stiget
tho quad imo der heilant arftan
intim thin dragabetti inti gang
inti slumo heil gidan uuard der man
inti nam sin dragabetti inti gieng.
uuas sambaztag inthemo tage
tho quadun iudei imo der dar heil
uuard. sambaztag ist. nist arloubit
dir zinemmenna thin dragabetti
tho antuurtita in; der dar mih teta
heilan. der quad mir
nimthin dragabetti inti gang
tho fragutun sie in an
uuer ist der man der dir quad
nimthin dragabetti inti gang

136
is autem qui sanus fuerat
effectus. nesciebat quis esset.
ih̄s enim declinauit
a turba constituta in loco;
postea inuenit eum
ih̄s in templo. & dixit
illi. ecce sanus factus es.
iam noli peccare.
ne deterius tibi aliquid
contingat. Abiit ille homo
& nuntiavit iudeis.
quia ih̄s esset. qui fecit
eum sanum; propterea
per-sequebantur iudei ih̄m.
quia haec faciebat in sabbato;
ih̄s autem respondit eis;
pater meus usque modo
operatur & ego operor;
propterea ergo magis
quaerebant eum iudei
interficere. quia non solū
soluebat sabbatum. sed & iam
patrem suum dicebat dñm.
aequalem se faciens dō.
Respondit itaque ih̄s.
& dixit eis. Amen amen
dico uobis. non potest
filius a se facere quicquam.
nisi quod uiderit patrem
facientem; quaecumque enī
ille fecerit. haec & filius
similiter faciet.

der the dar heil uuas
gi dan niuuesta uuer iz uuas
tho der heilant ar uuor
uon menigi gisatzero in fetti.
after thiu uant inan
der heilant in templo in ti quad
imo. senu heil gi dan bist
iu ni curi sunteon
daz dir sih uuaz uuirseren
nigibure. gieng der man
in ti sagata den iudeon
daz der heilant uuas der dar teta
inan heilan. bidu
abtun iudei then heilant
uuanta thisiu teta in sambartag
tho antuurtita in der heilant
min fater in zin nu
uuirkit in ti ih uuirku
bidu uuarlcho meer
suoh tun inan iudei
zi arslahanne. uuanta eccorodo
nizilofsa sambartag. ouh
sinan fater quad got
ebanlichen sih tuanti gote
tho antuurtanti giuuesso der heilant
in ti quad in. uuar
quidu ih iu. ni mag
der sun uon imo selbomo tuon
nibi daz her gisihit den fater
tuontan. so uuelichu
so her tuot. thiu der sun
sama tuot

pater enim diligit filium.
& omnia demonstrat ei
quae ipse facit. & maiora
his demonstrabit ei opera.
ut uos miremini;

sicut enim pater suscitatur
mortuos & uiuificat.
sic & filius quos uult
uiuificat; Neque enim pater
iudicat quemquam.
sed iudicium omne dedit
filio. ut omnes honorificent
filium. sicut honorificant
patrem; Qui non honorificat
filium. non honorificat
patrem qui misit illum;

Amen amen dico uobis.
quia qui uerbum meum
audit. & credit ei
qui misit me. habet uitam
aeternam. & in iudicium
non uenit. sed transiit
a morte in uitam;
Amen amen dico uobis.
quia uenit hora & nunc est.
quando mortui audient
uocem filii dei.
& qui audierint uiuent;
Sicut enim pater habet
uitam in semetipso.
sic dedit & filio uitam
habere in semetipso;

137
der fater minnot den sun
inti alliu gizeinit imo
thi u her tuot. inta meron
then gizeinit imo uuere
thaz ir uuntorot

so so der fater uuecchit
tote inta lib festigot
so der sun the her uuli
lib festigot. noh der fater
tuomit einigan
ouh allan then tuom gab
themo sune thaz alle eren
thensun. so sie erent
then fater. der ni eret
then sun. ni eret
then fater der mansanta
uuar uuar quidu ih iu
bidu der min uuort
horit inta gloubit imo
der mih santa habet lib
euuin. inta in tuom
nicumit. ouh uerit
uon tode in lib
uuar uuar quidu ih iu
bidu cumit zit inta nu ist
thanne the toton horent.
stemmagotes sunes
inta the siagihorent leben.
so so der fater habet
lib in imo selbomo
so gab her themo sune lib
haben in imo selbomo

& potestatem dedit ei
& iudicium facere. quia
filius hominis est;
Nolite mirari hoc.
quia uenit hora in qua
omnes qui in monumentis
sunt audient uocem eius
& procedent. qui bona
fecerunt in resurrectione
uite. qui uero mala
egerunt in resurrectione
iudicii. Non possum ego
ame ipso facere quicquam.
sicut audio iudico
& iudiciū meū iustum est.

Io XLIII

X

Si ergo testimoniū perhibeo
deme. testimonium meum
non est uerum. alius est
qui testimoniū perhibet
deme. & scio quia
uerum est testimonium
quod perhibet deme.
uos misistis ad iohannem
& testimoniū perhibuit
ueritati. ego autem non
ab homine testimonium
accipio. sed haec dico
ut uos salui sitis.
ille erat lucerna ardens
& lucens. uos autē uoluistis
exultare ad horam in luce ei.
ego autem habeo testimoniū

inti giuualt gab imo
tuom tuon. uuanta
her mannes sun. ist.
nicuret daz uuntron
uuanta quam zit in deru
alle the ingrebir an
sint horent sina stemma
inti fram gangent. the dar guot
tatur in urresti
libes. the dar ubilo
tatur in urresti
tuomes. ni mag ih
uon mir selbomo tuon iouuht
so so ih horiu tuomiu
intamin tuom reht ist
oba ih giuuirscas saget
uon mir. min giuuirscas
nist uuar. ander ist
der dar giuuirscas saget
uon mir. inti uueiz bidu
uuar ist giuuirscas
daz her saget uon mir
ir santunt zi iohanne
inti her giuuirscas sagata
uuare. ih nalles
uon manne giuuirscas
in fahu. ouh ih quidu thisu
daz ir heile sit.
her uuas liobt brinnenti
inti liuhtanti. ir uuoltut
gi fehan zi iti in sinem liobte.
ih habet giuuirscas

maius iohanne. Opera enim
qua ededit mihi pater
ut perficiam ea;
ipsa opera quae ego facio
testimonium perhibent de me.
quia pater me misit
& qui misit me pater ipse
testimoniū perhibuit de me.

10 xl
111
et cxi
10 cxviii

Et neque uocem eius
umquam audistis neque
speciem eius uidistis

10 xlv
x

Et uerbum eius non habetis
in uobis manens. quia quem
misit ille huic uos n̄ creditis.
Scrutamini scripturas
quia uos putatis
in ipsis uitam aeternā habere.
& illae sunt quae testimoniū
perhibent de me. & n̄ uultis
uenire ad me ut uitam
habeatis. claritatem
ab hominibus non accipio
sed cognoui uos.
quia dilectionem dī
non habetis in uobis
ego ueni in nomine patris mei
& non accipitis me.
Si alius uenerit in nomine suo
illum accipietis;
quomodo potestis uos
credere qui gloriam
ab inuicem accipitis

10 11c

merun iohanne. thiu uuert
thiumir gab der fater
daz ih thiu thuruh tuo
thiuselbon uuert thiu ih tuon
giuuirscas sagent uon mir
uuanza der fater mih santa
inti der mih santa fater her
giuuirscas sagata uon mir
inti noh sina stemma
eo in altere gi hortut noh
sina acsiun gisahut
inti sin uuert ni habet
in iu uonanti. bidu den
her santa themo ir nigiloubet
scrutot giscrip
bidu uuanet iuuih
inden selbon euuin lib haben.
intathi sint thiu dar giuuirscas
sagent uon mir. intani uollen
camanzimir. daz ir lib
habet. perahntessi
uon mannan ni in fahu
oh ih uor stuont iuuih
uuanza ir gotes minna
ni habet in iu
ih quam in nammen mines fater
inti ir ni in fahent mih
oba ander cumit in sinemo namen
then in fahet
uuo mugut ir
gilouben thiedar diurida
untar zuuisgen in fahet

12-0
& gloriam quae a solo
est dō. non quaeritis
Nolite putare quia ego
accusaturus sim uos apud patrē.
est qui accusat uos. moyses
in quo uos speratis;

Sienim crederetis moysi
crederetis forsitan & mihi.
Deme autem ille scripsit.
Siautem illius litteris
non creditis quomodo

LXXXVIII meis uerbis credetis

¶ clx Et relictis illis in illis diebus **¶ or**

¶ lxxvi iterum cum multa turba
esset. conuocatis discipulis suis
dixit. Misereor turbae
quia ecce triduo iam
perseuerant mecum
& non habent quod manducant
& dimittere eos ieiunos
nolo ne deficiant
in uia; & dicunt ei
discipuli. unde ergo nobis
in deserto panes tantos
ut saturemus turbam tantam.
& ait illis ihs.
quot panes habetis
at illi dixerunt septem.
& paucos pisciculos.
& praecepit turbae
ut discumberet super terrā
& accipiens septem panes

intidiurida thiu uon einemo
gote ist nisuo chet.
nicure et uuanen thaz ih
ruoge iuuuh mittemo fater
ist der iuuuh ruogit moyses
in den ir gitruuuuet
oba ir giloubtit moysi
odo uuan giloubtit mir
uon mir screib her
oba ir sinen buoh staban
nigiloubet uuo
minen uuortan giloubet
intiuor-lazanen den inden tagan
abur mittiu manag menigi
uuas. gihaloten sinen iungoron
quad. miltiu dero menigi
bidiu iu dritaga
thuruh uuonent mit mir
inti nihaben. uuaz erzen
intiuor-laren sie fastante
niuuil daz sie nixigangen
inuuege. tho quadun imo
thie iungoron. uuanan uns
sint in uuo fānu sōmanigubrot
daz uuir satames sōmichilamengi
tho quad in der heilant
uuo manigubrot habet ir
sie quadun tho sibinu
inti fohe uisga
inti gibōt her deru menigi
daz siu gisazi obar erdu
inti fahanti sibun brot

& pisces. & gratias agens
fregit & dedit discipulis suis
& discipuli dederunt
populo & comederunt
omnes & saturati sunt;
& qd̄ superfuit de fragmentis
tulerunt septem sportas
plenas. Erant autem
qui manducauerunt. iiii. m.
hominum extra paruulos
& mulieres & dimisit eos

¶ **¶** Et statim ascendens nauem
cum discipulis suis uenit
in parter dalmanutha

¶ Et cum uenissent discipuli eius
trans fretum. obliti sunt
panes accipere. & nisi unum
panem non habebant in nauis.

¶ Et praecipiebat eis dicens
intuemini & caute
a fermento phariseorum
& saduceorū
& a fermento herodis.

¶ At illi cogitabant inter se
dicentes. quia panes
non habemus; sciens autē
ihs dixit. quid cogitatis
inter uos modicae fidei.
quia panes non habetis
nondum intellegitis
neque recordamini
adhuc caecatum habetis

776
inti uisga. inti thanc tuonti
prah inti gab sinen iungoron
inti thie iungiron gabun
themo folche inti azzun
alle inti gisatotun sih
daxdar ubiri uuas uen den aleiban
namun sibun sportella
uolla. uuarun thero
thedar azzun ueor thusunta
manno urzan luziliu cind
inti uuib inti uorlier sie
inti sliumo stiganti in scef
mit sinen iungoron quam
inthiu teil dalmanutha
intimittiu quamun sine iungoron
ubar ix uuatzer. argazun
brot u infahanne. inti nibi ein
brotⁿ habetun inthemo scefe
inti gibot her in sus quedem.
scouuot inti uuartet
uonthemo theismen fariseorū
inta saduceorum
inta uonthemo theismen herodiser.
sie tho thahtun untar in
sus quedente. uuanta uuir brot
n habemes. dax uuix tanta
der heilant quad. uuazthenket
ir untar iu luziler gilouben
uuanta ir brot n habet
noh nu nuor stantet ir
noh ni gi huget
noh nu blintax habet

142
cor ur̄m oculos habentes
non uidetis. & aures habentes
non auditis. nec recordamini
quando quinq. panes fregi
inquinque milia.

& quot cophinos
fragmentorum plenos
sustulistis. Dicunt ei.
duodecim. quando & septē
panes inquattuor milia.
quot sportas fragmentorū
sustulistis. & dicunt ei. vii.
quare non intellegitis
quia non de pane dixi uobis
cauete a fermento
phariseorū & saduceorum
tunc intellexerunt. quia
non dixerit cauendum
a fermento panum
sed a doctrina phariseorū
& saduceorum

xc
Mt clxvi. Venit autem ihs in partes
Mt lxxii. cesareae philippi
Lc ciii. & interrogabat discipulos suos
Lc lxxiii. dicens. quem me dicunt
homines esse filiū hominis.
at illi dixerunt.
alii iohannem baptistam
alii autem heliam
alii uero hieremiam
aut unum ex prophetis.
Dicit illis. uos autem

iuuuar herza. ougun habenti
nigi sehet. inti. orun habenti
nigi horet. nob nigi huget ir
uuanne ih uinf brot prah
in uinf thusunta
inti uuō manege corba
thero aleibono folle
namut. tho quadun sie imo
zuueliui. danna ir sibun
brot in ueor thusunta teitut
uuō manege sportella thero aleibono
namut. inti quadun sie imo sibun.
bi hui niuir stantēt ir
thaz ih uon themo brotē niquad iū
uuar tēt uon theis men
dero phariseorū & saduceorū
tho uor stotun daz
niquad zuuuar tenne
uon themo theis men broto
oh uon thero leru phariseorū
inti saduceorum.

mt **of** **le 10** quam der heilant in thiu teil
thero burgi thiu hiez cesarea philippi
inti frage ta sine iungoron
sus queden ti. uenan queden ti mih
man uesen mannes sun
sie tho quadun
andre iohannē den touffari
andre uuarlichō heliam
andre hieremiam
odo einan ex prophetis
tho quad her in. ir uuarlichō

quem me esse dicitis
Respondens simon p&rus
dixit. tu es xps ihs
filius di uiui.

Mat. xvi
x Respondens autem ihs **lo**

dixit. beatus es simon
bariona. quia caro
& sanguis non reuelauit
tibi. sed pater meus
qui in caelis est. & ego dico
tibi. quia tu es p&rus
& super hanc petram
aedificabo ecclesiam meam.
& portae inferi
non praeualebunt aduersus
eam. & tibi dabo clauis
regni caelorum.
Et quodcumque ligaueris
super terram. erit ligatum
in caelis;
& quodcumque solueris
super terram. erit
solutum in caelis.

Mat. xvi
11
Mat. lxxxi
1c Tunc praecepit discipulis suis. **Mat. lxxxi**
1c ut nemini dicerent
quia ipse esset ihs xps;
exinde coepit
ihs ostendere
discipulis suis. quia
oportet eum ire
hierusalem. & multa
pati a senioribus.

243.
uuen mih queder uuesen
tho antuurtata simon p&rus
intiquad. thubist christe
sun gotes lebentiges
tho antuurtata der heilant
intiquad. salig bist simon
tubun sun. uuantafleisg
inti bluot nigi offonata
thir thaz. oh min fater
der inhimile ist. inti ih quidu
thir. bidu thubist p&rus
inti ubar thesen fein
gizimbron minakirichun
inti helle phorta
nigimugun uuidar
iru. inti dir gibu sluzzila
himilo riches.
inti so uuaz thu gibint
abar erdu. daz uuir dit
gibuntan inhimile.
inti souuaz thu zilos
abar erdu daz uuir dit
zilosit inhimile.
tho giboot her sinen iungoron
thaz sie nomanne niquadin
thaz her uuari heilant crist.
fon thanen bigonda
der heilant arougen
sinen iungoron. bidu
gilimfit inan uaran
zihierusalem inti manegiu
thruoen uonthen alton

142
& scribis & principibus
sacerdotum & occidi
& tertia die resurgere

of clxxviii. Et assumens eum p̄crus

of lxxxviii. coepit increpare illū

dicens. absit. ate

dñe. Non erit tibi hoc;

qui conuersus dixit p̄cro.

ade post me satanas

scandalum es mihi. quia

non sapis ea quae dī sunt

sed ea quae hominum

of clxx. Tunc conuocata turba

of lxxxv. cum discipulis suis dixit eis

le xcvi. si quis uult post me uenire

abneg& sem& ipsum. & tollat

crucem suam & sequatur me.

qui enim uoluerit animam suā

saluam facere perdet eam

qui autem perdiderit

animam suam propter me

inueniet eam. Quidēī prodest

homini si mundū uniuersum

lucretur. animae uero suae

detrimentum patiatur

aut quam dabit commutationē

homo pro anima sua

of clxxi. Filius enim hominis

uenturus est in gloria

patris sui cum angelis suis

& tunc redd&

unicuiq. secundum

uon den buo charin inti uon heriston
thero heiz haftero inti arslagan uuesan
inti dritentage arstantan

of of tho inan nementi p̄crus

bigonda inan increbon

sus quedenti. uuansi uon dir

trohtan. nī si dir dar

her tho giuuentit quad p̄cro

uar after mir satanas

asuuih bist mir. uuanta

thu ni uueist thi u thiugotes sint

oh thi u thi u manno

of of tho gihalatero menigi

le mit sinen iungoron. quad in

oba uuer uuolle. after mir queman

uor sache sih selbon. inti neme

sin cruci inti folge mir

the dar uuolle sina sela

heila tuon forliose sia.

der dar forlust

sina sela thuruh mih

der uuntint sia. uuar biderbo. ist

manne obar her alla uuert

ineht gihalot. sineru selu

uor uurt tholet

odo uuelih uuehsal gubit

man furi sina sela

der mannes sun

10 tuo uuart ist inturida

sines fater mit sinen engilan

inti dannagiltat her

einero giuuelichemo after

xc1 opus eius
Le xxxii Amen dico uobis sunt quidā **Le**
Le xxxviii de hic astantibus
Le xxxviii qui non gustabunt mortem
donec uideant
filium hominis uenientem
in regno suo
Et post dies sex assumpsit
p̄trum & iacobum & iohannē
fratrem eius & ducit illos
in montem excelsum seorsum
utorarē. & factum est
dum orarē.
transfiguratus est ante eos
& resplenduit facies eius
sicut sol. uestimenta autē eius
facta sunt alba sicut nix
splendētia cāndida nimis
qualia fullo super terram
non potest candida facere
et ecce apparuit illis
moyses & helias cum eo
loquentes in maiestate
& dicebant excessum eius
quae completurus erat
iherusalem. respondens
p̄trus dixit ad ih̄m
dñe bonum est nobis hic esse.
si uis faciamus hic
tria tabernacula tibi unū.
moysi unum & heliae unum
adhuc eo loquente
ecce nubes lucida
obumbravit eos

sinemo uuerke
uuar quid uih iū sint sume
uon hier stanten ten
dedar nigi corom dodes
er danne sie gisehent
den mannes sun quementan
in sinemo riche.
inti after sehs tagan nam
p̄trum inti iacobū inti iohannē
sinanbruoder inti leitza sie
in hoanberg suntringon
thaz her betoti. inti uuardtho
mitti uher betota
uuantasinglinesi fora in
inti scein sin annuzi
so sunna. sinu giuatiu
uurdun uuizu so sineo
drato uuizu inti scinaftiu
sulichu so cesalari obar erdu
nimag uuizu tuon
ar ougta sih tho in
moyses inti helias mit imo
sprechente in sineromichilnessi.
inti quadun imo sina hinauart
thi u. her fullenti uuas
in iherusalem. tho antuurtata
petrus inti quademo heilante.
trohtanguot ist uns hir zu uuesanne
obazhu uuili tuomes hir
druiio selida dir eina
inti moysi eina inti helie eina
nohthanna imo sprechente mo
leoht uuolcan
biscata uuita sie

148
& ecce uox de nube
dicens. hic est filius meus dilectus
in quo mihi bene complacuit
ipsum audite

Et audientes discipuli
cecidērunt in faciem suam
& timuerunt ualde.
& accessit ih̄s
& tetigit eos. dixitq. eis.
surgite. & nolite timere.

Matth. 17. 1 Leuantes autē oculos suos
neminem uiderunt
nisi solum ih̄m;
& descendentibus illis
de monte praecepit
ih̄s dicens.
nemini dixeritis uisionem
donec filius hominis
amortuis resurgat

Matth. 17. 2 Et interrogauerunt eum
Matth. 17. 3 discipuli dicentes.
quid ergo scribae dicunt
quia heliam oporteat
primum uenire
ille respondens ait illis
helias quidem uenturus ē.
& restituet omnia
Dico autem uobis quia helias
iam uenit. & non cognouerūt
eum. sed fecerunt in eo
quaecumque uoluerunt.
sic & filius hominis
passurus est ab eis
Tunc intellexerūt discipuli

inti senu tho stemma fon uuolcane
susquedenti. thiz ist min sun leobar
inthemo mir uuola gilicheta
imo horet.

inti gi horente thie iungoron
fie lun in iro annuzi
inti foruhun thrato
inti zuo gieng der heilant
inti biruorta sie. inti quad in
arstantet. inta nicurez iu uorahen
uf heuente iro ougun
neomannan gisahun
noba then einon heilant
inti nidar stiganten in
fon themo berge gi boot
der heilant susquedenti
neomanne nisaget ir thie gisihet
er thanne der mannes sun
fon tode arstante

Matth. 17. 4 inti fragutun inan
sine iungoron susquedente
uuaz sagent thie buochera
thaz gilimphe heliam
zierist queman
her antuurtita inti quad in
helias gi uuesso quimit
inti ar sezit alliu
quidu iu. thaz helias
iuquam. inti nin cnatun
inan. ouh tatun in imo
so uuaz so sie uuoltun
soder mannes sun
druo anti ist fon in
tho uor ftuontun thie iungoron

quia de iohanne
baptista dixisset

Matth. xxiii
Lc. xxviii

Et cum uenisset ad urbem **Matth. xxiii**
uidit scribas **Lc.**
conquirentes cum illis.

Et confestim omnis populus
uidens eum stupefactus est
expauerunt & occurrentes
salutabant eum.

& interrogauit eos
quid inter uos conquiratis

Xciii
Lc. xxiii

in ipsa die **Lc.**

accesserunt quidam
phariseorum dicentes

illi; exi & uade hinc
quia herodes uult te
occidere. & ait illis

ite dicite uulpi illi
ecce eicio demonia

& sanitates perficio
hodie & cras

& tertia consumor.

uerum tamen oportet me

hodie & cras

& sequenti ambulare.

quia non capit prophetam

perire extra hierusalem

Lc. Matth.

Factum est autem

in sequenti die accessit

ad eum homo prouolutis

genibus. & exclamauit

dicens. Domine miserere

thaz her uon iohanne
themo touffare quad

tho her quam zideru menigi

gisah her thie buochera

suochente mit in

inti slumo al thaz folc

gi sehani inan ar quam

ar foruhun inta zuoloufante

heilixitun inan

tho frageta her sie

uuaz untar iu ahtot ir

inthemo selben tage

zuogien gun sume

thero phariseoru quedente

imo. gang uz inta far hina.

uuanta herodes uuli thih

ar slahan tho quad her in

geet inta quedet thero fohun

senu uz uuirphu diu uala

inti heili thuruh fremiu

hiutu inta morgane

intathemo driten gienton

thoh uuiduru gilumfit mih

hiutu inta morgane

intathemo folgenten gangen

uuanta nibifahit uuizagon

uor uuerda uzan hierusalem.

giuuortan uuas tho

inthemo afteren tage gieng

zu mo man nidar giuualzen

cneuon inta ri of

quedenta. trohtan mita

218
filio meo. quia unicus
est mihi. & lunaticus est.
& sp̄s ad praehendit
eum. allidet. & spumat
& feridet dentibus & arescit.
& male patitur. Nam saepe
cadet in ignem. & crebro
in aquam. & subito clamat
& dissipat eum & uix
discedit dilanians eum.
& rogauit discipulos tuos
ut eicerent illū.
& non potuerunt curare eum.
Respondens autem ih̄s dixit
O generatio infidelis
& peruersa. usquequo ero
apud uos & patiar uos
afferte illum ad me.

¶ Et cum accederet & uidisset illū.
statim sp̄s conturbauit
puerum & elusus in terram
uolutabatur spumans.

¶ Et interrogauit patrem eius
quantum temporis est
ex quo hoc ei accidit.
At ille ait ab infantia
sed si quid potes adiuua nos
misertus nostri.
Ih̄s autem ait illi.
si potes credere omnia
possibilia credenti
& exclamans pater pueri

minemo sune. uuant a einago
ist mir. inti manod seoh ist
inti uor uuergit geist fahit
inan inti enusit inti seumit.
inti gisgrimmot zenin inta dorret
inti ubil druoet. mittu her ofto
fellit in fiur inti ofto
in uuazzar inti slumo ruofit
inti zibrichit inan inti cumo
ar uuizit slizanti inan
intibat thine iungoron
thaz sie uz uurf in inan
inti nimoh tun giheilen inan
tho antuurtata der heilant inta quad
uuö laga ungitriuuu cunni
inti abuh. in zin uuara bin ih
mit iu inti tholen iuuuh
bringent inan zimir
mittu zuo gieng inti inan gisah
slumo der geist gitruobta
then kneht inti gicnusit merda
uualzota seument.
inti frageta sindan fater
uuö michil stunta ist
fonthiu imo thaz giburita
her quad tho fon cindheiti
obathu uuaz mugis hilf uns
mitenti unser
tho quad imo der heilant
obathu maht gilouben alliu
sint odiu themo giloubenten
intiar ruofenti thes cnehtes fater

+ cum lacrimis aiebat. credo
dñe adiuua incredulitatem meam;
¶ Et cum uideret ihs
concurrentem turbam
comminatus est spui immundo
dicens illi

¶ Surde & mute sps
ego tibi praecipio exi ab eo.
& amplius ne intro eas in eum;
et exclamans & discerpens
eum exiit ab eo.
& factus est sicut mortuus
ita ut multi dicerent
quia mortuus est
ihs autem tenens manum eius
eleuauit eum & surrexit
& curatus est puer
ex illa hora. & reddidit
illum patri eius

¶ Tunc accesserunt discipuli eius
ad ihs secreto
& dixerunt. quare nos
non potuimus eicere illum
dicit illis ihs.

¶ Propter incredulitatem uram.
¶ Amen quippe dico uobis.
si habueritis fidem
sicut granum sinapis.
dicetis monti huic
transi hinc & transibit.
& nihil impossibile erit uob

mit zaharin quad. giloubu
trohan. hilf minero ungiloubfulli
inti mittu der heilant gisah
Zuo louffante thie menigi
threuuithemo un subreno geiste
quedenti imo.
thu wubo inti stummo geist
ih gi biutu thur uz gang fon imo
inti elichor ni ingang in inan
her tho ruofenti inti slizanti
inan. uz gieng fon imo
inti uuard samoso toter
soso manege quadun
toot ist her.
der heilant habenti sina hant
huob inan uf inti ar stuont
inti giheilte uuard der cneht
fon theru ziti. inti ar gab
inan sinemo fater
tho geigun thie iungo on
zu mo heilante tougolo
inti quadun. bihiu uuir
nimoh tumer inan uz uuerfan
tho quad in der heilant
thuruh iuuaran ungiloubon
uuar quidu ih iu
oba ir habet giloubon
soso seneser corn
inti quedet thesemo berge
uar hina inti her uerit
inti neuuith un odes ist iu

Hoc autem genus demoniorum
non eicitur nisi per
orationem & ieiunium
Conuersantibus autem eis
in galilea. dixit illis ihs.
filius hominis tradendus est
in manus hominum. & occident
eum. & tertio die resurgit.
& contristati sunt uehementer.

xciii
clxxvi
clxxvii
le ei

clxxvi
le

Et cum uenissent capharnaum
accesserunt qui didragma
accipiebant ad petrum.
& dixerunt magister uester
non soluit didragma. ait & iam;
et cum intrasset domum.
praeuenit eum ihs dicens.
quid tibi uidetur simon.
reges terrae a quibus accipiunt
tributum uel censum.
a filiis suis an ab alienis.
& ille dixit. ab alienis.
dixit illi ihs. ergo liberi sunt filij;
ut autem non scandalizemus eos
uade ad mare. & mitte hamum;
& eum piscem
qui primus ascenderit tolle.
& aperto ore eius
inuenies scaterem. illu sumens
da eis prome & te.

xciiii
clxxviii

In illa hora cum domi esset
interrogabat eos quid inuia

clxxviii

thiz cunni diuuolo
ni uurditz ar uuorfan noba thuruh
gibet inta fastun
intho uuonanten
ingalileu. quad in der heilant
mannes sun ist zisellenne
in hant manno. inta sie slahent
inan. inta driten tage ar stentat
inta gtruobte uuarun thrato sie
intamittu sie quamun capharnaum
zuo giengun thie dar zins scax
int fiengun zi petre
inta quadun. iu uuer meistar
nilositz zins scax. quad zisperi
inta tho her ingieng in thaz hus
fora quam inan der heilant queden
uuaz ist dir gi sehan simon
erd cuniga fon uuen int fahent
thribuz odo zins
fon uto sunin odo fon fremiden
her quad tho ~~imo~~ fon fremiden
tho quad der heilant. thanne sint diuand fruu.
zithu dar uuir sie ni bisuichenes
uar zitheno seuue. inta uuirf
thinan angul. inta then fig
thie dar erist uf quimit nim
inta glosnotomo sinemo munde
fintis scax. then thanne nenmeti
gib in furi mih inta thih
inthero ziti mittu her inhus uuas
frageta sie. uuaz ir inuuenge

tractabatis. at illi tacebant.

Mat. xxviii
Lc. xxi

Siquidem inter se inuia
disputauerant quis esset
illorum maior

Mat. xxviii
Lc.

Mat.

Et accesserunt discipuli
ad ihm dicentes;

Quis putas maior est
in regno caelorum;

et aduocans ihm paruolum

statuit eum in medio eorum

& dixit; amen dico uobis;

nisi conuersi fueritis.

& efficiamini sicut paruuli

non intrabitis in regnū celorū;

Quicumq; ergo humiliauerit se.

sicut paruulus iste.

hic est maior in regno celorū.

Siquis uult primus esse

erit omnium nouissimus & minister;

& quis suscepit unum

paruulum in nomine meo

me suscipit;

Mat. xxviii
Lc. xxi

Qui autē scandalizauerit unū

de pusillis istis.

qui in me credunt.

expedit ei ut suspendatur

mola asinaria in collo eius

& demergatur in profundū maris.

Xcvi
Mat. xxviii
Lc. ciii

Respondens autē iohannes dixit;

magister uidimus quendam

in nomine tuo eicientem

Mat. xxviii
Lc.

Mat. xxviii
Lc.

traheret. sie tho suuigetun

sie giuuesso untar in inuuege

ahrtotun uuelih uuari

iro mero.

tho giengun thierungoron

xi imo quedente

uuer ist mero

in himilo riche

int gi halota der heilan luzil kind

satta iz untar sie mitte

int quad. uuar quidu ih iu

nibu ir uuerdet giuuentate

int gifremte soso theser luzilo

ni geet ir in himilo richi

so uuer sih gi otmuotigot

soso theser luzilo

ther ist mero in himilo riche.

oba uuer uuli furista uuesen

ther ist allero iungisto int ambahr.

int ther dar int fahit einan

luzilan in minemo namen

mih int fahit.

ther dar bisuuehit einan

fon thesen luzilon

the dar in mih giloubent

bider bi ist imo. daz ana si hangan

quirn fein in sinan hali

int si uor senchit int ufi seuues.

tho antuur tita iohannes int quad

meistar gisahomes sih uuenan

int in minemo namen uz uuerfenten

demonia. & prohibuimus eum.
qui non sequitur nobiscum;
ih̄s autem ait; Nolite
prohibere eum; Nemo est enim
qui faciat uirtutem
in nomine meo. & possit cito
male loqui de me.

¶ clxxxvi Qui enim non est aduersum uos
prouobis est.

uae mundo absconditis
necesse est enī ut ueniant
scandala; uerum tamen uae
homini per quem scandalū uenit;

¶ clxxxvii **¶** Si autem manus tua uel pes tuus
scandalizat te. abscide eum
& proice ab te;
Bonum tibi est ad uitā ingredi
debilem uel claudum
quam duas manus uel duos pedes
habentem mitti in ignē aeternū;
& si oculus tuus scandalizat te.
erue eum & proice ab te;
bonum tibi est luscum
in uitam regnare.

quam duos oculos habentem
mitti in gehennam ignis.

¶ ci **¶** Ubi uermis eorum non moritur
& ignis non extinguitur.
Omnis enim igne salietur
& omnis uictima
sale salietur.

diuuala. in tuuір uuerta me sinan
ther dar ni uolget uns
tho quad der heilant. nicuret
biuueren. Imo. noman ist
ther dar tuo. megin
in minemo namen. in tu mugis lūmo
ubilo sprechan fon mir.
ther dar nist uuidar iū
furi uuuh ist.

uue mit algar te fon asuuichin
not durft ist thaz quemen
asuuicha. thoch uuidoro uue
manne thuruh then quimit asuuuh.

¶ **¶** oba thin hant odo thin fuoz
bisuuiche thih. aba snit inan
in tu ar uuirf fon thir
guot ist thir zilibe ingangan
uuanahelan odo halzan
thanne zuuahenta odo zuuene fuoz
habenten gisentat uuerde in euuin fiur
in tu oba thin ouga thih bisuuiche
uz losi iz in tu ar uuirf fon thir
guot ist thir ein ougen
in libe richi son
thanna zuuei ougun habenten
gisentat uuerdan in helli fiur
thar iro uuurm nistirbit
in tu fiur niar lūgit
allero guuelih mit fiure uuirdit gisalzan
in tu togilih bluostar
salze uuirdit gisalzan.

xcvi **clxxxii** Videte ne condemnatis
unum ex his pusillis;
Dico enim uobis. quia angeli eorum
in caelis semper uident
faciem patris mei
qui in caelis est; uenit enim
filius hominis saluare
quod perierat;

lc **¶** Erat ad illos istam
parabolam dicens;

clxxxii **¶** quid uobis uidetur
lc clxxxvii si fuerint alicui
centum oues. & errauerit
una ex eis. nonne relinquit
nonaginta nouem in montibus

lc **¶** Uel in deserto & uadit
quaerere eam quae errauit;
& si contigerit ut inueniat eam
inponit inumeros suos gaudens;
& ueniens domum
conuocat amicos & uicinos
dicens illis; Congratulamini
mihi. quia inueni ouem meam
quae perierat;

¶ Amen dico uobis. quia gaudebit
super eam magis quam super
nonaginta nouem
quae non errauerunt
& non indigent penitentia;
Sic non est uoluntas
patris mei patrem uestrum

gi sehet thaz ir ni uor midaret
einan fon thesen luzilon
ih quidu iu thaz iro engila
in himilan simbulun gisehent
annuzi mines fater
thes dar in himile ist; quam
ther mannes sun heilan
thaz dar for uuard
in ti quad her tho xi in thesa
ratissa queden ti.
uuaz ist iu gisehan
oba uuemo uuerdent
cehenzog scafo. in ti uor irrot
ein fon in. eno ia uor lazit
niun in ti niunzog in bergon
odo in uuostinna. in ti ferit
thaz suo chen thaz dar giirrot.
in ti oba iz giburit thaz her iz finit.
ar heuit iz in sina scultra giuehenti
in ti thanne quementi ti sinemohuse
gi halot sine friunta in ti nahiston
queden ti in. gi uehet
mit mir. uuanta ih fante min scaf
thaz dar uor uuard
uuaz quidu ih iu. uuanta her giuirit
ubar thaz mer. thanna ubar
niun in ti niunzog.
thiu dar ni giirrotun.
in ti nibi thur fun riua.
so nist uuillo
fora uuaramo fater

qui in caelis est. ut pereat
unus de pusillis istis.

Lc Aut quae mulier habens dragmas x.
si perdiderit dragmam unam
nonne accendit lucernam
& euertit domum & quaerit
diligenter donec inueniat.
& cum inuenerit conuocat
amicas & uicinas dicens;
congratulamini mihi
quia inueni dragmam
quam perdideram;

Lc clxxxviii **x** Ita dico uobis gaudiū erit
in caelo coram angelis dī
super uno peccatore
paenitentiam agentem;

Lc clxxxix **x** Quam super nonaginta nouē
Lc clxxxviii iustos qui non indigent paenitentia;

xcvii **Lc cxc** **x** Ait autem. homo qui dam
habuit duos filios
& dixit adulescentior
ex illis patri. pater da mihi
portionem substantiae
quae me contingit.
& diuisit illis substantiam;
Et non post multos dies
congregatis omnibus
adulescentior filius
peregre profectus est
in regionem longinquam
& ibi dissipauit substantiam suam

ther dar in himile ist. thaz uoruwerde
ein fon thesen luzilon
odo uuelih uuib habet zehen dragmas
oba siu uor lusit eina dragma
eno ia inbrennit liohrfaz
int ar uuolit thaz hus int suo chit
ageleixo unzin sie fintit
int mitau siu thanne fintit gi halot
friuntinna lranahiston quedent
gi uehet mit mir
uuanta ih fant thie dragmam
thie ih for los

Lc so quidu ih iu. gi ueho ist
in himile fora gotes engilan
ubar einan suntigan
riuua tuontan

Lc thanne ubar niuntint niunzug
rehte thie nibi thurfun riuua.

Lc quad tho. sum man
habeta zuuene suni
quad tho der iungoro
fonten themo fater. fater gib mir
teil thero eht
thiu mir gibure.
her tho teilta thia eht.
nalles after manegen tagon
gisamonoten allen
ther iungoro sun
elilentes fuor.
in uerra lantescap
int dar zuuuarf sina eht

uiuendo luxorioso;
& postquam omnia consumasset
facta est fames ualida
in regione illa. & ipse coepit
egere. & abiit & adhaesit
unicuium
regionis illius. & misit illum
in uillam suam ut pasceret porcos.
& cupiebat implere uentre suum
de siliquis quas porci manducabant.
& nemo illi dabat;
in se autem reuersus dixit.
quanti mercennarii patris mei
abundant panibus.
ego autem hic fame perreo;
surgam & ibo ad patrem meum
& dicam illi. pater peccaui.
in caelum & coram te.
& iam non sum dignus
uocari filius tuus
fac me sicut unum
de mercennariis tuis
& surgens uenit ad patrem suum.
cum autem adhuc longe esset
uidit illum pater ipsius
& misericordia motus est;
& occurrens cecidit
supra collum eius & osculatus est illum;
dixitque ei filius;
pater peccaui in caelum
& coram te. iam non sum

755
lebento uirnlustigo
inta after thiu her ix al for los
uuard hungar forengi
inthero lantsefi. her bigonda tho
armen. inta gieng inta tuo debeta
einemo thero burgluto
thero lantsefi. inta santa inan
in sin thorf. thaz her fuotriti suum
inta girdinota gifullen sina uuaba
fon siliquis theo thiu suum azzun
inta noman imo nigab
her tho in sih gi uuor ban quad
uuomanege asnera mines fater
gi nuht habent brotes
ih for uuirdu hie hungere
ar stantia inta faru ziminemo fater
inta quidu imo. fater ih suntota
in himil inta fora thir
inta nibin iu uuirdig
ginen nit uuesan thin sun
tuo mih so eman
fontinen asnerin.
inta ar stantia qua zisinemo fater
mittu thanne noh ferro uuas
gi sah inan sin fater
inta mitada giruoriz uuard
inta ingegin louffenta fiel
ubar sinan hals inta custa inan
tho quad imo der sun
fater ih suntota in himil
inta fora thir. iu nibin

156.
dignus uocari filius tuus;
Dixit autē pater ad seruos suos;
cito proferte stolam primam
& induite illum. & date anulum
in manum eius. & calciamenta in pedes;
& adducite uitulum saginatum
& occidite & manducemus
& epulemur. quia hic filius meus
mortuus erat & reuixit
perierat & inuentus est
& coeperunt aepulari;
Erat autem filius eius senior
in agro. & cum ueniret
& appropinquaret domui
audiuit simphoniam & chorū
& uocauit unum de seruis
& interrogauit quae haec essent;
isque dixit illi.
frater tuus uenit. & occidit
pater tuus uitulum saginatum
quia saluum illum recepit;
Indignatus est autem & nolebat
introire; pater ergo illius
egressus coepit rogare illum.
at ille respondens dixit patri suo;
ecce tot annis seruo tibi
& numquam mandatū tuū
praeteri. & numquam
dedisti mihi hedum
ut cum amicis meis epularer.
sed postquam filius tuus hic

uuir dig ginem nit uuesan thin sun
tho quad ther fater zi sinen scalcan
slumo bringet thaz erira giuua
inti giuuaet man. inti gebet fingirin
in sinahant. inti gi scuohiu in fuozi
inti letet gifuotrit calb
inti arslahet inti ezremes
inti goumumes uuantathesermin sun
tōt = uuas inti ar queketa
for uuard inti funtan uuard
bigondun tho goumon
uuas sin sun altero
in achre. inti mittiu tho quam
inti nalichota themo huse
gihorta gifammi sang inti chor
inti gruotta einan fon then scalcan
inti frageta uuaz thiu uuarin
ther tho quad imo
thin bruoder quam. inti ar sluog
thin fater gifuotrit calb
bithiu man heilan int fieng.
unuuerdota her thaz inti niuudta
ingangan. sin fater
uz gangenti bigonda tho fragen man
her tho antuurtenti quad sinemo fater.
senu somanigiu iar thenon thir
int neo matre thin bibot
niubar g'eng. inti neo matre
nigabi mir zikin
thaz ih minen frumtan goumta
ouh after thiu theser thin sun

quid euorauit substantiam suā
cum meretricibus uenit
occidisti illi uitulum saginatum;
at ipse dixit illi;
fili tu semper mecum es
& omnia mea tua sunt;
aepulari autē & gaudere te
oportebat. quia fr̄ tuus hic
mortuus erat & reuixit
perierat & inuentus est

Le xviii
Le exviii
Mc lxxxiii **A**ttendite uobis si peccauerit **Le m**

inter frater tuus uade

& corripe eum inter te

& ipsum solum. si te audierit

Le Et paenitentiam egerit dimitte illi;

Mc lxxxiii Et lucratus eris fratrem tuum. **Mc**

si autem non te audierit

adhibe tecum adhuc unum

uel duos. ut in ore duorum

testium uel trium fiat omne

uerbum; quod si non audierit eos

dic aeclesiae;

Si autem & aeclesiam non audierit

sit tibi sicut ethnicus & publicanus

Mc lxxxv **A**men dico uobis. **Mc io**

Lo cc xv

quaecumque alligaueritis

super terram erunt ligata

& in caelo; & quaecumque

solueritis super terram

erunt soluta & in caelo

Mc lxxxvi

Iterum dico uobis; **Mc**

ther dar fraz alla sina heht

mit huoran quam

ar fluogi imo gif uotrit calb

her tho quad imo

kind thu bis simblun mit mir

int allu miniu thiniu sint

goumon inta gifehan thir

gilampf. uuanta thesa thir bruoder

tot uuas inta ar queketa

for uuard inta funtan uuard.

scouuot iuuer oba sumto

indhir thir bruoder far thanne

inta increbo inan untar thir

inta inan einon; oba her thir hore

inta riuaa tuo for lax imo

inta gifatunis thinan bruoder

oba her thir ni hore

giholo mit thir noh thanne einan

odo iuuenē thaz immunde iuuenēro

ur cundono odo thir io gifce iogilih

uuort; oba her sie ni hore

quid thero samanungu

oba her thiru samanungu ni hore

si thir thanne so heichin inta firnfol.

uuar quidu ih iu

so uuelichu so ir gibintet

obar erdu uuerdent gibuntanu

in himile; inta so uuelichu

so ir ar lofet obar erdu

uuerdent ar loftu in himile

abur quidu ih iu

158.
quia si duo ex uobis
consenserint super terram
de omni re quamcumque
petierint fiet illis a patre meo
qui in caelis est;
ubi enim sunt duo uel tres
congregati in nomine meo
ibi sum in medio eorum

¶ **Lxxxvii**
Lxxxviii
lo cxxx
¶ **Lxxxviii**
Tunc accedens petrus ad eum
dixit. Domine quotiens peccauit
in me frater meus

& dimittam ei
usque septies; Dicit illi
Iesus; non dicam tibi
usque septies

¶ **Lxxxviii**
xviii
¶ **Lxxxviii**
Sed usque septuagies septies.
Deo assimilatum est
regnum caelorum homini
regi qui uoluit rationem
ponere cum seruis suis;
et cum coepisset rationem
ponere. oblatus est ei
unus quidebebat decem
milia talenta;
cum autem non haberet
unde redderet. iussit eum
dominus uenundari
& uxorem eius & filios
& omnia quae habebat
& reddi; procidens autem
seruus ille. orabat eum

uuanta oba zuuene fon iu
gizustigont sih obar erdu
fon ioglicheru rachuso uuelichu so sie
pittent uuesent in fon minemo fater
ther dar in himile ist.

thar dar sint zuuene odo thri
gisamonate in minemo namen
thar bin ih in mitten iro

¶ **Lc**
10 **¶**
tho gieng petrus zi imo
intiquad trohtin so ofto gisuntot
in mir min bruoder

int ih thanne for lazu imo
unzan sibunstant tho quad imo
ther heilant. ni quidu ih thir
unzan sibunstant

¶
¶
ouh unzin sibunzug stant an sibunuuarb
bidu gibilidot ist

himilo richi manne
cuninge ther dar uuolta reda
sezzen mit sinen scalcon
int mittu her bigonda reda
sezzen. braht uuard imo
ein ther scolta zehen.

thusunta talentono
mittu her ni habeta
uuanan gutti. gibot man
ther herro zuor coufanne
int sina quenun int kind
int ellu thiu her habeta
int uor getan, nidar tho uallenta
ther scale. bat man

159
dicens; patientiam habe in me
& omnia reddam tibi;
misertus autem dñs serui illius
dimisit eū & debitum
dimisit ei; egressus seruus ille
inuenit unum de conseruis suis
qui debebat ei centū denarios;
& tenens suffocabat eum
dicens. redde quod debes;
& procidens conseruus eius
rogabat eum dicens;
patientiam habe in me
& omnia reddam tibi;
ille autem noluit. sed abiit
& misit eum in carcerem
donec redderē debitum
uidentes autem conserui eius
quae fiebant contristati sunt
ualde & uenerunt
& narrauerunt domino suo
omnia quae facta fuerant.
Tunc uocauit illū dominus suus
& ait illi; serue nequam
omne debitum dimisi tibi
quoniam rogasti me;
non ergo oportuit & te
misereri conserui tui
sicut & ego tui misertus sum.
& iratus dominus eius
tradidit eum tortoribus
quoadusque redderē

quedenti. gidult habe in mir
inti ih uor gultu alliu thir
miltanti ther herrother scalkes
uor liez inan inti thia sculd
for liezimo ut gangenti tho ther scale
fant einan sinan eban scale
ther scolta imo zehenzug pfendingo
inti gifahenti thamfta inan
sus quedenti. for gult thaz thu scale
nidar tho fallanti sin eban scale
bat inan sus quedenti.
gidult habe in mir
inti ih uor gultu alliu thir.
her tho niuuolta. ouh geng
inti santa inan in karkeri
unz uor gultu thia sculd.
tho gifahenti sine eban scale
thiu dar uuarun. gitruobte uurdun
thrato. inti quamun
inti sage tun iro herren
alliu thiu gitani uuarun
tho gihalota inan sin herro
inti quad imo. abuh scale
alla sculd uor liez thir
uuantu thu mih bati.
nigilamf thir
zimiltenne thines eben scalkes
so so ih thir milti uuas
tho arbolgan uuard sin herro
salta inan uuirzinarin
unzan uorgultu

uniuersum debitum
 Sic & pater meus caelestis
 faciat uobis si non remissertis
 unusquisque fratri suo
 decordibus uestris

C Et factum est
 cum consummasset ih̄s

sermone istos migravit
 agalilea. & uenit in fines
 iudeae trans iordanem
 & secutae sunt eum
 turbae multae & curauit eos
 ibi; & accesserunt ad eum
 pharisei. temptantes eum
 & dicentes; Si licet homini
 dimittere uxorem suam
 quacumque ex causa;
 qui respondens ait eis;
 non legistis quia qui fecit
 ab initio masculinum
 & feminam fecit eos;
 & dixit. propter hoc dimittat
 homo patrem & matrem
 & adhaerebit uxori suae
 & erunt duo in carne una
 itaque iam non sunt duo
 sed una caro.
 quod ergo dñs coniunxit
 homo non separet;
 Dicunt illi. quid moyses
 mandauit dari libellum

alla thiasculd.
 inti so min fater himilisg
 tuot iu oba ni uor lazzit
 enerogiuelih sinemo bruoder
 fon iuuaren her zon
 inti uuard tho gita an
 mitau gi entota ther heilan
 thisu uuort fuor
 fon galilea inti quam inthiu enti
 iudeae ubar iordanen
 inti folgetun inan
 manege menigi inti heiltsie
 thar. inti zuo giengun tho zumo
 thie pharisei costente inan
 intiquadun. ist ar loubit manne
 zi uor lazzanna sina quenun
 fon sih uuelicheru sachu
 her tho antuurtita intiquadin
 nilasut ir thar thie dar tetta
 fon anaginne gomman
 inti uuib tetta sie.
 intiquad. thuruh thar uor lazzit
 man fater inti muoter
 inti zuo clebet sinero quenun
 inti sint zuuei inenemo fleisge
 iu giuuesso nisint zuuei
 ouh ein fleisg.
 thar got zisamane gispren
 man nizi sceide
 thoquadun sie imo. uuaz moyses
 gibot zigebarne buoh

repudiij & dimittere.
ait illis. quō moyses
adduriam cordis uestri
permisit uobis dimittere
uxores uestras

Text
11
Le cxxv

A b initio autē non sic fuit.
dico autē. quia quicumque
dimiserit uxorem suam
nisi ob fornicationem
& aliam duxerit moechatur
& quidimissam
duxerit moechatur.

Text
11
Le

Text
11
Le cxxvi

D icunt ei discipuli eius
si ita est causa hominis
cum muliere. non expedit
nubere. quid dixit.
non omnes capiunt
uerbum istud. sed quibus
datum est. sunt enim eunuchi
qui de matris utero
sic nati sunt; & sunt eunuchi
qui facti sunt ab hominibus;
& sunt eunuchi qui se ipsos
castrauerunt propter
regnum caelorum

Text
11
Le

qui potest capere capiat.

Text
11
Le cxxvii

T unc oblata sunt ei paruuli
ut manus eis imponeret.
& oraret. discipuli autem
increpabant eos. ih̄s uero
ait eis. finite paruulos

Text
11
Le

ar tribannes inta zifor lazzanne
tho quad her in. uuantamoyse
ziherti iuuare herzen
for liez iu for lazzan
iuuara quenun

fon anaginne ni uuas so
ih quidu. bidia so uuelih
uor lazzit sina quenun
noba thuruh huor
intandera leitt huorot.
intather thia for lazzanun
gi halot huorot.

tho quadun imo sine iungoron
oba so ist mannes sacha
mit uuibe. thanne nist biderbi
zigi huuene. her quad tho
nalles alle nigi fahent
thiz uuort. ouh then
gigeban ist. sint ar uiurte
thie dar fon iro muoter reua
so giborane sint. inta sint aruiurte
thie dar gitane sint fon mannan
inta sint aruiurte. thie sih selbon
aruiurtun thuruh
himilorichi

ther mugi bifahan bifah
tho brahtun imo luzile
thaz her sino henti insie sata
inta bettoti. sine iungoron
increbotun sie. ther heilant
quad tho m. lazzet thie luzilon

& nolite eos prohibere
ad me uenire; talium est enī
regnum caelorum;
& cum in posuisset eis manus
abiit inde; erant autem
appropinquantēs ei
publicani & peccatores
1c multi ut audirent eum;
& murmurabant pharisei
& scribae dicentes.
quia hic peccatores recipit
& manducat cum illis;

10 **101xxxv** **x** Posthaec ambulabat ih̄s
in galilea. non enim uolebat
in iudeam ambulare. quia
quaerebant eū iudei interficere;
1c **101** **101xxxv** **x** **1c** **10** **101xxxv** **x** **1c**
Ad erant autem quidam.
ipso intempore nuntiantes
illi de galileis. quorum
sanguinem pilatus miscuit
cum sacrificiis eorum;
& respondens dixit illis;
putatis. quod hi galilei
prae omnibus galileis
peccatores fuerunt.
quia talia passi sunt;
nondico uobis.
sed nisi paenitentiam
habueritis omnes similiter
peribitis. sicut illi.
decem & octo. supra quos

inti nicuret sie uueren
zimir caman. sulichero ift
humilo richi.
inti mittu ana satta in sino henna
gieng thana; uuarun tho
nabenti sih imo
firn folle man inta suntige
manege thax sie inan gihortin.
inti murmorotun thie pharisei
inta thie scribera sus quedenti;
theserint fahit suntige
inti izzit mit in
after thiugeng ther heilant
ingalileā. ni uolta her
in iudeam gangan. bidiu
souhtun inan iudei ziar slahanna
uuarun thar sume az
intheru ziti sagetun
imo fon galileis. thero
bluot pilatus misgita
mit iro bluoftran
tho antuurtita inta quad
uuanet ir thax these galilei
fora allen galileis
suntige uuarin
uuantā sie sulichu thruotun
ni quidu ih iū thax
ouh oba ir riua
ni habet alle samant
foruuerdet sama so thie
ahco zeheni ubar thie

caecidit turris insiloam.
& occidit eos; putatis
quia & ipsi debitores fuerunt
praeter omnes homines
habitantes in hierusalem
nondico uobis.
sed si non paenitentia egeritis
omnes similiter peribitis.

Lc **Leclxxij** Dicebat autem hanc similitudinem. **Lc**

arborem ficu habebat
quidam plantatam
in uinea sua.

& uenit quaerens fructum
in illa. & non inuenit.

Dixit autem ad cultorem
uineae. ecce

anni tres sunt. ex quo uenio
quaerens fructum
in ficulnea hac
& non inuenio.

succide ergo illam

ut quid & iam terram occupat.

at ille respondens dixit illi.

domine dimitte illam & hoc anno
usque dum fodiam circa illam
& mittam stercora

& si quidem fecerit fructum;
sin autem infuturum succides eam.

Ciii **Lcclxxij** **Lc** Erat autem docens in synagoga
eorum sabbatis. & ecce mulier
quae habebat spiritum infirmitatis

gifel tura insiloa

inti ar slaog sie. uuanet ir
thar thie sculdige uuarin
ubar alle man

ar tonte in hierusalem

ni quidu ih iu so

ouh oba ir riuua ni tuot

alle selp sama for uuerdet.

tho quad her thesa ratissa

phig boum habeta

sum giflantotan

in sinemo uuingarten

inti quam suo chen uuahsamon

in themo boume inti nisant.

tho quad her zithemo bigangere

thes uuingarten. senu nu

sint thriu iar. fonthiu ih quementa

suo chen uuahs. mon

in thesemo phig boume

inti nisintu

hou inan thana

ziu habet her thie erda ingimeitun

her tho antuur tenti quadimo.

herro for lax in thiz eina iar

unzin ih inan umbi grabu

inti mist tuo. gituon

oba her thanne uuahs. mon tuo

anderes in tuo uuarti hau in thana

uuas lerenti in thinge

iro sambazzagan. senu tho uuib

thiu habeta geist unmahti

164
annis decem & octo
& erat inclinata
nec omnino poterat sursum
respicere. quamcū uidisset
ih̄s. uocauit ad se.
& ait illi. mulier dimissa es
ab infirmitate tua.
& imposuit illi manus
& confestim erecta est
& glorificabat dñm.

Leclxv
m̄ exvi

Respondens autē archisynagogus

indignans. quia sabbato
curasset ih̄s; dicebat
turbae. Sex dies sunt
in quibus oportet operari.
in his ergo uenite & curamini
& non in die sabbati.
respondens autē ih̄s & dixit;
hypochritae unusquisq. urm̄
sabbato non soluit bouē suū
aut asinum apud praeseptio.
& ducit ad aquare.
hanc autē filiam abraham
quam alligauit satanas
ecce decem & octo annis
non oportuit solui
auunculo isto die sabbati.

Leclxvi
x

Et cum haec diceret
erubescabant omnes
aduersarii eius. & omnis
populus gaudebat muni

uersis

ah̄to zehen iār

inti uuas nidar gineigit.
noh zithuruh stalta nimolhta uf
scouuon thiermittu gisah
ther heilant. gihalota sia ziimo
inti quad iru. uuib for laran bis
fon thineru un malhti
inti ana satta iru hant
inti slumo uuard ar rihtit
inti turisota got

Lecl antuurtita tho heristo thes thinges

un uuirdanti thaz insamburtag
ther heilant heilta. quad
theru menigi. sehstaga sint
inthen gilimphit ziuiurkenne
inthen comet ir intiuuerdet giheilte.
nalles insamburtag
tho antuurtita ther heilant intiquad
lichezera emerogiuelih iuuar
insamburtag nilosir sinan ohson
odo esil fon crippu
inti leitit inan zitrenku
thesa tohter abrahames
thie dar gibant satanas
senu ah̄to zehen iār
nigilamf sia zilosenne
fon thesemo gibente insamburtag
tho her thisiu quad
scamatun sih alle
sine genginsachon. inti al
thaz folc gisah intehen

CIII quae gloriose fiebant ab eis;
Erat autem **10**
 In proximo
 dies festus
 iudeorum
 sceno phesia.
 dixerunt autem
 adeum fratres eius.
 transi hinc
 & uade in iudeam.
 ut & discipuli tui
 uideant opera tua
 quae facis.
 nemo quippe
 in occulto quid facit
 & quaerit ipse
 in palam esse.
 si haec facis
 manifesta te ipsum
 mundo
 neque enim fratres eius
 credebant in eum.
 dicit ergo eis Ihs.
 tempus meum.
 nondum aduenit.
 tempus autem uerum
 semper est paratum
 non potest mundus
 odisse uos
 me autem odit
 quia ego

thiudar tiurliche uuarun fon imo;
 uuas uuarliche
 In nahi
 It mali tag
 ludeno
 scato selidono
 tho quadon
 zimo sine bruoder
 far hina
 In tifar In iudeno lant.
 thaz thine iungeron
 gisehen thinu uuere.
 thiuthu tuoft.
 nioman giuuisso
 In taugle uuartuot
 In tisuochit her
 In offane uuesan
 obathu thiz tuoft
 offono thih selbon
 mittile garte
 nob sine bruoder
 giloubton In inan
 thoquad in der heilant
 min zit
 niquam nohnu
 luuar zit
 simblon ist garo.
 ni mag ther mittile gart
 hazzon iuuuuh
 mih hazzot
 bithiu uuanderh

100
testimonium phibeo de illo
quia opera eius
mala sunt
uos ascendite ad diem festum hunc
ego non ascendo
ad diem festum istum
quia meum tempus
nondum impletum est
haec cum dixisset
ipse mansit in galilea
ut autem ascenderunt fratres eius
tunc & ipse ascendit
ad diem festum
non manifeste
sed quasi in occulto
iudei ergo querebant eum
in die festo & dicebant
ubi est ille
& murmur multus
de eo erat in turba
quidam enim dicebant quod bonum
alii autem dicebant non
sed seducit turbas
nemo tamen palam
loquebatur de illo
propter nomen iudeorum
la autem die festo
mediante
ascendit in
in templum & docebat
& mirabantur iudei

giuuu in essi sagen uona imo
bithiu uuanta sinu uuere
ubilu sint / dage
ir er stigent i desemo it malen
ih ner stigu
i desemo it malen dage
bithiu uuante minit
nist nohnu erfullit
mit thiuer thisu quad
er uuonada in galileu
tho the stigu sine bruoder
thoer steig her uf.
i themo it malen dage
naller of phano
ouh so seher touglo.
iudei uuarlcho suohton in an
in mallicherno tage in quadun
uuar ist er
in manag murmurunga
fona imo uuas in theromenigi
sume quadun quot ist er
andrequadun nein
ouh forlettit menigi
niomanthohu uidero offono
sprah fon imo
thuruh theru iudeno forahra
iutho themo it malen tage
halp scritanemo
ar steig ther heilant
in tempal in tileerta
in uuntraton the iudei

dicentes quomodo hic
litteras fecit
cum non didicerit
respondit eis ih̄s
& dixit. me ad doctrina
non est mea. sed ei qui misit me
si quis uoluerit
uoluntatem eius facere
cognoscat de doctrina
utrum ex deo sit
an ego a me ipso loquar
quia semper & ipso loquitur
gloriam propriam quaerit
quia autem quaerit gloriam dei
qui misit illum
hic uerax est
& in iustitia in illo non est.
Non enim moyses dedit uobis legem
& nemo ex uobis facit legem
quid me queritis
interficere
respondit turba & dixit
demonium habes
quis te querit
interficere
respondit ih̄s
& dixit. unum opus feci.
& omnes miramini.
propter ea moyses
dedit uobis circumcisionem
non quia ex moyse est

27
susquedenti uuo theser
buoh stabauuer
mit tu ersie nilem &
tho antlingita in the heilant
Intiquad. minlera / santa
nist min. ouh thesthiem ih̄
obauuer uuili
sinan uuillontuon
uor stentit uonleru
uuedar fongote si
o doih fon mir selbomo spreche
ther fonimo selbomo sprichit
eiginatiurida suo chit
ther thar suo chit sinatiurida
ther man santa
ther ist uuar uurti
Inti unreht nist inimo.
enomoyses gabhu euua
Inti nioman fonu tuoteuua
Tihumih suo ch &
Ziar slahanne / Intiquad
tho antelengita thiumenigi
tiu ual habes
uuer suo chit thih
Ziar slahanne
tho antuurtitather heilant
Intiquad. ein uuer tetah
Inti alle uuntrot in
thuruh thax moyses
gab iu bisnit nessi.
nalles bi diurthasiu fon moyses si.

sed ex patribus. & In sabbato
circumciditis hominem
si circum cisionem
accipit homo In sabbato
ut non solvatur lex moris.
mihi Indignamini
quia totum hominem
sanum feci In sabbato.
Nolite iudicare
a duersus faciem
sed iustum iudiciū iudicate.
dicebant ergo quidam
ex hierosolimis.
nonne hic est quem quaerunt
interficere. & ecce palam
loquitur & nihil ei dicunt
numquid uere cognouerunt
principes.
quia hic est xps.
sed hunc scimus
unde sit.
xps autem cum uenerit
nemo scit.
unde sit.

10 LXXVI
at exii
1c exviii

Clamabat ergo docens
In templo ihs
& dicens. & me scitis.
& unde sim scitis
& a me ipso non ueni
sed est uerus qui misit me
quem uos nescitis.

oh fon factoron lra In sambaztag
bis uidet ir man.
oba umbis nit nessi
In fahit man In sambaztag.
thaz nisi zilos it morseses euua
mih unu uir det
bithiu uuantih allan man
heilan teta In sambaztag.
nicuret duoman
uuidar annuze
oh rehtan duom duomet
tho quadun sume
fon hierusalem
enonist thiz ther then ir suo chet
ziars la hanne lra her offano
sprihhit lra sie ni queden imon uuuht.
enonifor stuotum zi uuare
the heroston
thaz thiz ist christus
oh thesan uuiz zumes
uuanan her ist.
christ channe her quimit
channe muueiz noman
uuanan her ist.
reof her lerenti
lra the mo temple ther heilant
lra queden lra mih uuiz zunt
lra uuanan ihs uuiz zunt.
lra fon mir selbomo ni quam
oh her uuar ist ther mih santa
then ir muuiz zunt.

10 at
1c

ego scio eum
quia ab ipso sum
& ipse me misit.
& si dixerō
quia nescio eum
erosimilis uobis mendax.

Querebant ergo eum
ad praehendere & nemo
misit in illum manus
quia nondum uenerat
hora eius.

D & uerba autem
multa crediderunt in eum.
& dicebant. xps cum uenerit
numquid plura signa facit
quam quae hic facit;

Ait autem ei quidam
d & uerba. magister
dic fratri meo
ut diuidat mecum hereditatem
At ille dixit ei. homo
quis me constituit iudicem
aut diuisorem supra uos
dixitque ad illos
uidete & caute
ab omni auaritia
quia non in habundantia
cuiusquam uita eius est.
ex his quae possidet.
dixit autem similitudinem
ad illos dicens.

ih uueiz man
bitchu uuantā fonimobin.
lnti her santa mih.
lnti oba ih quidu
thaz ih nuueiz man
thanne binih gilih iū luggi.
thosuohtun sie man
zigifahanne. lnti neoman
nisanta inman sina hant
bitchu nōh thanne ni quam
sin ztt.

fontheru menigi
manage giloub dun inman
lntiqua dun. christ thanne her quumit
eno tuot her thanne manager unzeihan
thanne theser tuot.

tho quad imo sum
fontheru menigi. meistar
quid minemo bruoder
thaz her teile mit mir erbi
her quat imo tho. man.
uuer mih sazta ziduomen
odo teilari ubar iū uuih.
tho quad her zim.
gisehet lnti uuar tet
fon alleru giridu
bitchu uuantā nist in ginuht sum
eininger lib.
fonthen thiu her bisiz ztt.
tho quad her gilih nessi
zim sus quardenti.

170
hominis cuiusdam diuitis
uberes fructus ager attulit.
& cogitabat intrare dicens.
quid faciam quod non habeo
quo congregem
fructus meos. & dixit.
hoc faciam. destruam horreum meum
& maiora faciam & illuc
congregabo omnia
quae nata sunt mihi.
& bonum meum. & dicam
animae meae. Anima
habes multa bona
posita in annos plurimos.
requiesce comede bibe epulare
dixit autem illi dñs. Stulte
hac nocte animam tuam
repperunt a te.
quae autem parasti cuius eris.
sicut est qui sibi thesaurizat.
& non est in dñm diues.

CVI
of CVII
II
of CXIII
Le CXVIII

Et cum egressus esset
in viam. procurrens quidam
genu flexu ante eum
rogabat eum dicens.
magister bone quid boni faciam
ut habeam vitam aeternam
qui dixit ei.
quid me interrogas de bono
nemo bonus nisi unus dñs
si autem uis ad vitam ingredi

sih ueliches mannes otaget
ginulit sama fruh accar frambralta.
Inti thahra Innan imosusquedenti
uuaz tuon thaz ih ni haben
uuara ih gisamano
mine uuahs mon. Inti quad
thaz tuon. zibrichumina saura
Inti merun tuon Inti thara
gisamanon alliu
thiu dar giboraniusint mir.
Inti miniu guot. Inti qui du
mineru selu. sela
habes managiu guot
gisazau Inmanagiu iar.
refa iz Inti trink Inti goumi
tho quad Imogot. tumbo
Inti herri nahit thina sela
suochemt fonthir.
thiu thiu gigarauuitas uuessint thiu.
soist ther ther imoselbomo drisiuut.
Inti nist Ingote otag.
mit tu her uz gangenti uuas
Inuuek. furi loufanti sum
giboganemo kneuuefuriman
bat Inan susquedenti
guot meisar uuaz guotes tuon
thaz ih habe euum lib.
tho quuat her imo
uuaz mih frages fon guote
neoman nist guot mibi emgot.
ob. athu uuolles zilibe lngangan

of
Le

serua mandata. dixit illi.
quae. ih̄s autem dixit
non occides non adulterabis.
non furtum facies
non falsum testimonium dices
honora patrem tuū & matrem
& diligis proximum tuum
sicut te ipsum.

dixit illi adolescens
omnia haec custodiui
a iuuentute mea
quid adhuc mihi deest.

of cxviii
11
of cxviii
1 cxxviii

ih̄s autem intutus eum
dilexit eum & dixit illi
unum tibi deest.

si uis perfectus esse
uade uende quae habes
& da pauperibus.
& habebis thesaurū in caelo
& ueni sequere me.

of 1c

Cum audisset adolescens
uerbum. abiit tristis
erat enim diues ualde
& multas possessiones habens
& circum inspiciebat ih̄s
atque discipulis suis
quā difficile qui pecunias habet
in regnum dī introibunt
amen dico uobis.
quia diues difficile
introibit in regnum caelorum

of 1c

270
hale bibot. thoquadher imo.
uuelichiu. thoquadther heilant
nislakes. niuoros
nitues thiuba

ni quedes luggi giuuz nessi.
ere thinan fater intimuoter.
Intaminnos thinnāniston
sothih selbon.

thoquadimo ther iungo.
alluithisu ghieltih
fonminera iugundi.

uuaz ist mir nohnu uuan.

tho ther heilant inanscouuont
minnota inan litaquadimo
ein ist thir uuan.

obathu uuolles thurub thiganuuēsan.

far for coufi thiuthu habes.

lita gib thiuthurfa gon

lita thannae habes tresoln himile.

lita quim folge mir.

mittiu ghiorta ther iungo

thaz uuort gieng gitruobit.

uuas ehtig thirato.

lita manago ehti habenti

lita umbi scouuont ther heilant

quad sinen iungoron.

uuounodo thiedar scaz habent

ingotes richi ingangent

uuar quidu ihu.

uuanta otas unodo

ingengit lirihi himilo.

M c x c v
 n r c c v m m
 l c c c x x

५०

отъ ехви

of exxvii

Техуи

of
Lc

mit gote allius sint odi.

thoquad in ther heilan

ubar zuuelif sedal

uar quiduihū.

grunelih therdar-for-laz

hus odo sine eldiron

odo bruo der odo suuſter

odo fater odo muoter

173
aut uxorem aut filios
aut agros ppter regnū celorū
& nomen meum
& propter euangelium
centuplum accipiet.

of ex **N**unc in hoc tempore **of**
domos & fratres.
& sorores & matres
& filios & agros
cum persecutionibus.

of **E**t in futuro uitam aeternam
possedebit. multi autē erunt
primi nouissimi
& nouissimi primi.

Le ex **A**udiebant autē omnia haec **Le**
pharisei qui erant auari
& deridebant illum
& ait illis. uos estis
qui iustificatis uos
coram hominibus
dñs autem nouit corda urā
quia quod hominib; altū est
abominatio est ante dñm

CVII
Le ex **I**terum dixit. **Le**
homo quidam erat diues
& induebatur purpura
& brisso. & epulabatur
cotidie splendidae
& erat quidam mendicus
nomine lazarus
qui iacebat ad ianuam eius

odo quēnūn odo kind
odo accara thuruh himilorich.

liti minan namon
liti thuruh euangelium
zehenzucfalt liti fahit
nu liti heria ztq.

hus liti bruoder
liti suuister liti muoter
liti kind liti accara
mit alt nessim.

liti liti zuo uuarta euuim lib
bisizent. manege uuerdent
eriston iungiston

liti thie iungiston eriston
gihortun alliu thisu
thie pharisei thiedar uuarungire
liti seinfitun man
thoquadher in irbirut
thiedar iuuuuh reht festigot
fora mannon

got uueriz iū uuariherzun
bidiu thaz mit mannon hohist
thazist leid lih fora gotē.

thoquadher in abur
sum man uuas ottag
liti gara uutta sih mit gota uuebbe
liti mit liti nimo liti guomota
gtago beralito.

liti uuassum arin betalari
ginem nit lazarus
ther lag zisinen turun

174
ulceribus plenus
cupiens saturari
demictis quae cadebant
demensa diuitis
sed & canes ueniebant
& lingeabant ulcera eius.
factum est autem
ut moreretur mendicus
& postaretur ab angelis
In sinum abraham
mostuus est autem & diues
& sepultus est In inferno
eleuans autem oculos suos
cum esset In tormentis
uidebat abraham a longe
& lazarus In sinu eius
& ipse clamans dixit
pater abraham miserere mei
& mitte lazarus ut Intinguat
extremum digiti sui
In aqua ut refrigere
linguam meam
quia crucior In hac flamma
& dixit illi abraham
fili recordare quia recepisti
bona Inuita tua
& lazarus similiter mala
nunc autem hic consolatur
tu uero cruciaris
& In his omnibus
Inter uos & nos

fol gisuuere
gerota sih zigisatonne
fon then brosmen thiedar midar fiellun
fon themo disga thes otagen.
oh hunta quamun
Inti leccodun sinu gisuuer
uuard tho gitan.
thaz arstarp ther betalari
Inti uuas gtragan fon engilon
In barm abrahames
arstarp ouh ther otago
Inti uuard bigraban In bellu
uf heuenti sinu ougun
mitthiu her uuas In uuzin
gisah abrahaman rumana
Inti lazarus In sinemo barme
Inti her ruofenti quad.
fater abraham mita mir
Inti senti lazarus thaz her dunco
thaz lezzista teil sines fingares
In uuazzar thaz her gicuo
mina zungun
uuanta ih quilu In thesemolouge
tho quad imo abraham
kind gihugi brithu thulnt fiengi
guotiu In thinemo libe
Inti lazarus sosama ubiliu
nuist theser gisfluobrit
thubist giquelit
Inti In thesen allen
untar iu Inti untar uns

chaos magnū firmatum est
ut hi qui uolunt hinc transire
ad uos non possunt
neque inde huc transire.
rogo ergo te pater
ut mittas eum in domū patris mei
habeo enim quinque fratres
ut testentur illis ne & ipsi ueniant
in locum hunc tormentorum
& ait illi abraham
habent moysen & prophetas
audiant illos. At ille dixit
non pater abraham
sed si quis ex mortuis uertit ad eos
penitentiam agent.
At autem illi
si moysen & prophetas
non audiunt: neque si quis
ex mortuis resurrexerit credent.

cxviii Dicebat autem & ad discipulos suos
Lece homo quidam erat diues.
x qui habebat uilicū
& hic diffamatus est
apud illum. quasi dissipasset
bona ipsius. & uocauit illum
& ait illi.

quid hoc audio de te.
redde rationē uilicationis tuae
iam enim non poteris uilicare.
At autem uilicus intra se
quid faciam quia dominus meus

175
nichil ungar merchi gifest inot ist.
thaz thiedar uuollent hinar faran
ziū nimugun
noh thanan hera faran.
ih bttu thih fater
thaz man sentes in hūs mines fater
haben finf bruoder
thaz her in cunde min siequemen
in thesa stat uuizo
tho quad imo abraham
habent moysen in ti uuizogon
horensie. tho quad her.
ni fater abraham
oh oba uuer fontoten gengt zih.
ruua tuont
tho quad her imo.
o ba sie moysen in ti uuizogon
ni horent. noh oba uuer
fontode arstentit gilo uerent.
tho quad her zisinen iungeron.
summan uuas ottag.
ther habeta sculd herzon.
in ti ther uuas in luumunt hafe
mit imo. samaso her ziuurfi
sinu guot. in ti gihalota in an.
in ti quad imo.
zihu gihoru ih sulih lastar fontur
gib reda thines ambahres.
in nima in ti sculd herzo in
tho quad ther sculd herzo in nima imo.
uuaz tuon ih uuantam in herzo.

175
auferet a me uilicationem
fodere non ualeo
mendicare erubesco.
scio quid faciam.
ut cum amotus fuero
a uilicatione recipiant me
In domos suas conuocatis itaque
singulis debitoribus.
dominus sui dicebat primo
quantum debes domino meo
at ille dixit. centum cados
olei. dixitque illi.
accipe cautionem tuam
& sede cito scribe quinquaginta
deinde alio dixit.
tu uero quantum debes. quia ait.
centum choros tritici.
ait illi. accipe litteras tuas.
& scribe octoginta
& laudauit dominus
uileum iniquitatis
quia prudenter fecisset.
quia filii huius saeculi
prudentiores filii lucis
In generatione sua sunt.
& ego uobis dico. facite uos amicos
de mammona iniquitatis.
ut cum defeceritis recipiant uos
In aeterna tabernacula.
qui fidelis est In minimo
& In maiori fidelis est.

Ar firrt fon mir min ambahrt.
ih nimag graban.
betolon scamen mih.
ih uueiz uuaz tuon.
thanne ih ar uuor fan uuirdu
fonthem o ambabte lirt fahent mih
In uro hus. gihaloten tho
suntar gi uuelihen sculdigon.
sines herren. quadthem o eristen.
uuio filu scalttu minemo herren.
herquad tho. zehen zug mezzo
oles. tho quadher imo.
lirt fah thin scribazzusi
lirt sizzi sluumo lirt scrib finfzug.
tho quadher andremo.
uuio filu scalttu. ther quad tho.
zehen zug mezzo uueiz zes.
tho quadher imo. lirt fah thine buohstaba
lirt scrib alro zug.
lirt lobota ther herro
then ambahrt thes unrehtes
uuanta her uuus licho teta
bidiu uuanta thiukindtherra uueraldi
uuiseron then liohthes kindon.
In uro cunne sirt.
lirt ih quidu in tuot in frunta.
fonthen uuolon unrehtes
mittu ir zuganger lirt fahen uuunh
In euuina selida.
therdar gtriuuu ist In minnisten
ther ist lirt hem mereng triuuu.

& qui in modico iniquus est
& in maiori iniquus est
si ergo in iniquo manducatae
fideles non fuistis
quod uestrum est quis credit uobis
& si in alieno fideles
non fuistis quod uestrum est
quis dabit uobis.

le d viii
x

Ille autem seruus qui cognouit **lc**
uoluntatem domini sui & non parauit
& non fecit secundum uoluntatem eius
uapulauit multis
qui autem non cognouit
& fecit digna uapulauit
plagis paucis.
omni autem cui multum datum est.
multum quaeretur ab eo.
& cui commendauerunt
multum plus petunt ab eo.

of xcv
le clx

Nescitis quia igne ueni
mittere in terra
& quid uolo nisi ut accendatur
baptismum habeo baptizari
& quomodo turbor
usque dum perficiatur.

cxviii
of cc
x

Simile est enim regnum celorum **of**
homini patri familias
qui exiit primo mane
conducere operarios in uinea sua
conuentione autem facta
cum operarios ex denario diurno

therdar inthemo luzilen unrehtist.
ther ist inthemo meren unreht.
oba in inthemo unrehten uuolen
gitriu uue niuuarut
thazdar in uuer ist uuer bifiliht iz in
in tiobair inthemo fremideng gitriu uue
niuuarut. thazdar in uuer ist.
uuer gibit iz in
ther sealt therdar for stuont.
sines herren uuillon in anigara uuta
in ti neta after sinemo uuillen
uuirdit manegen bifillit.
therdar ni for stuont
in ti neta uuirdigiu uuirdit bifillit
luzilen fillungon.
io gilichemo themodar filogigeban ist.
filo suoht man fon imo.
in ti themo filu bifiluhun.
mer uergont fon imo.
niuuzzit in thaz ih fiur quam
zisentanne in erda
in ti uuaz uuilla noba iz in brennit uuerte
ih haben toufi gitouft uuerdan
in ti uuio bin gitruobit
unza iz gifremt uuirdit.
gilih ist himilo richi
manne huius ger fater.
therdar uz gieng fruol in morgan.
gileitan uuirdon in sinan uuimgart
gizunfti gitan era
mit then uuirdon fontage lone

misit eos in vineam suam
 & egressus circa horam tertiam
 vidit alios stantes in foro
 otiosos. & illis dixit
 Ite & vos in vineam.
 & quod iustum fuerit dabo vobis.
 illi autem abierunt.
 iterum autem exiit circa sextam
 & nonam horam.
 & fecit similiter.
 circa undecimam vero exiit
 & inuenit alios stantes.
 & dicit illis. quid hic statis
 tota die otiosi. dicunt ei.
 quia nemo nos conduxit.
 dicit illis. Ite & vos in vineam.
 cum sero autem factum esset
 dicit dominus vineae
 procuratori suo. uoca operarios
 & redde illis mercedem
 Incipiens a nouissimis
 usque ad primos
 cum uenissent ergo qui circa
 undecimam horam uenerant
 acceperunt singulos denarios.
 uenientes autem & primi
 arbitrati sunt quod plus essent
 accepturi. acceperunt autem & ipsi
 singulos denarios
 & accipientes murmurabant
 ad contra patrem familias dicentes

sancta sie in sinan uuingart
 In tiaz gangenti umbithie thritunzt
 gisah andre stantente in strazu
 In gimertun. In tiaz quad in.
 farec in in minan uuingart
 In tiaz zirehte uurdit gibu in
 sie tho giengun.
 aburgeng her tho umbithia sextun
 In tiaz umbithia nuntunzt
 In tiaz eta sama.
 umbithia en listunzt uz gieng
 In tiaz andre stantente.
 In tiaz quad in. ziu stet in
 allantag un nuz. quadun imo.
 uuantan noman unsil giletta.
 tho quadher in farec in in minan uuingart
 tho iz aband uuard.
 quadther herro thes uuingarten
 sinemo ambahre. halo thie uurtun
 In tiaz gile in mietta
 biginnenti fontchen uingiston
 unzun thie eriston
 tho thie quamun thie dar umbi
 thia en listunzt quamun
 In tiaz siegun suntringon phenninga
 tho quamun thie eriston
 uuantun thiaz sie mera uuarin
 In tiaz fahenti. In tiaz siegun sie
 suntringon phenninga
 In tiaz tho In tiaz fahenti. murmulotun
 uuidar fater thes huius gesquedenti.

279
huius nouissimi una hora feceris
& pares illos nobis fecisti
qui postauimus pondus
diei & estis
at ille respondens uni eorum
dixit. Amice non facio tibi
iniuriam. nunc conuenisti
mecum ex denario
tolle quod tuum est & uade
uolo aut & huic nouissimo
dare. sicut & tibi.
aut non licet mihi
quod uolo facere
an oculus tuus nequam est
quia ego bonus sum.
ficerunt nouissimi primi
& primi nouissimi
multi enim sunt uocati
pauci autem electi.

cx
Le clxxvi **¶** Et factum est ut intraret
x in domum cuiusdam principis
phariseorum sabbato
manducare panem
& ipsi obseruabant eum.
& ecce homo quidam
hydropicus. erat ante illum

Le clxxvii **¶** Et respondens ih̄s
¶ dixit ad legis peritos
¶ & phariseos dicens.
silice sabbato curare
at ille tacuerunt.

these iungiston einazit tatun
lnti eban gliche tatisie uns.
uuir thie triuogumes burdin
thes dages lnti thera hizza.
her ant uur tta iro einomo
lnti quad. friunt nraonib thir.
harm. eno nigizun fagota stuthih
mit mir sonthemo phennige.
nim thaz dar thim ist lnti far.
ih uuilla themo iungisten
geban. sama so thir.
odo nist mir arloubit
thaz ih uuilla tuon
odo thim ouga abuh ist
bidu uuanta ih quot bin.
so sint thie iungiston eriston
lnti thie eriston iungiston
manege sint giladote
fohesint gicordane.
lnti gibur tta tho her lngieng
lnti hus sumiliches heristen
fariseo lnti sambaztag
ziezzanne brot
lnti sie bihietun inan.
lnti sinu sum man
uuaz zar sioh. uuas fora imo
tho ant uur tta ther heilant
quad zethen euua gilerten
lnti zithen farisein quedeni.
ist arluobit lnti sambaztag zihelanne
sie suuigetun.

ipse uero ad praehensum
sanauit eum ac dimisit
& respondens ad illos dixit
cuius uirum asinus aut bos
in puteum cecidit & non continuo
extrahat illud die sabbati
& non poterant ad haec
respondere illi.

Le clxxvii **X** Dicebat autem & ad inuitatos **Le**
parabolam. Intendens
quomodo primos accubitus
eligerent dicens ad illos
cum inuitatus fueris
ad nuptias non discumbas
in primo loco ne forte
honoratior tibi inuitatus
abeo & uenies is
quite & illum uocauit
dicat tibi. da huic locum.
& tunc incipias cum rubore
nouissimum locum tenere
sed cum uocatus fueris
uade recumbe in nouissimo loco
ut cum uenerit quite inuitatus
dicat tibi. Amice ascende
superius. tunc erit tibi gloria
coram simul discumbentibus.

Le clxxviii
cc xxxi **X** Quia omnis qui se exaltat
humiliabitur.
& qui se humiliat
exaltabitur.

hertho bifanganan
heita man lntafor liez.
lnti hertho antuurtata ziliquad
uueliches in uuer esil odo ohso
lnphuz zifellit. lnti thanne nislumo
ziuhit man uz lntambaztag.
lnta sie nimohitun zithen
giant uurtaln imo.
quadher tho zithen giladoten
ratissa. scou uuonti
uuosie thiufuristun sedal
giurun quedeni zilin.
thanne thu giladot uuerdes
zibrit louftin nigisizzes
lnti hera furistun steta minodouuan
er uurdigoro thir si giladot
fon imo. lnta quementa ther
ther thih lnta man giladota
quede thir. gib thesomo stat.
lnti thanne biginnistum it scamu
thua uingistun stat bihaben.
oh thanne thu giladot uurdit
far lnta sizzi lnti hera uingistun staxi
thanne ther queme thier thih giladota
quede thir. friunt ar stig
furdit. thanne ist thir aurida
forathen thie mit thir samant sizzent.
uuanta eogilih ther si harheutt.
uurdit gi odmotigot
lnti ther sih gi odmotigot
uurdit uf ar haban.

Le c
X

Dicebat autem & ei
qui se inuitauerat
cum facis prandium
aut cenam. noli uocare
amicos tuos. neque fratres tuos.
neque cognatos. neque euicinos
diuites. ne forte & ipse
relinquent. & fiat tibi retributio.
sed cum facis conuiuium
uoca pauperes. debiles
claudos. cecos. & beatus eris
quia non habent
unde retribuunt
retribuatur enim tibi
in resurrectione iustorum.
haec cum audisset quidam
desimul discumbentibus.
dixit illi. beatus qui manducat
panem in regno dei.

CXI
10 xx
of cel xxvii
of el vi
Le cel x
Le cel
X

Post haec in proximo erat
pascha dies festus iudaeorum

Et factum est dum iret
in hierusalem transiebat
per mediam samariam & galileam
& cum ingrederetur
quoddam castellum
occurrerunt ei & uiri leprosi
qui steterunt a longe
& leua uerunt uocem dicentes
ihū preceptor miserere nri
quos ut uidit. dixit.

Le

tho quadher themo
ther man ladota
thanne thu tuestagam uos
odo aband muos. nienigiladon
thine friunt. noh thine bruoder
noh thine maga. noh thine gibura
ehage. min odosie thih
abur uuidar ladon. hnta ist thir gilonot.
oh thanne thu gouma tues.
gihalo thur fagon. uuan heile
halze. blinte. hnta salig bist
uuanta sie ni habent
uuanan thir gilonon.
thir uuirdit gilonot
hnta arstant nessi rehtoro.
thi siu maddu sum gihorta
fon then samant sizzenten.
quad lmo. salig ist theidar izzit
brot lngotes riche.
after thu uuas in nahi
ostrun it mali dag iudono
hnta uuard giuuor hnta mitta uher fuor
in hierusa lem. fuor
thuruh mitta samariu hnta galilea.
hnta mitta uher thalngieng
in sumilicha burgilun.
lngegin liofun imo zehen man robe.
thie gistuontun ferro
hnta ar huobun stemma queden te.
thu heilant biboteri mitta uns
thie thoher sie gisah. quad.

1007
of Le

Le

192
te ostendit uos sacerdotibus.
& factum est dum irent
mundati sunt unus aut ex illis
ut uidit quia mundatus est
regressus est cum magna uoce
magnificans dñm. & cecidit
in faciem ante pedes eius
gratias agens. & hic erat
samaritanus. respondens aut illis
dixit. nunc decem mundati sunt
& nouem ubi sunt
non est inuentus quiredur
& dar & gloriam dō
nisi hic alienigena
& ait illi. surge
uade quia fides tua
tesaluum fecit.

CXII
m^{ccii}
of¹¹ cxii
le cccxii
Assumens aut iterū duodecim
ait illis. ecce ascendimus
hierosolimam. & osummabunt
omnia quae scripta sunt
per proph^{as} de filio hominis
trad^{ur} enim principibus
sacerdotum & scribis
& tradent eum gentibus
& in lud^{ur} & flagellabitur
& conspu^{ur}. & crucifigitur
& die tertia resurg^{ur}.

m^{ccii}
of^{vi} cxii
Tunc accessit ad eum mater
filiorum zebedaei
cum filius suis. adorans

get lnti ar ouget iu uulh then bis gōfōn
lnti uuard thō mit tūsie fuorūn
thaz sie gisubrit uurdun. einfonten
soher gisah thaz her gireintt uuas
uuarb uuidar mit nichilera stemmu
nichilosonti got. lnti fi el.
Insin annuzi furisine fuori
thanca tuonti. lnti ther uuas
samaritanus. tho ant uurtat ther heilant.
lnti quad. enoia uurdun zehenigheite
lnti uuarsint the niuni.
nist fundan therdar uirbi
lnti gabi guollich gotē.
nibi therer fremidera thiotamān.
tho quadher imo. arstant nu
lnti far. uuanta thin giloubo
thih heilan teta.

of¹¹ 1c
nemento tho abur the zueliui
quadin. senu arstigemēs
zihierosolimam. lnti uuerdent gientot.
alliu thiudar gisribansint
thuruh the uuirzogon fontemomannessine
uuirdit giselt then heriston
thero bischofo. lnti then buocharin
lnti sie selent man thioton
lnti giscinfte. lnti uuirdit bisillit
lnti ana gispiuuan lnti arhangan
lnti thritten tage arstentit.
of¹¹ of
tho gieng zumo thiu muoter
thero kindo zebedaeiser
mit ico kindon. betonti

m ccc
 m exiiii
 LeccLxx

10

lntibat sih uuaz fon imo.
 her quad iru. uuaz uulir
 tho quad siu imo. quid thaz sizzen
 these zuuene mine sunu
 ein zithinero zesouun.
 lnta ein zithinera uuinestrun
 lntinemo rich.
 tho ant uurtata ther heilant
 quad ln. nuuizzut uuaz ir bitet
 mugut ir trincan kelih
 then ih trincan scal.
 odo toufi lntheru ih
 gitouost uuurdu ir gitouost uuiesan
 tho quadun sie imo. mugumes.
 tho quad her ln. minan kelih
 trinket ir. lnta mina toufi
 lntheru ih gitouost uuurdu
 uuerdet gitouost
 sizzan ziminera zesouun
 lnta zuuunistrun. nist min
 eu zige banne
 oh then iz garoist fon minem ofacer
 thaz horenta thie zeheni
 un uuurdtun
 fon then zuuein bruodoron
 ther heilant gihalota sie zu mo.
 lnta quad. uuizzut ir thaz thie heristor
 tho to uualtent ir.
 lnta thie dar meron sint
 giuualt bigangent lntie
 nisi iz so untar u.

sed quicumque uoluerit
inter uos maior fieri
sit uester minister
& qui uoluerit inter uos
primus esse. erit uir seruus.

ad cccii
of exiii
lo xci
Sicut filius hominis non uenit
ut ministraretur ei
sed ut ministraret
& dare animam suam
redemptionem promittat.

cxiii
Le clxx
of lv
Et illi quidam. dñe
ergo pauci sunt qui saluifiant
ipse autem dixit ad illos
contendite intrare
per angustam portam
quia multi dico uobis
quaerunt intrare
& non potuerunt

Le clxxi
of lv
Cum autem intrauerit
pater familias
& cluserit ostium
& incipiet foras stare
& pulsare dicentes
dñe aperis nobis.
& respondens dicit
nescio uos unde sitis.
tunc incipiet dicere
manducamus coram te
& bibimus
& in plateis nostris docuisti
& dicit uobis

ouh souuerso uuolle
untar iu mero uuesan
si iu uuer ambahrt.
lnta therdar uuolle untar iu
eristo uuesan. uuese iu uuer scale.

of sother mannessun niquam.
10 thazman imo ambahrtet
ouh her ambahrtet
lnta geban sin feralh
zilofungu furi manege.

Le of lnta quad imo thosum. truhhtin
fohesint thiedar heile uuerden
herquad zuin
fluzet lngangan
thuruh thia engun phorta
bidu uuantu manage quidui
suohhtun ln zigangen ne
lnta nimohhtun.

Le of mit tu lngengte
fater thes huiusger
lnta bisliuzte thia tūri
thanne biginnet ir uze stan.
lnta clofon susquedente.
thruhtin lntuo uns.
lnta her antuurteni quidit
muueiz iu uuih uuanan ir sit.
thanne biginnet ir quædan
uuir azumes fora thur
lnta truncumes
lnta lnuiseron strazon lertostu
lnta thanne quidit iu

nescio uos unde sitis

discedite a me omnes

operarii iniquitatis

ibi erit fl&us

& stridor dentium.

Le clxxii
of lxx

Cum uidertis Abraham

& Isaac & iacob

& omnes proph&as

Intrare In regnum dī

uos autem expelli foras

& uenient a oriente

& occidente & aquilone

& austro & accumbant

In regno dī.

Le clxxiii
of clxxiii
of clxxiii

Et ecce sunt nouissimi

querunt primi

& sunt primi

querunt nouissimi.

clxxiii
Le clxxiii
of clxxiii

Et Ingressus

per ambulabat hiericho

& ecce uir nomine zacheus

& hic erat princeps

publicanorum

& ipse diues

& querebat uidere ihm

quis esset

& non poterat preterire

quia statura illius pusillus erat

& praecurrens

ascendit In arborem sicomoru

ut uideret illum

Lo

ih nuuerz iuuuuh uuanan ir st

ar uuzet fon mir alle

uurbton unrehter

thar ist thanne uioft

lnta zeno stredunga.

mittu ir gisehet abraham

lnta isaac lnta iacob

lnta alle uuzogon

Ingangan Ingotesrichi

iu uuh uz triban

lnta quement fon ostana

lnta fon uuestana lnta nordana

lnta fundana lnta gisizent

Ingotes riche.

Le of

lnta sint thanne thie uungiston

thiedar er uuarun eriston

lnta sint thanne eriston

thiedar er uuarun uungiston;

Le of

lnta Ingangenti

thuruh fuor hiericho

lnta sinu man Innamen zacheus.

lnta ther uuas heristo

firn follero manno

lnta ther selbo uuas ottag

lnta suolta then heilant zigischanne

uuer her uuari

lnta nimolta forathera menigi

bidu uuantas in uuahst luzilu uas.

lnta her furloufanti

ar steig Ineman mur boum

thaz her man gisahi.

187
quia inde erat transiurus
& cum uenisset ad locum
suspiciens ih̄s uidit illum
& dixit ad eum. zachae
festinans descende
quia hodie in domo tua
opositi me manere
& festinans descendit
& excepit illum gaudens
& cum uiderent omnes
murmurabant dicentes.
quia ad hominem peccatorem
diu es sitis &..
stans autem zachaeus
dixit ad dñm.
ecce dimidium bonorum meorum
dñe dō pauperibus.
& si quid aliquem defraudaui
reddo quadruplum.
At ih̄s ad eum
quia hodie salus
domui huic facta est
eo quod & ipse filius sit
Abrahamae..

Le **¶** Venit enim filius hominis
querere & saluum facere
quod perierat..

CXV
¶ Et egredientibus eis
ab hiericho secuta est eum
turba multa
& ecce duo ceci

uuanta her thanan uuas farenti
lnta mittau her quam zithera stāi
scōu uonti ther heilant gisah man
lnta quad zumo zache
ilanti nidar stig
uuanta huta lnta memohus
gilimphit mir zuuonanne
lnta ilanti nidar steig.
lnta lnta fieng inan giuehenti
lnta mittau gisahun alle
murmulo tun quaedente
bidu uuanta sih zisuntigomoman
gikerta.
stantenti tho zachaeus
quad zithera
sinu halfonod minero guoto
trohtan gibu thur fagon
obath lnta hū uuelichan buehnota
ih̄ gita fier uat
thorquad ther heilant zumo
uuanta huta heili
thesemo huse gitant ist
bidu uuanta her ist sum
abrahames.

quam ther mannessun
suoehan lnta heiltuon
thaz dar for uuard.

¶ **Le** lnta in uzgangenten
fon hiericho folgeta inan
nihil menigi
lnta sinu zuuene blinte

ex quibus erat parthimeus
filius thimer. sedentes
secus uiam audierunt
quia ih̄s nazarenus
transiit.

& clamauerunt dicentes
dñe miserere nr̄i fili dauid
turba autem increpabat eos
ut tacerent

at illi magis clamabant.
dicentes. dñe miserere nr̄i
fili dauid. & st̄it ih̄s
& uocauit eos & ait
quid uultis ut faciam uobis
dicunt illi. dñe

ut aperiantur oculi nostri
miseratus autem eorum ih̄s
t̄ligit oculos eorum

& confestim uiderunt
& secuti sunt eum.

magnificantes dñm

& omnis plebs ut uidit

dedit laudem dō.

CXVI

¶

¶

¶

¶

Et cum adpropinquassent
hierosolimis

& uenissent b̄ & fage

ad montem oliueti

tunc ih̄s misit

duos discipulos

dicens eis

ite in castellum

forthen uuas parthimeus
thimeuses sun. sizzente
nah themo uuege. gihostun
thazthaz heilant ther nazarenisgo
thar funfuori.

Intri reofun susquedente
trohtan mita uns dauides sun.
thiumenugi increbota sie
thazsie suuiget in.

sie thomer reofun.

susquedente. trohtan mita uns
dauides sun. Intri stuont ther heilant

Intri gih alota sie Intri quad
uuazuuollet in thaz ih̄ iu t̄ue.

thoquadun sie imo. trohtan

thaz sin gioffonot unsari uougun

thomitata in ther heilant

Intri biruorta uo ougun.

Intri slūmo gisahun

Intri folgetun inan

mihilosonti trohtinan.

Intri al taz folc so iz gisah

gab gote lob.

¶

¶

Intri mittiūs sie thonahlichotun

zihierosolimis

Intri quamun zib̄ & fage

zithemo berge oli boumo.

tho ther heilant santa

sine zuene uingoron

quaedenti in

faret Intri burgilun

139
quod contra uos est
& statim inueni&is
asinam alligatam
& pullum eius cum ea
alligatum
cui nemo unquam
hominum sedet
soluite illum & adducite eum
mihī. & si quis uobis
aliquid dixerit
dicite quia dñs
operam eius desiderat
& confestim dimittat eos.

¶ ^{ccvii} Euntes autem discipuli
fecerunt sicut praecepit
illis ihs.

soluentibus autem illis
dixerunt domini ei ad illos
quid solutis pullum
illi dixerunt
quia dño necessarius est
& dimiserunt eis.
& duxerunt pullum
ad ihm.

iadantes uestimenta sua
supra pullum
& eum desuper
sedere fecerunt.

¶ ^{ccviii} ^{vii} Hoc autem factum est
ut impler&ur
quod dictum est

thiudar uundar iu ist
lnti slūmo findet ir
ema esilin gibuntana
lnti na folon mit iru
gibuntanan
lnti hemo neoman neolnaldere
manno saz.
loset man lntigiletet man
mir. lnti oba uuer iu
uuaz quede.

¶ ^{ccviii} ^{lc} quaedet imo uuanta troltan
sines uuerkes lustot
lnti slūmo for lazt sie
gangente die iungoron
tatan sogibot
in ther heilant.

in tho losenten
quadun iro heron ziin
zihu loset ir then folon
sie quadun tho.
uuanta troltane not thurftist
lnti for liezun in.
lnti lertun then folan
zithemo heilante.
uurfun iro giuati.
ubar then folon
lnti man thara ubiri
tatan sizzan.

¶ ^{ccviii} ^{lo} thaz uuard gitan
thaz uurdi ar fullit
thaz dar giquedan uuas

Haec non cognouerunt
discipuli eius primum
sed quando glorificatus est
ih̄s. tunc recordati sunt
quia haec erant scripta
de eo. & haec fecerunt ei.

Turbæ autē quæ præcedebat
 & quæ sequebantur
 clamabant dicentes
 osanna filio dauid.
 benedictus qui uenit
 rex in nomine dñi
 pax in caelo

thuruh then uuizogon quedentan
 quaedet siones tohter
 sinu thin cuning quam thin
 mand uuari sizzenti
 ubar folen zamera esilinna
 thisu nisor stiontun
 sine iungoron zierist.
 oh thanne gtiurt uuard
 ther heilant. thogihugtun
 thaz thisu uuarin giscriban
 fon imo. lnti thisu tatun imo:
 imotho farentemo
 manege streuuttun
 ino giuuti inuuege.
 sume hieuun
 zuuig fon boumon
 lnti streuuttun inuuege
 lnti mitau hertho nahita
 iu zithera nidar stiguthesberger
 oliu&i. bigon dun
 allo thio menigi
 thero nidar stigentero
 giuehenti lobon got.
 mihilera stemmu.
 thio menigi thio dar forafuorun
 lnti thio dar after folgetun
 reofun quaedente
 heil lobsi dauides sune
 gisegonot si therdar quimit
 cuning lntrohtines namen.
 sibba si imo inhimile

& gloria In excelsis.
benedictum quod uenit
regnum patris nri dauid
osanna In excelsis.

10 Incrastinum autem
turba multa quae uenerat
ad diem festum
cum audissent
quia uenit ih̄s
hierosolimam acceperunt
ramos palmarum
& processerunt obuiam ei
& clamabant. osanna
benedictus qui uenit
In nomine dñi
rex israhel.

Le cccxxxv
af cccxii **E**t quidam phariseorum
d& urbis dixerunt ad illum
magister increpa
discipulos tuos
quibus ipse ait. dico uobis
quia si hui tacebunt
lapides clamabunt.

Le cccxxxvi
X **E**t ut adpropinquauit
uidens ciuitatem
fleuit super illam dicens
quia si cognouisses & tu
& quidem In hac die tua
quae ad pacem tibi sunt
nunc autem absconditae sunt
ab oculis tuis.

In ti taurida In hohi
gisegonot si thaz quimitt
richi unseres fater dauides.
heil lob si imo In hohi
In morga
mihil menigi thiudar quam
zithemo it maligen taze
mittausie gihortun
thaz ther heilant quam
zihierusalem In ti fiengun
Zuug palm boumo
In ti giengun In gegun imo
In ti reofun. heil
gisegonot sitherdar quimitt
In trohtines namen
israhelo cuning.

Le af In ti sume forthen fariseorum
forthen meningin quadun zumo
meistar In crebo
thine iungoron
then quad her tho ihquidu iu
bidu uuantia obathese suingent
steina ruofent.

Le In ti nahlichota tho
gisehenti thia burg
uuiof obar sia susquaedenti
bidu oba forstuontis tu
In ti giuueso In thesemo thinemotage.
thiudar thir zisibbu sint
nusint siu giborga niu
fon thinen ougon

quia uenient dies lnte
& circum dabunt te
& co angustabunt te undique
ad terram prosternent te
& filios qui lntesunt
& non relinquent lnte
lapidem super lapidem
eo quod non cognoueris
tempus uisitacionis tue.

cxvii
of cex
x Et cū introiss& hierosolimam **of**
commota est uniuersa ciuitas
dicens. quis est hic
populi autem dicebant.
hic est ih̄s proph&a
anazar& galileae.

of cxxi
of cxxi
lc cxxxviii
lo xxi Et intrauit ih̄s
intemplum dī.
& cū feciss& quasi flagellum
de funiculis eiciebat om̄s
uendentes & ementes
intemplo. oues quoque & boues
& mensas nummulariorum
effudit aēs.
& cathedras uendentium
columbas euectit.
& dicit eis.

lo Auferte ista hinc
& nolite facere
domum patris mei
domum negotiationis.

of c
of c Scriptum est domus mea

uuanta quement taga lntchih.
lnti umbi gebent thih
lnti giangusten thih eo giuuuanun
lnti zierdu gistreuuent thih.
lnti thiu kind thiu lntchir sint
lnti nifor lazent lntchir
stein obar steine
bidu uuanta thiu nifor stuonti
thia zt thimera uuifungu.
mitti uher tho ingieng hierusale.
uuard giruort althiuburg
quedenti. uuer ist therer.
thiu folc quadun.
thiz ist heilant uuizogo
fonburgi nazarebt galilee
of of lnti ingieng ther heilant
lc lo lntchaz gotes tempal.
lnti mitti uher teta samaso gestun
fon strengin uzuuarf alle
for coufenton lntadue coufenton
lnt hemo temple. scaf lnti rindir
lnti asgi thero fenning uuantalerō
nidar goz then scaz
lnti thue stuola for coufentero.
thio tubun for stur zta
lnti quadln.
ar firret thiu hinan.
lnti ni caret tuon
huf mines fater
huf coufes.
gisertban ist min huf.

Inferzug Inalisch von Gizimbrotuuar

templum hoc & tu tribus diebus;
excitabis illud. ille autem dicebat
de templo corporis sui.

CXVIII
Le cccxvi
VIII
Le cccxvii

Respiciens autem uidit eos
qui mittebant munera sua
in gazophiliatum diuites
uidit autem & quandam uiduam
pauperculam mittentem
aeram minuta duo. quod equadrans.
& conuocans discipulos suos
ait illis. uere dico uobis.
quia uidua haec pauper
plusquam omnes misit.
nam omnes hi ex habundantia sibi
miserunt in munera dei
haec autem ex eo quod deest.
illa totum uiduum suum
quem habuit misit.

Le cccxiii
X
Dixit autem & ad quosdam
qui in se confidebant
tamquam iusti & aspernabantur
& eos parabolam istam
duo homines ascenderunt
in templum ut orarent
unus phariseus
& alter publicanus.
phariseus stans
haec apud se orabat.
deus gratias ago tibi
quia non sufficit & er hominum
raptores. In iusti

thiz tempal lnti thū lnti rntagon
aruuekis thaz. her quad thaz
fon themo temple fines lichamen.
scou uuonti tho gisah thie
thiedar santun uo geba
lntiaz tresohus elrige.
gisah ouh suma uutta uun
arma sententia
erinescazza zuuene thaz ist quadrans.
lnti gihalota sine iungoron
quadln. uu ar quidu ih iū
thaz thisiu arma uutta uua
mer thanne alle santa.
uuanta alle these fon lnti ginultra
santun lngotes geba
thisiu fonthu u u uuan ist
siu alla u u lib nara
thia siu habeta santa.
quadher tho zisumen
thiedar lnti selbon gotruuuetun
samaso rehte lnti uo zurntun.
andre thesa rat issa.
zuuene man ar stigun
lntiaz tempal thaz sie betotin.
ein uuas fariseus
lnti ander uuas firn tatig
ther fariseus stantenti
thisiu mit imo selbomo betota
got thanc tuon ih thir
bidu ih nibin sulih so andre man
not numfara unrelte

adulteri.
uelut & iam hic publicanus
ieiuno bis in sabbato
decimas dō omnium
quae possides
& publicanus
a longe stans
nolebāt nec oculos
ad caelum leuare
sed percutiebat pectus suum
dicens.

Dispropius esto mihi peccatori
dico uobis
descendat hic iustificatus
in domum suam ab illo.

Le cexv
of cexxi

Quia omnis
qui se exaltat
humiliabitur.
& qui se humiliat
exaltabitur.

of cexxi
of cxx

Et relinquit illis
cum iam uespera esset hora

Abit foras
extra ciuitatem

In bethaniam
ibique mansit

of cxx
of lxxvi

Et sciens turba
quod exiit extra ciuitatem
secuti sunt eum & susceperunt eos.
quibus necessaria erat cura
sanabat.

for huorote
sofotheser firn tatago man
ih fasten zuuiron in sambazage
gibu dezemon allero
thero ih in ehti bihaben
lnti ther firn tatago
ferrana stantenti
ni uuotta noh ougun
zi humile heuan
nibi sluoag in fina brust
quae denti.

got uuus mir milti sunt agomo
ih quidu iu
nidar steig theser gureh festigot
in sin huf fon imo.

Le of

bidu uuantta io gi uuelih
thiedar sih ar heute
uuurdt got motigot
lnti ther dar got motigot sih
uuurdt ar haban

of of

lnti in tho for lazenen
mit tuu in tho uuas aband zit
gieng uz
fon thera burge
in stat thiu bethania hezit
lnti thar uuoneta

of of

lnti uuizanti thiu menigi
thazher uz fuor fon thera burge
folgetan imo. lnti in fahenti thie
thendar not thur fuas herlunga
gi heilta.

Erat autē homo ex phariseis
 nicodemus nomine princeps
 iudeorū hic uenit ad eū nocte.
 & dixit ei, rabbi. scimus
 quia ad dō uenisti magister.
 nemo potest hęc signa facere
 quę tū facis nisi fuerit dñs cū eo.
 respondit ihs
 & dixit ei, amen amen dico tibi.
 nisi quis natus fuerit denuo
 non potest uidere regnum dī.
 dicit ad eum nicodemus.
 quomodo potest homo nasci
 cum senex sit. numquid potest
 in uentrem matris suę
 iterato introire & nasci.
 respondit ihs.
 amen amen dico tibi.
 nisi quis renatus fuerit
 ex aqua & spū
 non potest introire in regnū dī
 quod natum est ex carne
 caro est. & quod natum est
 ex spū sp̄s est.
 non mireris quia dixi tibi.
 oportet & uos nasci denuo
 sp̄s ubi uult spirat
 & uocem eius audis.
 sed non scis unde ueniat
 & quo uadat.
 sic est omnis qui natus est
 ex spū.

Quar man fon phariseis
 nicodemus ginem nit heristo
 ludeno ther quam zi lmo nabter
 lnti quad lmo. mestar. uuir uuirzumer
 thaz thu fon gotē quam mestar.
 nioman mag thiru zehhan tuon
 thiu thu tuornibi got si mit lmo.
 thō antlingita ther heilant
 lnti quad lmo. uuār uuār sāgen ih thir.
 nibi uuer abur giboran uuerde
 ni mag her gishan goter rihhi
 thō quad zi lmo nicodemus.
 uuō mag ther man giboran uuerdan
 thanne her alt ist. uuō mag her
 lnsinero muoter uuambun
 abur lngangan lnti uuerde giboran
 thō antlingita ther heilant
 uuār uuār sāgen ih thir.
 nibi uuer abur giboran uuerde
 fon uuazzare lnti fon geiste
 ni mag her gān lngoter rihhi
 thaz giboran ist fon fleiske
 thaz ist fleise. lnti thaz giboran ist
 fon geiste thaz ist geist.
 ni uuīntoro thaz thaz ih thir quad.
 iū gilimphit abur giboran uuerdan
 thir geist thara her uuili blastit her
 lnti sina stemna giboris
 noh ni uuest uuanan her quimite
 lnti uuara her ferit.
 sō ist iogiuuelih thie giboran ist
 fon geiste.

respondit nicodemus & dixit ei,
quomodo possunt hæc fieri.

respondit ih̄s

& dixit ei tu es magister

in israhel & hæc ignoras.

Amen amen dico tibi.

quia quod scimus

loquimur.

& quod uidemus testamur.

& testimonium nostrum

non decipit.

si terrena dixi uobis

& non creditis

quomodo si dixero uobis

cælestia credetis.

& nemo ascendit in cælum

nisi qui descendit de cælo

filius hominis qui est in cælo

& sicut moyses exaltauit serpente

in deserto ita exaltari

oportet & filium hominis.

ut omnis qui credit in ipso

non pereat sed habeat

uitam æternam.

sic enim dilexit d̄s mundum

ut filiū suū unigenitū daret

ut omnis qui credit in eum

non pereat sed habeat

uitam æternam.

non enim misit d̄s filiū suū

in mundū ut ludicet mundū

sed ut saluetur mundus per ipsum.

tho antlingita nicodemus lra quad lmo.

uuo mugum thisu uueran.

tho antlingita ther heilant

lra quad lmo. thu bist meistar

israhelo lra thu ni uuest thiz.

uuar uuar ragen ih thir.

uuant thaz uuir uizzumer

thaz sprehhener.

thaz uuir gisehener thaz cundemer.

lra unsara giuuz scas

ni mephah & ir.

oba ih iu erd lhhu quad

lra thiu nigiloub &

uuo oba ih iu quidu milian

thiu himiliscun giloub &

lra nioman stig it uf in himil

nibi ther thie nidar stag fon himile

manner sun thie thar ist in himile.

lra so so moyses ar huob thie natrun

lrahero uuo stinnu so ar heuan

gilumphit manner sun

thaz iogi uuelih thie in in giloubit

ni fur uuerde uzouh habe

euum lib.

so minnota got thesa uuerolt

thaz her sinan einagon sun gab

thaz iogi uuelih thie in in giloubit

ni fur uuerde uzouh habe

euum lib.

ni santa got sinan sun

in uuerolt thaz her uuerolt tuome

uzouh thaz uuerolt si gihelit thuruhinan

qui credit in eum non iudicat.
qui autem non credit
iam iudicatus est
quia non credidit in nomine
unigeniti filii dei.
hoc est autem iudicium quod lux
uenit in mundum & dilexerunt
homines magis tenebras
quam lucem.
erant enim eorum mala opera.
omnis enim qui mala agit
odit lucem. & non uenit
ad lucem. ut non arguantur
opera eius. qui autem facit ueritatem
uenit ad lucem.
ut manifestentur opera eius
quia ad deum sunt facta.

10 **lxxxvi**
X Et reuersi sunt unusquisque
in domum suam. ihesus autem prexit
in montem oliuam & diluculo
tertiū uenit in templum
& omnis populus uenit ad eum
& sedens docebat eos.

cxx
10 **xxxvi**
X Adducunt autem scribae
& pharisei. mulierem in adulterio
deprehensam. & statuerunt eam
in medio. & dixerunt ei.
magister. haec mulier
modo deprehensa est in adulterio
in lege autem moyses mandauit nobis
huiusmodi lapidare.
tū ergo quid dicis.

ther in man giloubit nist fur tuomit
ther thie nigiloubit
ther ist giu fur tuomit.
uuanta her nigiloubta in namon
einiger gotes suner.
thaz ist ther tuom thaz liobt
quam in ueralt in minnotun
man mer finstarnen
thanne liobt,
uuarun lro uuert ubilu
iogiuuelih thie ubilu tuot
ther hazzot liobt in niquim
ziliobte thaz ni uerden bichuunganu
sinu uuert. ther thie tuot uuar
ther quimtt ziliobte
thaz uerden gioffonotu sinu uuert
uuanta siu fon gotte sint granu.
in uarbita iogiuuelih
in sin hur. ther heilant fuor
in berg oliuam in fru
Abur quam in thaz tempal
in al thaz folc quam zimo
in sizzenti lerta sie.
let tun tho thie buochara
in pharisei uuib in ubar huiui
bifangan. in sazzun sia
untar sie mitte in quadun lmo.
meister. thiz uuib
uuard nu bifangan in ubar huiui
in ther euii gibot uns moyses
in ther uuisun zistemonne.
uuaz quidis thuer.

hæc autē dicebant temptantes eū.
ut possent accusare eum.
ih̄r autē inclinans se deorsū
digito scribebat in terra
cum autem perseverarent
interrogantes eum exiit se.
& dixit eis. qui sine peccato est
v̄m primus in illā lapidē mittat.
& iterum se inclinans
scribebat in terra. audientes autē
unus post unū exiebant
incipientes a senioribus
& remansit solus
& mulier in medio stans
erigens autem se ih̄r
dixit ei. mulier. ubi sunt
qui te accusabant. * quæ dixit.
nemo dñe. dixit autem ih̄r.
nec ego te condemnabo. uade
& amplius iam noli peccare.

CCXXI
M CCXXI
VI
M CXX

Mane autē reuertens in ciuitatē
esurit. & uidens fici arborē unā
secus uiam & uenit ad eam.
& nihil inuenit in ea
nisi folia tantum.
Non dū enim erat tempus ficorū
& ait illi.
numquā ex te fructus
nascatur in sempiternum.
& arefacta est continuo
ficulnea. & uidentes
discipuli mirati sunt

* nemo te condemnauit

thiru surquedante costotun inan
thaz sie inan mohtan ruogen.
ther heilant thō sih nidar neigenti
mit sinemo fingare sereib inerdu
mit thiu sie thuruh uuondun
inan fragente arrihta sih uf
lnta quad in ther die uzan suntasi
iuuar zi eristen sente sia stem ana
thō abur sih nidar neigenti
sereib inerdu. thaz thō gihorente
ein after andaremo uiz giengun
Inginnefte fon then altaron
lnta bileib thar eno ther heilant
lnta thaz uuib inmittemo stantena
thō rihta sih ther heilant uf
lnta quad lru. uuib. uuār sint
thie thih ruog tun. thō quad siu.
nioman truhtan. thō quad ther heilant.
noh ih thih fur tuomu. far nu
lnta nicuri elihhor suntan.
Inmorgan uuerbenta inburg
hungirita lnta gisah enan figboun
nah thōno uuege. lnta quam zi lmo.
lnta nifand niouuilit in lmo.
nibi ekkorodo thiu loubir
noh thanne niuuar zit thar figono.
lnta quad lmo.
niomer fon thir uuahrimo
arboran uuerte zi euuidu
thō sār plumo ar thorrda
ther figboun. thaz thō gisente
thie iungiron uuñtorotun thrato

nioman nifor duomta thih

dicentes. quomodo continuo
aruit. & cū uespera facta esset
egrediebantur de ciuitate.
& cum mane transirent
uiderunt ficū aridam factam
a radicibus.

& recordatus pērus. dicit ei.
Rabbi. ecce ficus
cui maledixisti aruit.

Respondens autē ih̄s. ait eis;
habete fidem dī. amen dico
uobis. si habueritis fidem
& non hesitaueritis in corde
non solum deficulnea
faciatis. sed & simonia huic
dixeritis. tolle te & iacta te
in mare fi &.

& dixerunt ei apostoli.
dñe. adauge nobis fidem
& dixit ih̄s.

omnia quaecumq; orantes pētar
credite quia accipi & ir
& ueniet uobis. & cum stabitis
adorandum dimitte
si quid habetis aduersus aliquē
ut & pater ur̄ qui in celis est
dimittat uobis peccata ur̄a.

Dicebat autē & parabolā ad illos.
quoniam oportet & semper
orare & non deficere.
Iudex quidā erat in quadā ciuitate
qui dñm non timebat

In quadun senu uuo slumo
her ar thorrā. thō uespera uuar
iū giengun fonthero burgi.
In mit thiue thō in morgā fuorun
gisahun then figbou thurran uuesan
fonthen uir zolun.

tho gi hugent pērus quad lmo
mestā senuu ther figboum
themo thi fluohhotas thorrā
tho an uustitather heilant quad in
hab & goter giloubon. uuar sāgen ih̄
iū. oba ir hab & giloubon

In nigi zuehot in iuuaremo herzen.
naller fonthemo einen figboume
tuotlr. ouh oba ir thesēmo berge
qued & nim thih In uuirph thih
In then sē. sō uuir dit lz.

thō quadun lmo thie apostoli.
truhtan. gioutho unī giloubon.
thō quad ther heilant.
allu thiue lr bēonte bitt &
giloub & thaz lr in phah &
sō quim it iū. In thanne ir stant &
zib & onne. for lāz &
oba ir sih uuar hab & uuidar uuen
thaz iuuar fater ther in himile ist
for lāze iū iuuara sunta.

quad thō zi in glidnersi In bilidi.
brthiu uuantā gilimphit simbolun
zib & onne. naller zibilinenne.
sum tuomo uuar In sumero burgi
ther ni forhta got

206.
 & hominem non uerebatur
 uidua autem quaedam erat
 in ciuitate illa & ueniebat ad eum
 dicens. uindica me de
 aduersario meo & nolebat
 per multum tempus.
 post haec autem dixit intra se.
 & si dominus non timeo ne hominem
 reueretur. tamen quia
 molestus est mihi haec uidua
 uindicabo illam. ne in nouissimo
 ueniens suggillet me.
 ait autem dominus. Audite quid
 iudex iniquitatis dicit.
 dominus autem non faciet uindictam
 electorum suorum clamantium
 ad se die ad noctem. & patientiam
 habebit in illis. dico uobis.
 quia cito faciet uindictam illorum
 uerum tamen filius hominis
 ueniens. putat inuenire
 fidem in terra.

CXXIII Cum uenisset in templum
 factum est docente illo
 populum & euangelizante.
 Accesserunt ad eum principes
 sacerdotum & seniores
 populi dicentes.
 In qua potestate haec facis.
 respondens illi dixit illis.
 Interrogo uos & ego unum sermonem
 quem si dixeritis mihi

Intra man ni htri &
 uuar thar ouh sum uuitua
 Inthero burgi Intra quam zi lmo
 sus quedant. girih mih fon
 minemo uuidar uuaften Intra her ni uolta
 In managen zitan.
 After thiu quad her In lmo selbemo.
 oba ih nu got ni forhtu noh man
 ni Intra tu. thoh uuidoru uuafta
 mir heug ist thiu uuitua.
 girihhu sia min odo uuan zi uungsten
 quemena mih refte.
 tho quad truhan. hor & uuaft
 ther tuomo ther unrehter quad.
 eno got nitaot girih
 sinero gicoroneru thie thar ruofent
 zi lmo tager Intra nahter. Intra githult
 hab & In m. ih qui du iu.
 thaz her slumo tuot hro girih.
 thoh uuidoru ther manner sun
 quemena. uuanis thiu thaz her fundi
 giloubon In erdu.
 mit thiu her tho quam In thaz tempal
 gitan uuard lmo lere nemo
 thaz folc Intra predigontemo.
 giengun zi lmo thie furistan
 thero he thaf cono manno Intra thie altistan
 ther folker sus quedate.
 In uuelihhero giuueli tuot thiu thiu
 tho ardingina ther heilant quad In.
 ih fragen iuuu ouh emer uuoer te.
 thaz oba ir lz mir girag &

202.
Ego uobis dicam Inqua
potestate hæc facio.
baptismū iohannis unde erat
ecælo an ex hominibus.
At illi cogitabant inter se
dicentes. si dixerimur
ex hominibus timemur
turbam. omnes enim habent
iohannem sicut prophætā.
Et respondentes ihū
dixerunt. nescimus.
At illis & ipse nec ego
dico uobis Inqua potestate
hæc faciam. quid uobis uidetur
homo habebat duos filios
& accedens ad primum
dixit. fili uade hodie operare
In uinea mea. ille autem
respondens ait nolo.
postea autē penitentia motus
abit. Accedens autem
ad alterum dixit similiter.
At ille respondens ait.
eo domine & non uult.
quis ex duobus fecit uoluntatē
patris. dicunt. nouissimus.
dicit illis ih̄s.
Amen dico uobis.
quia publicani & meretrices
precedent uos In regnō dī.
uenit enī ad uos iohannes In uia
iustitiæ. & non credidistis ei.

thanne quidu ih̄ iū In uuelihhero
giuuetā ih̄ thirū tuon.
uuanan uuar lohanniser toufi.
fon himile odo fon mannan.
sie thō thahcun untar In
sūsquedante. oba uuir quedemer
fon mannan. thanne forthen uuir
thie menigi. uuantā alle habent
iohannem samasō uuizagon
thō Andlingtun themo heilante
hnta quadun. uuir niuuzumer l̄.
thō quad her In. noh ih̄ selbo
iū quidu In uuelihhero giuuetā
ih̄ thirū tuon. uuaz ist iū gisehan
summan habōā zuene suni
hnta gieng thō zithemo ēriren
quad lmo. sun far hnta hnta uuir-ki
In minemo uuīngarten. her thō
Andlingenti quad niuuli.
After thū mit riuuū giruorte
fuor thara. gieng her thō
zithemo Andaremo quad lmo sama
her thō Andlingenti quad
ih̄ gān hēro hnta nigeng.
uuedar thero zuero tōā uuillon
ther fater. thō quadun sie. thie lungiro.
thō quad In ther heilant.
uuār sūgen ih̄ iū.
thaz thie firmfollan man hnta huorun
furi farent iūuūh In goter rihe.
quam zi iū iohannes In uuege
rehter hnta l̄r nigiloubat lmo.

publicani autem & meretrices
crediderunt ei uerba autem uidentes
nec penitentiam habuerunt
postea ut crederetur ei.

Lecccxxxiii

Lecccxxxiii
Lecccxxxiii
Lecccxxxiii

Aliam parabolam audivit.
homo erat pater familiar
qui plantavit vineam
& sepe circumdedit. & fodit
linea torcular. & edificavit
turrem & locavit eam agricolis
& peregre profectus est.
cum autem tempus fructuum
adpropinquasset misit servos suos
ad agricolas ut acciperent
fructus eius. & agricolae
adprehensit servos eius. alium
cecidit. alium occiderunt.
alium vero lapidaverunt.

Iterum misit alios servos
plures prioribus. & fecerunt
illis similiter. novissime autem
misit ad eos filium suum dicens.
forsitan verebuntur filium meum.
agricolae autem uidentes
filium dixerunt intra se.
hic est heres uentis
occidamus eum & habebimus
hereditatem eius. & adprehensum eum
eiecerunt extra vineam
& occiderunt. cum ergo uenerit
dominus vineae
quid faciet colonis illis.

Lecccxxxiii

thie firn follun man lra thio huorun
giloubun lmo ir tho thaz gisehente
ni habet nob hena riua
Aster thiu thaz ir lmo giloubit.
Andera rati na gi hor &
man uuar huiusker fater
ther phlanxota uuin garten
lra zun gab umbi lnan lra gruob
lmo calcatun. lra zimbota
turra lra bifalah sia then accarbigengon
lra in elenti fuor.
tho thiu zic ther uuahsmo
sih nahita santa sine scalca
zichen accarbigengon thaz sielnphingon
sinan uuahsmo. tho thie accarbigengon
gifanganen sinen scalcan. Anderan
filium. Anderan ar luogun.
Anderan steinotun.
Abur santa her andera scalca
menigiran then eriran lra tacun
then selbsama. zi ungisten
santa her zi in sinan sun susquedera.
odo uuân lra taten sie minan sun.
thie accarbigengon gisehente
then sun quadun untar in.
thiz ist ther erbo quem &
lra arslahemer lra habemer
sin erbi. tho lnan gifanganen
uuirphun uzan themo uuingarten
lra ar luogun. mit thiu quimit
ther herro ther uuin garten
uuaz tuo ther thanne then uuin zurlon

207
aiunt illi. malor male perdo
& uineam locauit
alij agricolis qui reddant
ei fructum temporibus suis.
dixit illis ihs. numquam
legistis in scripturis. lapidem
quem repbauerunt edificantes
hic factus est in caput anguli
ad dno factum est istud
& est mirabilis in oculis nostris.
I Ideo dico uobis. quia
auferetur a uobis regnum di.
& dabitur genti
facienti fructus eius.

Le Omnis qui ceciderit
super lapidem istum confringetur.
super quem autem ceciderit
conteretur eum.

ccxx **ccxxviii** **ccxxix** **ccxxx**
Le Et cum audissent principes
sacerdotum
& pharisei parabolas eius
cognouerunt quod de p'sis diceat.
& quaerentes eum tenere
timuerunt turbas. quoniam
sicut propheta eum habebant.

Le & respondens ihs
dixit eis iterum in parabolis.

ccxxv **ccxxvi** **ccxxvii** **ccxxviii** **ccxxix**
Le Simile factum est regnum celorum
homini regi qui fecit
nuptias filio suo.
& uocauit plures
& hora cenae.

quadun tho lmo. ubile ubilo furliust
lnta then uuin gartan bifilhit
andare accarbigenon die getten
lmo uuahrmon lnto ztan.
tho quad lnta then heilant. eno
nilasit lnta lnta gisriban. stein
then sie uuidar curun zimboronte
ther ist gitan lnta houbit uuinkaler
fon truhane ist thaz gitan
lnta ist uuintar lnta lnta saren ougon.
bithiu quidu ih iu. uuanta
arfirrit uuirdit fon iu goter rihhi.
lnta uuirdit gige ban thiotu
tuomteru sinan uuahrmon.
allero giuuelih thie thar fellit
ubar then stein uuirdit zibrohhan.
ubar then her fellit
zibrihhit lnta.

ccxx **ccxxviii** **ccxxix** **ccxxx**
Le Mit thiu tho gihortan thie heroston
thero herthastero manno
lnta pharisei sina ratissa
fur stiontan thaz her lnta fon lnta quad.
sie tho suohhente lnta zifabenne
forhtan thie menigi. uuanta
sama so uuizagon habet lnta.
tho antlingma then heilant
quad lnta abur lnta ratissa.
gilih ist gitan himilo rihhi
manne cuninge then ceta
brut loufta sinemo sune.
lnta giholota manage
zithero zita thero goumu.

207
Misit seruos suos uocare
Inuitator ad nuptias
& nolebant uenire.
It & coeperunt simul omnes
Le excusare. Primus dixit ei,
uillam emi. & necesse
habeo exire & uidere illam.
rogo te habeme excusatum.
& alter dixit. iuga bouum
emi quinque & eo
probare illa rogo te habeme
excusatum. & alius dixit.
uxor eduxi. & ideo non possu
uenire. **It**erum misit alior
seruos dicent. dicite Inuitator.
ecce prandium meum parau
tauri mei & alalia occisa
& omnia parata uenite
ad nuptias. illi autem
neglexerunt & abierunt.
alius in uillam suam. alius uero
ad negotiationem suam. reliqui uero
tenuerunt seruos eius.
& contumelia affectos
occiderunt. rex autem
cum audisset iratus est
& missis exercitibus suis
perdidit homicidas illor.
& ciuitatem illorum succendit.
tunc ait seruis suis.
nuptie quidem parate sunt
sed qui Inuitati erant

santa sine scalca zihalonne
thie giladotan zithero bructloufa
lra sie ni uioltun quemen.
bigondun tho allesamant
sih sihhorot. thir eristo quad lmo.
thorph cousta ih. lra not thurst
haben ih uz zigananne lra gisehen iz
ih bitu thih habemih gisihhorotan.
tho quad ander. iuhhidu ohono
cousta ih fimuu lra ih gangu
gicoron lro. ih bitu thih habemih
gisihhorotan. tho quad ouh ander.
ih letta quenun lra bitu nimag ih
quemen. Abur santa her-andere
scalca surquedana. quela then giladotan.
seno min taga muor garuuta ih
mine ferri lra paston sint arslaganu
lra allu garuuu quemet.
zithero bructloufa. sie tho
fur goumolo totun iz lra fuorum.
ander lra in thorph. ander
zisinemo coufe. thie andere
gisiengun sine scalca.
lra mit harmu giueigite
ar sluogun. tha cuning tho
mit thiu her-thaz gihor-ta ar balg sih.
lra gisanten sinen herin
fur lor thie mans lagon.
lra lro burg bibranta.
tho quad her sinen scalcan.
thio bructloufa sint garuuu
ouh thie thar giladote uuârun

non fuerunt digni. he ergo
Le ad extiruiarū. In platear
& uicor & ciuitate
& quocumq; In uenerat
pauperer & debiler
& cecor & claudor uocate
ad nuptiar. & art seruus.
factū est dñe sicut Imperasti.
& adhuc locus est. & art
dñr seruo. Exi Inuiar
& seper & compelle In trare
ut Impleatur domus mea
dico autē uobis. quia nemo
uirorū illorū qui uocati sunt
gustauit cēnam meam.
& egressi sunt serui eus
Inuiar congregauerunt omnes
quos In uenerunt malor & bonor.
& implee sunt nuptiae
discumbentū. Intrauit autē rex
ut uideret discumbentes
& uidit ibi hominē non uestitū
ueste nuptiali.
& ait illi. Amice quomodo
huc Intraisti non habens
uestem nuptialem.
tunc dixit rex ministris.
ligate pedib; eus & manibus
mitate eū In tenebras exteriores
ibi erit flexus & stridor dēnū.
multi autē sunt uocati
pauci uero electi.

206
nuuārun uuirdige. far &
zi ūz gange uego. In strāza
Ina In thorph Ina Inburgi
Ina souuelihe ir finda
thurftige Ina uuanahelle
Ina blinte Ina halze giladot
zithero brūt loufta. thō quad ther scalc.
gitān ist truhān sō thū gibuta.
Ina nobnu ist stat. thō quad
truhān themo scalke. gang ūz In uuega
Ina zizunān Ina betā In gangen
thaz uuerde gi fullit mīn hūr.
ih quidu iū. thaz nioman
thero manno thie thar giladote sint
gicorot minero gouma.
giengun thō ūz sine scalca
In uuega Ina samanozun alle
thie sie fundun ubile Ina guote.
Ina gifulto uuārun thio brūtlofta
sizen tēro. gieng thō In ther cuning
thaz her gisah thie sizen tēan
Ina gisah thar man ungiuūātān
brūt louftlih hemo giuūātē.
Ina quad lmo. friunt uuō
giengi thū hera In ni habent
giuūātā brūt louftlih.
thō quad ther cuning then ambalton
gibuntānen sinen fuozin Ina herān
sent & In In thū ūz oroftun fin star neta
thar ist uuōft Ina stridunga zeno.
manage sint giladote
fohe gicorane.

457.
cxxxvi

M cxxxvi
R 11
M cxxx
Le cxxliii

Tunc abeunter pharisei
consiliū inierunt ut caperant eū
in sermone. & mittunt ei
discipulos suos cū herodianis
dicentes. magister scimus
quia uerax es & uiam dī
in ueritate docer. & non est tibi
cura de aliquo. non enim respicis
personā hominū. dic ergo nobis
quid tibi uideatur. licet
censū dari caesari. an non.
cognita autē nequitia eorum
ih̄s ait. quid mē temptatis
hypochritae. ostendite mihi
nomisma census. ac illi
obtulerunt ei denarium.
& ait illis ih̄s. cuius est
imago haec & sup̄ascriptio
dicunt ei. caesaris.
tunc ait illis. reddite ergo
quae sunt caesaris caesari
& quae sunt dī dō.
& audientes mirati sunt
& relicto eo abierunt.
Nullo die accesserunt ad eum
sadducei qui dicunt
non esse resurrectionem.
& interrogauerunt eū dicentes.
magister. moyses dixit.
si quis mortuus fuerit
non habens filios ut ducat
frater eius uxorem illius.

cxxxvii

M cxxxvii
R 11
M cxxx
Le cxxliii

Mat
Le

thō. gangante thie pharisei
giengun ingirati thaz sie in bifiengin
in uorte. lnta sartin lmo
sine iungiron mit heroder mannan
susquedante. meistar uuir uutzumer
thaz thu uuār uuīra bife lnta gotes uug
Inuuāre lēris. lnta nist thir
suorga fon ni hanigemo ni scouuor thu
hert manno. quid uīr.
uuaz thir girehanri. ist ar loubte
zinz zigebanne themo keisore. odo ni.
fur stantanemo lro ueihhane.
quad ther heilant. uuaz costot lrmih
lihizara. oug & mir
then muniz ther zinsē. sie thō
brāhtun lmo phending.
thō quad in ther heilant. uuer ist
thaz glih nēsi lnta thaz gisēib thar oba.
thō quadun sie lmo. ther keisorer.
thō quad her in. getet
thiu ther keisorer sint themo keisore
lnta thiu thar sint gotes gotes.
thaz thō gihorente uuīntorotun
lnta lmo fur lāzanemo fuorun.
Inthemo tage giengun zi lmo
sadducei thie thar quadun
thaz niuuāri urrest
lnta frageū in susquedante.
meistar. moyses quad.
oba sih uuer tōt uuirdit
ni habenta sumi thaz neme
sīn bruoder sina quenun.

& iuravit semen fratri suo.
erant autē apud nōr septē fr̃r
& primus uxore ducta
defunctus est. & non habens sem.
reliquit uxorem suam fr̃i suo.
similiter secundus mortuus ē.
sine filio. & tertius acceperat illā
& omnes septē & non relinquerunt
semen. novissimus autē omnium
& mulier defuncta est.
In resurrectione ergo cuius eorū
erit uxor. omnes enī habuerunt eā.
& ait illis ih̃s.
Erratis nescientes scripturas
neque uisum dī.
filii huius sæculi nubent.
& traduntur ad nuptias.
illi autē qui digni habebuntur
sæculo illo & resurrectione
& mortui neque nubent
neq; ducunt uxores. neq; enim
ultra mori poterunt.
sed sunt sicut angeli dī in cælo.
& sunt filii dī cum sint
filii resurrectionis. quia uero
resurgant mortui. non legistis
in libro moysi super rubum
quia dictum est adō.
quomodo dixerit illi d̃s. ego sū
d̃s abraham. d̃s isaac.
d̃s iacob. non est d̃s mortuorū
sed uiuorū. omnes enī uiuunt ei.

Inti aruueſce ſamon ſinemo bruoder.
uuarun mit uñr ſibun bruoder
Inti ther eristo ginomanero quenun
arſtarb. Inti her ni habenta ſamon
fur liez ſina quenun ſinemo bruoder.
ſama thie aſtoro arſtarb
ūzan kind. Inti ther thritto ginam ſia
Inti alle ſibuni Inti niſur liezun
ſamon. thō zi uungisten allero
thaz uūib arſtarb.
Intihero urreſti uueliher lro
iſt thi u quena. alle habē un ſie ſia.
thō quad in ther heilant.
Ir irrot niuutzera giterib
noh goter megin.
thiu kind therro uuerota gihiuuent
Inti uuerdent fur ſelit zibrūt louſqn.
thie thar uuiridge gi habente ſint
therro uuerota Inti urreſti
ſon tōten. noh ſie nihiuuent
noh quenun ni holont. noh
eliher arſterban mugun.
ouh ſint ſō goter engila in himile.
Inti ſint goter barn mit thi ſie ſint
kind urreſti. b̃rchiu uuanta
arſtancent thie tōten. ni lā ſut l̃r
In moysiſer buohhan ubar th̃er thorn
uuanta gi quē an uuar ſongote
uuo lmo got quad. ih bim
got abrahamer. got iſaker.
d̃r iacob. niſt got totero
ouh lebentero. alle lebent lmo.

uor ergo multū errat. & audientes
turbae mirabantur

Le. In doctrina eius. respondentes autē
quidam scribarū dixerunt.
magister benedixisti.

ccxxviii
VI
ccxxxi
Pharisaei autem uidentes
quia silentiū inposuerat &
sadducei conuenerunt in unū.
& accessit unus de scribis
legis doctor temptans eū & dicens.
magister quod ē. mandati magnū
in lege. At illi ihs.
primū omnium mandatum est.
Audi israel. dñs dñs noster
dñs unus est. & diligis dñm
dñm tuū ex toto corde tuo.
& extota anima tua.
& extota mente tua.
& extota uirtute tua.
hoc est primum & maximū
mandatū. secundū autē simile ē.
huic. diligis proximum tuum
sicut te ipsum. In his duobus
mandatis uniuersa lex pendet
& prophete. & ait illi scriba. **et**
bene magister in ueritate dixisti.
quia unus est & non est alius
propter eum. & ut diligatur
ex toto corde. & ex toto
intellectu. & extota anima
& extota fortitudine.
& diligere proximum

h' filu h'rot. thaz thō gihorente
thio menigi uūntorotun
In sinero lēru. thō antlingitun
sūme thero buohharo h'ri quadun.
meister uuola quadi thu.
thie pharisei girehente
thaz her stinerni gisaxta
thō sadducei quamun h'ri ein.
Ina gieng thō ein fon then buohharin
euua lerari costontā sīn h'ri quedant.
meister uuaz ist mihhil bibot
In euuū. thō quad lmo ther heilant.
thaz erista allero biboto ist.
hori israhel truhan got unser
ein got ist. Ina minner truhan
got thīnan fon allemo thīnemo herzen.
Ina fon allero thīnero selu.
Ina fon allemo thīnemo muote.
Ina fon allemo thīnemo megine.
thiz ist thaz erista Ina meista
bibot. thaz aftera ist gilih
theremo. thaz thū minnor thīnan nahiston
samasō thih selbon. In thesen zuan
bibotun al thū euua hang &
Ina uūzagon. thō quad lmo ther buohhari.
uuola meister Inuūare quadi thū.
thaz her ein ist Ina nist ander
āzan Inan. Ina thaz her sigimianot
fon allemo herzen. Ina fon allemo
furstantnessē. Ina fon allero selu.
Ina fon allero strengi du.
Ina minnon sinan nahiston.

tamquam se ipsum. maius est
omnibus holocaustis; & sacrificiis
ih̄r autem uidens
quod sapienter respondisset
dixit illi. non es longe
a regno dī. recte respondisti.
hoc fac & uiues.

Lc **xxxi** ille autē uolens iustificare se
se ipsum dixit ad ih̄m.

& quis est meus proximus
rescipient autem ih̄r
dixit. homo quidā descendebat
ab hierusalem in hiericho.

& incidit in latrones
qui & iam despoliauerunt eū
& plagis in postis
abierunt semi uiuo relicto.

Accidit autē ut sacerdos quidā
descenderet eadem uia
& uiso illo praeteriuit.

similiter & leuita
cum esset securus locum
& uideret eum transiit.

samaritanus autē quidā transiens
uenit securus uiam. & uidens eū
misericordia motus est.

& ad ppianr alligauit uulnera eius
infundens oleum & uinum.

& inponens illū in iumentū suū
duxit in stabulum
& curam eius egit. & altera
die protulit duos denarios

sama sō sih selbon. mēra ist thaz
allen bluostaran lra zēbarun.
ther heilant thō gisehenta
thaz her spāh lihho antlingta
quad lmo. nibis thū uerro
fon goter rihhe. rehto antlingtas.
thaz tuo lra leber.

her uiokta thō reht festigon
sih selbon quad zithemo heilante.
uuer ist mīn nahisto.

Inpheng thō ther heilant
lra quad. sum man steig nidar
fon hierusalem in hiericho

lra ana gifiel lra ioba
thie giuuerō biroubotun lra

lra uuūntun anagitanen
giengun sami quetemo furlāzanemo.

giburta thō thaz sum biscof
nidar steig lra chemo selben uuege
lra lmo gisehanemo furi fuor.

sama tōa. ther ambahrt
mit thū her uuar nah thō stōi
lra girah lra furi fuor.

Andero thoto sum farenta
quam nah lmo. lra lra gisehenta
uuard mita da giruort.

lra sih nahenta bant sina uuūntun
gōz thara ana oli lra uuūn.

lra uf sezent lra in sin nōz
letta lra in siner staluuister hūr
lra habēa sin suorgun. andarer
tager brāhta zuene phendinga

& dedit stabulario & ait.
curam illius habe. & quodcumq;
super erogaueris.
ego cum rediero reddam tibi.
quid horum trium uidetur tibi
proximus fuisse illi qui incidit
in latronem. At ille dixit.
qui fecit misericordiam in illu.
& ait illi ihs. uade & tu
fac similiter.

CXXXVII
M c c x x
M c x x i j
L c c c x x x i j
L c l x x x v

Et erat docens cotidie
in templo. principes autem
sacerdotum & scribae
& principes plebis
quaerebant illum perdere
& non inueniebant quid facerent illi.
omnis enim populus suspensus
erat audiens illum.

L c l x x x v i j
X

L c l x x x v i j

M c c c
M c l x x x i
L c c c l x x x v

L c l x x x
X

L c l x x x i
X

Audierunt pharisei turbam
murmurante de illo hec.
Emiserunt principes
& pharisei ministros
ut apprehenderent eu.
Dixit ergo ihs. adhuc
modicum tempus uobiscum sum
& uado ad eu qui me misit.
quaeritis me & non inueniatis.
& ubi sum ego uos non potestis
uenire. dixerunt ergo iudei
ad se ipsos. quo hic tunc est.
quia non inueniemus eum.
numquid in dispersionem

gab themo stal uuir te lnta quad.
habe sin suorgun. lnta so uuar
thu thiner zuo grauor.
thanne ih uuidar uuir bu gikuthir.
uuelih thero thriio ist thir gisehan
nabisto uuesan themo thie thar gifel
lnchie thio ba. tho quad her.
thie thar zca mitada lq imo.
tho quad lmo ther heilant. far thu
lnta tuo selbrama.

M lnta her uuar lerehta gtago

Lc 10 lntemo tempale. thie heriston
thero herit haf tonomanno lnta buohhara
lnta thie heriston ther folker
suohraun lnan zifur liofome
lnta ni fundun uuar sie lmo taan.
Al thaz folc funt
uuar horehta lnan.

10 gi hor tun thie pharisei thie menigi
murmurante fon lmo thisu.

10 M santun tho thie heriston

M Lc lnta thie pharisei donbahrta
thaz sie lnan gifiengin.

10 tho quad ther heilant. noh nu

M lutzila stunta bin ih mit iu
lnta ih faru zithemo thie mih santa

10 lr suohh & mih lnta ni find &
lnta thar ih bin thara nimugut lr
queman. tho quadun thie iudon
zi lnselbon. uuara ferit theser
thaz uuir ln ni findemer.
noher lnchie spreitnem

gentiū taurur ē. & docturur gēter.
quis ē hic sermo quem dixit.
quārtar mē & non inueni & iſ.
& ubi sum ego uos non potestis
uenire; In nouissimo autē die
magnę festiuitatis stabat iſr
& clamabat dicens.

qui ſitit ueniat ad mē
& bibat. qui credit in mē
ſicut dicit ſcriptura. flumina
de uentre eius fluent
aque uiuę. hoc autē dixit
de ſpū quem accepturi
erant credentes in eum.
non enim erat ſpſ datus

quia iſr nondum fuerat
glorificatur. Ex illa ergo turba **10** **o**
cum audissent hos sermones eius
dicebant. hic est uere prophēa.
Alii dicebant hic est xpr.

quidā autē dicebant. numquid **10** **o**
agudilea xpr uenit.

nonne dicit ſcriptura quia ex ſemine
dauid & de bethleem castello
ubi erat dauid uenit xpr.

Diffensio itaque facta est **10**
in turba propter eum.

Uenerunt ergo ministri **10**
ad pontifices & phariſeos
& dixerunt eis illi. quare
non adduxistis eum.

thotono fert in lēte thota.
uuaz uuort iſt thiz thaz her quad.
lr ſuohbā mih lnta niſindā
lnta thār ih bū. thara nimugut lr
quemen. In themo iungisten tage
mih hilerō lōmali ſtuont thar heilant
lnta rioſ ſur quedanta.
then thie thurſte thar queme zimir
thaz her trinke. thar lnmih giloubit
ſō giſeribit quidit. fluzzi
ſon ſinero uuambu fliozent
lebenter uuazaren. thaz quad her
ſon themo geiſte then ſie in phahente
uuārūn giloubente in lnan.
niuuar thar geiſt giſeban
uuanta thar heilant niuuar noh thanne
giduiriſot. ſon thero menigi uuār lihho
nit thiu ſie giſhōr tūn thiu ſinu uuort
quādun. thiz iſt ziuuārē uuīzago.
Andare quādun thiz iſt chriſt
ſume quādun. Enomi
quimnt chriſt ſon galileu
la quidit giſerip. uuanta ſon ſāmen
dauidar lnta ſon thero burgilum bēhlee
thār dauid uuar quimnt chriſt.
meſſe zumſt uuar giuuerō
lnta thero menigi thuruh lnan.
quamun thō thie ambakta
zichen biſcofan lnta zichen phariſem
lnta quādun ſie in. bihiu
nigilettut lr lnan.

responderunt ministri
 numquā sic locutus ē. homo
 sicut hic homo. responderunt
 ergo eis pharisei.
 numquid & uos reduci estis.
 numquid aliquis ex principibus
 credidit in eū aut ex phariseis
 sed turba hæc quæ non nouit
 legem maledicta est.
 dicit nicodemus ad eos
 ille qui uenit ad eū nocte
 qui unum erat ex ipsis; numquid
 lex nostra iudicat hominē
 nisi audierit ab ipso prius
 & cognouerit quid faciat.
 responderunt & dixerunt ei;
 numquid & tu galileus es.
 scripture & uide quia propheta
 a galilea non surgit;
Congregatus autē phariseis
 interrogauit eos ihs dicens;
 quid uobis uidetur de xpo.
 cuius filius est. dicunt ei
 dauid. ait illis. quomodo
 ergo dauid in libro psalmorum
 uocat eum dñm dicens;
 dixit dñr dño meo
 sede ad dexteris meis.
 donec ponā inimicos tuos
 scabillū pedum tuorum;
 si ergo dauid in spū

M cccxv
 M cccxvi
 Lccc xlv

M cccxvi
 M cccxvii
 Lccc xlvii

thō antlingtun thie ambabta
 nio in altere sprah sō man
 sō thesē man. thō antlingtun
 in thie pharisei.
 enoni birut lr fur lette.
 enoni ening fon thei heriston
 giloubta in inan odo fon thei pharisei.
 ouh thisū menigi thiū thar nuuaz
 euua ist fur uuerge.
 thō quad nicodemus zi in
 thei thar quam zi lmo nahter.
 thei uuas ein fon thei. eno
 unsar euua tuomit siū man
 nibi gihore fon lmo er;
 lma fur stante uuaz her tuo.
 thō antlingtun sie lma quadun lmo;
 enoni bistu galileus.
 scruto lma gisih thaz uuizago
 fon galileu niar stent.
Ioh
Lc gisamanoten thei pharisei
 fragā sie thei heilant susquelant;
 uuaz ist iū gisehan fon christe.
 uuer sun ist her. thō quadun sie lmo
 dauid. thō quad her in. uuō
 dauid in buohhe selmo
 nen nte inan truhan susquelant.
 quad truhan zimīnemo truhane
 sizzi zimīnero zerauūn.
 unz ih gisezzu thīne fianta
 untar scamal thīnero fuozo,
 oba dauid uuār lihho ingeste

uocat eum dñm quomodo
filius eius est. & nemo poterat
respondere ei uerbum.
neque ausus fui quisquam
ex illa die eum amplius
interrogare.
terum locutus est eis ihs 10
dicens. Ego sum lux mundi.
qui sequitur me non ambulat
in tenebris. sed habebit lucem
uitę. dixerunt ei pharisęi;
tū de cęlpro testimonium
perhiber. testimoniū tuū non ē uerū.
Respondit ihs & dixit eis.
& si ego testimoniū perhibeo
de me lpro. uerum est
testimoniū meum. quia scio
unde ueni & quo uado
uor autem nescitis unde uenio
aut quo uado. uor secundū carnē
iudicatis. ego non iudico quemquā.
& si iudico ego iudiciū meum
uerum est. quia solus non sum.
sed ego & qui misit me pater
& in lege ur̃a scriptum est.
duorum hominū testimoniū
uerum est. ego sum qui testimoniū
perhibeo de me lpro.
& testimoniū perhibeo de me
qui misit me pater.
dicebant ergo ei. ubi ē. pater tuus;

nemnit inan truhān uuō
isther sīn sun. lra nioman molta
antlingen lmo uuort.
noh gtauřag uuar eining
fon themo tage lnan elihor
fragen.
Abur sprach in ther heilant
susquedant. ih bim liht mit aligarter.
thie mir folgē nigēt
In finstarnessin. ouh habē liht
liber. thō quadun lmo thie pharisei.
thū fon thir selbemo giuuznersi
sager. thīn giuuzner nist uuār.
thō antlingta ther heilant lra quad lra;
lra oba ih giuuznersi sagen
fon mir selbemo uuār ist
mīn giuuznersi. uuantā ih uuar
uuanan ih quam lra uuara ih faru.
lr niuuzut uuanan ih quimu
odo uuara ih faru. lr after fleske
tuomē. ih ntuomu niomannen.
oba ih tuomu mīn tuom
ist thanne uuār uuantā ih eno nibim.
ouh ih lra thie mih santa gader fater
lra in iuuaru euuu ist giscriban.
zuero manno giuuznersi
ist uuār. ih bim thie giuuznersi
sagen fon mir selbemo.
lra giuuznersi sagē fon mir
ther mih santa thie fater.
thō quadun sie lmo. uuār ist thīn fater;

10 LXXXVII
at exii
le exviii

Respondit ih̄s.

neque mē scīr neq; patrē meum.

si mē scīr dīr forsitan

& patrē meum scīr dīr;

10 LXXXVIII

ego uado & quārtā mē

& in peccato ur̄o moriemini.

quo ego uado uor n̄ potestis uenire.

dicebant ergo iudaei. numquid

interfici & sēm & ip̄sum quia

dicit. quo ego uado uor n̄ potestis

uenire; & dicebat eis;

uor dede or̄sū estis ego desuper missū.

uor de mundo hoc estis. ego non sum

de hoc mundo. dixi ergo uobis;

quia moriemini in peccatis ur̄is.

Si enim n̄ credideritis. quia ego sum.

moriemini in peccato ur̄o.

Dicebant ergo ei. Tu quis es.

Dixit eis ih̄s. principium.

qui & loquor uobis. multa habeo

de uobis loqui & ludicare.

sed qui misit me. uerax est.

& ego quae audiui ab eo.

haec loquor in mundo.

& non cognouerunt q̄ patrē eis

dicebat dñm. dixit ergo eis ih̄s.

cum exalta uertis filiū hominis.

tunc cognoscetis. quia ego sum.

& a me ip̄so. facio nihil.

sed sicut docuit me pater.

haec loquor. & qui misit.

10 **I** thō antlungta ther heilant.

nob lr mih nuuizut nob minan fater.

oba lr mih uuestit odouuan

ir minan fater uuestit.

10 ih faru lnta lr suohh & mih.

lnta ln iuuaru suntu arsterb & lr.

thara ih faru thara nimugut lr quemen.

thō quadun thie iudaei. Enoni

arrleht her sih selbon uuantu

her quidit. thara ih faru lr nimugut

thara quemen. thō quad her ln.

lr birut fon nidana ih bim fon then uflihhan

lr birut fonder ro uuerata. ih nibim

fon therro uuerata. ih qui du iū

thaz lr arsterb & ln iuuaren suntan

oba lr nigi loub & thaz ih bin.

thanne arsterb & lr ln iuuaro suntu

thō quadun sie lmo. uuerbistu.

thō quad lnter heilant. anagin.

thaz ih iū sprihu. managu haben ih.

fon lu zi spreh hanne lng zitu omene.

ouh thermih santa. ther ist uuār.

lntathiulh gihosta fon lmo.

thiū sprihu lnta lnta lnta lnta

lnta sienifur tuontun thaz her then fater

lnquad got. thoquad lnter heilant.

mitthiū ir arheu & then mannessun.

thanne furstant & ir iz. thaz ih iz bin.

lnta fon mir selbemo. nio uuib tuon

ouh so mih lērtā thir fater.

thiū sprihu ih. lntathiēmih santa.

mecum est. non relinquit me solum.
quia ego quæ placita sunt ei.
facio semper. hæc illo loquente.
multique crediderunt in eum.
dicebat ergo ih̄s ad eos.
qui crediderunt ei iudeos.
si uos manseritis in sermone meo.
ueri discipuli mei eritis.
& cognoscetis ueritatem.
& ueritas liberauit uos.
responderunt ei.
semen abrahe sumus & nemini
seruiimus unquam
quomodo tūdicis liberi eritis.
Respondit eis ih̄s.
Amen amen dico uobis.
quia omnis qui facit peccatum
seruus est peccati.
seruus autē non manet in domo
in æternum. filius manet in æternū.
si ergo filius uos liberauerit.
ueri liberi eritis.
scio quia filij abrahe estis.
sed queritis me interficere.
quia sermo meus n̄ capit in uobis.
ego quod uidi apud patrem loquor.
& uos quæ uidistis apud patrem
uestrum facitis.
Responderunt & dixerunt ei.
paternoster abraham est.
Dicit eis ih̄s.

ther ist mit mir. her nifur lazit mih enon.
uuanta lh̄ thiulmo lh̄ hent.
tuon... simbolun. th̄sulmo sp̄ehentemo.
manage gilobun in lnan.
tho quad ther heilant. zithen
th̄ielmo giloubun ludon.
oba lr uuon & in minemo uuofte.
Zi uuare birut lr thanne mine lungiron.
lnta lr furstantet thanne uuar.
lnta uuar arlostā uuih.
thōant lingtun sie lmo.
uuir birun abrahames samo lnta in omne
thionotumet loim altēre
uūō quidistat lr birut frige.
thōant lingta lnta ther heilant.
uūar uūar quidistat lū.
birthū allero giuuelib th̄iesuntatuot
ther ist suntun scale.
scale ni uuon & in hūse
Ziēuui du. thersun uuon & Ziēuui du.
oba thersun lūuuh arlostā.
thanne birut lr uūar lūho frige.
lh̄ uueiz thaz lr abrahames barn birut.
ouhirsuoh h̄ & mih ziars lahenne.
uuanta min uuort nibi fahit in lū.
thaz ih̄gisah mit minemo fater thaz sp̄ihhuib.
lnta lr thiulrgisahut mit fater
iū uuaremo thaz tuot ir
thōant lingtun sie lnta quadun lmo.
unser fater ist abraham.
tho quad lnta ther heilant.

213
sifilijs abrahæ estis.
opera abrahæ facite
Nunc autē queritis me interficere.
homine qui ueritatē uobis locutus
sum quam audiui adō.
hoc abraham non fecit.
uos facitis opera patris uestri.
dixerunt itaque ei.
nos ex fornicatione n̄ sumus natj.
unum patrem habemus dñm.
Dixit ergo eis ih̄s.
Sids pater uester esset diligens ei
itaque me.
ego enim ex dō p̄cessi & ueni.
neque enim amē ipso ueni
sed ille me misit
quare loque lā meā non cognoscitis.
quia n̄ potestis audire sermonē meū.
uos ex patre diabulo estis.
& desideria patris uestri uultis facere.
ille homicida erat ab initio.
& in ueritate non stetit.
quia non est ueritas in eo.
cum loquitur mendacium.
ex propriis loquitur quia men
dax est & pater eius.
ego autē quia ueritatem dico
non creditis mihi.
quis ex uobis arguit me de peccato.
si ueritatem dico quare uos
non creditis mihi.

oba lr abrahames kind sit.
thanne tuot lr uuerc abrahames.
nus uobh & lr mih ziar slahenne.
manther lū uuar sprah thi uih gi
hosta fongote.
thaz nitā abraham.
lr tuot lū uares fater uuerc.
tho quadun sielmo.
uuirni birumes fon huoregiborane.
einan fater haben uuir got.
tho quad lntcher heilant.
oba got lū uar fater uuari thanne
minnotat lr mih.
lh fongote fram gieng lnti quam.
noh ih fon mir selbemo ni quam
ob her mih santa.
bi thi u nifur stant & lr mina sprahha
uuanta lr nimugut gi hōren m̄m uuost.
lr birut fon fater diuuale.
lnti lusta lū uares fater uuoll & lr tuon.
ther uuas mans lago fon anagm ne.
lnti lnuuare nigi stauont.
uuanta nist uuar lnlmo.
mit thi u her sprih hit lugina.
fon sinen eiganen sprih hit uuanta
her luggust lnti sin fater.
lh uuar lih ho uuanta ih uuar quidu
nigi loub & lr mir.
uuerfoneu thuuengit mih fon suntan.
ob lh uuar quidu bihiu nigi loub &
lr mir.

qui est ex dō uerba dī audit.
propterea uos non auditis
quia ex dō non estis.
Responderunt igitur ludæi
& dixerunt ei.
nonne benedicimus nos quia
samaritanus es tu & demoniū habes.
Respondit ih̄s. ego demonium
non habeo sed honorifico
patrem meum. & uos in honorastis me.
ego autē non quero gloriā meam.
est qui querat & ludicat.
Amen amen dico uobis.
Si quis sermonem meum serua
uerit mortē non uidebit in æternū.
Dixerunt ergo ludæi.
nunc cognouimus qd demoniū habes.
abraham mortuus est & pph̄e
& tu dicis.

Si quis sermonem meum seruaue
rit non gustabit mortē in æternū
numquid tu maior es patre nr̄o
abrahā qui mortuus est & pro
ph̄e mortui sunt.
quem te ipsum facis.

Respondit ih̄s. Si ego glorifico
me ipsum gloria mea nihil ē.
est pater meus qui glorificat me.
quem uos dicitis quia dñs noster ē.
& non cognouistis eum. Ego autē
noueū. & si dixerō q non scio eum.

ther fongote ist ther hort gotes uuort
bitchu nigi hor & ir uuanta ir fon
gote nibirut.
thō ant lingitā thie iudei
lnta qua dun imo.
eno la queden uuir uuola uuanta
samarita nise bistu lndiuual habes.
thō ant lingitā ther heilant. ih̄n
haben diuual uz ouh ih̄ éran
minan fater. lntalr lnter & mih.
lhnis uohhu mina diurida.
ther ist ther suoh hnt lnta tuomit.
uuar uuar quidu ih̄ lū.
so uuer somin uuort bihelat tōd
nigi siht her zieuuidu.
thō qua dun thie ludæi.
nu furstante mes thaz thū diuual habes.
abraham ist tōt lnta uui zagon
lnta thu quidis.
so uuer min uuoft bihelat
nigi corot to des zieuuidu.
noh thū mero bist unsaremo fater
abrahame thie thar tōt ist lnta
uui zagon sint ouh tote.
uen tuos thuthih selbon.
thō ant lingitā ther heilant. obih diurnson
mih selbon thanne min diurida nouuht ist
ist min fater thie mih diurit.
then qued & ir thaz her uuar got si
lnta irni fur stuontat lnan. ih̄ uuar lthho
uueiz lnan. lnta obih quidu thazih man niuurti

270
ero similis uobis mendax.

sed scio eum & sermonem eius seruo.
abraham pater uester exultauit
ut uideret diem meum. & uidit
& gauisus est. dixerunt ergo iudei ad eum.
quingenta annos nondum habes
& abraham uidisti.
Dixit eis ihs. Amen amen dico uobis.
antequam abraham fieret ego sum.
tulerunt ergo lapides ut lacerent eum
ihs autem abscondit se & exiit
de templo.

xxxii
io lxxxviii
X Et praeteriens uidit hominem caecum
a natiuitate. & interrogauit eum
discipuli sui. Rabbi.
quis peccauit hic aut parentes ei
ut caecus nasceretur.
Respondit ihs. neque hic
peccauit neque parentes eius.
sed ut manifestetur opus dei in illo.
me oportet operari opera eius
qui misit me donec dies est.
uenit nox quando nemo potest
operari. quamdiu in mundo sum
luxum mundi.
haec cum dixisset. exiit in terram
& fecit lutum ex putro. & leuit
lutum super oculos eius. & dixit ei.
uade laua in natatoria siloe.
quod interpretatur missus.
abiit ergo & lauit & uenit uidens.

thanne bim iu gilih luggi.
uz ouh ih uueiz lnan lnta sin uuoort bih alcu.
abraham iuuar fater gisah thaz her
gisah minantag. lnta her sah
lnta gisah. thoquadunthie iudei zilmo.
fins zug laronoh nihaber
uiuogisahi thu abrahaman sih lu.
thoquad lnta her heilant. uuaruuar quidu
erthanne abraham uuari er bimih.
thonamun siestena thaz sie uuirphm lntan.
her tho bargsih lnta gient uz
fonthemo tempale.
furfarent gisah man blintan
fongi burq. lnta fragetun lnan
sinelungiron. mei star.
uuer suntota thesedo sine eldiron
thaz her blint uir digiboran.
tho ant lnta githa her heilant. noh theser
suntota noh sine eldiron. Inimo.
uz ouh thaz uir di ar ougit gotes uuer
mih gilumphit uuirkan sinu uuer
thiemih santa unziz tag ist.
quimit naht thanne nio man mag
uuirkan. solango soih lnta lnta ligarte bir
sobimih liobt mitali garte.
mitthi uherthi suquad. speo lnta da
lnta leimon fonspeih haterun lnta salbota
then leimon ubar sinu ougunt lnta quad lmo.
far lnta uua scithi lnta hemouuazaresiloe
thaz ist arrekit gisentit.
fuor her tho lnta uuo scithi lnta qua gisehent.

Itaq; uicini & qui uidebant eū prius
quia mendicus erat. & dicebant.
Nonne hic est qui sedebat
& mendicabat. alii dicebant
quia hic est. alii autem nequaquam.
sed similis est eius. ille autē dicebat.
quia ego sum. dicebant ergo ei.
quomodo aperi sunt oculi tibi.
Respondit. Ille homo qui dicit
ih̄s. lutum fecit & unxit
oculos meos. & dixit mihi.
uade ad natatoria siloe & laua.
& abii. & laui & uidi.
dixerunt ei. ubi est ille.
ait. nescio. adducunt eum
ad phariseos qui cæcus fuerat.
Erat autem sabbatū quando lutū fecit
ih̄s. & aperuit oculos eius.
Iterum ergo interrogabant eum
pharisei. quomodo uidisti &
ille autem dixit eis. lutū posuit
mihi sup oculos. & laui. & uideo.
Dicebant ergo ex phariseis quidam.
non est hic homo adō
quia sabbatum non custodit
alii dicebant. quomodo potest
homo peccator hæc signa facere.
& scisma erat in eis.
Dicunt ergo caeco iterum.
tu quid dicis de eo. qui aperuit
oculos tuos. ille autem dixit.

giuues so thie nahiston in thie maner gisahun
thaz herb & alari uuas. quadun
enonist thiz ther thie thar taz
Inti b&olata andere quadun
herist iz. andere quadun nist
uzouh herist imo gilih. her uar lih ho quad
ih̄bim iz. tho quadun sie imo
uuō sunt thir thiu ougun Intan u
tho andung ita her. ther man thiedar ist giquetan
heilant. her t&aleimon in t&al bota
minu ougun Inti quad mir
far zithemo uuazare siloe in t&a uuas thih
Inti ih̄ fuor Inti uuōsc in t&a gisah
tho quadun sie imo. uuar ist her.
tho quad her niuueiz. tho lettun sie then
zithen pharisei thie thar blint uuas
tho uuas sambaztag tho then leimon t&a
ther heilant. Inti aroffonota sinu ougun
abur freg & un inan
thie pharisei uuō her gisahi
tho quad her in leimon t&a her
mir abar minu ougun Inti ih̄ uuōsc in t&a gisah
quadun duar licho fonden pharisei sume
nist these man fongote
bithiu uuanta sambaztag nibi helat
anthere quadun uuōmag
suntig man thisiu zethan duon.
Inti gisliz uuas Inti
tho quadun sie themo blinten abur
thu uuaz quidist fonde mo thir thir Inti t&a
thimiu ougun. her quad tho.

quia propheta est.

non crediderunt ergo iudaei de illo

quia caecus fuisset & uidisset.

donec uocauerunt parentes eius

qui uiderant. & interrogauerunt

eos dicentes. hic est filius uester

quem uos dicitis quia caecus natus est

quomodo ergo nunc uidet.

Responderunt eis parentes eius

& dixerunt. scimus quia hic est

filius noster. & quia caecus natus est.

quomodo autem nunc uidet

nescimus. aut quis eius aperuit

oculos. nos nescimus;

Ipsum interrogate aetatem habet.

Ipsa de se loquatur.

Haec dixerunt parentes eius

quia timebant iudaeos.

Iam enim conspirauerant iudaei

ut si quis eum confiteretur christum

extra synagogam fieret.

Propterea parentes eius dixerunt.

quia aetatem habet

Ipsum interrogate.

Uocauerunt ergo rursus hominem

qui fuerat coecus & dixerunt ei.

Da gloriam deo.

Nos scimus quia hic homo

peccator est. dixit ergo ille.

si peccator est nescio. unum scio.

quia coecus cum essem modo uideo.

uuanta her uirzago ist.

nigiloubtun thie iudei fon lmo

thaz her blint uuari lnti gisahi.

unz sie gihalotun sine eldiron

thiez gisahun lnti fragetun

sie sus quedenne ist theser luer sun

themir quedet thaz er blint giboran uari.

uuo sibi her thanne nu.

tho antlingtun ln sine elchiron

ln ti quadun uuir uuizun thaz theser ist

unser sun. lnti thaz her blint giboran ist.

thanne uuohet nu gisehe

ni uuizu mes. odo uuir gioffonot sinu

ougum. uuir ni uuizu mes

lnan fraget altar habet.

her sprehe fon lmo selbemo.

thiz quadun sine eldiron

uuanta sie forhtun thie iudeon.

lu tho gteinotun sih thie iudaei

oba uuir lnan christ bi iachi

uz fon theru samanungu uuari.

bi thiu sine eldiron quadun

bi thiu uuanta her altar habet

ln selbon fraget.

gihalotun then man abur

ther blint uuas. lnti quathun lmo

gib gotte diurida.

uuir uuizumes thaz theser man

suntag ist. tho quad her

obaher suntag ist ni uuirz. ein uuirz ih

mit diu ih blint uuas. nu gisihu.

Dixerunt ergo illi. quid fecit tibi.

quomodo aperuit tibi oculos.

Respondit eis. dixi uobis iam

& audistis. quid iterum uultis
audire. Numquid & uos uultis discipuli

eius fieri. maledixerunt ei

& dixerunt. tu discipulus illius sis.

Nos autem moysi discipuli sumus.

Nos scimus quia moysi locutus est dñs.

hunc autem nescimus unde sit.

Respondit ille homo & dixit eis

In hoc enim mirabile est

quia uos nescitis unde sit.

& aperuit meos oculos.

Scimus autem quia peccatores

dñs non audit. sed si quis dñi cultor

est. & uoluntatem eius facit hunc exaudit.

A seculo non est auditum.

quia aperuit quis oculos coeci nati.

nisi esset hic ad dñm non poterat facere

quicquam.

Responderunt & dixerunt ei.

In peccatis natus es totus & tu doces nos.

& eiecerunt eum foras.

xxxviii
lo lxxx
viii
X

Audiuit ih̄s quia eiecerunt eum foras. **lo**

& cum inuenisset eum dixit ei.

tu credis In filium dñi

respondit ille & dixit.

quis est dñs ut credam In eum

& dixit ei ih̄s & uidisti eum

& qui loquitur tecum ipse est.

tho quadun sie lmo uuaa tēa her thir.

uuo lntēa her thinu ougun.

tho andingta in ihquad lū iu

lnta ir gihortut. uuaa uoellet ir abur

gihoren. uuellet ir iungiron

sine uuesan. tho fluochotun sie lmo

lntaquadun. thu sis sin iungiro

uuir birumes moyseses iungiron.

uuir uuzumes thaz moyseses sprah got

thesan niuuzuuuir uuanan her ist.

tho andingta der man lntaquad in

lntihu ist uuntar

thaz ir niuuzit uuanan her si.

lnta lntēa minu ougun.

uuir uuzumes uuarliche daz suntige

got nigihort. oh oba uuer gotes bigengiri

ist. lnta sinan uuillon tuot thengihort.

fon uueretia niuuard gihort.

thaz uuer giosfanoti ougun blint giboranes

niuuari dese fongote ni molra tuon

ther louuht.

tho andingitun sie lnta quadun lmo.

lntunton bist al giboran lnta chulerisunsih.

lnta uuirpfun In uz

gihorta ther heilan thaz sie In uz uuirpfun.

mit diu er In uant quad lmo.

thu giloubis In den gotes sun

tho andingta er lntaquad

uuer ist iz trohtan lnta ih giloubu lnnan.

thoquad lmo ther heilant thugisahlman.

lnta ther mit dir sprihht er ist iz.

224
 at ille ait. credo dñe.
 & prociens adorauit eum.
 & dixit ei ihs
 In iudicium ego in hunc mundū ueni
 ut qui non uident uideant.
 & qui uident caeci fiant.
 & audierunt ex phariseis
 qui cum ipso erant. & dixerunt ei.
 Numquid & nos cecisumus.
 dixit eis ihs
 si cecis es & is non habet & is peccatum
 nunc uero dicatis quia uidimus.
 peccatum ur̄m manē
 amen amen dico uobis
 qui non intrat per ostium
 In ouile ouium
 sed ascendit aliunde ille fur est
 & latro. qui autem intrat per ostiū
 pastor est ouium
 hunc ostiarius aperit
 & oues uocem eius audiunt.
 & proprias oues uocat nominatim
 & educat eas.
 & cum proprias oues emisert.
 ante eas uadit. & oues
 illum sequuntur. quia sciunt
 uocem eius. alienum autem
 non sequuntur. sed fugiunt ab eo.
 quia non nouerunt uocem
 alienorum. hoc prouerbiū
 dixit illis ihs.

tho quad er lmo giloubu trohtin.
 lnti nidar fallenti bēota lnan
 tho quad imo ther heilant.
 lnduom quam ih mthēsa uueralt.
 thaz thie dar nigisēhent gisēhen
 lntie dar gisēhent daz sie sin blinte
 lnti gihortun fon then fariseis
 thie mit lmo uuarun. lnti quadun lmo.
 eno nu birun uuir blinte
 tho quad in ther heilant.
 ob ir blinte uuart thane ni habet ir sunta
 nu qued & ir uuir gisēhemet.
 lū uuer sunta uuonē
 uuār uuār quid ih lū
 thie thar lnniget thurah duri
 lntien euuist thero scapho
 oh gisfigt allesuuanan ther ist thio b
 lnti scaberi. thie dar ing & thurah thio duri
 ther ist hirta scafo
 themo lnduot ther duri uuart.
 lnti scaf sina stemma gihorent.
 lnti eiganu scaf nem nit nama hasto
 lnti letat sie uz
 lnti mit diu er thiu eiganu scaf uz sentat
 thanne uerit er lnti uora lnti scaf
 folgent lmo. uuanta siu uuizzun
 sina stemma. fremiden
 ni folgent. oh fluhent fon lmo.
 uuanta sie ni uuestun stemma
 fremidero. thaz biuurti
 quad in ther heilant.

illi autem non cognouerunt
 quid loqueretur eis
 Dixit ergo eis iterum ih̄s
 amen amen dico uobis
 quia ego sum ostium ouium
 omnes quotquot uenerunt
 fures sunt & latrones
 sed non audierunt eos oues.
 ego sum ostium per me
 si quis introierit saluabitur.
 & ingredietur & egredietur
 & pascua inueniet. fur non uenit
 nisi ut furdetur & mactet
 & perdat. ego ueni ut
 uitam habeant & abundantius habeant.
 ego sum pastor bonus. bonus pastor
 animam suam dat pro ouibus suis.
 mercenarius & qui non est pastor
 cuius non sunt oues proprie
 uidet lupum uenientem
 & dimittit oues & fugit
 & lupus rapit & dispergit oues.
 mercenarius autem fugit
 quia mercenarius est.
 & non pertinet ad eum de ouibus.
 ego sum pastor bonus
 & cognosco meas
 & cognoscunt me meas.

lo xc
 m̄ xcii
 le cxviii
 Sicut nouit me pater & ego agnosco **lo m̄ le**

lo xc
 m̄ xciii
 le cxviii
 Et animam meam pono pro ouibus meis. **lo m̄ le**

sie tho ni uor stuentun
 uuaz er ln zuo sprah.
 tho quad in abur ther heilant
 uuar uuar quid ih iu
 bi thi u uanta ih bim duri scafo
 alle somanage so quamun
 thioba sint lnti sca chera.
 ni hortun sie thi u scaf
 ih bim duri thurah mih
 oba uuer lngengit ther ist giheilte.
 lnti lnget lnti uzge
 lnti findit fuotrunga thiob meumit
 nibi thaz er stele lnti er slahe
 lnti fliose. ih quam claz
 sie lib haben. lnti ginuht samon haben.
 ih bin guot hirti. guot histi
 tuot sina sela furi sinu scaph.
 asni lnti ther nist hirti
 ther thi u scaf eiganu nifint
 gisihit then uuolf comentan
 lnti uor lazzit thi u scaf lnti fluihit
 ther uuolf slizze lnti uuirpfit scaf
 ther asni uuarliho fluihit
 uanta her asni ist
 lnti nigengit zilmo fon then scafon.
 ih bin guot hirti
 lnti lncnahu minu
 lnti lncnahent mih minu.
 sofo mih min fatter uuertz solnt enaih
 minan fatter.
 lnti min ferah sezziu furi minu scaf.

10 xxi. Et alias oues habeo

que non sunt ex hoc ouile
& illas oportet me adducere
& uocem meam audient
& sic & unum ouile & unus pastor
propter ea pater me diligit
quia ego pono animam meam
& iterum sumam eam
nemo tollit eam a me
sed ego pono eam a me ipso.
potestatem habeo ponendi eam.
& potestatem habeo iterum
sumendi eam. hoc mandatum
accepi a patre meo.

Dissensio iterum facta est
inter iudeos propter sermones hos.
Dicebant autem multi ex ipsis
demonium habet & insanit
Quid eum auditis. alii dicebant
uerba hæc non sunt demonium
habentis. Numquid demonium
potest coecorum oculos aperire

xxxiii
10 xxi

Facta sunt autem encenia
in hierosolymis. & hiemps erat.
& ambulabat ih̄s in templo
in porticu salomonis.
circum dederunt ergo eum
& dicebant ei.

quo usque animam nostram tollis.
si tu es x̄p̄s dic nobis palam.
respondit eis ih̄s

10

Inti anderi scas haben

thiu nisiint fonthesemo euuiste
thiu gilimphent mir zihalonne
Inti mina stemma horent
Inti ist thanne ein euuist Inti ein hifti.
bithiu minnot mih min fitter
uuanta ih sezzu mina sela
Inti abur ni mu sia

nioman nimit sia fon mir
uz ih sezzu sia fon mir selbemo
ih haben giuuat zisezzenne sia
Inti giuuat haben abur
sia zinemann. thaz bibot
Inti fieng fon minemo fater
abur uuas thar ungi zunft gitan
untar then iudeon thurah disiu uuort
tho quadun manage fon in
er habet diuual Inti uuott.
zu horet in Inan. andere quadun
thisiu uuort nisiint diuual
habentes. enonu diuual
mac blintero ougun Intuon.

10

uuarun gitan tho encenia
In hierusalem Inti uuas uuntar
Inti gieng ther heilant Inthemo temple.
Inphoreihe salomones
umbibigabun Inan thie iudej.
Inti quadun lmo.
zunzuuaz nimit thu unsera sela
oba thu crist sif quid unsiz offano.
tho antlingta inther heilant.

loquor uobis & non creditis.
opera quæ ego facio in nomine
patris mei hæc testimonium
peribent de me. sed uos non creditis
quia non estis ex ouibus meis.
oues meæ uocem meam audiunt
& ego cognosco eas
& sequuntur me
& ego uitam æternam do eis.
& non peribunt in æternum.
non rapit eas quisquam de manu mea.
pater meus quod dedit mihi
maius omnibus est.
& nemo potest rapere
de manu patris mei.
ego & pater unum sumus
sustulerunt lapides iudei
ut lapidarent eum
respondit eis ih̄s.
multa opera bona ostendi uobis
ex patre meo
propter quod opus eorum
me lapidatis.
responderunt ei iudei.
De bono opere non lapidamus te
sed de blasphemia
& quia tu homo cum sis
facis te ipsum dñm
respondit eis ih̄s
nonne scriptum est in lege ur̄a
quia ego dixi diu esis

ih̄s priu lntair nigriloubæ
thiu uere thiu ih̄ duon in namon
mines fater thiu giuuz scas
sagent fon mir oh ir nigriloubæ
uuanta ir nibirut fon minen scason
minu scas horent mina stemma
lnti ih̄ in kennu siu
lnti siu folgent mir.
lnti gibu in euuin lib
lnti nuor uuerdent zieuuidu.
lnti ni nimit siu nioman fon mineru henta.
min fater daz er mir gab
thaz ist mera allen.
lnti nioman nimegiz noti neman
fon mines fater henta.
ih̄ lnti ther fater ein birumer.
tho namun thie iudei steina
thaz sien steinotin
tho antlingta in ther heilant
managu guotiu uere er oueta ih̄u
fon minemo fater
thuruh uuelih thero uuerco
steinot ir mir.
tho antlingtaun imo thie iudei.
fon guotemo uuerke nistemon uuir dih.
oh fon bis maridu.
lnti mit diu thu man bist
duost thih selbon got
tho antlingta in ther heilant
la ist gi scriban in iuuueru euu
uuanta ih̄ quad ir birut gota

si illos dixit deos
ad quos sermo di factus est
& non potest solui scriptura
quem pater sanctificauit
& misit in mundum
uos dicitis quia blasphematis
quia dixi filius di sum.
si non facio opera patris mei
nolite credere mihi.
si autem facio. & si mihi non uultis
credere. operibus credite.
ut cognoscatis & credatis.
quia in me est pater
& ego in patre.

10 xxiij
1111
A c lxxvii
B xxvi
Quaerebant ergo eum prendere
& exiit de manibus eorum.
& abiit iterum trans iordanem
in eum locum ubi erat iohannes
baptizans primum. & mansit illic.

10 xxiiii
X
Et multi uenerunt ad eum
& dicebant. quia iohannes
quidem signum fecit nullum.
omnia autem quaecumque
dixit iohannes de hoc
uera erant.
& multi crediderunt in eum.

cxv
10 xxv
X
Erant autem quidam languens
lazarus abethana
de castello mariae & marthae
sororis eius. maria autem erat
que unxit dñm unguento

oba thie quad gota
ciden gotes uuort gitan ist
lnti nimac daz giserib zilosit uuerdan.
thender fater giheilagota
lnti santan in uuerate
ir qued & thu bismarost
uuanta ihquad ihbin gotes sun.
oba ihnduon uuere mines fater
meurt mir gilouben.
obi duon. obir mir niuell &
gilouben. giloubet then uuercon.
thaz ir for stantet lnti giloub &
thaz der fater in mir ist
lnti ih in themo fater.

10 x
af
suohtun lnan cigisabanne
lnti er lntieng fon lro hanton.
lnti gieng abur ubar iordanen
lndia stat tharda uuas iohannis
tousenti zierist. lnti uuon & thar.

10
lnti manage quamun zilmo
lnti quadun. uuanta iohannis
nt & nohhein zethan.
alliu so uuelihu
iohanis quad fon desemo
uuariu uuarun.
lnti manage giloubtun lnti man.

10
uuas sum sio cher
lazarus fon bethanu
fon theruburgi mariun lnti marchun.
sineru suester. maria uuas
thuda salbota trohtin mit salbun

Et extensis pedes eius
capillis suis cuius fr̃
lazarus infirmabatur
miserunt ergo sorores
ad eum dicentes.
dñe ecce quem amas
infirmatur.
audiens autem ihs
dixit eis. Infirmitas hæc
non est ad mortem.
sed pro gloria dī
ut glorificetur filius dī
per eam.
diligebat ihs marcham
& sororem eius mariam
& lazarus. ut ergo audiuit
quia infirmabatur
tunc quidem mansit in eodem loco
duobus diebus. deinde post hæc
dicit discipulis suis.
eamus in iudeam iterum
dicunt ei discipuli
rabbi. nunc querebant te
lapidare iudei
& iterum uadis illuc.
respondit ihs
nonne xihore sunt die
siquis ambulauerit indie
non offendit
quia lucem huius mundi
uidet. si autem ambulauerit nocte

lnti suuarb sine fuozi
mit lrasahsu thera bruoder
lazarus uuard cumig.
tho santun sino suester
cilmo lnti quadun.
trohten then du minnoft
ther ist cumig.
gihorenti thaz ther heilant
quad in. thisiu cumida
nist ci tode
oh bigotes diuridu.
thaz gidiuri sot si ther. gotes sun
thurah sia.
minota ther heilant marthun
lnti lra suester marium
lnti lazarus. so er tho gihorta
thaz er cumig uuas.
thouuon & a her lnti heru selbun fteu
zuene daga. after thiu
quad her sinen lugiron.
gemes abur lnti iudeam
tho quadun lmo thie iungiron
meister. nusuohtun thih
cisteinonne thie iudei
lnti abur uerist thara.
tho antlingta ther heilant
enon uia sint zuelf ciu thes tages
oba uuer gengit lnti tages
nibi spurnit.
bitchu uuanta her lichte thesser mitilgarter
gisihit. oba her get lnti naht

30.
offendat quia lux non est in eo.
hæc ait. & post hoc dicit eis
lazarus amicus noster dormit
sed uado ut a somno exsuscitem eum.
dixerunt ergo discipuli eius
domine si dormit saluus erit.
dixit autem ihesus de morte eius
illi autem putauerunt
quia de dormitione somni diceret;
tunc ergo dixit eis ihesus manifeste
lazarus mortuus est.
& gaudeo propter uos
ut credatis quoniam non eram ibi
sed eamus ad eum.
Dixit ergo thomas qui dicitur
didimus ad discipulos suos
eamus & nos ut moriamur cum eo.
uenit itaque ihesus & inuenit eum
quattuor dies iam in monumento
habentem. erat autem bethania
iuxta hierosolimam
quasi stadiis xv.
multi autem ex iudeis uenerant
ad martham & mariam
ut consolarentur eas
de fratre suo.
martha ergo ut audiuit
quia ihesus uenit occurrit illi.
maria autem domi sedebat.
dixit ergo martha ad ihesum
domine si hic fuisset

bispurnit. bichu lichte nist in mo
chru quad er lntiafter chru quader in
lazarus unser friunt slafte.
oh faru thaz ihinan fon slafte er uueke
tho quadunlmo sine iungiron
trohan oba her slafte thanne ister heil
quad ther heilant fon sinemo tode
sie uuantun thaz er
fon resti slafte quadri
tho quad in ther heilant offano.
lazarus ist tot
lnti giuihu thurah lu uuih
thaz ir giloub & uuantu ih thar in uuar
ouh gemes elmo.
tho quad thomas ther ist gi que tan
didimus ei sinen eban lungiron.
gemes uuir thaz uuir sterben mit lmo
tho quam ther heilant lnta fant lnan
fior taga in ingrabe
habentan. uuar bethania
nah hierusalem
sama so umf zehen stadia
manege fon then iudeon quamun
zimarthon lnti zimarion
thaz sie sia fluobriten
fon ira bruoder.
martha uuarliho sosisu gihorta
thaz ther heilant quam liof ingegin.
maria saz in huse.
tho quad martha cithemo heilante
trohten ob thu hier uuarist

fr̄ meus non fuiss& mortuus
sed & nunc scio quia quicumq;
poposceris ad dō dabit tibi.
dicit illi ihs.
resurg& fr̄ tuus
dicit ei martha
scio quia resurg&
In resurrectione
In nouissima die.
dixit ei ihs
ego sum resurrectio & uita
qui credit In me
& iam si mortuus fuerit uiu&
& omnis qui uiuit
& credit In me
non morietur In a&ernum.
credis hoc. ait illi.
utique dñe ego credidi
quia tu es xps filius dī
qui In mundum uenisti
& cum haec dixiss& abiit.
& uocauit mariam sororem suam
silentio dicens
magister adest & uocat te
illa ut audiuit surgit cito
& uenit ad eum
nondum enim uenerat ihs
In castellum. sed erat adhuc
In illo loco ubi occurrerat
ei martha.
Iudei autem quierant cum illa

min bruoder ni uuari thanne tot
oh ih nuuuerz so uuelihu sothu
bitis fon gotte gibe thir.
tho quad iru ther heilant.
er stentit thin bruoder
tho quad imo martha
ih uuerz thaz her er stentit
In theru urresti
In themo uingisten tage.
tho quad iru ther heilant
ih bin urresti In ti lib.
thie thar In mih giloubit
ei sperio bher tot uuirdit leb&
In ti logi uuelih thie dar leb&
In ti In mih giloubit
ni stirbit ei euuidu.
giloubis thaz. tho quad imo
ei speriu trohan ih giloubta.
thaz thubist crist gotes sun.
thie dar quam In mittelgart
mit diu her thisiu quad gieng.
In ti gihalota mariun In suester
stillo quedenti
meister ist az In ti suohht thih
siu sz gihorta erstuont slumo
In ti quam almo
noh thanne ni quam ther heilant
In thia buigilum oh uua noh thanne
In theru st& thar In gegin
Imo quam martha.
thie iudei mit In uuarun

In domo & consolabantur eam.
cum uidissent mariam
quia cito surrexit & exiit
secuti sunt eam dicentes
quia uadit ad monumentum
ut plorat ibi.

maria ergo cum uenisset
ubi erat ihs.

uidens eum cecidit ad pedes eius
& dixit ei dñe si fuisset hic
non esset mortuus fr̄ meus

ihs ergo ut uidit eam plorantem
& iudeos qui uenerant cum ea

plorantes fremuit spū
& turbauit seipsum. & dixit
ubi posuistis eum

dicunt ei dñe ueni & uide
& lacrimatus est ihs.

Dixerunt ergo iudei
ecce quomodo amabat
quidam autem dixerunt ex ipsis
non poterat hic qui aperuit
oculos cecis facere ut & hic
non moreretur.

ihs ergo rursus fremens

In semetipso. uenit ad monumentū
erat autem spelunca

& lapis super positus erat ei.

at ihs tollit lapidem
dicit ei martha soror eius
qui mortuus fuerat

In themo hus lntisia fluobritun.

mit thiū siē gisahun mariam
thaz siu sluūmo er stuont lntiūz gieng
folgetun lru siu quedeni.

nu uerit a themo grabe
thaz siu thar uūōfē

maria tho siu quam
thar ther heilant uuas

gisehenti lnan fiel ci sinen suo zon
lnti quad imo trohtan ob thuhier uuarist

thanne niuuari tōt min bruoder
tho ther heilant gisah sia uūōfenti

lnti thie iudeon quamun mit lru
uūōfenti gremizota lnsinemo giste

lnti gtruobta sih selbon lnti quad
uuara sartzūt l r lnan

quadun lmo trohtan cum lnti gisih
lnti uūōf ther heilant.

tho quadun lmo thie iudei
senu uūō her lnan minnota

sume quadun fon then selbon
nimohra theser ther lntia

ougun thes blinten tuon thaz theser
ni sturbi.

ther heilant abur gremizonti

lmo selbemo. quam a themo grabe
uuas thar cruft

lnti steinuas gisezzit ubar sia.

quad ther heilant nemet then stem

tho quad imo sin suester

thar thar tōt uuas

dñe iam fœt
quadriduanus enim est
dicit ei ihs nonne dixi tibi
quō si credideris uidebis
gloriam dī.
tulerunt ergo lapidem
ihs autem eleuatis sursum
oculis dixit. pater gratias
ago tibi quō audisti me
ego autem sciebam
quia semper me audis
sed propter populum
qui circum stat dixi
ut credant quia tu me
misisti. hæc cum dixisset
uoce magna clamauit
lazare ueni foras
& statim prodit qui fuerat
mortuus ligatus pedes & manus
Institis & facies illius
sudario erat ligata
dicit eis ihs
soluite cum & sinite abire.
multi ergo ex iudeis
qui uenerant ad mariam
& uiderant quæ fecit
crediderunt in eum.
quidam autem ex ipsis
abierunt ad phariseos
& dixerunt eis quæ fecit ihs.
colligerunt ergo pontifices

trohten her suhlit iu
fior taga biliban ist
tho quad iru ther heilant iaquadithir
oba thu giloubist gisihist
gotet diurida
tho namun sie then stein
ther heilant uf er habanen
ougon quad. fater thane
tuon thir uuantu thu mih gihorost
ih uuestu
thaz thu simbulun mih gihorist
oh thurah thaz folc
thaz thar umbi stentit quad
thaz sie gilouben thaz thu mih
santost. thisiu mit thi u her quad.
mihileru stemmu rios
lazarus cum uiz
Inti sluimo fram gieng thie daruuas
tot. gibuntan hanton Inti fuozin
mit strengin Inti sin annuzi
mit suerz duohu gibuntan
tho quad in ther heilant
er loset Inan Inti laz & Inan gangan.
manage fon then iudeon
thie quamun amariun
Inti gisahun thi u the her tæa
giloubtun Inan
sume fon In
giengun ei then pharisein
Inti quadun in thi u ther heilant tæa.
samanotun thie bisgofa

704
& pharisei concilium & dicebant
quid facimus quia hic homo
multa signa facit.
si dimittimus eum sic
omnes credent in eum.
& uenient romani & tollent
nr̃m & locum & gentem;
unus autem ex ipsis caiphas
cum esset pontifex anni illius
dixit eis. uos nescitis quicquam
nec cogitatis
quia expedit nobis
ut unus moriatur homo
pro populo & non tota gens
pereat. hoc autem a se ipso
non dixit. sed cum esset pontifex
anni illius prophetauit.
quia ih̃s mortuus erat
pro gente. & non tantam pro gente
sed ut filios d̃i qui erant
dispersi congregaret in unum.

10 xev
iii
af cxvii
af xxvi

A b illo ergo die
cogitauerunt interficere eum
ih̃s ergo iam non palam ambulabat
apud iudeos. sed abiit in regionem
iuxta desertum in ciuitatem
quæ dicitur ephrem.

& ibi morabatur cum discipulis suis

10 xev
i
af cclxxiii
af clvi
le cclx

Proximum autem erat pascha
iudeorum. & ascenderunt
multi hierosolima

Inti farisei samanunga Inti quadun
uuaz duomes uuanta theser man
managiu zeihhan tuot.
oba uuir Inan so for Lazemes
alle giloubent Inan.
Inti coment romani Inti nement
unsera stat Inti thiota
ein fon then caiphas
mit diu her uuas bisgof thes iares
quad in. ir nuurzut io uuht.
noh nithenket
bithiu uuanta uns bither bisot
thaz ein man er sterbe
furi thaz folc. Inti al thiu thiota
for uuerde. thaz fon imo selbemo
ni quad. oh mit diu her uuas bisgof
thes iares uuizagota.
thaz ther heilant sterbent uuas
furi thiota. Inti nalles eero do fun thiota
oh thaz thiu gotes kind thiu tharuuarun
eispretu. gisamanoti Inein
fon themo tage
thah tun er slahan Inan
ther heilant nalles ofano gieng
mit then iudeon. oh gieng In lant saf
nah theru uuostinnu In thia burg
thiu dar gi quetan ist ephrem
Inti thar uuonda her mit sinen iungiron.
nah uuas tho ostiron
iudeono. Inti er stigun
manage ci hierusalem

10 af
af

10 af
af le

de regione ante pascha
ut seificarent seipsos.
quererant ergo ihm
& conloquebantur ad inuicem
In templo stantes
quid putatis quia non ueniat
ad diem festum.
dederant autem pontifices
& pharisei mandatum
ut si quis cognouerit ubi sit
indice

ut apprehendant eum

xxxvi
Le cuij
x

Factum est autem Le
dum conplerentur dies
adsumptionis eius.
& ipse faciem suam firmavit
ut iret hierusalem.
& misit nuntios ante conspectum
suum. & euntes intrauerunt
in ciuitatem samaritanorum
ut pararent illi.
& non receperunt eum
quia facies eius erat
euntis hierusalem.
cum uidissent autem discipuli eius
iacobus & iohannes dixerunt.
dñe uis dicimus
ut ignis descendat de celo
& consumat illos.
& conuersus increpauit illos
& abierunt in alium castellum.

235
fon theru lant sceft fora then ostrom
thaz sie sih selbon gi heilagotin.
suohun then heilant
In ti sprahun untar zuisgen
In themo temple stantenti
uuaz uua net ir bichu her nicumit
ci themo it malen tage
gabun tho thie bisgo fa
In ti thie pharisei bibot.
oba uuer for stuonti uuar her uuari
thaz her iz cundti
thaz sien gisiengun
uuard tho
mit thiugifullite uuarun taga
sineru nunfti.
In ti her sin annuci fctinota
thaz her fuori ci hierusalem
santa boton furi
sih. In ti farenti giengun
In burg thero samaritano
thaz sia lmo gara uurtin
In ti sie nint siengun In an
uuanta sin annuci uuas
farenti ci hierusalem.
tho thaz gisahun sine iungiron
iacobus In ti iohannes quadun.
trohtin uuilthu thaz uuir quedemer
thaz siur nidar stige fon humile.
In ti for brenne sie.
her thocungiuuenti In rebota sie
In ti giengun In andera burg.

CXXXVII Ihs ergo ante sex dies pasche
 10 xcv
 1
 Jcc lxxiii uenit bethaniam ubi fuerat
 11
 12
 Le cc lx Lazarus mortuus
 quem suscitauit ihs

Et cum esset in bethania
in domo simonis leprosi.
cognouit turba multa
ex iudeis quia illic est
& uenerunt non propter
ihm tantum
sed ut lazarus uiderent
quem suscitauit a mortuis.

lo cii
Pharisei ergo dixerunt
ad semetipros. uidetis
quia nihil proficimus
ecce mundus totus
post eum abiit.

10 **xviii** cogitauerunt autem principes
x sacerdotum ut & lazarus
interficerent quia multi
propter illum abibant
ex iudeis & credebant
in ihm

lo xcviii. **F**ecerunt autem et cenam ibi
 m¹ cc lxxvi & martha ministrabat.
 m² cl viii
 Le lxxiii lazarus uero unus erat
 ex discumbentibus cum eo

cxxxviii
m cclxxv Maria ergo habens alabastrum m ccl
m cclviii unguenti nardi spicati L 10
Lc lxxiii pretiosi & fracto
Jo xcviii effudit super caput ihu.

ther heilant er sehr tagon ostion
quam cib&haniu thar da uuar
lazarus tot
thendar er uuacta ther heilant
mit diu her uuar Inb&hania
Inhuse simoner ther horn gibruder
for stuont mihil menigi
fon then iudem thaz her thar ist
Inci quamun naller thurah
then heilant eekrodo
oh thaz sie lazarus an gisahin
then her eruuacta fon tode.

10 thie phariser quathun
cunselbon girehet ir
thaz uuir nouuht ni dihemer
senu nual thisiu uueralt
ferit after Imo.
10 thahun thie heroston
thero herthafon thaxie Lazarus an
er sluogin uuanta manage
thurah man er fuoron
fon then iudein. In tigi loubtun
In then heilant.

10 of
of 1c
tatum lmo thar aband muos
lnti martha ambahra.
lazarusuuas ein thero
thie mit lmo sazun
mat of
L 10
maria habenti salb faz
salbun fon narchu gtana
diura lnti gibrohanemo
goz ubar sin houbte.

recumbentis & unxit pedes eius
& exsternit capillis suis
& domus impleta est
ex odore ungenti
dicit ergo unus ex discipulis eius
iudas scarioth
qui erat traditurus eum
quare hoc unguentum non uenit
trecentis denariis
& datum est egenis
dixit autem hoc non quia
de egenis pertinebat ad eum
sed quia fur erat
& loculos habens
ea quae mittebantur
portabat.

Mat 10 Erant autem quidam indigne
ferentes intra semetipsos
& dicentes
ut quid perditio haec ungenti
facta est. sciens autem ih̄s
ait illis. quid molesti estis
mulieri. opus bonum
operata est in me.
nam semper pauperes habetis
uobiscum. & cum uolueritis
potestis illis bene facere.
me autem non semper habebitis.

Mat 26 mittens enim haec unguentum hoc
Mat 26 in corpus meum
Mat 26 ad sepeliendum me fecit.

linentes lnti salbota sine fuozi
lnti suarb mit ira locon
lnti thaz hus uuas gifullit
fon themo stanke thera salbun
tho quad einfon sinen iungiron
iudas scarioth
ther lnan uuas se lenti
bihiu nuuirdit thi u salba for coust
uuidar thriu hunt pfennig
lnti gige ban thurfagon
thaz quad her naller
fon then armon nigilamf cilmo
oh bihiu uuanta her thio b uuas
lnti seh hil habenti
thiuchar gisentiduuuarun
truog siu.
uuarun sume un uuerdliho
tragenta untar in selben
lnti quedenti
ziu ist for lust therra salbun
gitan. uurzent thaz ther heilant
quad in. ziu birut ir hefige
themo uuibe guot uuere
uuirkt siu in mir.
ir habet simbulun thurfagon
mit iu. lnti thanne ir uuoll
mugut in uuola tuon.
mih ni habet ir simbulun
sententi thisiu thera salbun
in minan lihamon
tela mih cibi grabanne.

258
amen dico uobis
ubi cumque predicatum
fuerit euangelium
in toto mundo dicetur.
& quod haec fecit
in memoriam eius;

Le Lxxiii **X** Videns autem phariseus **Le**
qui uocauerat eum
ait intra se dicens
hic si esset propheta
sciret utique quae
& qualis mulier esset
quae tangit eum
quia peccatrix est.
& respondens ih̄s dixit
ad illum. Simon habeo tibi
aliquid dicere
at ille ait magister dic
duo debitores erant
cuidam foeneratori
unus debebat denarios quingentos
alius quinquaginta
non habentibus illis unde
redderet. donauit utrisque
quis eum plus diliget.
respondens simon dixit
aestimo quia is cui plus
donauit. at ille dixit ei
recte iudicasti. & conuersus
ad mulierem dixit
simon uider hanc mulierem.

uuar quid ih̄s iū
so uuar gipredigot
uuirdeit th̄z euangelium
in alleru uuerata ist giquetan.
Inci th̄z th̄siu tōa
Inira gimunt;
th̄z gisehenti th̄r fariseus
thien thara ladota
quad sur Inimo selbemo
oba theser uuari uutzago
her uuessi rz giuueso uiuoli
Inci uuelih uiub th̄z uuar
thiu man ruort
uuantia siu sunt g. ist.
antlingta th̄r heilant quad
ci imo. simon ih̄ haben th̄r
sih uuaz ciuedanne
her quad tho meistar quid
zuene sculdigon uuarun
sih uuelihemo Inlihere
em solta finf hunt pferningo
ander solta finf zug
Intho ni habentem uuanan
sie gultin tho forgab her giuuederemo
uuedaran minnota her mer.
tho antlingta simon Inci quad
ih̄ uuanu th̄z th̄r th̄mo her max
forgab. her quad imo tho
rehto duomtos. Inci giuuant
ci th̄mo uube quad
simon gisihist tu th̄z uiub.

Intraui in domum tuam
aquam pedibus meis non dedisti
haec autem lacrimis rigauit
& capillis suis terxit.
osculum mihi non dedisti
haec autem ex quo intrauit
non cessauit osculari pedes meos
oleo caput meum non unxit.
haec autem ungento unxit
pedes meos. propter quod
dico tibi remittentur ei
peccata multa quoniam dilexit
multum. cui autem minus
dimittitur. minus diligit.
dixit autem ad illam
remittuntur tibi peccata
& coeperunt qui simul
accum bebant dicere intra se
quis est hic qui & iam peccata
dimittit. dixit autem ad mulierem
fides tua te saluam fecit
uade in pace. & his dictis
abiit ascendens hierosolimam.

xxxviii
lo cii
x
Erant autem gentiles quidam
qui ascenderant ut adorarent
in die festo.

hi ergo accesserunt ad philippum
qui erat ab & bsaïda galilee
& rogabant eum dicentes.
domine uolumus ih̄m
uidere. uenit philippus

Ingieng ih̄m in thim huf
uuazzar nigabi thuminen fuozon
thisiu abur mit ira zaharin lacta
lnti mit ira fahsu suarb.
eus mir nigabi
thisiu fon thesiu Ingieng
nibi lansi cussan mine fuoxi
mit olium in houbit nisalbotostu.
thisiu mit salbun salbota
mine fuozzi. thurah thaz
quidih thir. sint lru for lazano
manago sunta. uuantasium in nota
filu. themo min uuir dit
for lazan. min minnot.
tho quad her ziru
for lazano sint thir sunta
tho bigondun thiedar saman
saxun quedan lnanin
uuer ist theser thiedar sunta
for lazit. tho quad her er themo uube
thingiloubo txa thih heila.
far in sibbu. thesen giquetanen
gieng stigenzi zihierusalem.
uuarun heidane sime fon then
thiedar stigun thazsie b& oon
In themo it malen tage.
thie giengun ci philippe
ther uuar fon b& bsaïdu galilee
lnti batun lnan sus quedenti
herro uuir uollemes then heilant
gisehan. tho quam philippus

& dicit andreas
andreas rursus & philippus
dicunt ihu

10 ciii
1111
10 cxxxviii
10 c lxxx
Ihu autem respondit eis
dicens: uenit hora
ut glorificetur
filius hominis.

10 ciii
X
Amen amen dico uobis
nisi granum frumenti
cadens in terram
mortuum fuerit ipsum solum
manet: si autem mortuum fuerit
multum fructum affert.

10 cv
111
10 cxcvi
10 c cxi
Qui amat animam suam
perdet eam: & qui odit
animam suam in hoc mundo
in uitam aeternam custodit eam

10 cvi
X
Siquis mihi ministrat
me sequatur: & ubi sum ego
illuc & minister meus erit.
siquis mihi ministrabit
honorificabit eum pater meus.

10 cvii
1111
10 cxcviii
10 c lxxxviii
Nunc anima mea turbata est
& quid dicam: pater
saluifica me ex hac hora.

10 cviii
X
Sed propter ea ueni in horam hanc
pater clarifica tuum nomen:
uenit ergo uox de caelo
& clarificauit.
& iterum clarificabo
turba ergo quae stabat

10 c
10 c

10

10 c
10 c

10

10 c
10 c

10

Intra quad andreas
andreas abur intra philippus
quadun themo heilante
ther heilant antlingta in
quedent: cum ite at
intheru gidi urit uurdit
manner sun.

uuar uuar quidi ihu
nibi thaz corn thinkiles
fallenti in erda

tot uurdit thaz selba et no
uonet: obiz er stirbt
managan uuahsimon bringit

thiedar minnot sin ferah
thie forliosez: thie dar hazzot
sin ferah intheru ueracti
in euuilib gihet it iz.

oba uuer mir ambahit
mir folge: thar ih bin
thar ist min ambahit

oba uuer mir ambahit
hian gi et et min fater.

nu min sela gteruobit ist
intra uuar quidu: fater

giheli mi fon theru stant:
thurah thaz quamih inthera cit

fater giberehto thinan namon:
quam stemma fon himile

intra ih giberehtota

intra abur giberehton.

thiumenigi thiudar stuent

24
& audiebat dicebant
contrarium factum esse.
ali dicebant angelus
ei locutus est. respondit
ih̄s. & dixit.
non propter me hæc uox uenit
sed propter uos
nunc iudicium est mundi
nunc princeps huius mundi
eicietur foras.
& ego si exaltatus fuero
a terra omnia traham
ad me ipsum. hoc autem dicebat
significans quam morte
esset moriturus.
respondit ei turba
nos audiui mus ex lege
quia x̄p̄s mandauit in æternum.
& quomodo tu dicis oportet
exaltari filius hominis.
quis est iste filius hominis.
dixit ergo ih̄s
adhuc modicum lumen in uobis est.
ambulate dum lucem habetis
ut non tenebre uos comprehendant.
& qui ambulat in tenebris
nescit quo uadat.
dum lucem habetis
credite in lucem
ut filii lucis sitis.

cxl
le cxi
m̄ cc lvi
Interrogatus autem

Intigihorta quadun
thaz thonar gitan uuari.
andere quadun engil
sprah zu mo. tho andingita
ther heilant lnti quad.
naller thurah mih thisiu stemmaquam
oh thurah iuuuuh
nu ist duom theses mitalgarter
nu ther herosto theses mitalgarter
uuirde eruorpsan uz
lnti ih̄s ob ih̄s er haban uuirdu
fon erdu. alliu thinsu
mir selbemo thaz quadher
gizeihanonti uelihemo tode
sterbenti uuari.
tho antlingita lmo thiu menigi
uuirgihortumes fon cheru euu
uuanta christ uuonet zie uuidu.
lnti uis quid istu gilinpsit
zierhefanne mannes sun.
uuer ist ther mannes sun
tho quad ther heilant
noh nu ist lucil liht lnti.
geet unzur liht habet
thaz iuuuuh finstarnesse nibisabe.
thiedar lnti finstarnesse geet.
nuuerz uuara her fert
mit diu in liht habet
giloubet in liht
thaz in lihtes horn sit.
her tho gifraget.

aphariseis
 quando uenit regnum di
 respondit eis & dixit
 non uenit regnum di
 cum obseruatione
 neque dicent ecce hic
 aut ecce illic
 ecce enim regnum di intra uos est.

Le cclviii **x** Erat autem diebus docens **Le**
 in templo. noctibus uero
 exiens morabatur in monte
 qui uocatur oliuæ
 & omnis populus
 manebat ad eum
 in templo audire eum.
cxli **x** Tunc ihs locutus est ad **et**
 turbas & ad discipulos suos
 dicens. super cathedram
 moysi sederunt scribe
 & pharisei. omnia ergo
 quaecumque dixerint uobis.
 seruate & facite.
 secundum opera uero eorum
 nolite facere. dicunt enim
 & non faciunt.

et cclviii **x** Alligant autem onera graua **et** **Le**
Le cclviii & inportabilia
 & inponunt in humeros hominū
 digito autem suo nolunt
 ea mouere.

et et **Le** omnia uero opera sua faciunt

fon then phariseis
 uuan ne cumte gotes richi
 tho antlingta heri lnta quad
 ne cumte gotes richi
 mit bihate nesse
 noh ni queden. senu hier
 oda thar
 uua nta gotes richi ist lnti u.
 taga uua s her lerenti
 lnti hemo temple. nahter
 uua nta lnti hemo berge
 thiedar ginem nit ist oliuæ.
 lnti al thaz folc
 fruo in morgan quam almo
 lnti hemo temple man horen.
 tho ther heilant sprah æ then
 menigin. lnti æ sinen iun giron
 quad. obar stuol
 morser sazzun scribera
 lnti pharisei. allui
 thi u sie iū queden.
 habtet lnti tuot.
 after lro uuercon
 ne curit ir tuon. sie queden
 lnti ni tuont.
 sie bintent suuara burdin
 lnti ungi tragan licha.
 lnti sezzent sia in manno scultarun
 mit lro fingaron ni uolent
 biruorin
 allui lro uere tuont sie

ut uideantur ab hominibus.
dilatant enim phylacteria sua
Le & magnificant fimbrias. & uolunt
ambulare in stolis

¶ cccxxviii ¶ Amant enim primos recubitos ¶

¶ cccxxv ¶ Incens & primas cathedras ¶

Le cccxxvi ¶ in synagogis

& salutationes in foro

& uocari ab hominibus rabbi.

¶ cccxxviii ¶ Et omnis populus libenter ¶

¶ cccxxv ¶ audiebat eum. ¶

Le cccxxvi ¶ Vos autem nolite uocari rabbi ¶

¶ cccxxv ¶ unus est enim magister uester.

omnes autem uos frs estis

& patrem nolite uocare uobis

super terram.

unus enim est pater uester

qui in celis est; nec uocemini

magistri. quia magister uester

unus est xps.

¶ cccxxviii ¶ Qui maior est uestrum ¶

¶ cccxxv ¶ erit minister uester.

qui autem se exaltauerit

humiliabitur.

& qui se humiliauerit

exaltabitur.

Le cccxxviii ¶ Uae uobis pharisei quia diligitis ¶

¶ cccxxv ¶ primas cathedras in synagogis ¶

¶ cccxxv ¶ & salutationes in foro.

¶ cccxxviii ¶ Uae uobis scribe & pharisei ¶

Le cccxxvi ¶ legis periti hypochritae

thaz siu siu gisehanu son mannon.

sie breittent lro ruom giscrib

lntimhilosotun tradon. lnti uolent

gangan lnti rogigara uue.

sie minnont furista sedal

lnti goumon lnti furiston stuola

lnti samanungon

lnti heilazunga in strazu

lnti giherran son mannon meistar.

al thaz folc lust lichon

horta lnan.

ir meurt giherran uue lnti meistar

ein ist iuuuer meistar.

alle birut ir gibruder

lnti meurt iu gikeuuen fater

oba erdu.

ein ist iuuuer fater cher

lnti humile noh ni sit giherrane

meistara. uuant iuuuer meistar

ein ist christ.

thiedar iuuuer mera ist

er ist iuuuer ambalt.

thiede sih er hefit

thie uurdit giot muotigot

lnti de sih giot muotigot

uurdit er haban.

uue iu phariseis bichuun minnot

furiston stuola in thingon

lnti heilazunga in strazu.

uue lu scriber in lnti pharisein

eua gilerte lichezera.

242.
quia tulistis clauem scientiae
& cluditis regnum celorum
ante homines. uos autem
non intratis nec introeuntes
sinitis introire.

^{of cxxxv}
^{viii}
^{le cxxlvij} **C**lae uobis pharisei hypochritae
qui deuoratis domos uiduarum
sub obtentu prolixae orationis
accipitis maiorem damnatione

^{of cxxxv}
^x **C**lae uobis scribe & pharisei
hypochritae. quia circuitis
mare & aridam ut faciatis
unum proscitum.
& cum fuerit factum
facitis eum filium gehenne
duplo quam uos.

Clae uobis duces caeci
qui dicitis. quicumque iurauerit
per templum nihil est.
quia autem iurauerit in aurum
templi debet stulti & caeci.
quid enim maius est aurum
an templum quod sanctificat aurum.
& quicumque iurauerit in altari
nihil est.
quicumque autem iurauerit
in dono quod est super illud
debet. caeci quid enim maius est
donum an altare
quod sanctificat donum.
qui ergo iurat in altare

bi thiur namut sluzil uuisduomer
lnti bisluzet himilo richi
fora mannon. ir
niget in noh thie lngangenton
nilazet lngangan.

^{of le} **U**ue iu pharisei lichezera
ir the for slintet hus uuntuuono
untar bi habannesse langes gibet
ir infahet mera formidar nesi
^{of} **U**ue lu scribera lnti pharisei
lichezera ir dar umbiganget
seo lnti erda thazir tuot
eman elilentan.
lnti mte diu er gitan uurdit
tuot man hella sun
zuifalton mer thame iuuuuh
uee iu blinte lettida
thiede quedet. souuerso fuerit
bithemo temple ther nist nouuith
therde fuerit lngold
temples seal. dumbe intablinte
ueddar ist mera thaz gold
oda templum thazdar heilagot gold.
lnti souuer so fuerit in altare
nouuith ist
souuerso fuerit
lnti herugebu thazdar ubar thazist
seal. blinte uueddar ist mera
thiugeba oda ther altteri
therde giheilagot thia geba
thiede fuerit in thema alttere

iurat in eo

& in omnibus quæ super illud
sunt.

& qui iurat in templo

iurat in illo. & in eo

qui inhabitat in ipso.

& qui iurat in celo

iurat in throno dī

& in eo qui sedet super eum.

¶ **Le cxxxvii** Vae vobis scribe & pharisei

Le cxxxvi hypocritæ qui decimatis

mentam & animum

& cuminum & rutam

& omne holus

& reliquistis quæ grauiora

sunt legis. iudicium

& misericordiam & fidem

& caritatem dī.

hæc oportuit facere

& illa non omittere.

¶ **Le cxxxviii** Duces caecorum

excolantes culicem

camelum autem glutientes.

¶ **Le cxxxix** Vae vobis scribe & pharisei

Le cxxxv hypocritæ quia mundatis

quod de foris est calicis

& parabsidis.

intus autem pleni sunt rapina

& inmunditia.

pharisee caece

munda prius quod intus est

ther fuerit in themo

lnta in allen thiudar abar lmo

sint

lnta thiedar fuerit in themo temple

fuerit in imo. lnta in themo

thiedar artat in imo.

ther de fuerit in humile

ther fuerit in gotes sedale

lnta in themo ther de sicut obar thaz.

uue iu scriber in lnta pharisei

lichezera ir de dexemot

minzun lnta dilli

lnta cum in lnta rutun

lnta iō gi uuelicho uurei.

lnta forliexut thiudar hēuigerun

sint euua. duom

lnta mitada lnta trauua

lnta gotes minna.

thi siugilampf zi tuonne

lnta thi u n i for lazzanne.

letadon blintero

sihenti muezun.

olbentun suel genti

uue iu scriber in lnta pharisei

lichezera bi dnu uuanta ir rei net

thazdar uzzana ist dies keliches

lnta thes scenki faz zes

lnnana sint fol not numpst.

lnta un subar nesser.

du blinto phariseus

reiner thazdar innana ist

calicis & parapsidis
ut fiat & id quod de foris est
mundum.

Le cxxxvii. **C**la uobis quia estis
ut monumenta quæ non parent
& homines ambulantes
supra nesciunt.

Le cxxxviii. **C**la uobis scribe & pharisei
hypochritæ quia similes estis
sepulchris dealbatis
quia foris parent hominibus
speciosa. Intus uero plena sunt
ossibus mortuorum
& omni spurcicia.
sic & uos a foris quidem
paræis hominibus iusti
Intus autem pleni estis
hypochrisin & iniquitate.

Le cxxxviii. **R**espondens autem quidam
ex legis peritis ait illi
magister hæc dicens
& iam nobis contumeliam facis
at ille ait & uobis legis peritis
uæ quia oneratis homines
oneribus quæ portari
non possunt. & ipsi uno digito
uero non tangitis sarcinas.

Le cxxxviii. **C**la uobis scribæ & pharisei
hypochritæ quia ædificatis
sepulchra prophetarum
& ornatis monumenta iustorum

thes keliches lnti thes seenki fazzes
thaz si thaz dar uzzana ist
reini

L **M** uue iu uuanta ir birut
soso grebir thiusib nougent
lnti man gangenti
oba nuuizzun.
M **L** uue iu scriberin lnti pharisein
lichezera uuanta ir giliche birut
giuuziten grebiron
thiusib uzzana ougent man non
fagariu. Innana sint folliu
gibeino tottero
lnti iogiuuelches fuliden.
so ir uzzana giuuesso
er ouget iuuuuh mannon rehte
Innana birut ir folle
lichezenne lnti un rehtes.

L **M** tho antlingta sum
fon theru euu' gilerter quad imo
meistar diz quedenti
zisperiu uns harm tuos
herquad tholnti iu euua gilerter
ist ouh uue bichu ir ladet man
mit lesti thia sie for tragan
nimugun lnti mit einemo fingare
iu uueremo niruoret thia burdin.

M **L** uue iu scriberin lnti pharisein
lichezera. bichu uuantair zimbrot
grebir uuizzagono
lnti garauiet grebir rehtero

& dictis si fuissimus
Indiebus patrum nostrorum
non essemus socii eorum
In sanguine prophetarum.
Itaque testimonio estis
uobis metipsis quia filii eorum
estis qui prophetas occiderunt.

cxli **x** Et uos implete mensuram
patrum uestrorum.
serpentes genimina uiperarum
quomodo fugietis a iudicio
gehenne.

cxli **x** Propter ea & sapientia dei dixit **cxli**
cxli mittam ad illos prophetas
& apostolos & sapientes & scribas
ex illis occidatis & crucifigatis
& ex eis flagellabitis
In synagogis uestris.
& persequimini de ciuitate
In ciuitatem ut ueniat
super uos omnis sanguis
iustus a sanguine abel iusti
usque ad sanguinem
zachariae filii barachiae
quem occidistis inter
templum & altare.
amen dico uobis
uenient haec omnia super
generationem istam.
cxli **x** Hierusalem hierusalem **cxli**
cxli quae occidis prophetas

qui effusus est super terram

Inti quedet oba uuir uuarin
Inta gon unsero facero
nuuarimes iro ginozza
In bluote thero uuirzagono.
ir biryt ureundon
selbon bithiu ir iro kind
birut thiedar uuirzagon sluogun.
Inti ir gifull & mez
lu uiero facero.
berd natruno
uu'o fluoh & ir fon duome
helli uirzer.

bithiu quad thugot cunda spahida
ih sentu zi in uuirzagon
Inti boton Inti spahie Inti scribera
fon then slah & ir Inti habet
Inti fon then filletir
In iuuueren samanungon.
Inti ah tet fon burgi
aburgi. thaz queme
ubar iuuuith ia giuuelih bluot
rehtaz fon bluote thes rehtenabel
ia unzan bluot
zacharias thes barachiaser funer
then ir sluogut untar themo
temple Inti themo altere.
uuar quidih iu
quement thisiu alliu obar
diz cunni.

cxli hierusalem hierusalem
thudar slehtis uuirzagon

thazer gozzan uuard ubar erda

& lapidas eos
qui mittuntur ad te.
quotiens uolui congregare
filios tuos quemadmodum
gallina congregat
pullos suos sub alissuis
& noluiſti.

ecce relinquitur uobis
domus ur̃a deſerta.
dico enim uobis
non me uidebitis amodo
donec dicatis

benedictus qui uenit
In nomine dñi.

exl.iii
lo ex
x

Verum tamen ex principibus
multi crediderunt In eum.
sed propter phariseos
non conſitebantur
ut de ſynagoga
non eicerentur.
dilexerunt enī gloriā hominum
magis quam gloriā dī.

lo cxi

of xcvi
of xvi
L cxi

Ih̃s ergo clamauit & dixit
qui credit in me
non credit in me
sed in eum qui miſit me.
& qui uidet me
uidet eum qui miſit me.

lo cxii

Ego lux in mundum ueni
ut omnis qui credit
in me in tenebris non maneat.

In ſteinof thie

thide giſentte ſint zidir.

uuō of to ih uuolta giſamanon

thinu kind zithemo merze

the ſamanot henin

ira huonidm untar ira ſederacha

Ina thu ni uuoltor.

ſenu nuuirdit iū for lazan

iū uuer hūſ uuōſti.

ih quidu iū

ni giſehet ir mih fonnu

er thanne ir quædet

giſegenot ſi thie dar cumit

In trohtina namon.

thoh uuiduru ſon then herofon

manage giloubtun in inan.

oh thuruh thie phariſeos

ni ia hunes.

thazher fontheru ſamanungu

uz for uuor pſan ni uuōrdi

ſie minnotun manno diurida

mer thanne gotes diurida.

ther heilant rioſ ina quad

ther de giloubit in mih

ni giloubet in mih

oh in then ther de mih ſanta.

ther de mih giſibit

giſibit then ther die mih ſanta.

ih loht in mital gart quam

thaz iō giuuelih thiede giloubit

in mih in ſinſtar neſſe ni uuonē.

& si quis audierit uerba mea
& non custodierit
ego non iudico eum;
non enim ueni ut iudicem
mundum sed ut saluificem
mundum. qui spernit me
& non accipit uerba mea
hab& qui iudic& eum.

sermo quem locutus sum
ille iudicabit eum in nouissimo
die. quia ego ex me ipso
non sum locutus.

sed qui misit me pater
ipse mihi mandatum dedit
quid dicam & quid loquar
& scio quia mandatum eius
uita aeterna est.

qu& ergo ego loquor
sicut mihi dixit pater
sic loquor.

lo c vii **X** Hæc locutus est eis ih̄s **lo**
& abiit & abscondit se ab eis.
cum autem tanta signa fecisset
coram eis non credebant in eum.
ut sermo esaiæ proph&æ
impler&ur quem dixit
dñe quis credidit auditui nr̄o
& brachium dñi cui reuelatū est

lo c x **X** Hæc dixit esaias **lo**
quando uidit gloriam eius
& locutus est de eo

249
oh oba uuer gihort minu uuort
Inti thi u ni hettit.
ih ni duomu inan.

ni quam ih zi thi u thaz ih duomti
mittilgart. oh thaz ih heile
mittilgart. therde mih uozernit.
Inti nunt fahit minu uuort
er hab& ther man duomti.

thaz uuort thaz ih sprah
thaz duomti man in themo iungisten.
tage uuantia ih fon mir selbemo
nibin sprehentia.

oh therde mih santa fæter
her mir bibot gap.
uuaz ih quede oda uuaz ih sprehe
inti ih uuerz thaz sin bibot
lib euuin ist.

thiu ih sprihu
saso mir ther fæter quad
so sprichu.

thiz sprahin ther heilant
Inti thana gieng intigibare sib fon in
mit diu er somanagiu zeihan teta.
fora in. nigioubtun in inan
thaz uuort esaias& thes uirzagen.
gi fullit uuirdi thaz her quad.
trohtin uuer giloubit unfer gihorn&si
inti truh&nes arm uuemo ist intrigan
thisiu quad esaias
thanne her gisah sina diurda
Inti sprah fon imo.

exlvi
of cexliij

11
of cxxxvii
l cexlviii

Et cum egredereur ih̄s
de templo accesserunt
discipuli eius ut ostenderent ei
edificationes templi
dicentes. magister aspice
quales lapides & quales
structure.
& respondens ih̄s
ait uideatis has omnes
magnas edificationes.
amen dico uobis uenient dies
in quibus non relinquetur hic
lapis super lapidem
qui non destruat

exlv
of cxxxviii

11
of cexliij
l cexlviii

Et cum sederet in monte
olivarum contra templum
accesserunt ad eum discipuli
secr̄o & interrogauerunt eum
dicentes preceptor dic nobis
quando haec erunt
& quod signum aduentus tui
cum haec omnia incipient
consummari.
& ait ad discipulos
uenient dies quando desideretis
uidere unum diem
filii hominis & non uidebitis.

Joan l 10

uidetis ne quis uos
seducat. multi enim ueniunt
in nomine meo dicentes
ego sum x̄p̄s. & multos seducunt.

Joan l

Ina mit diu ther heilant uz gieng
fon themo temple zuo giengun
sine iungiron thaz sie imo zougten
thiu gizimbriu ther temples
sus quedenti. meistar scou uuo
uolliche steina Ina uuelichu
gizimbriu
tho antlingta ther heilant
quad gisehet in alliu thisu
mihilun gizimbriu.
uuar quidih iu quement taga
intchen niuurdit for lazan hier
stein oba steine
chiede nisi zi uuorpsan

Joan l

Ina mit diu her saz inberge
oliboumo uuidar themo temple
giengun zi imo sine iungiron
dougolo Ina fragetun inan
sus quedenti meistar quid un.
uuanne uuerdent thisu
uuar zehano ist thineru cum fci
thanne thisu ellu biginnent.
gi entot uueran.
Ina quad ziden iungiron
quement taga thanne in lustot
zigisehanne einan tag
mannes sunes. Ina in gisehet.
gisehet in thaz uuer iu uuih
ni for leite. manage quement
In minemo namen sus quedenti
ihbin christ Ina manage for leitent.

cum audieritis autem prelia
& opiones bellorum
& seditiones
 nolite terreri.
 oportet enim haec fieri
 sed nondum est finis.
 consurgat enim gens ingens
& regnum contra regnum
& erunt pestilentiae & famer
& terre motus per loca.
 terroresque de caelo
& signa magna.
 haec autem omnia
 initia sunt dolorum.

Jo

Jo Tunc tradent uos in tribulatione
& occident uos & erunt
 odio omnibus gentibus
 propter nomen meum.

Jo Et capillus decapite ur̃o
 non peribit & in patientia ur̃a
 possidebitis animas ur̃as.

Jo Ponite ergo in cordibus ur̃is.
 non premeditari
 quem ad modum respondeatis
 ego enim dobo uobis os & sapientia
 cui non poterunt resistere
& contra dicere omnes
 aduersarii ur̃i.

Jo Tunc scandalizabuntur multi
& inuicem tradent
& odio habebunt inuicem

mit diu ir gihore & gifeht
intaliuunt gifeht
intigistritiu
meurt uuesan gibruogte
iz gilimpfit sus uuesanne
oh noh thanne ist enti.
er stentit thiot uuidar thiotu
inti richi uuidar riche
inti sint thanne suhqint hungara
inti erd bibunga thurah steti
inti bruogon fonhimile
inti mihiliu zeichan
thisiu alliu
anagin sint sero.
thanne selent sie iuuuh inarabeta
inti slahent iuuuh intibirut
in hazzen allen thioton
thurah minan namon.
inti loc fon iuuuero mo houbite
inforuurdit intam iuuuerrugibula
gi sezzet ir iuuuera sela.
sezzet in iuuuere herzon
infora lerneni
ziuelicheru uuisun ir ant uirtet
thgibui mund inti spahida
theru nimugun uuidar stantan
inti uuidar quedan alle
iu uuere uuidar uuertton
thanne sint manage bisuihane
inti untar zuisgen sih selenti
inti habent sih in hazzen untar zuisgen.

& multi pseudo prophete
surgent & reducent
multos. & quo abundauit
iniquitas. refrigeret & caritas
multorum.

Mat Qui autem perseuerauerit
usque in finem hic saluus erit
Mat & predicabitur hoc euangelium
Mat regni in uniuerso orbe.
Mat In testimonium omnibus
& tunc ueniet consummatio;

Mat Cum ergo uideritis
Mat abominationem desolationis
que dicta est ad aniel
propheta stantem
in loco scō
qui legit intellegat.

L Cum autem uideritis circumdari
ab exercitu hierusalem.

Mat Tunc scitote quia adpropinquauit
Mat desolatio eius.
L tunc qui in iudaea sunt
fugiant in montes
& qui in medio eius
discedant
& qui in regionibus
non intrent in eam
quia dies ultionis hi sunt
ut impleantur omnia
que scripta sunt

Mat Uae autem pregnantibus
Mat
L

Inci manage lugge uuirzagon
er stantent inci for leitent
manage. Incibichiu ginuhesamot
unreht. er catet minna
managero.

thiede thurch uuonet
unzan enti ther ist heil

Mat Inci uuir dit gipredigt thiz goetpel
riches in alleru ueralt.
Ingiuuzsefi allen thioton
Inci thanne cumit enti;

Mat mit diu ir gisehet
leidazunga zi uuorpfnesser
thiudar gique tan ist fon danielle
themo uirzagen. stantenti
in heilageru steti.
thiedar lese for stante.

L mit diu ir gisehet umbi geban
fon here hierusalem.

Mat thanne uirzic ir thaz sih nahit
L 1
iro zi uuorpfnessi.
thanne thiedar in iudeon sint
thanne fluohent sie in berga.
Inci thiedar in iru mitteru sint
thana erfarent
thiedar uz themo lante sin
nigeeen in sta
uuanta taga girihci thie sint
thaz siu gifullit uuerden alliu
thiudar gisribani sint

Mat uue so sasanen
L

& nutrientibus in illis diebus

L
of

Erit enim pressura magna
supra terram

& ira populo huic.

L
of

Et cadent more gladii
& captiui ducentur

In omnes gentes

& hierusalem calcabitur

a gentibus

donec impleantur

tempora nationum;

of

Orate autem ut non fiat

of

fuga ur̃a hieme

uel in sabbato

of

Erit enim tunc tribulatio

of

magna qualis non fuit

ab initio mundi

usque modo neque fiet.

L
of

Et erunt signa

of

in sole & luna & stellis

of

& in terris pressura gentium

preconfusione ionitui maris

& fluctuum

arescentibus hominibus

pre timore & expectatione

quae super uenient uniuerso

orbi

of

Et nisi breuiata fuissent

of

dies illi

non fieret salua omnis caro

sed propter electos

in ziuhenten in then tagon

ist uuarlichu thrucnessi nihil

obar erdu

in gibuluht thesemo folke.

in fallent in munde suertes

in uuerdent hafte geletat

in alla chiota

In hierusalem ist giretan

fon thioton

io unz gifulto uuerdent

zta thiotono;

of

betot uuarlichu thaz niuuerde

iuuer fluht in uuntar

oda in sambaz tag

of

ist thanne arabet

L

nihil. sulih somuuar

fon mittil garter anaginne

io unzan nu noh elichor niuurdit

in uuerdent zeichan

L
of

in sunnun in in manen in anfiaron

In in erdun thrucnesse thotono

thuruh thaz githuor liodares seuues

in uuarzaro fliozentero

thorrenten mannon

thurah forahra in abetunga

chiedar quement alleru

uuerata.

of

in nibicureite uuarin

thie taga

niuuarheil al fleisc

oh thurah thie gicoranon.

breuiabuntur dies illi
¶ **¶** **¶** Tunc si quis uobis dixerit
¶ **¶** **¶** ecce hic xps aut illic
¶ **¶** **¶** nolite credere.
¶ **¶** **¶** Surgent enim pseudo xpi
¶ **¶** **¶** & pseudo prophete
¶ **¶** **¶** & dabunt signa magna
¶ **¶** **¶** & prodigia
¶ **¶** **¶** ita ut in errorem inducantur
¶ **¶** **¶** si fieri potest & iam electi
¶ **¶** **¶** ecce predixi uobis.
¶ **¶** **¶** Si ergo dixerint uobis
¶ **¶** **¶** ecce in deserto est
¶ **¶** **¶** nolite exire
¶ **¶** **¶** ecce in penetralibus
¶ **¶** **¶** nolite credere.
¶ **¶** **¶** Sicut enim fulgur exit
¶ **¶** **¶** ab oriente & parat
¶ **¶** **¶** usque in occidentem.
¶ **¶** **¶** ita erit & aduentus
¶ **¶** **¶** filii hominis.
¶ **¶** **¶** Statim autem post tribulationem
¶ **¶** **¶** dierum illorum.
¶ **¶** **¶** sol obscurabitur
¶ **¶** **¶** & luna non dabit lumen suum
¶ **¶** **¶** & stelle cadent de caelo
¶ **¶** **¶** & uirtutes caelorum
¶ **¶** **¶** commouebuntur.
¶ **¶** **¶** & tunc parebit
¶ **¶** **¶** signum filii hominis
¶ **¶** **¶** in caelo

uuerdent gicurzte thie taga
¶ **¶** **¶** thanne oba uuer quade
¶ **¶** **¶** senu hier ist christus oda thar
¶ **¶** **¶** meurt gilouban.
¶ **¶** **¶** erstantent lugge christa
¶ **¶** **¶** lnti lugge uurzzagon
¶ **¶** **¶** lnti gebent mihiliu zeichan
¶ **¶** **¶** lnti uuntar
¶ **¶** **¶** so thaz in iridon uuerdent giletat
¶ **¶** **¶** obiz mag uuesan loh thie gicoranon
¶ **¶** **¶** senu ih sage taz iu bifora
¶ **¶** **¶** oba sie iu queden
¶ **¶** **¶** senu in theru uu' oftinu ist
¶ **¶** **¶** meurt uz gangan
¶ **¶** **¶** senu in fart stet in
¶ **¶** **¶** meurt gilouban.
¶ **¶** **¶** so so blekezunga uz gengit
¶ **¶** **¶** fon oftana lnti ofsanota sih
¶ **¶** **¶** unz anan ueftana
¶ **¶** **¶** so ist thiu cunsp
¶ **¶** **¶** thes mannes sunes.
¶ **¶** **¶** sluomo tetter arbeto
¶ **¶** **¶** thero tago.
¶ **¶** **¶** sunna uuirdit biffintr
¶ **¶** **¶** lnti mano nigibit sin liobt
¶ **¶** **¶** lnti sterron fallent fon himile
¶ **¶** **¶** lnti megin himilon
¶ **¶** **¶** sint giruort;
¶ **¶** **¶** lnti thanne er ougt sih
¶ **¶** **¶** zeichan thes mannes sunes
¶ **¶** **¶** in himile

257
LecL viii Et tunc plangent se
omnes tribus terre
& uidebunt filium hominis
uenientem innubibus celi
cum uirtute multa
& maiestate
& tunc mittet angelos suos
cum tuba & uoce magna
& congregabunt
electos eius
& quattuor uentis a summis
caelorum
usque ad terminos eorum.

LecL viii His autem fieri incipientibus
respicite & eleuate
capita ura
quo ad propinquat
redemptio ura.

ExLvi Ab arbore autem fici
discite parabolam
cum iam ramus eius
tener fuerit
& folia nata
& omnes arbores
cum producant
iam ex se fructum
scitis quo prope est estas.
Ita & uos cum uideritis
haec omnia fieri
scitote quia prope est
inianus

Jo
L

Inti channe uu'ofte sih
allu erd cunnu
inti gisehent mannes sun
comentan in humiles uuolkanon
mit managemo megine
inti nihil nesse
thanne sentit sine engila
mit trumbun mit mihileru stemmu
inti gisamanont
sine gicoranon
fon fior uuinton fon hohi
himilo
so unz iro enti.

L Jo
Jo

thesen uuesan biginnenten.
scouuuot Inti uf hefet
iu uueru houbit
bithiu uuantu nahlichot
iu uuer losunga;
fon boume figuno
lernet gilih nessi
mit diu iu sin zuelga
muruuui uuirdit
Inti bletir giborani
Inti alle bouma
mit diu sie fram bringent
iu fon in uuahsmon
uuizzit thaz iunahist sumar.
soir mit diu ir gisehet
thisu alliu uuesan
uuizzit thaz her nahist
in duron

amen dico uobis
quia non praeteribit
haec generatio donec omnia
haec fiant.
caelum & terra transibunt
uerba uero mea non praeteribunt;

L cclviii **A**d tendite autem uobis
ne forte grauentur
corda ura in crapula
& ebrietate
& curis huius uitae.
& super ueniat in uos
repentina dies illa.
tamquam laqueus enim
super ueniet in omnes
qui sedent super faciem
omnis terrae.
uigilate itaque omni tempore
orantes ut digni
habeamini fugere
ista omnia
quae futura sunt
& stare ante filium hominis;

afclm **N**escitis enim quando tempus sit.

afclxiii **D**e die autem illo & hora

afclx **n**emo scit neque filius hominis
neque angeli in caelo

afclxi **n**isi solus pater.

afclxi **S**icut autem in diebus noe

L ccvii **l**ta erit & aduentus filii hominis.

Sicut enim erant in diebus

uuar quidih iu
bithiu uuanta niuor ferit
thiz cunni er thanne alliu
thisu uuerdent
himil inti erda farent
minu uuort niuor farent;
uuartet iu
zithiu daz nisin giheuigotiu
iu uueru herzun inubar aize
lntin ubar trunker
lntin suorgon thesser libes
lnti obar queme in iuuuuh
thie gaho tag.
sama so setto
obar quimite in alle
thiedar sizzent obar annuzi
alleru erdu
uuahhet giuesso lnti giuuelihha
betonti thazir sit uuirdige
gihabete zifliohanne
thisiu alliu
thiudar zuo uuertiu sint
lnti stantan fora themo mannes sune;

afcl **i**r niuuzzut uuanne zit si.

afcl **f**on themo tage lnti ziti

nomani niuuetz noh mannes sun
noh engila in himile
nibi ther einu fater.

afcl **s**oso intagon noe

soist cunste thes mannes sunes.

so so uuarun lntin tagon

ante diluuium
comedentes & bibentes
nubentes & nuptum tradentes
usque ad eum diem
quo introiuit in arcam noe
& non cognouerunt
donec uenit diluuium
& tulit omnes.

Ita erit & aduentus filii hominis

Lccviii **x** Similiter sicut factum est **L**
in diebus loth
edebant & bibebant
emebant & uendebant
plantabant & edificabant.
qua die autem exiit loth
a sodomis. pluit ignem
& sulphur de celo
& omnes perdidit
secundum haec erit
qua die filius hominis
reuelabitur.

¶ **Lccxviii** **¶** Tunc qui in lecto est **¶**
¶ **¶** **¶** non descendat tollere **¶**
¶ **¶** **¶** aliquid de domo sua. **¶**
& qui in agro
non reuertatur
tollere uestimentum suum

Lccx **x** Memores estote **L**
uxoris loth

¶ **¶** **¶** Tunc duo erunt in agro **¶**
¶ **¶** **¶** unus assumetur **¶**

er theru fluoti
ezzena lnta trinkenta
hi ienta lnta zihigi sedenti
io unz then tag
thodo ingieng lntia arca noe
lnta ni for stuontun
unz thiu fluot quam
lnta nam alle.

so ist thiu cunf thes mannes sunes
samaso giburta
lnta then tag on lodes
azzun lnta truncun
couftun lnta for couftun
pflanzotun lnta zimbroctun
lnta thenmo tage tholoch uz gieng
fon sodomis. regenota fiur
lnta sueual fon himile
lnta alle forlos.

after thesen uuirdit
lnta thenmo tage thes mannes sun
uuirdit intrigan.

thanne thes derin theki ist
ni stigit nidar zinemanne
uuaz fon sinemo huse.
lnta thiede in acre ist
ni uuertit

zinemanne sin giuuati
gihugenti uuertit
thera lodes quenun.

thanne sint zuene in acre
ein ist ginoman

& alter relinquetur.
 due molentes In unum
 una assumetur
 & una relinquetur.
 duo in lecto uno
 unus assumetur
 & alter relinquetur.

L cxxii Respondentes dicunt illi

¶ Ecclxxii ubi dñe. quid dixit eis
 ubi cumque fuerit corpus
 illuc congregabuntur aquile

¶ Ecclvi Sicut homo qui peregre pfectus

¶ Ecclxxviii reliquit domum suam
 L cxxviii & dedit seruis suis potestatem
 cuiusque operis
 & ianitori precipiat
 ut uigilet.

¶ Ecclv Vigilate ergo nescitis enim

¶ Ecclxxiii quando dñs ueniat
 L cxxviii sero an media nocte
 an galli cantu an mane.
 ne cum uenerit repente
 Inueniat uos dormientes.

¶ Ecclxxiii Illud autem scitote

¶ Ecclv quō si sciret pater familias
 L cclvi qua hora fur ueniret
 uigilaret utique & non sineret
 per fodiri domum suam
 ideoque & uos estote parati
 quia qua nescitis hora
 filius hominis uenturus est.

Inti ander ist for Lazzan.
 zua sint malenti In ein
 ein ist ginoman
 Inti ander uuirde for Lazzan.
 zuei sint In einemo bette
 ein ist ginoman
 Inti ander ist for Lazzan.

L cxxii sie tho antlingema quadunimo

uuar trohtin. her quad in
 so uuara sother lihamo uuirde
 thara gisamanont sih erni

¶ Ecclxxviii sama so man ther elientes farenti

L for liez sin hus
 Inti gab sinen scalcon giuualt
 giuelihes uuerkes
 Inti chemo duriuuarde gibot
 thaz her uuahheti.

¶ Ecclv uuahhet uuarliho muuizze

L uuanne truhin cumte
 spato oda in mitteru nahrt
 oda zihana crati oda in morgani.
 min thanne her quimte sluimo
 finde si uuuh slafenti.

¶ Ecclxxiii thaz uuirde ir

L uuanta oba uuesti thes higses fater
 zi uuelihheru ziti ther thioh quam
 her uuahheti giuueso Inti milieru
 thurah graban sin hus
 Inti bi thiu uueset ir garaue
 bi thiu in theru ziti thia ir muuizze
 ther mannessun zuouuert ist.

Lc lviij. **A**it autem ei p̄xrus dñe
 ad nos dicis hanc parabolam
 an & ad omnes
 Lc lviij. **Q**uod autem uobis dico
 Lc lviij. **O**mnibus dico uigilate
 Dixit autem dñs quis putat est
 Lc lviij. **F**idelis seruus & prudens
 dispensator quem constituit dñs
 supra familiam suam
 ut d& illis cibum in tempore
 Beatus ille seruus
 quem cum uenerit dñs eius
 in uenerit sic facientem.
 uere dico uobis
 quō super omnia bona sua
 constituet eum.
 Si autem dixerit malus seruus ille
 Lc lviij. **I**ncorde suo.
 moram fecit dominus meus uenire
 & coepit percutere
 conseruos suos. manduc& autem
 & bibat cum ebriis
 uenit dominus serui illius
 indie qua non sperat
 & hora qua ignorat
 & diuid& eum partem que eius
 pon& cum hypocharis
 & infidelibus
 illic erit fluxus & stridor
 dentibus

quad imo p̄xrus trohtin
 quid is ziuns thesa parabola
 oda ziallen
 thaz ih iu quidu
 allen quidu uuahhet
 quad trohtin uuer uuanus ist
 gitriuui scale lnti uuis
 spenter chende trohtin gisezzit
 ubar sin higisgi
 thaz her ingebe muos in ziti
 salie ist ther scale
 then thanne sin herro cumit
 findit inan so duontan.
 uuar quid ih iu
 uuanta ubar alliu sinu guot
 gisezzit lnan.
 oba quidit ther ubilo scale
 in sinemo herzen.
 duala teta min herro ziquemanne
 lnti biginnit thanne slahan
 sine eban scalea izzit
 lnti trinkit mit trunkanen
 quimite ther herro thes scalkes
 in themo tage theher nuuante
 lnti in theru ziti theher nuuertz
 lnti ziteilt inan lnti sinan teil
 sezzit mit libhezerin
 lnti mit ungitriuuen
 thar ist uu'oft lnti stridunga
 zeno

218
cxlviii Tunc simile erit regnū celorū
cxlviii
x decem uirginibus
quæ accipientes lampadas suas
exierunt obuiam sponso
& sponsæ quinque autem exis
erant fatigæ & quinque prudentes.
sed quinque fatigæ acceptas
lampadibus non sumserunt oleum
secum. prudentes uero
acceperunt oleum in uasis suis
cum lampadibus.
moram autem faciente sponso
dormitauerunt omnes & dormierunt.
media autem nocte clamor
factus est.
ecce sponsus uenit
exite obuiam ei.
tunc surrexerunt omnes
uirgines ille & ornauerunt
lampadas suas. fatigæ autem
sapientibus dixerunt.
date nobis de oleo urō
quia lampades nræ
extinguntur.
responderunt prudentes
dicentes. ne forte non sufficiat
nobis & uobis. hec potius
ad uendentes & emite uobis.
dum autem irent emere
uenit sponsus.

x thanne gilih ist himilo ribbi
zehen thiornon
thio int fahenti iro lihte faz.
giengun ingegin themo brutigomen
lnti bruti. fimui fonthen
uuarun dumbolnti fimui uiiso.
oh fimf dumbol. int fanganen
lihte fazzon ninamun oli
mit in. thio uiisun uuarliho
lnt fiengun oli lnti fazzon
mit lihte fazzon.
tuuala tuonti themo brutigomen
naffetun allolnti sliefun.
lnt mitteru nah ruoft
uuard gitan.
senu nu cumit ther brutigomo
get ingegin imo.
tho er ftuontun allo
thio thiornum lnti gizarauutun
iro lihte faz thio tumban
then spahon quadun.
gebet uns fon iū uueremo ole
bithu uuanta unferu lihte faz
sint er losganu.
tho ant lingtun thio uiisun
quedento. min odo uuan niginahesamo
uns int iū. get mer
zi then for coufenton lnti coufet iū.
tho sio furun coufen
quam ther brutigomo

& quae paratae erant
Intrauerunt cum eo
ad nuptias.
& clausa est ianua.
nouissime ueniunt
& reliquae uirgines dicentes
dñe dñe aperi nobis
at ille respondens ait.
amen dico uobis. nescio uos
uigilare haec quia
nescitis diem neque horam.

cxlviii

¶

¶

Sicut enim homo proficiscens
uocauit seruos suos
& tradidit illis bona sua
& uni dedit quinque talenta
alii autem duo
alii uero unum

¶

¶

¶

unicuique secundum
propriam uirtutem
& profectus est statim.
abiit autem qui v talenta
acceperat & operatus est in eis
& lucratus est alia quinque.
similiter & qui duo talenta
acceperat lucratus est
alia duo. qui autem unum
acceperat abiens fodit in terra
& abscondit pecuniam
dñi sui.

post multum uero temporis
uenit dñs seruorum illorum

Inti thiodar garauuo uuarun
Ingiengun mit imo
zi theru brut loufti.
Inti bislozzano uuarun thio duri
ziungisten quamun
thio andro thiornun quedenti
trohan trohan Intuo uns
her tho antlingta quad
uuar qui diu iu. thniuerz iuuuuh.
uuahhet giueffo uuantair
nuuizzut then^{as} noh thia zte.

¶

¶

sofo man farenti
gihalota sine scalca
Inti salta in sinu guot
Inti einemo gab fimf talenta
anderemo zuua
anderemo eina

¶

¶

einero giuelihhemo after
eiganemo megine
Inti fuor sluumo.
gieng cho ther thio fimf talenta
Inti fieng Inti uuorahra Inten
Inti gistrunita andero fimu
so sama therde zuua talenta
Inti fieng gistrunita
andero zuua ther thia einun
Inti fieng gieng Inti gruob merda
Inti gibare seaz
sines herren.
after managen zitan
quam ther herro thero scalco.

· & posuit rationem cum eis
· & accedens qui .v. talenta
· acceperat obtulit alia .v. talenta
· dicens. dñe .v. talenta tradidisti
· mihi. & ecce alia quinque
· super lucratus sum
· ait illi dñs eius
· euge bone serue & fidelis
· quia super pauca fuisti
· fidelis. super multa te
· constituam Intra
· Ingaudium dñi tui.
· accessit autem & qui duo talenta
· acceperat & ait dñe
· duo talenta tradidisti mihi
· ecce alia duo lucratus sum
· ait illi dñs eius
· euge serue bone & fidelis
· quia sup pauca fuisti fidelis
· supra multa te constituam
· Intra Ingaudium dñi tui.
· accedens autem & qui unum
· talentum acceperat ait
· dñe scio quia homo durus es
· & in eis ubi non seminasti
· & congregas ubi non sparsisti
· & timens abii & abscondi
· talentum tuum In terra
· ecce habes quod tuum est.
· respondens autem dñs eius
· dixit ei. serue male

Ina sazta reda mit in.
Ina gieng zuo therde fimf talenta
Int fieng brahta anderosimf talenta
quedenti trohtan fimf talenta saltos tu
mir. senu nu andero fimui
ubar thaz haben gistrunt.
tho quad imo sin herro
gifi guot scale Ina gtriuuu
uanta thu ubar fohiu uuari
gtriuuu ubar managu thih
gisezzu In gang
ingifethon thines herren.
zuo gieng therde zuua talenta
Int fieng in quad herro
zuua talenta saltos tu mir
senu andero zuua gistrunenti bin
tho quad imo sin herro
gifi guot scale Ina gtriuuu
uanta thu ubar fohiu uuari gtriuuu
ubar managu thih gisezzu
In gang ingifethon thines trohtanes.
zuo gieng cho therde eina
talenta int fieng quad
herro ihuuetz thazdu hart man bist
Ina arnos thardu nisatos
Ina samanor thardu nisprettos
Ina forhtenti gieng Ina gibare
thina talenta In erdu
senu nu habes thazdar thimist.
tho ant lingta sin herro
quad imo ubil scale

& piger sciebas
quia mco ubi non semino
& congrego ubi non sparsi.
oportuit ergo te committere
pecuniam meam nummularius
& ueniens ego recepissem utique
quod meum est cum usura.
collite itaque ab eo talentum
& date ei qui habet
decem talenta.

¶ cclxxi **O**mnium enim habenti
¶ cclxxii **d**abitur & abundauit
¶ cclxxx **e**i autem qui non habet
& quod uidetur habere
auferetur ab eo.

¶ cclxxii **&** inutilem seruum eicite
¶ cclxxxi **i**ntenebras exteriores
illic erit fletus & stridor dentium.

¶ cl **S**int lumbi ur̃i precincti
¶ cclxxx **&** lucerne ardentes.
& uos similes hominibus
expectantibus dñm suum.
quando reuertatur a nuptiis
& cum uenerit & pulsauerit
confestim aperiant ei.

¶ cclv **b**eati serui illi

¶ cclxvi **q**uos cum uenerit dñs
inuenerit uigilantes.
amen dico uobis quod percutiet se
& faciet illos discumbere
& transiens ministrabit illis

243
Inti lazzo tho du uesto
thaz ih thar arnon thar ih ni sauuu
Inti samanon thar ih ni spreitta
gilampf thir zibifelahanne
minan scaz munizzerin
Inti ih quementi Inti fieng
thazdar min ist mit pfrasamen.
nemet fon uno thia einun talenta
Inti gebet themo thiedar habet
zehen talenta.

¶ ccl **I**o giuelibhemo therde habet
uurdit gizeban Inti ginuhtsamot
themo thiedar ni habet
Inti thaz ist gisehan haben
uurdit er firrit fon imo.

¶ ccl **I**nti unnuzzan scale eruuerpfer han
Inti uuzzarun finstarnessiu
thar ist uuof Inti zeno stridunga.
sin uuuero lentan bigurtit
Inti liot faz brinnenti
Inti ir gilih mannon
betonten iro herren.
thanne her uerbe fon brut loufta
thanne her queme Inti clopfo
slumo induot imo.
thanne sint salige thie scalca
thanne ther herro qui mit
findit sie uuahhente.
uuar quid ih iu thazer sib bigurtit
Inti tuot sie sizzen
Inti farenti abahnt in

Inti oba her cumt Incheru afterun uuahtu
Inti oba her incheru dritun uuahtu cumt
Inti ob her so findit
salige sint die scalca.

Lat tho quader; sum edili man
of gieng inferra lant scaf
Int fahan imo ribbi
Inti abur uuidar uuerban

1. 15 gihaloten tho sinen zehen scalcon
 gab in zehen mnas
 Inti quad zun. caufot
 unzih cumu sine burg luti
 hazzotun man
 Inti santun botescaf
 after imo quedent
 1. 20 nuuollemes thesan rihhison
 obar unsih. Inti uuard tho
 mit diuher uuidar uuarb
 Inti fanganemo rihhe. gibot tho
 thaz man gihaloti sine scalca
 then her gab then scaz
 thaz her uuesti uuofilu iro giuuelih
 giscazzot uuari.
 tho quam ther eristo quedenti herro
 thin mna gihalota zehen mnas
 her quad imo gifih thuguoto scale
 bithiuthu in luxilemo gicriuuuuari
 bift giuualt habenti
 obar zehen burgi. Inti ander quam
 quedenti trohtin thin mna
 teta fimf mnas.

lxxix Dico autem uobis
 ¶
 q̄cclxxxi quia omni habenti dabitur
 ¶ xliij dabitur ab eo autem
 quoniam non habet
 & quod habet auferetur

themo quadher ouh thu uuir
obar fimf burgi.
Inti ander quam queden
herro senu thun mna
thia ih habea gihakana
Insuetz duohhe
ih forakta
uuanta thu grim man bist
nimist thaz thu ni sätos
Inti arnost thaz thu ni sätos
tho quad er imo
fon thinemo munde thih duomu.
thu abuhö scale
bithiu ih grim man bin
nimu thaz ih nisäta
Inti arnon thaz ih ni sata.
Inti bihiu nigabi thu
minan scaz zimazzu
Inti ih quementi mit phrasamen
thaz er betti
Inti az stantenten quad
nemet fon imo thia mnam
Inti gebet themo
therde zehen mnas habet
Inti quadum Imo
herro her habet zehen mnas.
ih quidu iu
thaz io giuelihhemo habentemo
uuirdit zige ban fon themo
therde ni habet
thaz er habet uuirdit erfirrit.

267
ab eo.

L cxxxi Verum tamen inimicos meos
¶ cc lxxxi illos qui noluerunt me
regnare super se
adducite huc
& interficite ante me.

¶ cl ii Cum autem uenerit
¶ cc lxxxi filius hominis in maiestate sua
& omnes angeli cum eo
tunc sedebit super sedem
maiestatis suae
& congregabuntur
ante eum omnes gentes
& separauit eos
ab inuicem sicut pastor
segregat oues ab hedis
& statuit oues quidam
ad dexteris suis
hedos autem a sinistris.
tunc dicit rex his
qui ad dexteris eius erunt
uenite benedicti
patris mei possidete
paratum uobis regnum
a constitutione mundi
esuriui enim & dedistis mihi
manducare. stitui
& dedistis mihi bibere.
hospes eram & collegistis me.
nudus & operuistis me.
Infirmus & uisitastis me.

fon imo

L ¶ thoh uidero mine fianta
thie deni uoltun mih
rihhison obar sie
lettet hera
lnta er slahet fora mir.
¶ mit diu cumte
ther mannes sun in sineru mihhilnessi
lnta alle engila mit imo
thanne sizzit her obar sedal
sinera mihhilnessi
lnta gisamanot uuerdent
furi lnan allo thiota
lnta thanne ziseidit her sie
untar zuisgen so hirta
ziseidit scas fon zigon
lnta sezzit thiu scas
fon sineru zesauun
lnta thio zigun fon sineru uumistrun.
thanne quidit ther cunig thien
thie fon sineru zesauun sint
quemet ir gisegenoton
mines fater lnta gisizzet
iu garo rihi
fon anaginne uueralt.
mih hungria lnta ir gabut mir
ezzan mih thursta
lnta ir gabut mir trincan.
ih uuas gast mair halotut mih.
nacot lnta ir bichactut mih.
ummahtic lnta ir uuisotut min.

Incarcere & uenistis ad me.
tunc respondebunt ei
iusti dicentes.
dñe quando te uidimus
esuriētem & pauiimus
sitientem & dedimus tibi
potum. quando autem
te uidimus hospitem
& collegimus te.
aut nudum & cooperuimus
aut quando te uidimus
infirmum & in carcere
& uenimus ad te.
& respondens rex
dixit illis amen dico uobis.
quam diu fecistis uni
de his fratribus meis
minimis mihi fecistis;
tunc dixit & his
qui a sinistris erunt
discedite a me maledicti
in ignem aeternum
qui preparatus est diabulo
& angelis eius.
esuriui enim & non dedistis
mihi manducare. sitiui
& non dedistis mihi potum.
hospes eram & non collegistis me
nudus & non operuistis me
infirmus & in carcere
& non uisitastis me;

287
Incarcere uas lnta ir quamut zimir.
tho antlingtun imo
thie rehton inta quadun.
trohtin uuanne gisahun uuir thih
hungrentan lnta fugrtun thih
thurstenta lnta gabunmes thir
trinkan uuanne
gisahun uuir thih gast uuesentan
lnta gihalotunmes thih.
oda nacotan lnta bithactumes
oda uuanne gisahumes thih
ummalrtigan oda incarkere
lnta quamunmes zithir.
lnta antlingenti thier cunig
quidte in uuar quidih iu
solango so ir tatut ememo
fon thesen minen bruoderon
minniston thanne tatut ir izmir.
thanne quidte her then
thie zisineru uuinistrun sint
er uurzet fon mir ir for uuerigton
lneuui fiur
thazdar garo ist themo diufale
lnta sinen engilon.
mih hungrita inta ir nigabut
mir ezzan mih thursta
lnta ir nigabut mir trincan
ih uuas gast lnta ir nigihalotut mih
nacot inta ir mibi thactut mih
ummalrtic lnta incarkere
lnta ir muuifotut min.

258.
tunc respondebunt & ipsi
dicentes. dñe quando
te uidimus esumentem
aut stientem aut hospitem
aut nudum aut infirmum
uel in carcere
& non ministrauimus tibi.
tunc respondebit illis dicens.
amen dico uobis quam diu
non fecistis uni
de minoribus his
nec mihi fecistis.
& ibunt hi in suplicium aeternū.

¶ **cc lxxxiij** Iuxta autem in uitam aeternam;

¶ **cl iij** Et factum est cum consummasset
¶ **cc lxxxiij** ih̄s sermones hos omnes
¶ **cl vi** dixit discipulis suis.
¶ **cc lxx** setis quia post biduum
pascha fiet
& filius hominis tradetur
ut crucifigatur

¶ **cc lxxv** Tunc congregati sunt
¶ **cl vii** principes sacerdotum
& seniores populi
in atrium principis sacerdotum
qui dicebatur caiphas.
& consilium fecerunt
ut ih̄m
dolo tenerent & occiderent
dicebant autem non in die festo
ne forte tumultus

thanne antlingent sie
lnti queden. trohtan uuanne
gisahun uuir thih hungrentan
oda thurstentan oda gast
oda nacotan oda ummahigan
oda incarkere
lnti niambahitumes thir.
thanne antlingit her in queden.
uuar quidih iū so lango
soir nitatut einemo
fon then minniron
noh mir nitatut.

¶ **cl** lnti farent thie lneuunaz uuzzi.
thie rehron lneuun lib.

¶ **cl** lnti uuard tho mit diuher gientota
¶ **l 10** ther heilant thisiu uuort allu
tho quad her sinen uingiron.
uuizzit thaz after zueintagon
ostrun uuerdent
lnti ther mannessun uurdit giselit
thaz her uuerde er hangan

¶ **cl** tho uuirdun gisamanote
thie heroston thero heithafono
thie altofton thes folkes
Inhof thes herosten thero heithafono
therde uuas giquetan caiphas.
lnti tatunes thinc
thaz sie then heilant
fiengin mit feihane lntaersluogin
quadun tho nalles in themortmalentage
minodo uuanungireh

fieret in populo.
tunc abiit unus de duodecim
qui dicitur iudas scarioth
& locutus est ad principes
sacerdotum & magistratibus
& ait illis. quid uultis
mihi dare & ego
uobis eum tradam
qui audientes
gausisunt.

& constituerunt ei xxx
argenteos. et exinde
quereret oportunitatem
ut eum traderet sine turbis;

cliii Ante autem diem festum **lo**
lo cxii pasche. sciens ih̄s
quia uenit hora
ut transeat ex hoc mundo
ad patrem.

cum dilexisset suos
qui erant in mundo
in finem dilexit eos.

lo cxv Surgit acena **lo**
x & ponit uestimenta sua.
& cum accepisset lintheum
precinxit se.
deinde mittit aquam in peluem
& coepit lauare pedes
discipulorum
& extergere lintheo
quo erat precinctus.

uuerde in themo folke.
tho gieng eifon then zu elifin
ther der ist ginennt iudas scarioth
lnta sprah z then heroston
thero bis gofo lnta z then meistaron.
lnta quad in uuaz uuollet in
mir geban lnta ih̄
seliun iu.

thie thaz gi horenti
uuarun es gi sehenti.
lnta gisatzun imo thirzzuc
scazo. lnta fon thanan
suohra zilumphida
thaz her in salti urzan menigi.
fora themo it malentage
ostrunu tho uuesta ther heilant
thaz quam zit
thaz her fuori fon therru uueralti
zi themo fater.

mit diu her minnota sine
thiedar uuarun in mitilgarce
hiente minnota sie.
er stuont tho fon themo muose
lnta legita sin giuuati.
mit diu her int fieng sabun
bigurta sih.
thanan tho santa uuazzar in labal
lnta bigonda thuuahan fuorzi
sinero iungirono
lnta suuerban mit themo sabane.
themo her uuas bigurta

270.
uentit ergo ad simonem p̄rum
& dicit ei p̄rus.
dñe tu mihi lauas pedes
respondit ih̄s
& dicit ei. quod ego facio
tu nescis modo.
scies autem post ea.
dicit ei p̄rus
non lauabis mihi pedes
In æternum.
respondit ei ih̄s.
si non lauero te
non habebis partē mecum
dicit ei simon p̄rus
dñe non tantum pedes meos
sed & manus & caput.
dicit ei ih̄s
qui lotus est non indiget
nisi ut pedes lauet.
sed est mundus totus.
& uos mundi estis
sed non omnes.
sciebat enim quis nam esset
qui traderet eum.
propterea dixit
non estis mundi omnes;
postquam ergo lauit
pedes eorum
& accepit uestimenta sua
cum recubuisset iterum
dixit eis.

quamher tho zisimone p̄re
lnti quad imo p̄rus.
trohtin uuesgistu mir nu fuozzi.
tho ant lingita ther heilant
lnti quad imo thaz ih tuon
thaz niueistu nu.
thu uueist iz after thisiu.
tho quad imo petrus
ni uuesgistu mir fuozzi
zi euuidu.
tho ant lingita imo ther heilant
obih thi niuuasgu
thanne ni habestail mit mir
tho quad imo simon p̄rus
trohtin nalles ecerrodo mine fuozzi
oh henti lnti houbit.
tho quad imo ther heilant
thiede subri ist. nibi tharf
nisi thaz her fuozzi uuasge
oh ist al subri.
lnti ir birut subre
nalles alles.
her uuesta uuer daz uuas
thie man salta.
bi thi u quad her
nibirut alle subre;
after thi u her uuosc
iro fuozzi.
lnti int fieng singiuuati
mit diu her aburgilinet
quad in.

scitis quid fecerim uobis

lo exvi **V**os uocatis me magistrum
11) & dñm & benedicitis
1 Lxiii sum & enim.

lo exvii **S**ic ergo ego laui pedes ur̃os
x dñs & magister
& uos debetis alter
alterius lauare pedes.
exemplum enim dedi uobis
ut quemadmodum ego
feci uobis.

ita & uos faciatis.

lo exviii **A**men amen dico uobis.
11) non est seruus maior
1 Lxiii domino suo
neque apostolus
maior eo
qui misit illum.
si haec scitis beati eritis
si feceritis ea.

lo exviii **N**on de omnibus uobis dico
x ego scio quos elegerim
sed impleatur scriptura.
qui manducat meū panem
leuabit contra me
calcaneum suum.
a modo dico uobis priusquam
fiat. ut credatis
cum factum fuerit
quia ego sum.

lo exx **A**men amen dico uobis
1 11) 1 Lxvi

uurrzut ir uuaz ih iū teta

ir heizzet mih meistar
mti herro lnti uuola quedet
ih bin so.

obih uu'ose iuuuere fuozzi
herro mti meistar
lnti ir sulut ander
anderes fuozzi uuasgan.
ih gab iū bilidi
so so ih
iū teta

thaz ir so tuot;
uuar uuar quid ih iū
nist scale mero
thanne sin herro
noh thie postul
nist mero themo
ther inan santa.

obir thisu uurrzut thanne birut ir salige
obir thiu tuot
ni quad ih fon iū allen
ih uuerz thie ih gicos
uz oh thaz gifullit uuerde thaz giscrib
ther mit mir izzit brôt
ther hesit uuidar mir
sina fersnun.

fon nu quidih iū er thannez
uuerde thaz ir giloubet
mit diu iz gitan uuirdit
thaz ih bin.
uuar uuar quid ih iū

Lcc lxxiiij

Desidero desideravi

1

hoc pascha manducare
uobiscum antequam patiar

Lcc lxxij

Lcc lxxxv
Lcc lxxvi

dico enim uobis quia ex hoc
non manducabo illud
donec impleatur
in regno di.

lo cxxi

Lcc lxxxviii
Lcc lxxi

Cum haec dixisset

lo at
or

turbatus est spu
& protestatus est & dixit
amen amen dico uobis
quia unus ex uobis tradet me

Lcc lxxx

Lcc lxxij
Lcc lxxxviii
lo cxxij

At illi ceperunt contristari

at or
L 10

& dicere singillatim
numquid ego sum dne

Lcc lxxx

Lcc lxxij
Lcc lxxxviii

Quibus ait qui intingit

at or
L

meum manum
in catino hic me tradet
filius quidem hominis uadit
sicut scriptum est de illo

Lcc lxxx

Lcc lxxij
Lcc lxxxviii

Uae autem homini illi

at or

per quem filius hominis
tradetur. bonum erat ei
sinatus non fuisset
homo ille

lo cxxij

Lcc lxxx
Lcc lxxij
Lcc lxxxviii

Aspiciebant ergo ad inuicem

lo at
or L

discipuli hesitantes
de quo diceret

Lcc lxxviii

Lcc lxxx
Lcc lxxij
lo cxxij

Et querentes inter se

L at
or 10

quis esset ex eis
qui hoc facturus esset.

lustonto lusta

theso ostrun ziezzanne
mit iu er thanne ih thrue

1 at or

ih quidu iu uuanta fon nu
niz zu ih iz mit iu

er thanne iz gi fullit uuirdit
ingotes ribhe.

mit diu er thisu quad

uuas gi truobit in sinemo geste

lnti fora cundta lnti quad

uuar uuar quidih iu

uuanta ein fon iu selit mih

sie tho bigondun truoben

lnti quedan suntringon

eno bin ih iz trohtin

then quad er therde thuncot

mit mir sina hant

lnti thesa scuz zilun ther selit mih

manne sun uerit

so giscriban ist fon imo

uee themo man

thurah then ther manne sun

uuirdit giselit. guot uuari imo.

thaz giboran ni uuari

ther man

scouuotun sih tho untar zuisgen

thie iungiron zu ehontet

fon uuemo heriz quadi

lnti suohenti untar in

uueriz uuari fon in

uuer sulih tati.

274
10 cxxii **E**rat ergo recumbens unus
ex discipulis eius
in sinu ihu
quem diligebat ihu.
Innuitt ergo huic simon petrus
& dicit ei quis est
de quo dicit.
Itaque cum recubuisse ille
supra pectus ihu
dicit ei dñe quis est
cui respondit ihu
ille est cui ego

10 cxxiii **E**t cum intinxisse panem
1 cclxi dedit iudæ simonis scariothis
& post buccellam
tunc intrauit in illum satanas.

10 cxxv **D**icit ei ihu
quod facis fac citius
hoc autem nemo sciuit
discumbentium
ad quid dixerit ei.
quidam enim putabant
quia loculos habebat iudas
quod dicit ei ihu
eme ea quæ opus sunt nobis
ad diem festum
aut egenis ut aliquid daret

1 cclxx **R**espondens autem iudas
qui tradidit eum dixit
numquid ego sum rabbi

10 uuas tho linenti ein
fon sinen iungiron
In barme thes heilantes
then minnota ther heilant.
tho bouhnta themo simon petrus
Inti quad imo uuerist
fon themo er quidit.
giuueso mit diu er lineta
obar brust thes heilantes
quad imo trohtin uuerist
themo antlingta ther heilant
ther ist iz themo ih

10 1 thaz gi thuncoto brôt gibu.
mit diu er thuncota thaz brôt
gabi iudase simone scariothe
Inti after themo bizzen
tho gieng in inan satanas.

10 tho quad imo ther heilant
thaz thu tuos tuor slumor
thaz ni uuesta nioman
thero sizzentono
zi uiuu er thaz quad.
sume uuantun
uuanta seckil habeta iudas
thaz imo ther heilant quadri
coufi thi uuns thurst sint
ci themo it malen tage
oda armen thazer sih uuaz gabi
tho antlingta iudas
ther inan salta quad
eno bin ih iz meistar

ait illi tu dixisti

10 cxxv Cum ergo accepisset ille buccellā **10**
exiit continuo erat autē nox.
cum ergo exisset
dixit ih̄s.

nunc clarificatus est
filius hominis. & d̄s
clarificatus est in eo
& d̄s clarificauit eum
in semet ipso, & continuo clarificauit eū

clvi Cenantibus autem eis
10 cxxv
10 cxxvi
10 cxxvii accepit ih̄s panem
& benedixit ac fregit
dedit discipulis suis dicens.
accipite & comedite
hoc est corpus meum
quod pro uobis datur.

10 cxxviii Et accipiens calicem
10 cxxv
10 cxxvi
10 cxxvii gratias egit & benedixit
& dedit eis dicens
bibite ex hoc omnes
hic est enim sanguis meus
nouī testamenti
qui pro uobis
& multis effundetur
in remissionem peccatorum.
dico autem uobis
non bibam amodo
de hoc genimine uitae
usque in diem illum
cum illud bibam uobiscum

tho quad imo thu quadri
mit diu er tho int fieng then brizon
gieng slumo uiz uuas slumo nabe.
mit diu er tho uz gieng
tho quad ther heilant.
nu ist giberehtot
mannes sun. lnti got
ist giberehto inimo
lnti got giberehtot inan
inimo selbemo. lnti slumo giberehtot inan
lnti tho zimuose sizzenten
lnti fieng ther heilant brot
lnti uuitha lnti brah
gab sinen iungiron quedenti
lnti fahet lnti ezzet
thiz ist min lihamo
thaz fur iuuuith ist gizeban
lnti fieng tho then kelih
thane teta lnti segenota
lnti gab in sus quedenti
trinket fon thisu alle
thiz ist min bluot
niuues giuuznesses
thaz dar fur iuuuith
lnti manage uuirdit ergozzan
lnti for laznessi sunt onno.
ih quidu iū
ni trinkih fon nu
fon thesemo berde uumrebun
unzan then tag
thanne ih trinku mit iū

nouum in regno patris mei.

L cclxxx Hoc facite in meam memoracionē **L**

ait autem dñs simon simon
ecce satanas exp̄ciuit uos
ut cribraret sicut triticum
ego autem rogavi pro te
ut non deficiat fides tua

L cclxxxiii Et tu aliquando conuersus
viii
l cclxxxviii confirma fr̄s tuos.

l cclxxxv Filioli adhuc modicum
x
uobiscum sum quaeritis me
& sicut dixi iudeis
quo ego uado uos non potestis
uenire. & uobis dico modo.
mandatum nouum do uobis
ut diligatis inuicem
sicut dilexi uos
ut & uos diligatis inuicem.
In hoc cognoscent omnes
quia mei discipuli estis
si dilectionem habueritis
ad inuicem.

l cclxxxvi Dicit ei simon p̄cr̄us

l cclxxxviii dñe quo uadis

l cclxxx
L cclxxxv respondit ei ihs.

quo ego uado. non potes me
modo sequi. sequeris autem
post ea.

l cclxxxvii Tunc dicit illis ihs

l cclxxxviii omnes uos scandalū patiemini
l cclxi
in me in ista nocte.

nuuaz in mines fater rihhe.

thaz duot ir in mina gimunt

tho quad trohtin simon simon

senu nu satanas gerot iuuuer

thaz er uuuih ritro samaso uuertz

ih be tota furi thih

thaz in cigange thin giloubo

L 10 liti thu sih uuanne giuuentit

gi festino thine bruoder.

10 kindilin noh nu luzzila stunta

binih mit iu ir suohet mih

liti sosih quad then iudeis

thara ih faru thara nimugut ir

coman liti quidu iu nuuua.

nuui bibot gibuih iu nu

thaz ir iuuuih minnot untar zuisgen

sosih iuuuih minnota

thaz ir iuuuih minnot untar zuisgen

in thiu for stanten alle

thaz ir mine iungiron birut

obir minna habet

untar zuisgen.

l cclxxxvi tho quad lmo simon p̄cr̄us

l cclxxxviii trohtin uuara ueris

tho antlingta imo ther heilant.

thara ih faru nimahit mir

nu folgen. thu folgest mir

after thiu.

l cclxxxvii tho quad in ther heilant

l cclxxxviii alle ir asuih tholet

in mir in therru naht.

Matth. xxviii Scriptum est enim
Matth. xxviii percutiam pastorem
& dispergentur
oues gregis

postquam autem resurrexero
precedam uos in galileam

Matth. xxviii Respondens autem petrus

Matth. xxviii ait illi & si omnes

Matth. xxviii scandalizati fuerint inter

ego numquam scandalizabor.

Matth. xxviii Qui tecum paratus sum
& in carcerem & in mortem ire.

Matth. xxviii Animam meam pro te ponam

Matth. xxviii Respondit ih̄s.

animam tuam pro me ponis

amen amen dico tibi

quia hac nocte

antequam gallus cantet

ter me negabis

Matth. xxviii Ait illi petrus

Matth. xxviii & iam si oportuerit me

mori tecum

non te negabo.

similiter & omnes discipuli dixerunt.

Matth. xxviii Non turbetur cor uestrum

credetis in deum

& in me credite.

In domo patris mei

mansiones multe sunt.

si quo minus

dixissem uobis.

Matth. xxviii

giseriban ist

ih̄ slahu then hirti

Inti uuerdent zisprettit

thiu sc̄af thes euuiter.

after thiu ih̄ er stantū

furi faru uuuih in galileam

Matth. xxviii

tho antlingta petrus

Matth. xxviii

quad imo. Inti oba sie alle

bi siuhane uuerdent in thir

ih̄ nio in altere nuuirdubisuihan.

thiedar mit dir garo bin

oda in carkeri oda in tod zifaranne.

mina sela serzu furi thih

tho antlingta ther heilant

thina sela furi mih serzis

uuar uuar quidu ih̄ thir

uuanta in therru nahit

er thanne hano singe

thruo stunt for sehhs mih

Matth. xxviii

tho quad imo petrus

zisperi oba mir gilimphit

mit dir zisterbanne

thanne ni for louz nu thim

sama quadun alle thie iungiron.

nisi gtruobit iuuuer herza

giloubet in got

Inti in mih giloubet.

In mines fater huse

manago selida sint.

oba sih uu'o min

thanne sageti ih̄z iu

278.
quia uado parare uobis locum
& si abiero & preparauero
uobis locum. iterum uenio
& accipiam uos
ad me ipsum. ut ubi sum ego
& uos sitis. & quo ego uado scitis
& uiam scitis.
dicit ei thomas.
dñe nescimus quo uadis
& quomodo possumus uia scire.
dicit ei ihs
ego sum & ueritas & uita.
nemo uenit ad patrem
nisi per me.
si cognouissetis me
& patrem meū utiq; cognouissetis.
& amodo cognoscitis eum.
& uidistis eum.
dicit ei philippus.
dñe ostende nobis patrem
& sufficit nobis.
dicit ei ihs.
tanto tempore uobiscū sum
& non cognouistis me philippe
qui uidit me
uidit & patrem
quomodo tu dicis
ostende nobis patrem.
non credis quia ego in patre
& pater in me est.
uerba quæ ego loquor uobis

uuantā ih faru garauiuen iū stat
lnti obih gangu lnti garauiw
lū stat abur quimu
lnti int fahu iū uuih
zimir selbemo. thaz thar ih bin
thaz ir sit. uuara ih faru thaz uurzut ir
lnti then uuec uurzut ir.
tho quad imo thomas
trohtin uuir niuuz zumes uuara thufers
lnti uuw mugun uuir then uuec uurzut.
tho quad imo ther heilant
lh bin uuec lnti uuar lnti lib.
nioman meumit n themo fater
nisi thurah mih.
obir mih for stuentit
thanne for stuentit ir ouh minan fater.
lnti fon nu for stantet ir lnan.
inti ir gisehet inan.
tho quad imo philippus.
trohtin er ougi uns then fater
lnti uns ist ginuog.
tho quad imo ther heilant.
so mihila zit bin ih mte iū
lnti ir nifor stuentit mih philippus
therde mih gisihit
gisihit then fater
uuo quidis tu
er ougi uns then fater.
nigiloubis thaz ih in themo fater
lnti ther fater in mir ist.
thi uuoort thi uih sprihu iū

ameipso non loquor
pater autem in me manens
ipse facit opera.
non creditis quia ego in patre
& pater in me est.
alioquin propter opera ipsa
credite. amen amen dico uobis
qui credit in me
opera quae ego facio
& ipse faciet quia ego
ad patrem uado.

^{loc xxviii}
ⁱⁱⁱ
^{acc xvi}
^{acc xxv} Et quodcumque petieritis
in nomine meo hoc faciam
ut glorificetur pater
in filio. si diligitis me
mandata mea seruare
& ego rogabo patrem
& alium paraclum
dabit uobis. ut maneat
uobiscum in aeternum
spem ueritatis quem mundus
accipere non potest
quia non uidit eum
nec scit eum.
uos autem cognoscetis eum
quia apud uos manebit
& in uobis erit.
non relinquam uos orphanos
ueniam ad uos.
adhuc modicum & mundus
me iam non uidet.

fon mir sel bemo ni sprihu
ther fater in mir uuonenti
her tuot thiu uuere.
nigiloubet ir thaz ih inthemo fater
Inti ther fater in mir ist.
alles thurah thiu selbun uuere
giloubet. uuar uuar quidih iu
thiedar inmih giloubet
thiu uuere thiu ih duon
Inti her duot bithiu uuanta ih
zi themo fater faru.
Inti souuaz so ir bittet
In mine mo naman thaz duon ih
thaz sigidiuriset ther fater
Inthemo fune. obir mih minnot
thanne haltet ir min bibot
Inti ih bittet then fater
Inti anderan fluobreru
gibit her iu. thaz her uuone
mit iu zieuuidu.
geist uuaret then thisu uueralte
Inti fahan ni mac
uuanta her inan nigisihit
noh ni uuerz inan.
Ir uuzzut Inan
uuanta her mit iu uuonet
Inti in iu ist.
ni for lazzu iuuuuh uueison
ih quimu zi iu.
noh nu ein luzil Inti thisu uueralte
mih iu nigisihit.

240.
uos autem uidetis me
quia ego uiuo & uos uiuatis.
in illo die uos cognoscetis
quia ego sum in patre meo
& uos in me & ego in uobis.
qui habet mandata mea
& seruat ea
ille est qui diligit me.

10 cxxviii
¶ xc viii
¶ xc vi
L c xvi
Qui autem diligit me
diligitur a patre meo
& ego diligam eum
& manifestabo ei meipsum

10 cxxx
X
Dicit ei iudas
non ille scariothis
dñe quid est factum
quia nobis manifestaturus es
te ipsum & non mundo.
respondit ih̄s
& dixit ei.
si quis diligit me
sermonem meum seruauit
& pater meus diligit eum
& ad eum ueniemus
& mansiones apud eum faciemus.
qui non diligit me
sermone meos non seruat

10 cxxxi
¶ xc viii
¶ xc vi
L c xvi
Et sermonem quem audistis
non est meus sed eius
qui me misit patris
hec locutus sum uobis
apud uos manens.

Ir gisehet mih
uuanta ih̄ leben lnti ir lebet.
In thero tage for stantet ir
thaz ih̄ bin in minemo fater
lnti ir in mir lnti ih̄ in iu.
therde habet min bibot
lnti heltit. thi u
ther ist therde mih minnot.

10 ¶ therde mih minnot
¶ 1 ther ist giminnot fon minemo fater
lnti ih̄ minnon inan
lnti ougozorhton lmo mih selbon
10 tho quad imo iudas
nalles therde scariothis herzzit
trohtin uuaz ist gitan
bithiu uuanta uns gioffanontabist
thih selbon nalles thesemo mittalgaſte.
tho ant lingita ther heilant
lnti quad imo.
oba uuer mih minnot
uuort min heltit
lnti min fater minnot lnan
lnti zi lmo comen mes
lnti uuonunga tuomes mit lmo.
therde mih ni minnot
minu uuort nihiltit
10 ¶ lnti uuort thaz ir gihortut
¶ 1 nist min. oh thes
ther mih ſanta fater
thi ſu ſprah ih̄ iu
mit iu uuonenti.

Paracletus autem ipse sanctus
quem mittet pater
In nomine meo
ille uos docebit omnia
& suggerit uobis omnia
quaecumque dixero uobis.
pacem relinquo uobis
pacem meam do uobis.
non quomodo mundus dat
ego do uobis.
non turbetur cor uestrum
neque formidet.
audistis quia ego dixi uobis
uado & uenio ad uos.
si diligere me
gaudere utique
quia uado ad patrem
quia pater maior me est.
& nunc dixi uobis
priusquam fiat.
ut cum factum fuerit
credatis.
Iam non multa loquar uobiscum
uenit enim princeps
mundi huius
& in me non habet quicquam
sed ut cognoscat mundus
quia diligo patrem
& sicut mandatum dedit mihi
pater sic facio.

Et dixit eis

ther fluobarem heilac geist
thender fater sentit
In minemo namen
her lerit iuuuuh allu
Inti spenit iuuuuh aller
souuelihu soih iu ziquidu.
ih for laz zu iu sibba
mina sibba gibu ih iu.
nalles sofo thisu uueralt gibe
gibu ih iu.
nisi gi truobit iuuuer herzza
noh ni forhtet.
gi hortut ir thiu ih iu quad
ih faru Inti qui mu zu iu.
obir mih min notit
thanne gi fahit ir.
ih faru zithemo fater
uuanta ther fater mero mir ist.
Inti nu quidu ih iu
er thannez uuerde.
thannez gitân uuerde
thaz ir iz giloubet
iu ni managiu sprihu mit iu
cumit ther herosto
thesses mitilgartes
Inti in mir ni habet niouuht
oh thaz for stante these mitilgart
thaz ih minnon then fater
Inti so mir bibot gab
ther fater so tuon ih.
Inti quad in

18
quando misi uos
sine sacco & pera
& calciamentis
numquid aliquid defuit uobis
at illi dixerunt nihil.
dixit ergo eis
sed nunc qui habet sacculum
tollat similiter & peram
& qui non habet uende
tunicam suam & emat gladium.

L cclxxvii
viii
m cc xvi
Dico autem uobis quod adhuc
hoc quod scriptum est
oportet impleri in me
& quod cum iniustus deputatus est
& enim ea quae sunt de me
finem habent.

L cclxxviii
x
At illi dixerunt dñe
ecce gladii duo hic.

lo cxxxii
x
At ille dixit eis satis est.

L cclxxxvi
vi
m clxvii
Surgite eamus hinc
& in montem oliveti
exierunt secundum consuetudinem
in montem oliueti.

el viii
lo cxxxii
x
Dicit eis ego sum uti si uera
& pater meus agricola est
omnem palmitem in me
non ferentem fructum
tollet eum.
& omnem qui fert fructum
purgabit eum
ut fructum plus afferat.

thanne ih iuuuith santa
urzan seckil lnti burd ref
lnti giseuohi.
eno uuas iu iouuith thes uuan
sie quadun imo nouuith
tho quad her in
oh nu therde habe seckil
neme sama sin burd ref
lnti therde ni habe for coufe
sina tunihun lnti coufe suuert.

L m
ih quidu iu bithiu uuanta nohnu
thazdar giseriban ist
gilimpst gisullit uuerdan lnmir.
lnti thazdar mte unrehthen bizelit ist
thiudar for mir sint
enti habent.

L
sie tho quadun trohtan
senunu zuei suuert hier.

lo
her quad in tho ginuog ist.

af
er stantet lnti games hina
lnti immine giquetanemo
uz giengun tho after giuonun
lnbere oliboumo.

lo
tho quad her in ibbin uuas uuinreba
lnti min fater acar bigengirist
iogiuuelih uuin loub lnmir
ni tragenti uuahsmon
nemit iz thana
lnti iogiuuelihaz thaz uuahsmon tregit
reinit iz
thaz iz uuahsmon mer bere.

iam uos mundi estis
propter sermonem
quem locutus sum uobis.
manete in me & ego in uobis.
sicut palmes non potest
ferre fructum
asernet ipso nisi manserit
in uite
sic nec uos nisi in me manseritis.
ego sum utis uos palmites.
qui manet in me
& ego in eo hic fert
fructum multum
quia sine me
nihil potestis facere.
si quis in me non manserit
mitte tur foras sicut palmes
& aruit & colligent eos
& in ignem mittunt
& ardent.

10 cxxxiiij
111
10 cxxvi
10 cxxv
10 cxxxiiij
X
Si manseritis in me
& uerba mea in uobis manserint
quod cumque uolueritis
petitis & fiet uobis.
In hoc clarificatus pater meus
ut fructum plurimum afferatis
& efficiamini mei discipuli.
sicut dilexit me pater
& ego dilexi uos.
manete in dilectione mea.
si precepta mea seruaueritis

283
lr birut u reine
thurah thaz uuort
thaz ih iu sprah.
uuonet in mer lnti ih in iu
so thaz uum loub nimac
beran uuahsmon
fon imo selbemo nibiz uuone
lnti heru uum rebun
so ir nibi ir in mir uuonet.
ih bin uum reba lnti ir birut uum bleat.
therder in mir uuonet
lnti ih in imo ther birt
mihilan uuahsmon.
uuanta uzzan mih
nimugut ir niouuiht duon.
oba uuer in mir niuuonet
uuirdit uz gisentit samaso uum loub
lnti thorret lnti lesent siu
lnti uuerpset in fuir
lnti brinnent.
obir uuonet in mir
lnti minu uuort in iu uuonent
so uuaz so ir uuollet
bitcet lnti uuirdit iu.
lnti u giberehtot ist min fater
thaz ir mihilan uuahsmon bringet
lnti sit gifremte mine iungiron.
so so mih min fater min nota
lnti ih min nota iu uuih.
uuonet in mineru minnu
obir min bibot haltet

284
manebitis in dilectione mea
sicut & ego patris mei
precepta seruauit.
& maneo in eius dilectione.
haec locutus sum uobis
ut gaudium meum impleatur;
Hoc est preceptum meum
ut diligatis inuicem
sicut dilexi uos;

10 cxxxv
1111
12 cccii
13 cxxv
Maiorem hanc dilectionem
nemo habet quam ut
animam suam quis ponat
pro amicis suis.

10 cxxxvi
X
Uos amici mei estis
si feceritis quae ego precipio uobis
iam non dico uos seruos
quia seruus nescit quid faciat
dominus eius. uos autem dixi amicos
quia omnia quaecumque audiui
a patre meo. nota feci uobis.
non uos me elegistis
sed ego elegi uos.
& posui uos ut eatis
& fructum afferatis
& fructus uester maneat;

10 cxxxvii
1111
12 cccvi
13 cxxv
Ut quodcumque petieritis
patrem in nomine meo
d& uobis

10 cxxxviii
X
Haec mando uobis
ut diligatis inuicem.
si mundus uos odit

thanne uuonet ir in mineru minnu
so sih mines fater
bibot bihielt.
Inti uuonen in sineru minnu.
thiz sprah ih iu
thaz mingi feho si gi fullit.
thaz ist min bibot
thazir iuuuuh minnot untar zuuifgen
so ih iuuuuh minnota;

10 12
13
merun therra minna
nioman habet thanne thaz
uuer sin ferahit seze
fum sine friunta.

10
ir birut mine friunta
obir thaz duot thaz ih iu gibuutu
ih ni quidu iu iu scalca
uuanta scale ni uuerz uuaz duot
sin herro. ih quidu iuuuuh friunta.
uuanta allu thiuh gihorta
fon minemo fater tetih iu cundiu.
noh ir mih gicuruc
uz ih gicos iuuuuh.
Inti sazta iuuuuh thaz ir fuorit
thaz ir fruhit brahit
Inti iuuuer fruhit uuone;

10 12
13
thaz so uuaz so ir bitet
then fater in minemo namen
gebe iu

10
thiz gibuutu ih iu
thaz ir minnot iuuuuh untar zuuifgen
oba thisu uueralt iuuuuh hazzot

setote quia me
priorem uobis odio habuit.
si demundo fuisset
mundus quod suum erat diligere.
quia uero demundo
non estis. sed ego elegi uos
demundo. propter ea
odit uos mundus.

^{10 cxxxviii} ¹¹¹ ^{10 xc} ^{1 lviii} Mementote sermonis mei
quem ego dixi uobis
non est seruus maior dño suo.

^{10 cxi} ^x Si me per secuti sunt
& uos persequentur.
si sermonem meum seruauerunt
& ur̃m seruabunt.

^{10 cxi} ¹ sed haec omnia facient uobis
^{10 cxi} ¹ propter nomen meum
^{10 cxi} ¹ quia nesciunt eum
qui misit me.

¹⁰ Si non uenissem & locutus fuisset eis
peccatum non haberent.

^{10 cxi} ¹¹¹ ^{10 cxi} ¹ nunc autem excusationem
non habent de peccato suo.
qui me odit
& patrem meum odit.

^{10 cxi} ^x Si opera non fecissem in eis
quae nemo alius fecit
peccatum non haberent.
nunc autem & uiderunt & oderunt
& me & patrem meum
sed ut impleatur sermo

285
uiuizit thanne thaz siumih
er iu in hazze habeta.
obir fon therru uuerata uuarit
thisu uuerat thazira uuas minnoti
bithiu uuanta in fon uuerata
nibirut. oh hercos iuuuuh
fon uuerata bithiu
hazzot iuuuuh uuerat.

¹⁰ ¹ gi huget mines. uuortes
thazih iu quad
nist scale mero sinemo herren.

¹⁰ oba sie min ahtitun
thanne ahtent sie ouh iuuuer.
oba sie min uuor hietun
thanne hactent sie iuuuer.

¹⁰ ¹ oh thisu allu duont sie iu
thuruh minan namon
uuanta sie niuuizzun then
ther mih santa.

obih ni quami lntisprahi zun
thanne nihabetin sie sunta.

¹⁰ ¹ nu sihhura
nihabent fon iro sunton.
therde mih hazzot
minan fater hazzot.

obih uuere nitati in in
thiudu nioman ander ni duot
sunta nihabetin.

nugisahun lnti hazzotun
ioh mih ioh minan fater
oh thaz gi fullit uuerde uuort

qui in lege eorum scriptus est
quia odio me
habuerunt gratis.
cum autem uenerit paraclaus
quem ego mittam uobis a patre
sp̄m ueritatis
qui a patre procedit
ille testimonium perhibebit de me
& uos testimonium perhibebis
quia ab initio mecum estis.
haec locutus sum uobis
ut non scandalizemini
absque synagogis facient uos

10 exl iij Sed uenit hora ut omnis
10 exliij qui interficit uos
10 exliij arbitretur obsequium prestare dō.
10 exliij & haec facient quia non nouerunt
patrem neque me.
sed hęc locutus sum uobis
ut cum uenerit hora eorum
reminisca mini quia ego dixi uobis.

10 exlv Haec autem uobis ab initio non dixi
10 exlv quia uobiscum eram.
at nunc uado ad eum
qui me misit & nemo ex uobis
interrogat me quo uadis.
sed quia haec locutus sum uobis
tristitia impleuit cor ur̄m
sed ego ueritatem dico uobis.
expedit uobis ut ego uadam.
si enim non abiero

thaz iniro euu giscriban ist
uuanta sie in hazze mih
habetun ungi fergot.
thanne cumit ther fluobar geist
then ih iū senti fon themo fater
then geist thes uuares
ther fon themo fater fram zengte
her giuuznessi fon mir saget
Intir saget ouh giuuznessi
uuantair fon anaginne mit mir uuarut.
thir sprahih iū
thaz ir nist bisuuihan
uz fon iro samanungu duont sie iū uunh.

10 10 oh cumit zic thaz iōgiuuelih
10 10 ther iū uunh er slehit
uuant sih ambahrt bringan gotē.
Inti thisu duont sie uuanta sie muuestun
minan fater noh mih.
oh thisu sprahih iū
thanne cumit therro zic
thaz ires giuget thazihir ir fora quad.
10 thisu niquad ih iū fon anaginne
uuanta ih mit iū uuas.
se nufaru zithemo
ther mih sarita. Inti moman fon iū
fraget mih uuara feris.
oh bithiu uuantah iū thisu sprah
gi truobnessi gi fulta iuuuer herza
oh ih quidu iū uuar.
iz bither bisot iū thaz ih fare
obih ni faru

paracletus non ueniet ad uos.
si autem abiero mittam eum
ad uos. & cum uenerit ille
arguet mundum de peccato
& de iustitia & de iudicio.
de peccato quidem
quia non credunt in me.
de iustitia uero
quia ad patrem uado
& iam non uidebitis me.
de iudicio autem quia princeps
mundi huius iudicatus est.
adhuc multa habeo uobis dicere
sed non potestis portare modo.
cum autem uenerit ille spiritus ueritatis
docebit uos omnem ueritatem.
non enim loquitur a se ipso
sed quaecumque audiet & loquitur
& quae uentura sunt
ad nuntiabit uobis
ille me clarificabit
quia de meo accipiet
& ad nuntiabit uobis.

lo ex lvi
l
of ex lvi
of ex lvi
l ex l
lo ex lvi
x
Omnia quaecumque habet pater
mea sunt. propter ea dixi
quia de meo accipiet
& ad nuntiabit uobis
modicum & iam non uidebitis me
& iterum modicum & uidebitis me
quia uado ad patrem.
dixerunt ergo ex discipulis eius

287
28
thanne ni cumt ther flubbreri zu.
obih faru thanne sentih man
ziu. lnti thanne her cumt
thanne thuingit her uueralt fon sumton
lnti fon rehte lnti fon duome.
fon sumton gi uuesio
uuanta nigiloubent in mih.
fon rehte uuarliho
uuanta ih zi themo fater faru
lnti u nigisehet mih.
fon duome. uuanta herofto
theser mit al garter er duompt ist.
nuh nuhaben ih iu managu ziquedanne
uz ir nimugut iz for tragan.
mit diu cumt ther geist uuaret
lerit u uuih al uuar.
ni sprihit her fon imo selbemo
oh so uuelihu so her gi hort sprihit
lnti thiudar zuouuertu sint
thiu saget her iu
her mih giberet tot
uuanta fon minemo lnti fieng
lnti saget iu.
allu so uuelihu habet ther fater
thiu sint min bithiu quad ih
thaz her fon minemo int fahit
lnti saget iu
luzila stunta nigisehet ir mih
abur luzila stunta gisehet ir mih.
uuanta ih faru ziminemo fater
tho quadun sume fon sinen iungiron

ad inuicem
 quid est hoc quod dicet nobis
 modicum & non uidebitis me
 & iterum modicum & uidebitis me
 & quia uado ad patrem.
 dicebant ergo quid est hoc
 quod dicit modicum
 nescimus quid loquitur.
 cognouit autem ih̄s
 quia uolebant eum interrogare
 & dixit eis. de hoc queritis
 inter uos quia dixi
 modicum & non uidebitis me
 & iterum modicum & uidebitis me.
 amen amen dico uobis
 quia plorabitis & flebitis uos
 mundus autem gaudebit
 uos autem contristabimini
 sed tristitia ur̄a
 uertetur in gaudium.
 mulier cum parit tristitia habet
 quia uenit ora eius
 cum autem pepererit puerum
 iam non meminit p̄sure propter
 gaudium quia natus est homo
 in mundum. & uos igitur
 nunc quidem tristitia habebitis
 iterum autem uidebo uos
 & gaudebit cor ur̄m
 & gaudium ur̄m nemo tollat a uobis
 & in illo die me n̄ rogabitis quicquā

untar in zuuifgen
 uuaz ist thaz herquidit uns
 luzila stunta nigisehet ir mih
 abur luzila stunta gisehet ir mih
 lnti ih̄s faru zi dhemmo fæter.
 tho quadun sie uuaz ist thaz
 thaz herquidit luzila stunta
 uuir niuuirzun uuazer quidit.
 tho for stumont ther heilant
 thaz sie uuoltun ianan fragen
 lnti quad in. fon thiu suo het ir nu
 untar iu uuantih quad
 luzila stunta nigisehet ir mih
 lnti abur luzila stunta gisehet ir mih.
 uuar uuar quidih iu
 uuanta ir uuofet lnti riozet.
 thisu uueralt gisihit
 ir birut abur giteruobte
 oh uuuer giteruobnessi
 uuirdit giuuentit in gisehon.
 thaz uuib thannez birut giteruobnessi habet
 uuanta quam ira zic
 thanne siu gibirt then kneht
 in nigihugit thera arbetti thuruh
 gisehon uuanta giboran ist man
 in mit algart lnti ir uuarliho
 nu habet ir giteruobnessi.
 abur gisihit iuuuuh
 lnti gisihit iuuuer herza
 lnti uuueran gisehon moman in nimit fon iu.
 lnti in themo tage mih io uuih tes

lo exlvij Amen amen dico uobis
111
m exi siquid p̄ieritis patrem
L exviii In nomine meo dabit uobis.
usque modo non p̄eritis quicquam
In nomine meo
p̄ite & accipietis
ut gaudium ur̄m plenum sit.

lo exl Haec in uerbis locutus sum uobis lo
X uente hora cum iam
non in prouerbis loquar uobis.
sed palam de patre
adnuntiabo uobis illo die
In nomine meo p̄eritis
& non dico uobis
quia ego rogabo patrem de uobis
ipse enim pater amat uos
quia uos me amastis
& credidistis quia ego ad̄o exiui.
exiui a patre & ueni in mundum
h̄terum relinquo mundum
& uado ad patrem.
dicunt ei discipuli eius
ecce nunc palam loqueris
& prouerbum nullum dicis.
nunc scimus quia scis omnia
& non opus est tibi
ut quis te interroget
In hoc credimus

lo cl
111
m exvi Respondit eis ihs
m exxv a modo creditis

lo m uuar uuar quidi ih iu
L obir uuaz bittet then fater
In minemo namen gibriz iu.
unzan nu nibatur ir mouuhtes
In minemo namen
bittet lnti int fahet
thaz iuuuer giseho si fol.
thi iu inuort bilidu sprahih iu
cumit zit mte diuuh iu
Inuort bilidin misprihhu iu
oh ofano fon themo fater
sagen iu Inthemo tage
In minemo namen bittet ir
lnti ih ni quidu iu
thaz ih bittet then fater fon iu
ther selbo fater minnot iu uuuh
uuantir mih minnotut
lnti giloubtut thaz ih fon gote uz gieng.
uz gieng fon fater quam inuueralt
abur for lazu uueralt
lnti faru zithemo fater.
tho quadun imo sine iungiron
senu nu ofano sprihis
lnti biuurti nohhein ni quidist.
nuuuzumes thaz thu allu uueist.
lnti nist dir thurst
thaz thih ioman frage
lnti u giloubemes
thaz thu fon gote uz giengi
tho ant lingta in ther heilant
fon nu giloubet ir

290.
ecce uenit hora & iam uenit
ut dispergamini
unusquisque in propria
& me solum relinquitis
& non sum solus
quia pater mecum est.

loc. 1
X

Haec locutus sum uobis
ut in me pacem habeatis
in mundo presuram habebitis
sed confidite
ego uici mundum
haec locutus est ih̄s
& subleuatis oculis in caelum
ad patrem dixit
uenit hora clarifica filiū tuum
ut filius tuus clarificet te
sicut dedisti ei potestatem
omnis carnis
ut omne quod dedisti ei
d& eis uitam aeternam
haec est autem uita aeterna
ut cognoscant te solum dñm uerum
& quem misisti ih̄m xpm
ego clarificaui super terram
opus consummaui
quod dedisti mihi ut faciam
& nunc clarifica me tu pater
apud te & ipsum
claritate quam habui
priusquam mundus esset & apud te
manifestaui nomen tuum

10

senū cumt zic nuu cumt
thaz ir uuerdet zisprette
eimero giuuelih lneiganu
lnti miheinon forlazzet
lnti ih nibin eino
uuanta ther fater mit mir ist.
thisu sprahih iū
thaz in mir habet sibba
lnti herra uueralt habetir thruenessi
oh gitruuuet
ih ubar uuan thesa uueralt
thisu sprah ther heilant
lnti uf er habanen ougon lnhimil
zithemo fater quad
quam zic giberehto thinan sun
thaz chin sun thih giberehto
soso thu imo gabi giuualt
io giuuelihes fleisget
thaz allen thendu imo gabi
gibe in euuin lib
thiz ist euuin lib
thaz sie thih for stanteneinan got uuan
lnti thendu santos heilant crist
ih thih giberehtota obar erdu
uere gientota
thaz du mir gabi thaz ihiztati
lnti nu giberehtot mih fater
mit dir selbemo
lnti heru fagarnessi thih habe ta
er thanne uueralt uuan mit thir
ih giougozortota thinan namon

hominibus quos dedisti mihi
de mundo. tui erant
& mihi eos dedisti
& sermonem tuum seruauerunt,
nunc cognouerunt quia omnia
quae dedisti mihi abste sunt.
quia uerba quae dedisti mihi
dedi eis & ipsi acceperunt
& cognouerunt uere
quia attē exiui.
& crediderunt quia tū me misisti.
& ego pro eis rogo
non pro mundo rogo
sed pro his quos dedisti mihi
quia tui sunt.
& mea omnia tua sunt.
& tua mea sunt.
& clarificatus sum in eis.
& iam non sum in mundo
& hi in mundo. **ñ 3**
& ego ad te uenio; pater scē
serua eos in nomine tuo
quos dedisti mihi
ut sint unum sicut & nos.
cum essem cum eis ego seruabam eos
in nomine tuo quos dedisti mihi
custodiui. & nemo ex his
peribit nisi filius perditionis
ut scriptura impleatur.
nunc autem ad te uenio
& haec loquor in mundo

292
mannon thiedu mir gabi
fon uueralt. thine uuarun
lnti mir sie gabi
lnti thin uuort bihietaun
nu for ftuontun uuanta allu
thiudu mir gabi fon thir sint
uuanta uuort thiudu mir gabi
gabih in. lnti sie lnt siengun
lnti for ftuontun zuuare
thaz ih fon thir uz gieng
lnti giloubtun thaz du mih santos
intih furi sie bittu
nalles furi uueralt bittu
nibi furi thie thiedu mir gabi
uuanta sie thine sint
lnti minu allu thinu sint
lnti thinu minu sint
lnti bin giberehtot lntien.
lnti u nibin in mittilgarte
lnti these sint in mittilgarte
lnti ih zithir cumu. fater heilago
halt sie in thinemmo namen
thiedu mir gabi
thaz sie sin ein sosouir birumes.
mit diu ih uuas mit in ih hielt sie
lnti thinemmo namen thiedu mir gabi
thie ghielt ih. lnti nioman fon in
ni for uuirdit nisi sun for lores
thaz dar giscrib uuerde gifullit.
nu quimih zithir
lnti thisu sprihhu ih in mittilgarte

292
ut habeant gaudium meū implēum
In semet & ipsis ego dedi eis
sermonem tuum & mundus eos
odio habuit quia non sunt
de mundo
sicut & ego non sum de mundo
non rogo ut tollas eos
de mundo sed ut serues eos
ex malo. de mundo non sunt
sicut & ego non sum de mundo.
sancifica eos in ueritate
sermo tuus ueritas est
sicut me misisti in mundum
& ego misi eos in mundum
& pro eis ego sanctifico me ipsum
ut sint & ipsi sanctificati
In ueritate non pro his autē rogo
tantum. sed peris qui credituri sunt
per uerbum eorum in me
ut omnes unum sint
sicut tu pater in me & ego in te
ut & ipsi in nobis unum sint
ut mundus credat
quia tu me misisti.
& ego claritatem quā dedisti mihi
dedi eis ut sint unum
sicut nos unum sumus
ego in eis & tu in me
ut sint consummati in unum
& cognoscat mundus
quia tu me misisti.

thaz sie haben minan gisehon giuultan
In in selben. ih gabin
thin uuort In in mitalgart sie
In harte habeta uuanta sie ni sint
fon mitalgarce
so so ih nibin fon mitalgarce
nibittih thaz du sie nemes
fon mitalgarce uzoh thaz du sie hater
fon ubile. fon mitalgarce ni sint sie
so sih nibin fon mitalgarce.
giheilago sie In uuare
thin uuort ist uuar
so du mih santos in mitalgart
In ih santa sie in mitalgart
In fur sie giheilagon mih sebon
thaz sie selbon sin ouh giheilagot
In uuare nalles fur thie bittih
ecce rodo. nibi fur thie the giloubenti sint
thurah iro uuort in mih
thaz sie alle ein sin
so du fater in mir In ih in thir
thaz thie In uns ein sin
thaz mitalgart giloube
thaz du mih santos
In ih thia sagari thiadu mir gabi
gabin thaz sie sinein
so so uuir ein birumes
ih in in In ih in mir
thaz sie sin thuruh fremte In ein
In for stante mitalgart
thaz du mih santos.

& dilexisti eos
sicut & me dilexisti.
pater quos dedisti mihi
uolo ut ubi ego sum
& illi sint mecum
& uideant claritatem meam
quam dedisti mihi
quia dilexisti me

lo cluij
111
m exij
l exviii

An te constitutionem mundi. **lo**
pater iuste & mundus
te non cognouit
ego autem te cognoui.

lo clv
x

Ethi cognouerunt
quia tu me misisti
& notum feci eis nomen tuum
& notum faciam
ut dilectio qua dilexisti me
in ipsis sit & ego in ipsis

clx
m exi
1
m clxxij
l exxxviii
lo clvi

Tunc uenit ihs
in uillam quae dicitur
getsemani

lo **T**rans torrentem cedron
ubi erat hortus in quem
introiit ipse & discipuli eius

lo clvi
x

Sciebat autem & iudas
qui tradebat eum locum
quia frequenter ihs
conuenerat illuc
cum discipulis suis.

l cc lxxx
11
m cccxvi
m clxxvii

Et cum peruenisset ad locum
dixit discipulis suis

l m
m cccxvi
m clxxvii

lnti minnotos sie
so thu mih minnotos
fater thiedu mir gabi
ih uulla thaz dar ih bin
thaz sie sin mit mir
thaz sie gisehen mina fagarnessi
thia du mir gabi
uuanta thu mih minnotos

er mittilgartes gitati.
fater rehto lnti mittilgart
thih ni for stuont
ih for stuont thih

lo lnti these for stuontun
thazdu mih santos
lnti cundan teta in thinnanamon.
lnti cundan duon
thazthiu minna lntcheru du mih minnotos
in in si lnti ih ouh in in

m m
l 10

tho quam ther heilant
lntchaz thorf thaz dar giquetanist
getsemani

ubar thaz uuazzar cedron
thar uuas garto lntchen
gieng her in lnti sine iungiron
ueesta iudas

ther man salta thia stat
thaz ofta ther heilant
quam thara

mit sinen iungiron.

mit diu her quam ztcheru feta.

tho quad her zi sinen iungiron.

sed & hic

25

Lcc lxxx
¶ lxxxvi
¶ clxxvii

Et orate ne intretis
intemtionem

¶ lxxxviii
¶ clxxviii

Donec uadam illuc & orem
& ad sumto p&ro
& duobus filiis zebedaer
iacobo & iohanne
coepit contristari
& mestus esse

¶ lxxxix
¶ clxxix
lo cvi

Tunc ait illis

tristis est anima mea
usque ad mortem sustin&e hic
& uigilate mecum

¶ lxxxix
¶ clxxx
Lcc lxxxix
lo clxi

Et ipse pro gressus est ab eis
quantum iactus est lapidis

¶ lxxxix
¶ clxxx

Et positis genibus
procidit in faciem suam & orabat
ut si fieri poss& transire ab eo
ora dicens pater si possibile est
abba pater omnia tibi possibilia sin
mi pater si possibile est
transfer calicem hunc a me

¶ lxxxix
¶ clxxx
Lcc lxxxix
lo xlvi

uerum tamen
non quod ego uolo
sed quod tu

¶ lxxxix
¶ clxxx
Lcc lxxxix
lo xlvi

Et cum surrexisset
ab oratione

uenit ad discipulos suos
& inuenit eos dormientes
& ait eis quid dormitis
non potuistis una hora

sizet hier

L 10

Inta betot thazir niget
In costunga

¶ lxxxix

unz ih tharu faru inta beton
Inta ginomanemo p&ro
inta zuein sunin zebedeem
iacobum inta iohannem
bigonda sih truoben
Inta mornenti uuesan

¶ lxxxix
lo

tho quad her in
gteruobit ist min sela
io unzin tod betot hier
Inta uuahhet mit mir

¶ lxxxix
L 10

Inta her tho ergieng fon in
so steines uu&rf ist
Inta midar gilegten kneuuon
fiel in sin annuzi Inta betota
obiz uuesan moltri er fuori fon imo
thiu zit quedenti fater obiz odiust
fater fater allu sint thir odu
min fater obiz odi si
er fuori thesan kelih fon mir

¶ lxxxix
L 10

thoh uuiduru
naller thaz ih uuili
nibi thaz thu

¶ lxxxix
L

Inta mit diu her stuont
fon themo gibete
quam zisinen iungiron
Inta fand sie slafente
Inta quad in zu slafet ir
io ni mohtut ir eina zit

uigilare mecum. uigilate
& orate ut non intretis
in temptationem.

¹¹¹¹
^{of c lxxxviii}
^{lo lxx} **S**piritus quidem promptus est
caro autem infirma

¹¹¹¹
^{of c lxxxviii}
^{lo lxx} **I**terum secundo abiit & orauit
apparuit autem angelus de celo
confortans eum
& factus est in agonia
& prolixius orabat

Dicens pater mi si non potest
calix hic transire
nisi bibam illum.
fiat uoluntas tua.

¹¹¹¹
^{of c lxxxviii}
^{lo lxx} **E**t factus est sudor eius
sicut gutte sanguinis
decurrentis in terram
& cum surrexisset.

¹¹¹¹
^{of c lxxxviii}
^{lo lxx} **V**enit iterum ad discipulos suos
& inuenit eos dormientes

1 Proxistia

Erant enim oculi eorum grauati

Et ignorabant
quid responderent ei

Et relictis illis

iterum abiit & orauit tertio

eundem sermonem dicens

¹¹¹¹
^{of c lxxxviii}
^{lo lxx} **T**unc uenit ad discipulos suos
& ait illis dormite & requiescite
ad propinquam horam
& filius hominis traditur

uuahhen mit mir uuahhet
lnti betot thazir in niget
In costunga.

10 **Th**er geist giuueso funs ist
thaz fleise ist abur ummahet

Th abur andera stunt gieng lnti betota
tho er oucta sih engil fon himile
inan strengisonti
uuard tho giuuenat inguota ernust
lnti langor betota

quedenti min fater oba nimag
these kelih fun faran
nibih in trinke
uuese thin uuillo.
uuart tho sin suerz
sama so tropfo blaotes
rinnenti in erda
lnti mit diu her stuent.

1 **Th** quam abur zisinen iungiron
lnti fand sie slafente
thurah gtruobnessi
uuaruntho iroougun gisuaetiu
lnti niuestun

uuaz sie imo ant uurtin
lnti in for lazzanen

Th gieng abur lnti betota thritun stunt
thaz selba uuort quedenti

Th tho quam her zisinen iungiron
10 lnti quad in slafet in reitet
nu nahlihot thui zit
lnti mannessun uuirdit giselit

298
In manus peccatorum
surgite eamus ecce adpropinquavit
qui me tradet.

clxi
mccc

clxxxii
l cclxxxii
lo clviii

Et ad huc ipso loquente
ecce iudas unus de duodecim
cum accepisset cohortem
uentit & cum eo turba multa
cum lanternis & facibus
& armis & gladiis
& fustibus a principibus
sacerdotum & scribis
& senioribus populi.

cccci

clxxxii
l cclxxxvi

Qui autem tradebat eum
dederat illis signum dicens
quemcumque osculatus fuero
ipse est tenete eum
& ducite eum caute
& confestim accedens ad ihm
dixit haue rabbi
& adpropinquavit ihm
ut oscularetur eum.
ih̄s autem dixit ei
iuda osculo filiū hominis tradis
amice ad quod uenisti
& osculatus est eum

lo clviii
x

Ih̄s itaque sciens omnia
quae uentura erant super eum
processit & dicit eis
quem queritis
responderunt ei
ih̄m nazarenum

In hant suntigero
er fect lnti gemes senun nahlihot
therde mih selit.

clxi

l ro

lnti imo nob thanne sprehhentemo
senu tho iudas ein fon then zuelisin
mit diu her tho intsieng thia samanunga
quam intimit imo mihl menigi
mit liohf fazzon lnti mit faccalon
lnti mit giuufanin lnti mit suerton
lnti mit stangon fon then heroston
thero bisgofo lnti fon then buoherin
lnti fon then altofton thes folkes.

clxi

l

ther man salta
gabin thiz zeihan susquedenti
so uuenan so ih cussē
ther ist iz fahet inan
lnti leitē inan
lnti slumo gangenti zithemo heilante
quad heil meistar
lnti nahlihot themo heilante
thaz her man custi
ther heilant quad imo
iudas mit cussu selist then mannessun
friunt zi hui quam
lnti custi inan.

lo

ther heilant uuarliho uuefta allu
thiudar uuarun zuouuert ubar inan
fram gieng lnti quad in
uuenan suohet ir
tho ant lingtun sie imo
then heilant nazarenisgon

10. m
or 1 Simon ergo petrus habens
gladium eduxit eum
& percussit pontificis servum
& amputavit auriculā eius dextrā
10 Erat autem nomen seruo malchus

tho quad in ther heilant ih biniz
 lnti stuont iudas
 ther man salta mit in
 so her inquad ih biniz
 giengun uuidarortet
 lnti fielun tho merda
 abur frageta sie
 uuenan suohet ir
 sie quadun
 then heilant nazarenisgon
 tho antlingta ther heilant
 ih quad iu thaz ihiz bin
 obir mih suohet
 lasset these hina gangan
 thaz uurdi gifullit thaz uuort
 thaz her quad
 uuantu thiedu mir gabi
 ni forlosih fon then io uuibt
 tho zuo giengun
 lnti legunt iro hant lnti then heilant ana
 lnti habetun inan
 gisahun thie tho
 thiedar umbi inan uuarun
 thazdar zuo uuer uuas
 quadun imo trohtan
 oba uuir slahemes insuerter
 simon petrus habenti
 suert namiz uz
 lnti sluoc thes bisgoffes scale
 lnti aba hio sin ora thaz zeseuua
 uuas namo thes scalkes malchus

clxi
ccxciii
clxxxv
lccxxxvi

Tunc ait ih̄s p̄ro
calicem quem dedit mihi pater
non bibam illum
mitte gladiū tuum in uaginam

ccccc
x

Om̄nis enim qui acceperint gladiū
gladio peribunt
an putas quia non possum
rogare patrem meum
& exhibebit mihi modo
plusquam duodecim milia
legiones angelorum
quomodo ergo implebuntur scripturae
quia sic oportet fieri

lccxxxvii
i

Sintte usque huc
& cum tetigiss& auriculam eius
sanauit eum

ccccc
clxxxviii
lccxxxviii
lo clxx

In illa hora dixit ih̄s
turbis tamquam ad latrone
existis cum gladius
& fustibus comprehendere me
cotidie apud uos eram
docens in templo
& non me tenuistis
sed hec est hora ur̄a
& potestas tenebrarum

lc

ccccc
vi
clxxxv

Hoc autem factum est
ut implerentur
scripturae prophetarum
tunc discipuli omnes
relieto eo fugerunt

lo clxxi
i
ccccc
clxxxviii
lccxc

Cohors & tribunus

lo
cl
cl

tho quad ther heilant p̄ro
then kelih then mir gab ther fater
ni trinku inan
senti thin suert In seidun
alle thiedar int fahent suert
for uuerdent in suerte
oda niuuanis thaz ih nimugi
bittan minan fater
Inti her gigarauut mir nuuua
mer thanne zuelif thusunta
engilo heri sefi
uuio uuerdent gifultu thiugisrip
uuantiz sogilimpfit zuuesanne
lazzet unzan nu
Inti mit diu her rein sin ora
heiltaz

cl
lo

In theru ziti quad ther heilant
then menigin samaso zithiobe
giengut ir mit suerton
Inti mit fangon mih zifahanne
gitago uuas ih mit iu
lerenti inthemo temple
Inti ir ni fiengut mih
oh thiz ist iuuuer zic
Inti giuuat finstarnessio

cl
cl

thaz uuas zithiu giuuortan
thaz uuarin gifultu
thiu gisrip thero uurragono
tho sine iungiron alle

lo
cl
cl

imo for lazzanemo fluhun
thiu samanunga Inti ther herosto

& ministri iudeorum
comprehenderunt ihm
& ligauerunt eum
& adduxerunt eum ad annam
primum erat enim socer caiphe
qui erat pontifex anni illius
erat autem caiphas
qui consilium dederat iudeis
quia expedit unum hominem
mori pro populo.

clxii **A**dulscens autem quidam
of clxxxii
x sequebatur eum amictus sindone
super nudo & tenuerunt eum
ille reiecta sindone
nudus profugit ab eis.

lo clxiii
iii **S**equebatur autem ihm
of cccvii
of clxxxvii simon petrus alonge
& alius discipulus
usque in atrium principis
sacerdotum.

lo clxv
x **D**iscipulus autem ille
erat notus pontifici
& introiit cum ihu
in atrium pontificis.

lo clxvi
i **P**etrus autem stabat
of cccxiii
of cccxcv ad ostium foris.

lo clxvii
i **E**xiit ergo discipulus alius
qui erat notus pontifici
of & dixit ostiari
& intro duxit petrum
quem cum uidisset ancilla ostiaria

lo clxviii
i
of cccxiii
of cccxcv
l cccxi

In die ambasta thero iudeono

fiengun then heilant

In buntun man

In leittun man zian nase

zieristen her uas suehur caiphaser

ther uas bisgof thes iares

thaz uas caiphas

thiedar gixti gab then iudein

uantaz bi ther bi ist thaz ein man

sterbe furi thaz folc

sum iungo

folgeta imo uas giuuetit mit sabanu

ubar naccot In fiengun man

her tho for uuorpfanemo sabane

naccot floh fon in.

tho folgeta themo heilante

simon petrus ferrano

In ander iungiro

unzan anan then hof thes herosten

bisgof

ther iungiro

her uas cund themo bisgoffe

In ingieng mit themo heilante

In then hof thes bisgoffes

petrus scuont

uze zithen duron

uz gieng ther ander iungiro

thidar uas cund themo bisgoffe

In quad theru duru uuartun

In in leitta petrusan

then mit diu mangisab thu diu uarta

& cum fuisset intuta
dixit numquid & tu ex discipulis es
istius hominis. dicit ille mulieri
non noui illum neque scio
quid dicas. stabant autem serui
& ministri ad prunas
quia frigus erat
& cale fiebant.
erat cum eis & paterus stans
& cale faciens se
ut uideret finem.

clxxiii
lo c lxxiii
x Pontifex ergo interrogauit ih̄m
de discipulis & doctrina eius

lo clxx Respondit ei ih̄s
cccliii
clxxxiii
l cc lxxxviii ego palam locutus sum mundo
ego semper docui in synagoga
& in templo quo omnes
iudei conueniunt
& in occulto locutus sum nihil

lo clxxi Quid me interrogas
x Interroga eos qui audierunt
quid locutus sum ipsis
ecce hi sciunt quae dixerim ego

lo clxxii Haec autem cum dixisset
cccliii
clxxxiii
l cc lxxxviii unus assistens ministrorum
dedit alapam ih̄u dicens
sic respondes pontifici.

lo clxxii Respondit ei ih̄s
x si male locutus sum
testimonium peribe de malo
si autem bene quid me cedis.

Inti man uuas ana scouuonti
quad eno bistu fon then iungiron
thess mannes her quad themo uube
nuuerz ih man noh ih nuuerz
uuaz thu quidis fauontun scalca
Inti the ambahra zi theru gluoti
bithiu uuanta frost uuas
Inti uuermtun sih
uuas mit in paterus stantenti
Inti sih uuermenti
thaz her gisah thaz enti.

lo ther bisgof fragea then heilant
fon sinen iungiron Inti fonsineru leru

lo al cho ant lingta imo ther heilant
al ih offano sprah thesemo mittelgarte
ih simblun lerta in samanungu
Inti in temple thara alle
iudei z samane coment

Inti indougli ni sprah ih mouuhte
lo uuaz frages mih
frage thiediz gihortun
uuaz ih in sprahi

seni the uurzun thiu ih inquad
lo al thisu mit diu her quad

al ein az stantenti thero ambahro
gab hant slac themo heilante quedenti
so ant lingis themo bisgoffe

lo cho ant lingta imo ther heilant
obih ubilo sprah
sage thanne quita fon ubile
obih uuola sprah ziu slehis mih.

Et misit eum annas ligatum
ad caipham pontificem.
erat autem simon p&rus
foris in atrio stans
& cale faciens se
rursum uidit eum alia ancilla
& ait circum stantibus
& hic erat cum ihu
nazareno
accesserunt qui stabant
& dixerunt petro
uere & tu ex illis es
nam & loquela tua
manifestum te facit
quod sis galileus
& iterum negauit cum iuramento
quia non noui hominem
& post pusillum quasi hore unius
dixit unus ex seruis pontificis
cognatus eius cuius absceidit
p&rus auriculam
uere & hic cum illo erat
nam & galileus est
nonne ego te uidi in horto
cum illo tunc coepit deestari
& anathematizare & iurare
neque noui eum
nescio quid dicis
non noui hominem istum quem dicitis
& statim gallus cantauit
& conuersus dñs respexit p&rum.

10. m. *sanctan tho annas gibuntanan*
 10. m. *zicaphase themobisgoffe.*
 10. m. *uuas tho simon petrus*
 10. m. *uzze inthemo frit houe stantenti*
lnti sih uuermenti
abur gisah in ander thi
lnti quad thendar umbi stuontun
lnti these uuas mit themo heilante
themo nazarenisgen
zuo giengun tho thiedar stuontun
lnti quadun pairo
ziuuare thubist fon then
thin spraha
offanot thih
thaz sis galileus
abur tho lougnta suerento
uuanta ih niuuerz then man
lnti after thi
luzilu samaso emeruziti
quad ein fon scalcon thes bisgoffes
thes mag themode aba hio
petrus thaz ora
ziuuare theser uuas mit imo
uuanta her ist galileus
eno nigisah ih thih inthemo garte
mit imo bigonda tho leidezen
lnti for sahhan lnti sueren
quedenti niuuerz ih inan
niuuerz uuaz thu sages
niuuerz ih then man then irquedet
lnti sluumo ther hano crata
lnti giuuentit trohtin giscouuota petrum.

L ccc xlii
M ccc xlii
of cxc yll

clxxiiij
M ccc xviij
ij
M cxcviij
L cccxv

Tcccviij.
 vi
 nxc

Let me
ask the

Inter mo
L qu

L T R fuc
L T R fuc

zu

ih̄s autem nihil respondit

clxxv Et rursus summus sacerdos
cccxviii ait illi. adiuro te
vi
ccxc per dñm uiuum
ut dicas nobis
sit ues xps filius dī benedicti
dicit illi ih̄s

lccxvi tu dixisti; & ait illis **L**
x si uobis dixero n̄ creditis mihi
si autem & interrogauero
non respondebitis mihi
neque dimittetis.

cccx **L** Verum tamen dico uobis **cccx**
ccxc amodo uidebitis filium hominis **L 10**
lccxcvii sedentem adextris
lo lxxiii uirtutis dī & uenientem
in nubibus celi

cccx **vi** Tunc princeps sacerdotum **cccx**
ccxcii scidit uestimenta sua dicens
blasphemauit
quid adhuc egemus testibus

cccxii **ij** Ecce nunc audistis **cccx**
ccxciii blasphemiam de ore eius **L**
lccxcviii quid uobis uidetur
at illi respondentes omnes
dixerunt reus est mortis.

cccxiii **i** Tunc expuerunt in faciem eius **cccx**
ccxciiii & qui tenebant eum **L 10**
lccxcviii inludabant ei
& uelauerunt faciem eius
& colasum eum ceciderunt

ther heilant niantlingta nouuht
lnti abur ther furisto bisgof
quad imo. ibi si ueru thih
bitchemo lebenten gotē
thaz du uns quedes
oba thu sis crist gotes sun gisezanoten
tho quad imo ther heilant
thu quadri; lnti quad in
obihz iū quidu nigiloubet mir
obih fragen
thanne niant uuertetur mir
noh niforlazzet.

uuar thoh uuidaru quidiū iū
fonnu gisehet ir mannessun
sizzentan lntesauun
getes megines lnti comentan
in himiles uuolcanon
tho ther herosto thero herthastono
slerz singiuuati quedeni
bis marota
uuaz thursun uuir nohnu urcundono
senu nugihortut ir
bis marunga fon sinemo munde
uuaz thunkit iūuuih
sie tho ant uuertenti alle.
quadun sculdie ist todes.
tho spuun sie sin annuzi
thiede inan habēun
seimstun inan
lnti thactun iro annuzi
lnti mit fustin sluogun inan.

alii autem palmas
 in faciem eius dederunt dicentes
 propheta nobis xpe
 quis est iste qui te percussit.
 & alia multa blasphemantes
 dicebant in eum.

c lxxvi

M cccxviii

11

M cxcviii

le ccc

lo clxxvi

M cccxviii

Et adduxerunt eum iunctum in pretorio
 & tradiderunt pontio pilato p[re]sidi. Et ipsi
 non introierunt in pretorium ut non
 contaminarentur sed manducantes pascha.
 Tunc uidens iudas qui eum
 tradidit quod damnatus esset
 poenitentia ductus
 reulit xxx argenteos
 principibus sacerdotum
 & senioribus dicens
 peccavi tradens sanguinem iustum
 ac illi dixerunt
 quid ad nos tu uideris
 & pro iestis argenteis
 in templo recessit
 abiens laqueo se suspendit
 principes autem sacerdotum
 acceptis argenteis dixerunt
 non licet mittere eos
 in corbonam
 quia pretium sanguinis est
 consilio autem inito
 emerunt ex illis agrum figuli
 in sepulturam peregrinorum
 propter hoc uocatus est

andere mit flahheru henti
 In sin annuzzi sluogun quedenti
 uurzago uns criste
 uuer ist ther ther diu sleht
 In ti anderu managu bismaronti
 quadun in man.
 In letam in angibuntanan In frithof
 In salun themoponeusen grauen pilate In tie
 nigiengun In then frithof thaz sie muuarm
 biunsubrite ohazzin ofrun
 tho gisah iudas ther man
 salta thaz her for nidirte uuas
 muuua gilettit
 uuidar brahta thie drizzug pfenningo
 then heroston thero hett hafcono
 In ti then alton quedenti.
 suntota selenti reht bluot
 sie quadun tho
 uuaz zuuns thu gisehes
 In ti uor uuorpsanen silabarlingon
 In thaz tempal thana fuor
 gangenti erhieng sih mit stricu
 thie heroston thero hett hafcono
 int fanganen silabarlingon quadun
 nist er loubte thaz man sie sente
 In thaz troso faz
 uuanta iz ist uuerd bluotes
 girate ziganganemo
 coustun fon then accar leimuurhten
 In graba steti elilentero
 bithiu uuas giherzan

ager ille achel demach
ager sanguinis
usque in hodiernum diem.
tunc impleretur quod dictum est
per hieremiam prophetam
dicentem. & acceperunt
xxx argenteos
pretium ad pretiati
quem ad pretiauerunt
a filiis israel
& dederunt eos in agrum figuli
sicut constituit mihi dominus

clxxvii Exiit ergo pilatus ad eos foras **10**
X & dixit quam accusationem
affertis aduersus hominem hunc
responderunt & dixerunt ei
sinon esset hic male factor
non tibi tradidissemus eum.
hunc inuenimus subuertentem
gentem nostram & prohibentem
tributa dari cesari
& dicentem se
christum regem esse.

10 Dixit ergo eis pilatus
accipite eum uos
& secundum legem vestram
iudicate eum.
dixerunt ergo iudei
nobis non licet interficere
quemquam. ut sermo domini
impleretur quem dixit

ther accar achel demach
accar bluoter
io unzan huius lihhan tag.
tho uuas gifullit thaz darzi quetan uuas
thuruh hieremiam then uirzagon
quedentan sie int fiengun tho
drizzug silabarlingo
uuerd uuerdonti
thaz sie uuerdonti
fon kindon israhelo
Intigabun sie in accar leim uurhten
so mir trohtin gisazta
gieng tho pilatus uz zu in
Inti quad uuelihhan ruog stab
bringet ir uuidar thesan man
tho antlingtun sie Inti quadun mo
oba theser niuuar ubil uurhto
thanne nisaltin uuir man thir
thesan fundu mes eruuerbenti
unsera thiota Inti uueretan
then tribuz geban themo keisere
Inti quedan sih
erist cuning uuesan.
tho quad in pilatus
int fahet ir inan
Inti after iuuueru euu
duomet inan
tho quadun thie iudei
uns nist er loubt zi slahanne
einingan. thaz trohtines uuort
gifullit uurdi thaz her quad.

significans qua esset morte
mortuus

lo clxxviii
m cccxx
m ccc
l cccii
Introiuit ergo iterum in p[re]toriu[m] pilatus
& uocauit ih[esu]m & dixit ei
tu es rex iudeorum
& respondit ih[esu]s.

10 A tem[por]e & ip[s]o hoc dicis
an alii tibi dixerunt de me
respondit pilatus
numquid ego iudeus sum
gens tua & pontifices
tradiderunt te mihi
quid fecisti. respondit ih[esu]s
regnum meum non est
de mundo hoc
si ex hoc mundo esset
regnum meum. ministri mei
decerarent ut non traderer
iudeis. nunc autem
regnum meum non est hinc.

lo clxxx
m ccc
m cccxxi
m ccc
Dixit itaque ei pilatus
ergo rex es tu
respondit ih[esu]s
tu dicis quia rex sum ego

lo clxxxii
X
Ego in hoc natus sum
& ad hoc ueni in mundum
ut testimonium phibeam ueritati
omnis qui est ex ueritate
audit meam uocem.
dixit ei pilatus quid est ueritas.
& cum hoc dixisset

gizeihanonti uuelihemo tode
uuas sterbenti

lo m
m l
Ingieng tho abur in thaz thinc hus pilatus
Ingi gih alota then heilant in ti quadimo

thubis cuning iudeono
tho antlingta ther heilant.
fon thir selbemo quid is tu thaz
oda andere thirz quadum fon mir
tho antlingta pilatus
eno bin ih iudeus
thin thiota in ti bis goffa
saltun thih mir
uuaz tati thu tho antlingta ther heilant
min rihhi nist
fon thesemo mittelgar te
oba fon thesemo mittelgar te uuari
min rihhi. mine ambalra
uunnin thaz ih nuurdi giselte
iudein. nu giuuesso
nist min rihhi hinan.

lo m
m
tho quad imo pilatus
bist tu cuning
tho antlingta ther heilant
thu quid is uuanta ih cuning bin
ih bin in thi u giboran

10
In ti zithu quam ih in mittelgar te
thaz ih sageti giuutz scas uuare
giuuelih thiedar ist fon uuare
ther horit mina stemma.
tho quad imo pilatus uuaz ist uuar.
mte diu her thaz quad

iterum exiit ad iudeos.

^{10 clxxxii} ^{viii} ^{L ccvii} Et ait ad principes sacerdotum ¹⁰
& turbas nullam causam ^L
inuenio in hoc homine.

^{Lccciii} ^X At illi inualescebant dicentes ^L
commouet populum docens
per uniuersam iudeam
& incipiens a galilea usque huc.
pilatus autem audiens galileam
interrogauit si homo galileus esset
& ut cognouit
quod de herodis potestate esset
remisit eum ad herodem
qui & ipse hierosolimis erat
illis diebus.

herodes autem uiso ihu
gausisus est ualde
erat enim cupiens
ex multo tempore uidere eum
eo quod audiret multa de illo
& sperabat signum aliquod
uidere ab eo fieri
interrogabat autem illum
multis sermonibus
at ipse nihil illi respondebat

^{Lccciv} ⁱⁱ ^{clxxxviii} Stabant etiam principes sacerdotum ^L ^{or}
& scribe constanter
accusantes eum.

^{Lcccvi} ^X Spreuit autem illum herodes ^L
cum exercitu suo
& inlustravit indutum

aburgeng uz zichen iudeis.

Intra quad zichen heroston therobisgoffo
Intra zicheru menigi niheiniga sahha
ni fantih in thesemo manne.

sie tho gimagetun quedente
giruont folc lerenti
thurah alle iudea

Intra biginnenti fon galileu unzanhera.
pilatus gihorenti galileam

frageta obather manuuri galileus

Intra so her tho for stuont

thaz her uuas fon erodeses giuueti

santan uuidar ziherode

ther selbo uuas in hierusalem

Inthen tagon.

herodeses gisehanemo themo heilante

uuas thrato giuehenti

her uuas ui geronti

fon manageru ziti inan gisehan

bitiu her gihorta managiufon imo

Intra uuanta sih uuelih zeihan

gisehan fon imo uuesan

frageta inan

managen uuorton

her tho nouuht antlingta imo

stuontun thie heroston therobisgoffo

Intra thie buohera einrat lihho

ruogenti inan.

uozirnta inan herodes

mt sinemo herige

Intra bis marota giuuetan

ueste alba
& remisit ad pilatum.
& facti sunt amici
herodes & pilatus in ipsa die
nam antea inimici erant adinuicē

^{Lcccviij}
^{viiiij}
^{loc lxxx}
^{ij}
Pilatus autem conuocatis
principibus sacerdotum
& magistratibus
& plebe
exiit ad eos foras & dixit eis
obtulistis mihi hominem
quasi auertentem populum.

^{loc lxxxvi}
^{viiiij}
^{Lcccij}
Ecce adduco uobis eum foras
ut cognoscatis quia in eo
nullam causam inuenio ex his
in quibus eum accusatis
^{Lcccviij}
^x
sed neque herodes.
Nam remisi uos ad illum
& ecce nihil dignum
morte actum est ei.

^{Lcccviij}
^{ij}
^{loc lxxxij}
^{loc cci}
Emendatum ergo illum
dimittam.

^{Lcccxi}
^{loc lxxxv}
^{loc cciij}
^{loc lxxxviij}
^x
Exclamauit autē uniuersa turba
dicens tolle hunc
crucifige crucifige
dicit eis pilatus
accipite eum uos & crucifigite.

^{loc xc}
^{viiiij}
^{Lcccij}
Ego enim non inuenio in eo causam
^{loc xcij}
^x
Respondērunt ei iudei
nos legem habemus
& secundum legem debet mori

mit uizzu giuutu
Inti uuidar santanan zipilatusē.
Inti uuarun tho giuuartan friunta
herodes Inti pilatus inthemo tage
sie uuarun er untar zuuisgen fianta

^{L 10} pilatus gihalota
thie herofcon thero bisgoffo
Inti themo meistar duome
inti inthemo folke
gieng zum uz intiquad in
brahtut mir thesan man
samaso uuidar uuententan folc.

^{10 L} ih letu inan iu uz
chazir for stantet thazih inimo
nifand niheininga sahha forthen
Inti hendir man ruoget
^L noh herodes.

ih santa iuuuuh uuidar zimmo
Inti senu nu niouuht uuidie
code ist imo gitan.

^{L 10} inan gibuoortan
¹⁰ for lazzu.

^{L 10} rios th'al thiu menigi
¹⁰ quedeni nim thesan
hah hah

tho quad in pilatus
int fahet inan iu Inti hahet inan.

^{10 L} ih nifindu inimo niheininga sahha
¹⁰ tho antlingitun imo thie iudei
uuir habemes euua
Inti after euu sal her sterban

quia filium dī se fecit.

10 exxiij
1111
1000xxi
cc1
Cum ergo audisset pilatus
hunc sermonem magis timuit
& ingressus prætorium iterum
& dicit ad ihm
unde estu

ih̄s autem responsū n̄ dedit ei

10 exxiij
X
Dicit ergo ei pilatus
mibi non loqueris
nescis quia potestatem habeo
crucifigere te
& potestatem dimittere
respondit ih̄s
non haberes potestatem
aduersum me ullam
nisi tibi esset datum de super.
propter ea qui tradidit me tibi
maius peccatum habet.
exinde querebat pilatus
dimittere eum.
iudei autem clamabant dicentes
si hunc dimittis
non es amicus cesaris
omnis qui se regem facit
contra dicit cesari
pilatus ergo cum audisset hos sermones
adduxit foras ihm
& sedit pro tribunali
In loco qui dicitur
lithostrotus ebraice autē gabatha
erat autem parasceue pasche
quasi hora sexta

10 m
m

10

30
uuanta her sih gotessun teta.
mit diu tho gihorta pilatus
thirz uuort mer forhta
lnta ingieng abur inthaz thinchus
lnta quad zithemo heilante
uuanan bistu
ther heilant nigabimo nohhein antuurt
tho quad imo pilatus
mir nisprihir
niueist thaz ih habengiuualt
thib zier bahanne
lnta giuualt zifor lazzanne
tho antlingta ther heilant
ni habetos giuualt
uuidar mir eininga
nibiz thir gizeban uuari fon ufana.
bichiu therde mih salta thir
mer sunta habet.
fon thanan suohta pilatus
inan zifor lazzanne
iudei riofun tho quedeni
ob thu desan for lazzis
thanne nibistu friunt thes keisures
allero giuuelih ther sih cuning tuot
ther uuir dar quidit sih themo keisire
pilatus mit diu her gihorta thisu uuort
letta uz then heilant
lnta saz in sinemo duom sedale
lnta heru steta thiudarist giuetan
lithostrotus lnebreisgon gabatha
uuastho garotag fora ostron
samafo sehta zit

& dicit iudeis

ecce rex ur̃.

^{lo cxcvii} Illi autem clamauerunt
^{cccccxi} tolle tolle crucifige eum

^{cccccxi} ^{lo cxcv} **D**ixit eis pilatus
regem ur̃m crucifigam
responderunt pontifices
non habemus regem
nisi cesarem.

^{lo cci} ^{cccccxi} **E**t accusabant eum
summi sacerdotes in multis
^{lo clxxx} ihs uero nihil respondit

^{cccccxi} ^{cccccxi} **T**unc dicit illi pilatus
^{lo lxxx} non audis quanta
aduersum te dicant testimonia
& non respondit ei
ad ullum uerbum ita
ut mirarentur preses uehementer.

^{cccccxi} ^{cccccxi} **P**er diem autem festum
^{lo cccviii} consuevit preses
dimittere populo unum
ex uinctis
quem cumque petissent
habebat autem tunc uinctum insigne
qui dicebatur barabbas
congregatis ergo illis
dicit pilatus.

^{lo xxxii} **E**st consuetudo uobis ut unum
dimittam uobis in pascha

^{cccccxi} ^{cccccxi} **Q**uem ergo uultis dimittere uobis
^{lo cccviii} barabbam an ihm
qui dicit xps

Inti quad then iudein
senu iuuuer cuning.

^{lo m} ^{cccccxi} **s**ie tho riosun
nim nim intihah inan

^{lo} tho quad in pilatus
iu uueran cuning habu
tho antlingitun thie bisgoffa
uuir ni habemes cuning
nisi then keisur.

^{lo m} **I**nti ruogtun inan

^{lo} thie furiston bisgoffa Inmanagen
ther heilant niant uurtta mouuht

^{cccccxi} ^{cccccxi} **t**ho quad imo pilatus

^{lo} nigihoris uu'o managu
giuuznessu sie uuidar thir queden
Inti niantlingta imo
zinoheiningemo uuor te so
thaz uuntarota ther grauothato.

^{cccccxi} ^{cccccxi} **t**huruh then it malon tag

^l uuas giuuoan ther grauothato
zifor lazzanne einan themofolke
fon then notben tigon
so uuenan sie batin
hab&a tho einan not haft uuit maran
therde uuas ginennit barabbas
in tho gisamanoten
quad pilatus.

^{lo} ist mitiu giuuoona thazihueinan
for lazze inoftron

^{cccccxi} ^{cccccxi} **u**uenan uollet ir thazihueinan
^l barrabban oda then heilant
thiedar ist ginennit crist

10

10

312.
accepta aqua lauit manus
coram populo dicens
Innocens ego sum a sanguine
iusti huius uos uideritis.
& respondens uniuersus populus
dixit sanguis eius sup nos
& super filios nros.

clxxviii Tunc dimisit illis barabban
cc vi ihm autem flagellis cesum
l ccc xiiii tradidit eis ut crucifigeretur.
lo cxc vi

ccxxviii Milites presidis
cc vii susipientes ihm in pretorio
lo clxxxv congregauerunt ad eum
uniuersam cohortem
& exuentes eum induunt eum
tunicam purpuream
& clamidem coccineam
circum dederunt ei
& placentes coronam de spinis
posuerunt sup caput eius
& harundinem in dexteram eius
& genu flexo ante eum
inludabant dicentes
haue rex iudeorum.

ccxxx Et exspuentes eum acceperunt
cc vii harundinem & percutiebant
caput eius & postquam
inluserunt ei
exuerunt eum clamidem & purpuram
& induerunt eum uestimentis eius
& duxerunt eum ut crucifigerent.

l cxcvi Bauiantem sibi crucem.

Int fanganemo uuazzaruose sino henti
fora themo folke queden
untaroni binih fon bluote
thesset rehten irgisehet.
tho antlingta thaz folc al
quad sin bluot ubar unsih
Inti ubar unferi kind.

cc Tho for liez her in barabban
l 10 then heilant tho bi fitan

cc thie kenphon thes grauen
lo Int fiengun then heilant in themo thinchus
gisamanotun zu mo
alla thia hansa
Inti inan int uuatenti giuuattun inan
mit gotu uebbineru tunihun
inti rot lahhan

umbi bigabun inan
Inti flehtenti corona fon thornon
saztun ubar sin houbit
Inti rora in sina zesauun
Inti giboganemo kneuue fora imo
bismarotun inan sus queden
heil cuning iudeono.

cc Inti inan spiuuenti int fiengun
rorun Inti sluogun
sin houbit. Inti after thiu
bismarotun inan
Inti uuattun inan lahhanes Inti gotu uebbes
Inti giuuattun inan sinen giuuatin
Inti leittun inan thaz sien hiengun
tragentan imo cruci.

1000
1000
1000
1000

Exuentes autem
Inuenerunt hominem cireneum
uentem de uilla nomine simon
Patrem alexandri & rufi
Hunc angariauerunt portare
crucem post ihm.

1000
1000

Inan int uatenti
fundun man cireneum
quementan fonthorf innamen simon hiez
fater alexandres inta rufuses
then thuungun sie daz her truogi
cruci after themo heilante.
folgeta inan
mihil menigi folkes inta uuibo
thiedar ruzzun
Inta uuiofun inan.
tho uuanta sih zuin ther heilant quad
kind hierusalem nicuric uu'ofen
ubar mih. oh ubar iuuuuh selbon
uu'ofet. Inta ubar iuuuueru kind
uuanta nu coment taga.
Intchendir quedet
salige sint umberente Inta uuambun
thiede nibarun
Inta brusti thiede nisougtun
thanne biginnent sie quedan bergon
fallet ubar unsih
Inta nollon bi checket unsih.
bithiu . . . oba sie ingruonemo boume
thisiu tuont
uuaz ist inthemo thurren
uuarun gilettit andre zuene
ubile mit imo
thaz sie uuarin er slagan
Inta after thiue sie quamun instat
thudar ist giherzan golgotha
thaz ist errekit
hamal stat

Sequebatur autem illum
multa turba populi & mulieru
que plangebant
& lamentabantur eum.
conuersus autem ad illas ihu dixit
filie hierusalem nolite flere
super me. sed super uos ipsas
flete. & super filios uror
quo ecce uenient dies
in quibus dicent
beate steriles & uentres
qui non genuerunt
& ubera que non lactauerunt
tunc incipient dicere montibus
cadete super nos
& collibus operite nos.
quia silu uiridi ligno
haec faciunt

In arido quid fiet.
Ducebantur autem & alii duo
nequam cum eo
ut interficerentur

Et postquam uenerunt in locum
qui dicitur golgotha
quod est interpretatum
caluarie locus ibi crucifixerunt eum

^{1000xxxiiij}
^{1000xxi}
^{1000xxi} Et dederunt ei uinum murratum
bibere cum felle mixtum
& cum gustasset
noluit bibere.

^{1000xxx}
^x Ihs autem dicebat pater
dimitte illis non enim sciunt
quid faciunt.

^{1000xxxiiij}
^{1000xxi}
^{1000xxi}
^{1000xxi} Postquam autem crucifixerunt eum
acceperunt uestimenta eius
& fecerunt iiii partes
unuique militi partem
& tunicam.

¹⁰ Erat autem tunica inconsutilis
desuper contexta per totum.
dixerunt ergo ad inuicem
non scindamus eam

^{1000xxi}
¹⁰ sed sortiamur de illa cuius sit
ut scriptura impleatur dicens
partiti sunt uestimenta mea sibi
& super uestem meam
miserunt sortem.

¹⁰ Et milites quidem hæc fecerunt

^{1000xxi} Et sedentes seruabant eum

^{1000xxiiij} scripsit autem & titulum pilatus
^{1000xxx}
^{1000xxi}
^{1000xxi} causæ eius & inposuit
super caput eius
hic est ihs nazarenus
rex iudeorum.

^{1000xx}
^x Hunc ergo titulum multi
legerunt iudeorum
quia prope ciuitatem
erat locus

^{1000xx}
¹⁰ gabun imo gimirroan uuin
trinkan mit gallun gimisgitan
inti mit diuheres corota
niuuolta trinkan

¹⁰ ther heilant quad fater
for laz in iz sie niuuzun
uuaz sie duont.

^{1000xx}
¹⁰ after thi u sie inan er hiengun
int siengun sin giuua ti
inti tatun fior deil
einero giuuelihemo kempfen tel
inti tunicun.

uuas thi u tunicu unginat
fon obanenti gi ubar al giuueban.
tho quadun untar in zuisgen
nislizemmes sia

oh liozemes fon iru uues siu si
thaz giscrib uuerde gi fullit quedenti
teitun min giuua ti in
lnta ubar min giuua ti
santun loz.

lnta thie kempfen tatun thisu
lnta si zenti hietun inan

^{1000xx}
¹⁰ inta scrib titul pilatus
^{1000xx}
¹⁰ sineru sahhu lnta sarta
obarsin houbit

thiz ist ther heilant nazarenis go
cuning iudeono.

^{1000xx}
¹⁰ the san titul manage
lasun thero iudeono
uuanta nah theru burzi
uuas thi u stat

ubi crucifixus est ih̄s
& erat scriptum
hebraice grece
& latine. dicebant ergo
pilato pontifex iudeorum
noli scribere rex iudeorum
respondit pilatus
quod scripsi scripsi.

¶ Tunc crucifixerunt cum eo
duos latrones
unum adextris & alterū a sinistris eius.
prætereuntes autem
blasphemabant eum
mouentes capita sua
& dicentes
uā qui destruit templum
& in tri duo illud reedificat.
salua te & ipsum
si filius dī es
descende de cruce

¶ Similiter & principes sacerdotum
In ludentes cum scribis
& senioribus dicebant alios
saluos fecit seipsum non potest
saluum facere. si rex israel est
decendat nunc de cruce
& uideamus & credamus ei.
confidē in dñm
ideo liber & nunc eum
si uult eum. dixit enim
quia dī filius sum.
dipsum unus de his

thar der heilant er hangan uuas
In i uuas g̃ scriban
In ebraisgon In aineriehisgon
In i in latinisgon quadun tho
pilatusē thie bisgoffa iudono
necuri scriban iudono cuning
tho antling ita pilatus
thaz ih̄s scrib thaz scrib ih̄s.

¶ **10** tho uuarun er hangan mit imo
zuene thioba
ein in zeso In i ander in sin a uuimistra.
thie furi uarenton
bis marotun in an
ruortun iro houbit
In i queden ti
uuah thiedar zi uuirpsit tēpal
in i in thrin tagon rz aburgzimbrot.
heili thih selbon
oba thu gotes sun sis
stige nidar fon themo cruce
sama thie heroston thero bisgoffo.
bis maronti mit then bioherin
In i mit then alton quadun andre
teta her heile sih selbon nimac
heil tuon obz israhelo cuning si
erstige nidar fon themo cruce
In i gisehemē In i giloubemē imo.
her g̃ truuet in got
bit huer losit her in an nu
ob her in an uuili. her quad
uuat ih̄s gotes sun bin.
thaz selba ein fon then

qui pendebat latronibus
blasphemabat eum dicens: si tu es xpi
saluum fac te & ipsu & nos.

L cccxxv **X** Respondens autem alter increpabat
illu dicens neque tu times dm
quod in eadem damnatione es
& nos quidem iuste na digna
factis recepimus. hic uero
nihil mali gessit. & dicebat
ad ihm. dne memento mei
cum ueneris in regnum tuum.
& dixit illi ihs
amen dico tibi: hodie
mecum eris in paradiso.

lo cccij **X** Stabant autem iuxta cruce ihu
mater eius & soror
matris eius
maria cleope
& maria magdalene.
cum uidisset ergo ihs
matrem & discipulum
stantem quem diligebat
dicit matri suae
mulier ecce filius tuus
deinde dicit discipulo
ecce mater tua
& ex illa hora
accepit eam
discipulus in sua.

in cccxl **II**
or cccxx
L cccxxv **II** A sexta autem hora
tenebre facte sunt
super uniuersam terram

thiedar hangetun thero thio bo
bismarota inan quetlenti ob thu siscrist
tuo diu selbon heilan lnti unsih.
tho ant lingta cher ander lntrebota
inan susquedenti noh thumiforhtis got
thaz thu in cheru selbun nidarungu bist
lnti uuir giuuesso rehto uuir uuir digen
tatin intfahemes. theser uuarliho
nouuht ubiles teta. mti quad
zi themo heilante. trohtin giuuzimin
mit diu thu cumist in chin ribhe.
tho quad imo ther heilant
uuar quidub thir hiutu
bistu mit mir in paradiso.

lo ftuontun nah themo cruce thes heilant
sin muoter lnti suester
sinera muoter
maria cleopases
lnti maria magdalenis gu.
mit diu gisah ther heilant
thia muoter lnti iungiron
stantentan thende her minnota
quad sineru muoter
uuib senu thin sun
after thiu quad sinen iungiron
senu thin muoter
lnti fon theru zitt
lntfieng sia
ther iungiro in sina.

in cccxl **II**
L **or** cccxx
L **II** fon theru sehstun ziti
finstarnessu uuarun
ubar alla erda

usque ad horam nonam.
Et circa horam nonam
clamauit ih̄s
uoce magna
dicens
heli heli lamasabacethani
quod est
interpretatum
d̄s meus d̄s meus
ut quid dereliquisti me
quidam autem
illuc stantes
& audientes
dicebant
heliam uocat iste

Post ea
sciens ih̄s
quia iam omnia
consummata sunt
ut consummar̄tur
scriptura
dicti sitio
uas ergo positum erat
acc̄o plenum

Et continuo
currens unus ex eis
accepta spongia
impleuit acc̄o
& imposuit harundini
& dabat ei
bibere.

Cum ergo accepisset

312
zunzan nuntun z̄t.
Intiambi thia nuntun z̄t
riof ther heilant
mihileru stemmu
sus quedeni
heli heli lamasabacethani
thaz ist
er reckit
got min got min
ziu for liezi thu mih
sume uuarliho
thar stantente
Inti gihorente
quadun
heliase ruofit theser
after thiu
uesta ther heilant
thaz thiu allu iu
gientotu uuarun
thaz thuruh fremte uardi
thaz giserib
quad ih̄ thurstu
faz uuas thar gisezzit
fol ezziches
Inti slumo
liof ein fon in
Inti sagana spunga
fulta sia ezzihes
Inti sazta anan rora
Inti gab imo
trinkan.
thode int fieng

ih̄s acc̄um

dixit

consummatum est

^{Matth. xxvi. 46} ¹ **C**eteri uero dicebant

^{Matth. xxvi. 47} ¹ **sine** uideamus.

^{Matth. xxvi. 48} ¹ **an** ueniat helias

liberans eum.

^{Matth. xxvi. 49} ¹ **I**h̄s autem iterum

clamans

uoce magna.

^{Matth. xxvi. 50} ¹ **P**ater in manus tuas
commendo sp̄m meum
& inclinato capite.

^{Matth. xxvi. 51} ¹ **E**misit sp̄m.

^{Matth. xxvi. 52} ¹ **E**t ecce

^{Matth. xxvi. 53} ¹ **uelum** templi

scissum est.

in duas partes

a summo

usque deorsum.

^{Matth. xxvi. 54} ¹ **E**t terra mota est

& p̄e scissae sunt

& monumenta

aperta sunt

& multa corpora

sc̄orum qui dormierant

surrexerunt.

& exeuntes

demonumentis.

post resurrectionem eius

uenerunt in sc̄m ciuitatem

& aparuerunt multis

ther heilant then ezzih

quad

gientot ist

^{Matth. xxvi. 55} ¹ **thie** andre quadun

^{Matth. xxvi. 56} ¹ **lāz** nu gisehemes.

oba come helias

losenti man.

ther heilant abur

ruofenti

mihileru stemmu.

fater in thino henti

biuuluhu ih minan geist

lnta nidar gihelditemo houbite.

santa then geist.

^{Matth. xxvi. 57} ¹ **senu** tho

lahan thes tempales

zislrzan uuas.

ln zuei teil

fon obanentle

zunzan nidar.

^{Matth. xxvi. 58} ¹ **lnta** erda giruont uuas

lnta steina gislizane uuariun

lnta grebir

uurdun giofanotu

lnta manage lihamon

heilagero thiedar sliefun

er stuontun.

lnta uz gangenti

fon grebiron.

after sro urresti

quamun in thia heilagun bure

lnta er ougtun sih manage

¹¹
¹
¹
Centurio autem
& quicum eo erant
custodientes ihm
uiso terre motu
& his quæ fiebant
timuerunt ualde
glorificantes & dicentes
hic homo iustus est
uere dī filius.

¹
Lcccxxxi
X
& omnis turba eorum
qui simul aderant
ad spectaculum istum
& uidebant
quæ fiebant
percutientes pectora sua
reuertebantur longe
& mulieres multe
quæ simul cum eo
ascenderant a galilea
hierosolimis.
Inter quas erat
maria magdalene
& maria iacobi
minoris.
& ioseph mater
& salome
mater filiorum
cebe & her.
& cum esset in galilea
sequebantur eum
haec uidentes.

la ccv
X
Iudei ergo

¹
ther huntari
Inti thie mit imo uuarun
bihaltenti then heilant
gisehenemo erd giruornessi
Inti then dar uuarun
forhtun in thrato
got diuisoni Inti queden
theser man rehtliho ist
uuarliho gotessun
Inti al iro menigi
thie dar saman uuarun
zithesemo uuabar siune
Inti gisahun
thiudar uuarun
slahenti iro brusti
uuidar uurbun fer
Inti managu uuib
thiudar mit imo saman
uf ftigun fon galileu
zi hierusalem.
untar then uuas
maria magdalenis gu
Inti maria iacobes
thes minniren.
Inti iosebes muoter
Inti salome
muoter kindo
zebe & heen
mit diu her uuas in galileu
folgetun imo
thisu gisehenti.
iudei uuarliho

quō parischeue erat
ut non remanerent
In cruce
corpora sabbato.
erat enim magnus
dies ille sabbati.
rogauerunt pilatum
ut frangerentur
eorum crura
& tollerentur.
uenerunt ergo milites
& primi quidem
fregerunt crura
& alterius
qui crucifixus est cum eo
ad ih̄m autem cum uenissent
ut uiderunt eum
iam mortuum
non fregerunt
eius crura
sed unus
militum
lancea latus eius
aperuit.
& continuo exiit
sanguis & aqua
ut scriptura impleatur.
os non comminatus
ex eo. Iterum
alia scriptura dicit
uidebunt
In quem transfixerunt

uuantaz frue tag uuas
thaz nibilibin
Inthemo cruce
thie Lihamon in sambaztag
uuas giuuesso nihil
ther sambaz tag
batun pilatum
thaz sie brachi
iro gibeinu
Inti uurdin thana ginomane
quamun thie kempson
Inti thes eristen giuuesso
brahun gibeinu
Inties andres
thiedar mit imo er hangan uuas
tho sie zithemo heilante quamun
söse man gisahun
iu totan
nibrachun
sinu gibeinu
oh ein
thero kemphono
mit speru sina sita
gi ofanota
Inti slumo uzgieng
bluot inti uuazzar
thaz giserib uuari gifullit
bein nibrehet in
fon imo abur
ander giserib quidit
gisahun
Inti edele sie ana fahun

clxxi

of ccc xl viii

of ccc xlii

l ccc xxxii

lo cc vi

Cum sero autem factum esset **Jo**
uent quidam homo diues **L 10**
nobilis decurio
ab arimathia
ciuitate iudae
nomine ioseph
uir bonus & iustus
qui & ipse occultus
discipulus erat ihu.
propter malum iudeorum
qui expectabat & ipse
regnum di.

hic non consenserat
concilio & adibus eorum
hic accessit ad pilatum
& p & it corpus ihu
pilatus autem mirabatur
suam obiss &
& accersito centurione
interrogauit eum
suam mostuus esset
& cum cognouisset
iussit reddi corpus
uent autem & nicodemus
qui uenerat ad ihm
nocte primum ferens
mixturam mirre & aloes
quasi libras centum

lo cc viii

of ccc xl viii

of cc xxx viii

l ccc xxxii

10

Acceperunt autem corp ihu **lo of**
Et ligauerunt eu linteis **of 1**
cum aromatibus

tho iz aband uuoftan uuard
quam sum man otag
edili ambahrt
fon arimathiu
burgi iudono
In namen ioseph
guot man lnti reht
ther selbo tougli
iungoro uuas ther heilantes
thuruh forohra iudono
ther selbo betota
goter richer.
ther selbo nigihengta
themo unrehre lnti uo tatan
ther gieng zipilate
lntib & ther heilantes lichamen
pilatus uuntota
oba her u entoti
lnti gihalotemo uualt ambahrt
frageta man
oba her u entoti
lnti mittiu her for ftuont
gibot zugebanne then lichamon
lnti quam tho ouh nicodemus
tberdar quam zithemo heilante
nahter erist truog
thaz gimisgimurrun lnti aleos
souuases zihen zug phunto
lnti fiengun sie tho ther heilantes lichamon
lnti buntun inan mit sabanon
mit biminz salbun.

sicut mos iudeis est sepelire.

lo Erat autem in loco
ubi crucifixus est oñs
& in hostio monumentū nouū

lo l In quo nondum quisquam
positus fuerat.

Joñ l Et posuit corp⁹ ioseph

Joñ Et aduoluit saxum magnū
ad ostium monumenti
& abiit.

Joñ l Erat autem ibi maria
VI magdalene & altera maria
sedentes contra sepulchrum

L xxxiiij Viderunt quō positus erat
X corpus eius.

Lcccxxxv Et reuerentes

viii parauerunt aromata
ñ cxxx & unguenta
ut uenientes unguerent eum
& sabbato quidem siluerunt
secundum mandatum.

clxxii Altera autem die quæ est parascheue
Joñ l conuenerunt principes
X sacerdotum & pharisei
ad pilatum dicentes.
domine recordati sumus
quia seductor ille dixit
adhuc uiuens
post tres dies resurgam
iube ergo custodiri sepulchrū
usque in diem testium.

sofo uuisa ist iudon zibigrabanne;
uuas thar luthera ftdi

thar her arhangar uuard garto
lnti luthemo garten nuuigrab
luthemo nohnunio man
Ingisezzit uuas.

lnti legita thaz thara ioseph
lnti zuogi uualzta michil an stein
zichen tuoron thesgraber
lnti gieng thana.

Joñ uuas thar maria

magdalene. lnti ander maria
sizzenti uuidar thaz grab
L gisahun uuogilegit uuas
sin lichamo

L ñ lnti uuidar uuerbenti

gara uuitun piminzun
lnti thia salbun
thaz sie quementi salbotin inan
lnti lnsambaz tag suuigetun
after bibote.

In andremo tage thiedar ist frigetaz
quamun thie heroston
thero bisgoso lnti thie farisei
zipilate quaedente
herro uuir gihugrtumes
thaz ther for lenter quad
noh thanne lebenti

Joñ l after thrin tagon arstantu
lñ gibuut zibihaltanne thaz grab
unzan then thriton tag.

ne forte ueniant discipuli eius
& furentur eum
& dicant plebi
surrexit a mortuis.
& erit nouissimus error
peior priori.
At illis pilatus
hab&is custodiam
ite custodite sicut scitis.
illi autem abeuntes
munierunt sepulchrum
signantes lapidem
cum custodibus.

clxxiii

offccc liij

offccc xxxi

lccc xxxvi

lo cccviii

Uespere autem sabbati
quae lucescit
In prima sabbati
cum adhuc tenebre essent
uenit maria magdalene
& altera maria
& salome ad monumentum
postantes quae parauerant
aromata.

off

Et orto iam sole
dicebant adinuicem
quis reuolu& nobis lapidem
ab ostio monumenti.
erat quippe magnus ualde.
& ecce terrae motus
factus est magnus.
Angelus enim dñi descendit de caelo
& accedens

min odo uuan quem sine uingoron
lnti for stelen inan
lnti quaedem themo folke
her arstuont fontode
lnti thanne ist ther uingsto irrido
uuirsero themo erren.
tho quad In pilatus
ir habet bihalter
faret lnti bihalter so for uuirzit
sie tho thana gangenti
festinotun thaz grab.
bilnsigilenti then stein
mit bihalterin.

off

l 10

In themo aban de thessambaztaget
ther dar Inliuhet
In themo eristen sambaztage
mittu noli tho finistat nelli uuarun
quam maria magdalene isga
lnti ander maria
lnti salome zithemo grabe
truogun thiusio gigarauurtun.
thia biminz salbun.
lnti uf gangentera sunnun
qua dun untar zuuifgen.
uuer ar uuelzt unis then stein
fonten turon thes grabes
her uuas thirto nichil.
lnti sinu tho the bibunga
uuas giuuo stan nichil
gotes engil steig font himile
lnti zuo gangenti

reuoluit lapidem .

Jo
10

Et respicientes uident

reuolutum lapidem

amonumento

& angelū sedentem super eum

erat autem aspectus eius

sicut fulgur .

& uestimentum eius sicut nix .

Jo **11** **P**raetimore autem eius .

exterriti sunt custodes

L **&** facti sunt uelut mortui .

Respondens autē angelus

dixit mulieribus .

nolite timere uos .

scio enim quod ih̄m

qui crucifixus est quartis

non est hic . surrexit enim

sicut dixit . uenite

& uidete locum

ubi positus erat dñs .

L **E**t factum est dū mente

consternate essent de isto

ecce duo uiri steterunt

secus illas in ueste fulgenti

L **C**um timerent autem

Jo **11** **&** declinarent uultū in terrā

ex **d**ixerunt ad illas .

quid quartis uiuentem

cum mortuis . non est hic

sed surrexit . recordamini

qualiter locutus est uobis

ar uualzta then stein .

lnti scou uuonto gisahun

ar uualzta then stein

fonthemo grabe .

lnti engilsizzantan ubar inan

uuas sin gisiuni

samasa bleke zunga

lnti sin giuuati samasa snio .

Jo **11** **th**uruh sina forohra

L **er**bruogte uuaron thie hirta .

lnti uurdunuuostan samasa tote .

tho anta lengtta ther engil

quad then uuibon .

nicuret iu forohra

ih uueiz thazir then heilant

therdar arhanganiſt ſuocheſt

niſt er hier . her ar ſtuont

ſoſa her quad . quaemet

lnti giſeher thia ſtat

uuar trohtin gilegt uuas .

lnti uuard tho mittiuſi olnmuote

ar forhte uuaron fonthiſiu .

ſenutho zuuene man ſtuontun

nahln . Inſanentemo giuuate .

L **Jo** **11** **mitt**iuſio tho forohra

lnti helditun iro annuzilnerda

quadun zim .

uuaz ſuocheſt ir lebentan

mit toten . niſt er hier .

oh her ar ſtuont . giuget

uuio her zuu ſprah .

cum autem adhuc in galilea esset
dicens. quia oportet
filium hominis tradi
in manus hominum peccatorum
& crucifigi.

& die tertia resurgere.

¶ Et cito euntes
dicite discipulis eius
quia surrexit a mortuis
& ecce praecedit uos
in galileam ibi eum uidebitis
ecce praedixit uobis.

L Et recordatae sunt
uerborum eius.

¶ Et exierunt cito
demonumento cum timore
& magno gaudio
currentes nuntiare
discipulis eius.

¶ Cucurrit ergo ^{MARIA} & uenit
ad simonem petrum
& alium discipulum
quem amabat ihesus
& dicit eis.
tulerunt dominum meum
demonumento
& nescio ubi posuerunt eum
exit ergo petrus
& ille alius discipulus
& uenerunt ad monumētū
currebant autē duo simul

mit tu her nohnu in galileu uuas.
quaedenti. uuantu gilinfit
then mannessun ziselenne
In hant suntigero manno
In ti ar hangan uuerdan
In ti thritten tages arstantan
In ti slumo gangente
quaedet sinen uingoron
uuantu her arstuont fontode
In ti senu her forafuor iu uunh
In galileam thar gisehetu man
senubifora sagata her iz iu..
In ti gihugitun tho
sinero uuorto.

¶ In ti fuorun uz slumo
fontemo grabe mit forhtu
In ti mit nichilemo giuehen
loufente sagen
sinen uingoron.
liof In ti quam
zisimone petre
In ti zandremo uingoren.
thendar minnota ther heilant
In ti quad In
namun minan trohtan
fontemo grabe
In ti nuueiz uuarasie mantatun
uz gieng thopetrus
In ti ther ander uingoro
In ti quamun zithemo grabe
liofun zuuene saman

& ille alius discipulus
 praecurrat citius p̄d̄ro
 & uenit primus ad monumentum
 & tum se inclinasset
 uidit & lintheamina posita
 non tamen introiit.
 uenit ergo simon p̄d̄rus
 sequens eum
 & introiit in monumentum
 & uidit lintheamina posita
 & sudarium quod fuerat
 supra caput eius.
 non cum lintheaminibus
 positum sed separatim
 inuolutum in unum locum
 tunc ergo introiit
 & ille discipulus
 qui uenerat primus
 ad monumentum
 & uidit & credidit.
 non dū enim sciebant scripturā
 quia oportet eum
 a mortuis resurgere.

lo cxxi

mccc l i
 mccc xxxii
 lccc xxxv

lxxxvi

Abierunt iterum
 ad semetipsos discipuli

Maria autem magdalenae
 de qua eiecerat
 vii demonia

lo **S**tabat ad monumentum
 foris plorans.
 dum ergo flet

In t̄ther ander iungoro
 furilios flūmo p̄d̄rusan
 In t̄quam er zithemo grabe
 In t̄mitta uher sih midar heldita
 gisah thui lininun lachan gilegtau
 nigieng thoh uudoro in.
 quam tho simon p̄d̄rus
 folgenti imo
 In t̄lengieng In t̄haz grab
 In t̄gisah thui lininun lachan ligentiū
 In t̄thaz suuerz lachan thaz dar uuar
 oba sinemo houbte
 nalles mit then lininen lachan on
 ligenti oh sūntrington
 biuuntan In eina stat.
 tho lengieng
 ther iungoro
 the dar er quam
 zithemo grabe
 In t̄gisah In t̄giloubta
 noh thanne nuuestum siegiserib
 thaz man gilant
 fontode ziar stantanne.
 lo **A**bur giengun tho
 m **L** ziln selben thie iungoron
 maria magdalenis giu
 fontheruher uz uuarf
 sibun diu uala
 stuont zithemo grabe
 uzze uiofanti
 mit tui siu tho uiiof

lo xli
x

^{he}
dicit illi. mulier quid ploras
dicit illi. quia tulerunt **lo**
dn̄m meum & nescio
ubi posuerunt eum.
haec cum dixisset

lo Conuersa est rē rorsum
& uidit ih̄m stantem
& non sciebat
quia ih̄s est.
dicit ei ih̄s
mulier quid ploras quē queris
illa existimans
quia hostolanus esset
dicit ei. dñe
sic susceperisti eū dicit mihi
ubi posuisti eum
ut ego eum tollam.
dicit ei ih̄s
maria conuersa illa
dicit ei. rabboni
quod dicitur magister
dicit ei ih̄s
noli me tangere
non dum enim ascendi
ad patrem meum
uade autem ad fratres meos
& dices. ascendo
ad patrem meum
& patrem uestrum
dñm meum
& dñm uestrum.

quad iru. uuib uuaz uuōfis
quadimo. uuanta sie namum
minan trohtin lntihniuerz
uuara sie man legitun
mit tuisu thisiu quad
giuuanta sih uuudar
lnti gisah then heilant stantentan
lnti muuesta
thaz iz ther heilant uuas
tho quad iru ther heilant
uuib uuaz uuōfis uuenan suo dñs
siu tho uuamenti
thaz iz garteri uuari.
quadimo trohtin
obathu man namis quid mir
uuara thū man legitur.
thaz ih man neme
tho quad iru ther heilant
maria siu tho giuuanta sih
quadimo rabboni
thaz ist giquetan meistar
tho quad iru ther heilant
ni curi mihi ruoran
noh nu niar sterg ih
ziminemo fater
far ziminen bruodoron
lnti quid in ihstigu
ziminemo fater
lnti ziiuuuere mo fater
ziminemo gote
lnti ziiu uueremo gote.

clxxiii
of ecclv

Ecce quidam de custodibus
uenerunt in ciuitatem
& nuntiauerunt principibus
sacerdotum omnia
quae facta fuerant
& congregati cum senioribus
consilio accepto
pecuniam copiosam
dederunt militibus dicens
dicite quia discipuli eius
nocte uenerunt & furati sunt eum
nobis dormientibus
& si hoc auditum fuerit
a praeside. nos suadebimus ei
& securos uos faciemus.
At illi accepta pecunia
fecerunt sicut erant docti.
& diuulgatum est
uerbum istud apud iudeos
usque in hodiernum diem.

lo cexli

Venit maria magdalene
annuntians discipulis
quia uidit dñm
& haec dixit mihi.

clxxv
of ecclv

Et ecce ihs
occurrit illis dicens.
hau & e.
illae autem accesserunt
& tenuerunt pedes eius.
& adorauerunt.
tunc ait illis ihs.

of

senutho sume fon then uuafton
quamun lntia burg
lnti sagetun then heroston
thero herthafton no alliu
thiudar gitan uurdun
lnti gisamanote mit then alton
girate lnt fanganemo
ginult saman miet scaz
gabun then kenfon quadedti
quadedt bidu uuantasine uingoron
quamun naltet lnti for stalun inan
unf slafenten

lnti oba thaz gi horit uurdit
fontemo grauen uuir spanen lnan
lnti ur surge tuomes iu uuih
sie tho lnt fanganemo miet scarze
tatun so sie uuarun gilerte
lnti uuas tho gimart
thaz uuoft mit then iudeon
unzan hnt lichan tag.

lo

quam maria magdalene
sageta then uingoron
bidu uuantas ih gisah troltanan
lnti thisu quadher mir.

of

lnti senutho ther heilant
in gegin quam in quadedti.
heile uueset.
sio giengun tho zuo.
lnti habetun sine fuozi
lnti betotun.
tho quad in ther heilant

nolite timere
ite nuntiate fratrib; meis
ut eant in galileam
ibi me uidebunt.

Lccc xxxviii
11
of ccc lvi
of cc xxx
Quae cum abissent
nuntiauerunt haec omnia
illis undecim

Lot
or

or **L**ugentibus & flentibus
& ceteris omnibus

or **Q**uicum eo fuerant
& illi audientes
quia uiueret
& uisus esset ab eis
non crediderunt eis.

Et uisusunt ante illos
sicut deliramentum
uerba ista
& non credebant illis.

L

clxxvi
of ccc xxxviii
X
Post haec autem
ex eis duobus ambulauit
ostensus est euntibus.

Hoc ipsa die
in castellum
quod erat in spacio
stadiorum .c. lx.
ab hierusalem
nomine emmaus.
& ipsi loquaebantur
ad inuicem
de his omnibus
quae acciderant.

L

nucuret iu forahen
faret lntisaget mmenbruöderen
thaz gangen in galileam
thar gisehent sie mi.
mit tiusio tho thanagiengun.
sagetun thisiu alliu
then emliuun
uiofenten lntimozenten.
lnti anderen allen.
thie mit imo uuarun
lntisie tho gihorent
thaz her lebete
lnti gisehan uuas fon in
nigiloubtun in.
lnti gisehan uuarun fora in
samasa to bunga
thisiu uuoft.
lnti nigiloubtun in.
after thiu tho
zuuehn fonthen gangenten
arougte uuas gangenten
lnti hemoselben tage
in burgilun
thaz uuas in stuke
stadiono. zehen zug in asch zug
fon hierusalem
in namen emmaus
lntisie sprachun
untar zuuifgen
fonthen allen
thiudar giburitun.

& factum est
dum fabularentur
& secum quaererent
& ipse ih̄s
adpropinquans ibat cū illis.
oculi autē eorum tenebantur
ne eum agnoscerent.
& ait ad illos
quis sunt hi sermones
quos conferitis adinuicem
ambulantes
& estis tristes.
& respondens unus
cui nomen cleopas
dixit ei tū solus peregrinus es
in hierusalem & nō cognouisti
quae factae sunt.
in illa his diebus.
quibus ille dixit. quae
& dixerunt
de ih̄u nazareno
qui fuit uir prophēta
potens in opere & sermone
comandō & omni populo
& quomodo eū tradiderunt
summi sacerdotum
& principes nr̄i
in damnationem mortis
& crucifixerunt eum
nos autem sperabamus.
quia ipse esset redempturus isrl̄.

In ti uuard tho
mit tu sie sprachun
In ti mit in suohrtun
In ti ther selbo heilant
nahlich ont gieng mit in
iro ougun uuarun bi habetū
thaz sie in an muor stuontan
In ti quadher zūn.
uuaz sint thisiu uuost
thiudir bringet untar zūnsen
gangent
In ti birut gicruobit.
In ti antalengita tho einer
themo namo uuas cleopas
quad imo. bistu emo elilenti.
In hierusalem. In ti muor stuont
thiudar gitan uuarun
In thesen tagon.
then quadher uuelichiu
In ti quadun
for themo heilante nazarenisgen
therdar uuas gomman uuizogo
mah tag In uuerke In ti uuoste
fora gotel In ti fora allemo folke
In ti uuio In an saltun
thie hohostun bis gofa
In ti unsere heroston
In nidar nessi todes
In ti arhiengun in an.
a uir uuaturnes
thaz her uuari ar losenti israhel

33
379
& nunc super haec omnia
tertia dies est hodie.
quod haec facta sunt.
sed & mulieres quaedam
ex nr̃is terruerunt ños.
quae ante lucem fuerunt
ad monumentum
& non inuento corpore eius
uenerunt dicentes
se & iam uisionem angelorū
uidisse. quid dicunt eū uiuere.
& abierunt quidam ex nr̃is
ad monumentum
& ita inuenerunt
sicut mulieres dixerunt
ipsum uero non inuenerunt
& ipse dixit ad eos.
ostulta & tardi
corde ad credendum.
In omnibus quae locuti sunt
proph̃ae
nonne haec opostuit pat̃i xp̃m
& intrare in gloriam suam
& incipiens a morse
& omnibus proph̃is
interpretabatur illis.
In omnibus scripturis
quae de se ipso erant.
& adpropinqua uerunt
castello quo ibant
& ipse finxit se

In manu ubar thisiu alliu
thit to tag ist hirtu.
thaz thisiu gtansint.
oh sumiu uuib.
fon unseren bruogitun unsih
thiodar erthemolihte uũarun
zithemo grabe
In t̃i ñi fundanemo sinemolichamen
quamun quaedenti
sih giuueso gisih engilo
gisehan. thio quaedent in anleben
In t̃i giengun sume fon uñs
zithemo grabe
In t̃i so fundun
so thiu uuib quadun.
inan giuueso ñi fundun.
In t̃i her quad zim.
uuola tumbel in lazze
In herzen zigiloubanne
In allen then thiudar sprachun
thie uuizogon
enonigilant thisiu d̃rist truen
In t̃i in gangan in sin ad iurida.
In t̃i bigonda fon morse
In t̃i fon allen then uuizogon
ar rekita in.
In allen giscribon
thiudar fon imo uũarun
In t̃i nahlichotun tho
thera burgilun th̃ar̃isiefuorum
In t̃i her lichizita sih

Longius ire. & coegerunt illū
 dicentes. mane nobiscum
 quō ad uesperasce
 & declinata est iam dies
 & intrauit cum illis.
 & factum est
 de recumbere & cum illis.
 accepit panem
 & benedixit ac fregit
 & porrigebat illis.
 & apertis sunt oculi eorum
 & cognouerunt eum
 & ipse euauit
 ex oculis eorum.
 & dixerunt ad inuicem
 nonne cor nostrum
 ardens erat in nobis
 dum loqueretur in uia
 & aperire nobis scripturas
 & surgentes eadem hora
 regressi sunt in hierusalem
 & inuenerunt
 congregatos undecim
 & eos quicum ipsis erant
 dicentes
 quod surrexit dñs uere
 & apparuit simoni.
 & ipsi narrabant
 quae gesta erant in uia.

clxxvii & quomodo cognouerunt eū
 lcccxi in fractione panis.
 viii
 lcccxi

rumor faran. In tibetun in an
 susquedenti. uuone mit unis
 uuanta iz abandet.
 In tiheldit ist iu ther tag
 In tilingeng mit in.
 In tiiuward tho
 mit tiiu her saz mit in
 In tiling thaz brot
 In tiguuuhita In tibrak.
 In tii gab in.
 In tii gioffanot uurdun iro ougun
 In tii for ftuontun In an.
 In tii her abfuor
 fon iro ougon.
 In tii quadun untar zuuis gen
 eno unfer herza
 nuuasisz brinnenti In unis
 mit tiiu her sprak In uuege
 In tii gioffanota unis thiiu giscrip
 In tii arstantenti In tii heruselbun zta.
 uuidar giengun ziiu hierusalem
 In tii fundun
 gisamanote thie ein liui
 In tii thie thiedar mit In uuarun
 susquedenti
 thaz trohten arftuont uuarliche
 In tii arougta sih simone
 In tii sie sagetun
 thiiu dar gitanu uuarun In uuege
 In tii uuosie In an for ftuontun
 In breh channe thes brotes.

af Nec illis crediderunt ...
dum haec autē loquuntur.

lo l Cum esset sero die illo
una sabbatorum
& fores essent clausae
ubierant discipuli
propter m&um iudaeorum

Lcccxl
viiii
lo cxxii **V**enit ihs
& stetit in medio
discipulorum suorum
& dicit eis. pax vobis.

Lc Ego sum nolite timere
conturbati uero & exterriti
existimabant se spm uidere
& dixit eis.
quid turbati estis
& cogitationes ascendunt
in corda uestra.
uidete manus meas & pedes
quia ipse ego sum
palpate & uidete
quia sps
carnem & ossa non habet
sicut me uidetis habere

L 10 Et cum haec dixisset
ostendit eis manus pedes & latus

Lcccxl
viiii
lo cxxxi **A**dhuc illis non credentibus
& mirantibus praegaudio
dixit. habetis hic aliquid
quod manducetis.
at illi optulerunt ei.

333
noh in nigiloubtun
mit tuisie thisiu sprachun ..
mit tui z spato uuas thessellbentages
eines sambaz tages
lnti duri uuarun bislozzan
tharda uuarun die iungoron
thuruh iudono forohra
quam ther heilant
lnti stuont in mit amen
sinero iungorono
lnti quad in. sibba si iu
ihbin nicuret iu forohran.
gitruobte lnti arbruogite
uuantun si geist gisehan
tho quadher in.
uuaz birut ir gitruobte
lnti githanka arstigent
lniu uueru herzun
gisehet minohenti lnti fuori
thaz ih selbo bin
greifot lnti gisehet
bidu uuantu geist
fleisg lnti gibem ni habet
sow mih gisehet haben
lnti mit tu her thaz quad
ar ougta in henti fuozilnti sta
lnnohthonigiloubenten
lnti uuntronnten furig uehen
quad. habet ir hier uuaz
thaz man ezzan megi
sie tho brähtun imo.

pastem pascis assi
& fauum mellis
& cum manducass& coram eis.
sumens reliquias dedit illis;

L cccxl **X** Et dixit ad eos. haec sunt uerba **L**
quae locutus sum ad uos.
cum adhuc essem uobiscum
quo necesse est
impleri omnia
quae scriptae sunt in lege moysi
& prophetis & psalmis de me;
tunc aperuit illis sensum
ut intellerent scripturas
& dixit eis. quomodo scriptum est
& sic oportebat xpm pati
& resurgere a mortuis
die tertia. & praedicari
in nomine eius penitentiam
& remissionem peccatorum
in omnes gentes.
Inipientibus ab hierosolima
uos autem estis testes horum.
& ego mitto promissum
patris mei in uos.

lo cccxli **X** **Ca**uissunt ergo discipuli **lo**
uiso dno
dixit ergo eis iterum pax uobis.
sicut misit me pater
& ego mitto uos.
hoc cum dixisset
in sufflauit & dixit eis

deil girofiter fiser
Inti uuaba honager.
Inti mit tu her tho az fora in
nam tho thia aleibba Inti gabim
Inti quad zin. thiz sint thi uuuost
thi uih sprah zin
mit tu ih noh thanne uuas mit tu
bidu uuantanot durf uuas
zigifullanne allu
thi uadar giscriban sint. In euu moyseser
Inti uuizogon Inti in selim in fon mir.
tho gioffonota her in sens.
thaz sie forstuonti giscrib.
Inti quad in. bidu isogiscriban ist
uuantaso gilant christ troen.
Inti ar stantan fontode
dritten tages. Inti praedigon
In sinemo namen riuuua.
Inti for laznessi sunt on
In alla thiota
biginnenten fon hierosolima
ir birut uruondon therero.
Inti ih sentiu giherz
mines fater In iuuuuh.
gruahun uuarlich tho die uingoron
gisehenemo trohtane
lo **1** tho quad her in abur sibbasu
somih santa ther fater
so santa ih iuuuuh
thaz mit tu her quad.
tho ana blies Inti quad in.

accipite spm scm.

10 cc xxi

vii
cc lxxxv

Quorum remisistis peccata 10 of

remittuntur eis.

& quorum retinueritis

detenta sunt.

clxxviii
la ccxvi
x

Thomas autem unus
ex duodecim

10

qui dicitur didimus.

non erat cum eis

quando uenit ihs.

dixerunt ergo ei

alii discipuli.

uidimus dnm.

ille autem dixit eis.

nisi uidero in manibus eius

figuram clauorum

& mittam digitum meum

in locum clauorum.

101

& mittam manum meam

in latus eius non credam.

10 cc xxii

viii
lccc xl

Et post dies octo

101

iterum erant discipuli eius

& thomas cum eis

uenit ihs ianuis clausis.

& stetit in medio & dixit.

pax uobis.

deinde dicit thomae

infer digitum tuum huc

& uide manus meas

& affer manum tuam

& mitte in latus meum

Int fahent then heilagon geist.

then ir for lazet sunta

then uuerdent sio for lazone

Inti then ir sio bi habet

bi habeto sint.

thomas einer

fon then zu ueliu in.

ther dar ist giquetan didimus.

nuuas mit in

thanne ther heilant quam

tho quadun imo

andere iungoron.

uuir gisahumes trohtinan

her tho quad in

nibih gisehe in sinen hanton.

thaz bilidi thero nagalo.

Inti sente minan fingar

Intat thero nagalo

Inti sente mina hant

In sina sita nigiloubu.

Inti after alro tagon

abur uuarun sine iungoron inne.

Inti thomas mit in.

quam ther heilant bis lozzamenturon

Inti stuont in mittamen Inti quad

sibba siu

thanan quad tho thomae

bring thinan fingar hera

Inti gisih mino henti

Inti bring thina hant

Inti senti in mina sita

& noli esse Incredulus
sed fidelis.

lo co xxviii

Respondit thomas.

& dixit ei. dñs meus
& dñs meus. dicit ei ihs.

quia uidisti me
credidisti. beati qui n̄ uiderunt
& crediderunt

multa quidem
& alia signa fecit ihs
in conspectu discipulorum suorum

quæ n̄ sunt scripta in libro hoc

haec autem scripta sunt

ut credatis

quia ihs est xpi filius dī.

& ut credentes uitam habeatis.

In nomine eius.

clxxvii

lo co xxviii

viii

l xxviii

Postea manifestauit se
iterum ihs

ad mare tiberiadis

manifestauit autem sic.

erant simul simon p̄trus

& thomas quid dicit

didimus. & nathanael qui erat

achanan galileae

& filii zebedei & alii

ex discipulis eius duo.

dicit eis simon p̄trus.

ua do piscari dicunt ei

uenimus & nos tecum

& exierunt

Inti nicuri uuesan un giloubfol

oh gitriu uui.

lo

tho antiuirtita thomas.

Inti quadimo. min trohan

Inti min got. tho quadimo ther heilant.

bidu uuantu thu mihi gisahn

giloubtas. saligesint thien gisahn

Inti giloubtun.

manigiu giuuesso

Inti anderu zeichan tetather heilant

Ingisum sinero iungorono

thiu n̄ sint giseriban in thesemo buoche

thiu sint giseribanu

thaz ir giloubet

thaz ther heilant ist christ gotessun.

Inti thaz ir giloubenti libhabet

In sinemo namen.

lo l

After thiu giougo zorhta sih

ther heilant abur.

zathemo se uue ther aberiadis hiez

giougo zorhta sih so.

uuarun saman simon p̄trus

Inti thomas ther dar ist giquestan

didimus. Inti nathanael ther uuas

fon chanan galilee.

Inti sumi zebedeises Inti andere

fon sinem iungoron zuuene

tho quadin simon p̄trus.

ih faru fuzgon tho quadun siemo

quememes uuir mitthur

Inti uz giengun tho

& ascenderunt in nauem
& illa nocte
nihil prendiderunt
mane autem iam facto
stetit ih̄s in litore
non tamen cognouerunt
discipuli quia ih̄s est.
dicit ergo eis ih̄s. pueri
numquid pulmentariū habetis
responderunt ei.
non. dixit eis.
mittite in dextram nauis unde
& inueniatis. miserunt ergo
& iam non ualebant
illum trahere
amultitudine piscium.

10 cc xx **D**icit ergo discipulus ille
X quem diligebat ih̄s p̄ & ro
dn̄s est. simon p̄ & rus
cum audisset quia dn̄s est
tonicam succinxit se
erat enim nudus
& misit se in mare.
alii autem discipuli
nauigio uenerunt
non enim longe erant a terra
sed quasi cubitis ducentis.
trahentes rē piscium.

10 cc xxi **V**tergo descenderunt in terrā
VIII
L ccc xli uiderunt prunas postas
& piscem super positum.
& panem. dicit eis ih̄s.

Ina arstigun Inskēf.
Ina Inthera nahrt
niouuht nigifiengun
morgane iutho guuio stanemo.
stuent therheilant Instediu
nalles thohuudaronisforstiontun
thie iungoron thaziz therheilant uuas
tho quad In therheilant. knehta
eno habet in uuas muoset.
sie tho antalengitun imo.
nein. tho quadher In.
sentet Inzesō ther skēfes nezi
Ina it findet. santun uuarlichō.
Ina in nimohitun
thaz ziohan
fora thera menigi fisgo.
quad uuarlichō ther iungoro.
then therheilant minnota petrise
trohtmistiz. simon p̄ & rus
mittiuber gihofta thaziz trohtmuas
mit dunichun bigurta sih.
uuas uuarlichō nackot
Ina santa sih Inthen seō.
thie andere iungoron
mit ferennu quamun.
niuuarun sieferro fonerdu
ohso zuuehunt elinono uuas.
thinsenta thaz nezi fisgo.
sōsie tho arstigun Inerda
gisahun zantron ligente.
Ina fisg oba ligentan.
Ina brot. tho quad In therheilant.

affeste depiscibus
 quos prendedistis nunc
 lo cccxxii **A**scendit simon p&rus.
 l xxx **&**traxit r&e in terram
 plenum magnis piscibus.
 centum quinquaginta trib;
 & cum tanti essent
 non est scissum r&e
 lo cccxxiii **D**icit eis ihs.
 l cccxli **u**enite prand&e
 lo cccxxv **E**t nemo audebat discumbentiu
 l cccxli **i**nterrogare eum. tu quis es
 scientes quia dñs es &
 lo cccxxvi **E**t uenit ihs
 l cccxli **&**acceptit panem & dedit eis.
 & piscem similiter.
 lo cccxxvii **H**oc iam tertio
 manifestatus est ihs
 discipulis
 cum surrexiss& amotus.
 clxxx **C**um ergo prandissent
 lo cccxxviii **d**icit simoni p&ro ihs.
 l cccxxviii **s**imon iohannis diligis me
 plus his.
 lo cccxxviii **D**icit ei. & iam dñe
 l cccxxviii **t**u scis quia amote.
 dicit ei pascere agnos meos.
 lo cccxxviii **D**icit ei iterum.
 l cccxxviii **s**imon iohannis
 diligis me. ait illi.
 & iam dñe
 tu scis quia amote.

bringet fonten fisgon
 thie ir nu gifiengut
 lo l **e**rsteig tho simon p&rus
 In zoh thaz nezzi in erda.
 fol michilero fisgo
 zehen zug lnta finf zug lnta dñm
 lnta mittiusie michile uuarun
 nist gislizzan thaz nezzi.
 lo l **t**hoquad in ther heilant
 quaemet lnta ezzet
 lo lnta nioman nigidorsta therofizzentero
 fragen man. uuerbistu.
 uuestun thaz iz trohten uuar
 lnta quam ther heilant
 lnta lnta fieng brot lnta gab in
 lnta sama then fisg
 lo lnta iu thritun stunt
 giou zorhtot uuas ther heilant
 then iungoron
 mita uher erstuont fon tode.
 lo mittiusie tho azun
 quad simone p&re ther heilant
 simon iohannis minnostumih
 mer thesen.
 lo l **q**uad lmo. zisperu trohten
 thü uueist thaz ih dñh minnon
 quadher imo fuotrimniulembir
 lo thoquadher imo abur.
 lo l **s**imon iohannis
 minnostumih. herquad imo
 zisperu throhten
 thü uueist thaz ih dñh minnon.

lo cccxxviii
viii
l cccxxiiii

Dicit ei.

pasce agnos meos.

lo cccxxx

Dicit ei testis

simon iohannis amas me

contristatus est pater

quia dixit ei testis

amas me. & dicit ei.

domine tu omnia scis

tus sis quia amote

dicit ei pasce oves meas

lo cccxxxi

viii

l cccxxiiii

lo cccxxxi

Amen amen dico tibi

cum esses iunior

cingebar te & ambula bas

ubi uolebas. cum autem senueris.

extendes manus tuas

& alius te cingat

& ducat quonon uis.

hoc autem dixit

significans quamorte

clarificaturus esset dominum

& hoc cum dixisset

dicit ei. sequere me

conuersus pater

uidit illum discipulum

quem diligebat ihesus

sequentem

qui & recubuit in cena

super petrus eius. & dixit

domine quis est qui tradet te

hunc ergo cum uidisset pater

dicit ihesu. domine

hic autem quid. dicit ei ihesus

lo 1

lo

lo 1

lo

lo

lo

thoquadher imo.

fuotri minui lambur.

thoquadher imo thritun sunt.

simon iohannis minnoftumih.

giteruobit uuas tho pater

uuantaher imoquadthritun sunt

minnoftumih. litaquad imo

trohtan thu uueist alliu

thu uueist thazilthih minnon

thoquadher imo fuotri minui scas

uuar uuar quiduih thir

mittau thu iungiro uuari

bigurtos thih lita giengi

tharathu uuoctas. mittau thu alter

thenis thino henta

lita ander thih gurtat

lita lita thih tharathu uuoctas.

thaz quadher

gizeih nonta lita uuelichemo tode

her giberolhonta uuas got

thaz mittau her quad.

quad imo. folgemin

giuuentat pater

gisah then iungoron

thendier heilant minnota

folgentan

therdar lineta lita imo abandmuose

obarsina brust. lita quad.

trohtan uuerist thier thih selte

then mittau in angisah pater

quadthemohelante. trohtan.

uuar sal theser. quad imo ther heilant

240
sic eum uolo manere
donec ueniam. quid ad te
tunc sequere.
exiit ergo sermo iste
inter fratres.
quia discipulus ille non moritur.
& non dixit ih̄s
non moritur
sed sic eum uolo manere
donec uenio. quid ad te
hic est discipulus ille
qui testimonium perhibet
de his. & qui scripsit haec
& scimus quia uerum est
testimonium eius.
sunt autem & alia multa
quaefecit ih̄s
quaefiscribantur
per singula
nec ipsum arbitror
mundum capere eos
qui scribendis sunt libros.
clxxxi Undecim discipuli abierunt
ccclv in galileam in montem
ubi constituerat illis ih̄s
& uidentes eum adorauerunt.
quidam autem dubitauerunt.
ccxxxii Et exprobrauit
incredulitatem illorum.
& duritiam cordis.
quia his qui uiderant eum
resurrexisse non crediderant.

1 ol so uullih manz uuonen
unzih quimu. uua z thih thes
ol thumir folge
uz gieng thaz uuoft
untar thie bruoder
thaz ther iungoro nisturbi
Inti niquadimo ther heilant
nibihen sturbi
oh uulla thaz her uuone.
1 ol unzih quimu. uua z thih thes.
ol thuz ist ther iungoro
ther dar giuuz scaf sager
forthen. Inti ther thisiu sereib.
Inti uuiz zumes thaz uuar ist
sin giuuz scaf
sint andriu. managiu.
thiu ther heilant teta
abathiu alliu. giscribanu uurdin.
sint rimgon giuelichiu
noh thaz selba ni uuanu
thesan mittal gart bisahan magan
thio ziscribanne sint buoh.
einlif iungoron giengun
in galileam in thenberg
thar in ther heilant gimarcota
Inti gisehenti man betotaminan
sume giuuesso zuuehotan.
Inti it uuiz zota
iro ungiloufulli.
Inti thia hertida thes herzen
uuanta then die in angisahun
erstantan ni giloubtun.

Et loquutus est eis dicens.
data est mihi omnis potestas
in caelo & in terra. euntes.
in mundum uniuersum
praedicate euangelium
omni creaturae

Do cete omnes gentes.
baptizantes eos
in nomine patris & filii
& spiritus sancti.
docentes eos seruare omnia
quaecumque mandavi uobis.
& ecce ego uobiscum sum
omnibus diebus
usque ad consummationem saeculi.

Qui crediderit
& baptizatus fuerit
saluus erit.
qui uero non crediderit
condemnabitur.
signa autem eos qui crediderint.
haec sequentur.
In nomine meo demonia eicient
linguis loquentur nouis
serpentes tollent
& si morsum quid biberint
non eos nocebit
super egrotos manus impones
& bene habebunt.

Vos autem sedete in ciuitate
quo ad usque induamini
iustitiae ex alto.

In tisprah in zu queden.
gigebanist al giuualt mir.
In himile In tinerdu. get.
In alla uueralt.
praedigot euangelium
allera gisefta.
In tileret alle thiot
toufenti sie
In namen fater In tines
In thes heilagen geister.
leret sie zibih altanne allu
souuelichu soih iu gibot
In tisen uih bin mit iu
allen tagon
unzan enti uueralt.
therde giloubt
In tigitouft uurdit
ther uurdit heil.
therdar abur nigiloubt
ther uurdit for mdir.
zeichan then die giloubent.
thi siu folgent.
In minemo namen diuualauierse
niuuuen zungon sprehhent
natrun nement
In tiasie todliches uuaz drinkent
niterit iz in.
obarsuhtige legent sie henti.
In tiasie habent uuola.
ir sizzet In thera burge
unzir sit giuualt.
mit megine fon hohi.

eduxit autem eos foras.
In bethaniam
et eleuatis manibus suis
benedixit eis.
& factum est
dum benediceret illis
recessit ab eis
& ferebatur in caelum
& sedit ad dexteris dñi.

Lcccxlvi Et ipsi adorantes
regressi sunt in hierusalem
cum gaudio magno
& erant semper
in templo. Laudantes
& benedicentes dñm

Lcccxlvii Et profecti predicauerunt ubiq;
dño cooperante
& sermonem confirmante
sequentibus signis.

Terre pgenet dñis cū excludit aquas
q quas illi phidomena dñes q dñi parauit

tho letta her-sie uz
In bethaniam
In tūf er habenen sinen hentari
uuhita in
In tūuastho giuuo stan
mit au her In uuhita
er uuerz fon in
In tūuast bracht In himil
In tūf az In cesō gotes.
In tūf sie tho betonti.
uuhlar giengun In hierusalem
mit michilemo giuehen
In tūuastun simbolon
In themo temple. Lobonte
In tūuastente got
In tūfarenti predigotun iōgiuuar
trohtane eban uuer kentemo
In tūuast festanentemo
folgenten zeichanon.
& ipsi adorantes regredi s in hierusalem
cū gaudio Ornamentū abaci nec nā parauit msta

Item q's plura sunt uicarij dñi msto

In dedicatione ecclesie

ego autem in mandatis tuis exercebor: in
tuis iustificationibus ut non confundar.

Coio. Dilexisti iusticiam et odisti iniquita-
tem: propterea unxit te deus tuus. **Coio**
Principes persecuti sunt me gratis: et a ver-
bis tuis formidavit cor meum. letabor ego
super eloquia tua: quasi qui invenit spolia
multa. concupivit anima mea testimonia tua
domine: et dilexit ea vehementer. **In ipsa die**
dedicationis ecclesie: totum officium agi-
tur ut in anniversario dedicationis ec-
clesie: propter orationes: loco quarum dicunt

Quod **orones sequentes. Oratio.**
Invisibiliter omnia continens: et ta-
men per salutem humani generis signa tue
potentie visibiliter ostendis: templum hoc
potentia tue inhabitationis illustra: ut
non hunc deprecaturi conveniunt: ex qua
tunculatione ad te clamaverint:

et beneficia consequantur. per
Eus qui sacrorum tibi **Secreta**
rectores munera effunde: super
his domum benedictionis tue: ut
in vocatibus nomen tuum: defen-

tue auxiliis sentiat. per **Postro.**
Multiplica quod domine per hec sancta que
sumpsimus in animabus nostris ve-
ritatem tuam: ut te in templo sancto tuo iugiter
adorem: et in conspectu tuo cum sanctis
omnibus gloriamur. Per dominum **In an-**

niversario dedicationis ecclesie Intro.

Terribilis est locus iste: hic domus
dei est et porta celi: et vocabitur
aula dei. **ps.** Quam dilecta taber-

nacula tua domine virtutum: concupiscit et
defecit anima tua in atria domini. **Gla. Oratio**

Quod **orones sequentes. Oratio.**
Eus qui nobis per singulos an-
nos huius sancti templi tui con-
secrationis reparas dies: et sacris semp

mysterijs representas incolumes: ex-
audi preces populi tui et presta: ut quod
hoc templum beneficia petitur ingredi:
cuncta se impetrasse letetur. Per dominum.

Acto libri apocalypsis beati iohannis apostoli.

In diebus illis. Vidi civitatem **xxi. ca.**
tatem sanctam hierusalem novam descen-
dentem de celo: a deo paratam sicut spon-
sam ornata viro suo. Et audiui vocem
magnam de throno dicentem. Ecce taber-
naculum dei cum hominibus: et habitabit cum
eis. Et ipsi populi eius erunt: et ipse deus
eorum deus. Et absterget deus
omnem lachrymam ab oculis eorum: et mors
ultra non erit: neque luctus: neque clamor:
neque dolor erit ultra que prima abie-
runt. Et dixit qui sedebat in throno.

Ecce nova: facio omnia. **Grad.** Locus iste
a deo factus est inestimabile sacramentum
irreprehensibilis est. **V.** Deus cui assistat an-
gelorum chorus: exaudi preces servorum tuo-
rum. **Alia. V.** Adorabo ad templum sanctum
tuum: et confitebor nomini tuo. **Alleluia. V.**
Bene fundata est domus domini supra fir-
mam petram. **Secundum lucam. xix. ca.**

In illo tempore. Egressus iesus
perambulabat hierico. Et ecce vir
nomine zachaeus: et hic erat princeps
publicanorum et ipse divites. Et querebat
videre iesum quis esset. Et non pote-
rat pro turba: quia statura pusillus erat.
Et praecurrens ascendit in arborem sycomo-
rum ut videret illum: quia inde erat transitu-
rus. Et cum venisset ad locum suspiciens
iesus vidit illum: et dixit ad eum. Zachae fe-
stinans descende: quia hodie in domo tua
oportet me manere. Et festinans descen-
dit: et excepit illum gaudens. et cum videret
omnes murmurabant dicentes: quoniam ad homines

peccatore diuertisset. Stans autem iherusalem
dixit ad iherusalem Ecce dimidiū bonorū
meorū dñe do pauperib⁹: et si quid ali⁹
quē defraudauī reddo quadruplum.
¶ A. iherusalem ad eū. Quia hodie salus hu
ic domui facta est: eo qd et ipse filius sit
abrahe. Venit enim fili⁹ hoīs q̄rere et sal
uū tacere qd perierat. **Officium.** Dñe de⁹ i
simplicitate cordis mei let⁹ obtuli vniuer
sa: et populū tuū q̄ repert⁹ est vidi cū ingē
ti gaudio: deus israel custodi hāc volūta

A. Amue q̄s tem dñe de⁹. **Secreta.**
Dñe p̄cibus nostris: vt q̄cūq; in
tra tēpli huius cui⁹ anniuersariū de
dicationis diē celebram⁹ ambitū cō
tinemur: plena tibi atq; perfecta cor
poris et anime deuotiōe placeam⁹ vt
dū hec vota p̄sentia reddim⁹: ad eter
na premia te adiuuante peruenire me
reamur. **Per dñm.** **Oratio.** Domus mea do
mūs orationis vocabitur dicit dñs: in ea
omnis qui petit accipit et qui querit inue
nit et pulsanti aperietur. **Postcoio.**

O. Deus qui de viuis et electis lapi
dibus eternū maiestatis tue p̄
paras habitaculū: auxiliare populo
tuo supplicanti: vt qd ecclesie tue pro
fuit corporalib⁹ spacijs: spiritualib⁹
amplificet augmētis. **Per dominū.**
**In ipsa autē die dedicationis altaris
corū officii agit⁹ vt supra in anniuersa
rio dedicatōis ecclesie p̄ter orōnes.
Ioco quaz dicūt orōnes sequētes. orō**

O. Deus q̄ ex omni coaptatiōe san
ctorū eternū tibi condis habita
culū: da edificationi tue incrementa ce
lestia: vt quorū hec reliq̄as pio amo
re cōplectimur: eorū semp meritis ad
iuuemur. **Per dominū.** **Secreta.**

O. Mps sempitēne deus altare hoc
nomini tuo edificatū: celestis
virtutis benedictione sc̄tifica: et oib⁹
in te cōsecratib⁹ auaritijs tui mun⁹ osten
de: vt hic et sacramētorū virtus et voto
rū obtineatur effectus. **p. Postcoio.**

O. Vesum⁹ ops deus vt in hoc lo
co noi tui dedicato: cunctis pe
tentibus aures tue pietatis accōmo
des. **p. Missa in honore sc̄torū quo
rum cor pora habentur. Oratio.**

P. Propiciare nobis q̄s dñe famu
lis tuis: et horū sc̄torū marty
rum tuorū. **A. et A.** atq; aliorū qui in
p̄sentire quiescūt ecclesia merita glo
riol: vt eorū pia intercessiōe: ab om
nib⁹ semp p̄tegāmur aduersis. **Per:**

S. B̄sc̄piat clemētia tua. **Secreta.**
Dñe q̄s de manib⁹ nostris
mus oblatū: et per horū sc̄torū
rū tui orū. **A. et A.** atq; aliorū: q̄
ti requiescūt ecclesia merita gl
ab oib⁹ nos emūdet peccat

O. Quia libātes myste
ria: q̄ pro horū sc̄torū m
tuorū. **A. et A.** atq; aliorū: qui
ti requiescūt ecclesia venerationi tue
obtulimus maiestati: p̄sta q̄s: vt p̄ ca
venia mereamur pctōx: et celestis grē
donis reficiamur. **Per dñm nostrū.**

Missa in honore trinitatis. Introit⁹

B.enedicta
ctā trinitas
q̄ indiuisi
tas: confitebi
mur ei q̄a fecit
nobiscū miseris
cordia suā. **p.**
Benedicamus

Co.
26
en
No 878

Concordia
evangelioru
latine ac teuton
cē.

56

